

**ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE a.d.
Nikšić**

Pojedinačni finansijski iskazi za 2022. godinu
u skladu sa računovodstvenim propisima
Crne Gore

i

Izvještaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3 - 7
POJEDINAČNI FINANSIJSKI ISKAZI	
Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	8 - 9
Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)	10 - 11
Iskaz o promjenama na kapitalu	12
Iskaz o novčanim tokovima	13
Napomene uz finansijske iskaze	14 - 67
Izvještaj menadžmenta	68 - 102

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih iskaza Akcionarskog društva Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju pojedinačni iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja) na dan 31. decembra 2022. godine i pojedinačni iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha), pojedinačni iskaz o promjenama na kapitalu i pojedinačni iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz pojedinačne finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja navedenih u odeljku *Osnove za mišljenje sa rezervom* našeg izvještaja, priloženi pojedinačni finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2022. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objelodanjenim u Napomeni 3. uz pojedinačne finansijske iskaze.

Osnove za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 22. uz pojedinačne finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2022. godine, nekretnine, postrojenja i oprema u iznosu sadašnje vrijednosti od EUR 649,110,139 (31. decembar 2021. godine: EUR 628,148,958) uključuju sredstva ukupne neto sadašnje vrijednosti od EUR 27,094,096 (31. decembar 2021. godine: EUR 27,997,523) bez odgovarajuće dokumentacije o vlasništvu. Shodno tome, nijesmo bili u mogućnosti da utvrdimo da li bi određene korekcije bile neophodne u vezi sa stanjem navedenih sredstava na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine, kao i povezanih pozicija u iskazu o ukupnom rezultatu, iskazu o promjenama na kapitalu i iskazu o tokovima gotovine za 2022. i 2021. godinu.

Nismo prisustvovali popisu zaliha iskazanih u iznosu od EUR 22,756,660 na dan 31. decembra 2022. godine, s obzirom na to da je popis bio izvršen prije našeg imenovanja za revizora Društva. Zbog prirode računovodstvenih evidencija, nismo bili u mogućnosti da se drugim revizorskim postupcima uvjerimo u količine zaliha iskazane na dan bilansa stanja.

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji ("Službeni list Crne Gore", br. 001/17) i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku našeg izvještaja *Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih iskaza*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe ("IESBA Kodeks") i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić (Nastavak)

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji pojedinačnih finansijskih iskaza tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih iskaza u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Utvdili smo da je sledeće ključno pitanje revizije za saopštavanje u našem Izvještaju:

Ključno pitanje revizije	Primjenjene procedure revizije
Priznavanje prihoda - Napomena 7. uz pojedinačne finansijske iskaze	
Prihodi od prodaje Društva za 2022. godinu iznose EUR 516,561,108 (2021. godina: EUR 357,266,677). Računovodstvene politike Društva koje se odnose na priznavanje prihoda su objelodanjene u Napomeni 3.17. Priznavanje prihoda je izabrano kao ključno revizorsko pitanje jer postoji inherentni rizik u vezi sa tačnošću priznatih prihoda koji proizilaze iz kompleksnosti IT sistema i procedura prodaje Društva.	Naše revizorske procedure su uključivale razumijevanje procesa vezanih za priznavanje prihoda. Pored toga, sproveli smo testove kontrola povezanih sa prihodima od prodaje električne energije i IT sistema kroz provjeru dizajna i efikasnosti relevantnih kontrola vezanih za prihode od prodaje električne energije. Takođe, sproveli smo suštinske analitičke procedure vezane za značajne vrste prihoda, kao i specifične procedure kako bismo se uvjerali u tačnost i kompletnost priznatih prihoda. Na bazi sprovedenih revizorskih procedura, nismo identifikovali slučajeve da je Društvo priznavalo prihode suprotno primjenjenim računovodstvenim politikama.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na sledeće:

- Kao što je objelodanjeno u Napomeni 3.11, Napomeni 17. i Napomeni 25, Društvo je usvojilo Pravilnik o računovodstvenim politikama kojim su izmijenjene procjene ispravke vrijednosti potraživanja u odnosu na raniju praksu. U skladu sa novom politikom, ispravka vrijednosti potraživanja vrši se za potraživanja koja su starija od godinu dana, umjesto prethodnih 6 mjeseci. Navedena promjena dovela je do ukidanja dijela ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca u u 2022. godini u iznosu od EUR 15,051,713.
- Kao što je objelodanjeno u Napomeni 42, potraživanja od povezanog pravnog lica Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o. Podgorica iznose EUR 18,237,274, od čega iznos od EUR 11,385,644 nije međusobno usaglašen na dan 31. decembra 2022. godine.

Naše mišljenje ne sadrži rezervu u vezi sa navednim pitanjima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić (Nastavak)

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Izvještaj menadžmenta (koji ne uključuje pojedinačne finansijske iskaze i Izvještaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. Naše mišljenje o pojedinačnim finansijskim iskazima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uvjeravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom pojedinačnim finansijskih iskaza, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i pojedinačnih finansijskih iskaza ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Izvještajem menadžmenta, sproveli smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li je Izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije pojedinačnih finansijskih iskaza, po našem mišljenju:

- informacije objelodanjene u Izvještaju menadžmenta za 2022. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa pojedinačnim finansijskim iskazima Društva za 2022. godinu;
- Izvještaj menadžmenta za 2022. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu; i

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za pojedinačne finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih pojedinačnih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 52/2016), kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu pojedinačnih finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju pojedinačnih finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da pojedinačni finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih iskaza.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u pojedinačnim finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva.
- Vršimo procjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u našem izvještaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća objelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja pojedinačnih finansijskih iskaza, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u pojedinačnim finansijskim iskazima prikazane osnovne poslovne promjene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i, gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih iskaza (Nastavak)

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji pojedinačnih finansijskih iskaza za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milovan Popović.

Podgorica, 7. jun 2023. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
U EUR

	<u>Napomena</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od prodaje - neto prihod	7	516,561,108	357,266,677
Ostali prihodi iz poslovanja		5,860,619	16,560,580
a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	8	2,385,991	2,454,563
b) Ostali prihodi iz poslovanja	9	3,462,982	11,210,178
c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine		11,646	2,895,839
Troškovi poslovanja		(507,165,060)	(318,756,682)
a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	10	(334,954,084)	(152,254,511)
b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	11	(146,228,215)	(144,545,506)
c) Amortizacija	12	(25,982,761)	(21,956,665)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi		(26,528,649)	(22,346,284)
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	13	(19,048,005)	(14,192,985)
b) Troškovi poreza i doprinosa	14	(7,480,644)	(8,153,299)
1/ Troškovi poreza		(2,192,627)	(1,973,392)
2/ Troškovi doprinosa za penzije		(5,044,382)	(3,786,280)
3/ Troškovi doprinosa		(243,635)	(2,393,627)
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)		(104,421)	(524,879)
a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)		(11,484)	(482,919)
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)		(92,937)	(41,960)
Ostali rashodi iz poslovanja		(1,850,784)	(1,599,153)
POSLOVNI REZULTAT		(13,227,187)	30,600,259
Prihodi po osnovu učešća u kapitalu		-	13,079,500
a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	15	-	13,079,500
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)		549,865	610,353
a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica		-	-
b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica		549,865	610,353
Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite		3,804,051	4,559,058
a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	16	3,804,051	4,559,058
12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	17	15,051,713	408,246
a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine		15,052,218	3,286,379
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine		(505)	(2,878,133)

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
U EUR

	Napomena	2022.	2021.
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite		(1,160,940)	(1,162,025)
a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		-	(6)
b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	18	(1,160,940)	(1,162,019)
FINANSIJSKI REZULTAT		18,244,689	17,495,132
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		5,017,502	48,095,391
PORESKI RASHOD PERIODA	19	(730,990)	(646,884)
Tekući porez na dobit		(2,660,604)	(4,666,658)
Odloženi poreski prihodi/(rashodi)		1,929,614	4,019,774
15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja		4,286,512	47,448,507
VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM		(302,296)	31,026,169
Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava		-	30,958,573
Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada		(302,296)	67,596
VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/		-	-
VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM		(302,296)	31,026,169
IX NETO SVEOBHVATNI REZULTAT		3,984,216	78,474,676
Osnovna zarada po akciji	20	0.0363	0.4017
ZARADA PO AKCIJI		0.0363	0.4017
Broj akcija		118,132,402	118,132,402

Napomene na stranama od 14 do 67
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

Priloženi finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Odbora direktora Društva dana 30. marta 2023. godine i potpisani su u ime rukovodstva Društva od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Danilo Žarić

Glavni finansijski direktor

Miro Vračar

Izvršni direktor

Nikola Royčanin

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)
Na dan 31. decembra 2022. godine
U EUR

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
AKTIVA			
Neuplaćeni upisani kapital		3,287	3,287
Stalna imovina		1,003,346,916	983,323,991
Nematerijalna ulaganja	21	461,725	392,455
Ulaganja u razvoj		8,525	10,230
Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja		235,400	292,795
Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi		217,800	89,430
Nekretnine, postojenja i oprema	22	649,110,139	628,148,958
Zemljište i objekti		408,705,791	419,381,532
Postrojenja i oprema		160,242,057	172,137,522
Ostala ugrađena oprema, alati i oprema		477,293	533,293
Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva		477,293	533,293
Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi		79,684,998	36,096,611
Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja	23	353,775,052	354,782,578
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica		331,400,096	328,921,187
Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima		1,811,951	2,497,883
Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)		4,816,112	4,692,519
Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)		6,491,266	7,005,556
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja		9,255,627	11,665,433
Odložena poreska sredstva		204,965	132,629
Obrtna sredstva		337,673,437	240,903,333
Zalihe	24	22,756,660	6,116,126
Zalihe materijala		21,966,697	5,820,021
Dati avansi		789,963	296,105
Kratkoročna potraživanja	25	217,132,596	127,801,063
Potraživanja od kupaca		126,240,888	82,543,018
Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica		38,191,000	22,751,421
Potraživanja od ostalih povezanih lica		3,777,173	2,421,461
Ostala potraživanja		48,923,535	20,085,163
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost		38,091,172	11,461,549
Ostala nepomenuta potraživanja		10,832,363	8,623,614
Kratkoročni finansijski plasmani		58,727,674	82,491,836
Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	26	55,219,395	76,992,779
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	27	3,508,279	5,499,057
Gotovina na računima i u blagajni	28	38,207,168	23,644,969
Stalna sredstva namjenjena prodaji i sredstva poslovanja koje je obustavljeno	29	849,339	849,339
Aktivna vremenska razgraničenja	30	158,373	85,515
UKUPNA AKTIVA		1,341,386,978	1,224,448,755

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)
Na dan 31. decembra 2022. godine
U EUR

	Napomena	31.12.2022.	31.12.2021.
PASIVA			
Kapital	31	1,071,402,016	1,074,191,185
Osnovni kapital		769,927,930	769,927,930
Emisiona premija		50,859,589	57,632,973
Rezerve		181,986,139	181,365,322
Druge rezerve		6,367,627	1,622,776
Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata		175,618,512	179,742,546
Neraspoređeni dobitak ili gubitak		68,628,358	65,264,960
Neraspoređeni dobitak ranijih godina		64,341,846	17,816,453
Neraspoređeni dobitak tekuće godine		4,286,512	47,448,507
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze		63,073,590	37,533,278
Dugoročna rezervisanja		13,472,288	14,617,199
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	32	5,129,605	5,147,282
Ostala dugoročna rezervisanja	33	8,342,683	9,469,917
Dugoročne obaveze		49,601,302	22,916,079
Dugoročni krediti	34	49,601,302	22,916,079
Odložene poreske obaveze	35	33,010,723	34,868,001
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze		158,285,696	64,852,085
Kratkoročna rezervisanja	38	533,361	1,361,988
Kratkoročne obaveze		157,752,335	63,490,097
Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	34	41,311,536	11,599,530
Primljeni avansi, depoziti i kaucije		2,504,129	2,130,122
Obaveze prema dobavljačima	36	51,343,790	13,871,450
Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	37	35,688,416	29,051,011
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	38	26,904,464	6,864,984
Ostale obaveze iz poslovanja		232,763	262,900
Ostale kratkoročne obaveze		2,457,825	1,623,550
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda		21,848,696	311,876
Obaveze po osnovu poreza na dobit		2,365,180	4,666,658
Pasivna vremenska razgraničenja	39	15,614,953	13,004,206
UKUPNA PASIVA		1,341,386,978	1,224,448,755

Napomene na stranama od 14 do 67
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

U EUR

Opis	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan						
1. januara 2021. godine	769,927,930	57,632,973	7,193	118,503,262	59,518,020	1,005,589,378
Neto promjene u 2021. godini - rezultat tekuće godine	-	-	-	-	47,448,507	47,448,507
Neto promjene u 2021. godini - procjena 01.01	-	-	-	33,255,106	(12,282,103)	20,973,003
Neto promjene u 2021. godini - ukidanje revalorizacionih rezervi i odloženog poreza po osnovu razlike u amortizaciji	-	-	-	(2,996,365)	2,996,365	-
Neto promjene u 2021. godini - otpis i ostalo	-	-	-	21,970	31,743	53,713
Neto promjene u 2021. godini - procjena 31.12	-	-	-	30,958,573	-	30,958,573
Isplata dividend	-	-	1,615,583	-	(32,447,572)	(30,831,989)
Stanje na dan						
31. decembra 2021. godine	769,927,930	57,632,973	1,622,776	179,742,546	65,264,960	1,074,191,185
Neto promjene u 2022. godini - aktuarski izvještaj	-	-	-	(302,297)	-	(302,297)
Neto promjene u 2022. godini - dobit tekuće godine	-	-	-	-	4,286,512	4,286,512
Neto promjene u 2022. godini - ukidanje revalorizacionih rezervi i odloženog poreza po osnovu razlike u amortizaciji	-	-	-	(3,778,317)	3,778,317	-
Prodaja akcija	-	(6,773,384)	-	-	-	(6,773,384)
Neto promjene u 2022. godini - po odluci o raspodjeli dobiti	-	-	4,744,851	-	(4,744,851)	-
Neto promjene u 2022. godini - otpis i ostalo	-	-	-	(43,420)	43,420	-
Stanje na dan						
31. decembra 2022. godine	769,927,930	50,859,589	6,367,627	175,618,512	68,628,358	1,071,402,016

Napomene na stranama od 14 do 67
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

ISKAZ O NOVČANIM TOKOVIMA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

U EUR

	2022.	2021.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Rezultat prije oporezivanja	5,017,502	48,095,391
Amortizacija	25,982,761	21,956,665
Promjena zaliha	(16,640,534)	110,902
Promjena potraživanja	(62,701,910)	(25,547,330)
Promjena obaveza prema dobavljačima	44,480,615	13,642,618
Promjena rezervisanja	(1,973,537)	(9,340,728)
Plaćene kamate	(904,802)	(1,037,005)
Porez na dobitak	(2,660,604)	(4,666,658)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	-	(537)
Promjena odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje imaju uticaj na tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	(6,864,634)	(7,762,275)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	(16,265,143)	35,451,043
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	14,999,999	-
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	5,600,806	26,085,384
Primljene dividende	-	1,189,201
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(47,013,212)	(13,298,629)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	(2,602,502)	(4,845,190)
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(29,014,909)	9,130,766
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	56,397,229	-
Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	3,445,022	2,624,551
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	-	(4,086,955)
Isplaćene dividende	-	(30,831,989)
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	59,842,251	(32,294,393)
NETO TOK GOTOVINE	14,562,199	12,287,416
Gotovina na početku izvještajnog perioda	23,644,969	11,357,553
GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (Napomena 28)	38,207,168	23,644,969

Napomene na stranama od 14 do 67
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Elektroprivreda Crne Gore a.d., Nikšić (u daljem tekstu „EPCG“ ili „Društvo“) je vertikalno integrisano društvo čija su osnovna djelatnost proizvodnja električne energije i snabdijevanje električnom energijom u Crnoj Gori. Osim pomenutog, Društvo se bavi izgradnjom i održavanjem elektroenergetskih objekata, projektovanjem i nadzorom, kao i drugim djelatnostima propisanim Statutom EPCG.

Organizacionu strukturu Društva čine organi Društva i organizacione cjeline (operativne i funkcionalne cjeline). EPCG raspolaže kapacitetima za proizvodnju električne energije ukupne bruto instalisane snage 877.38 MW, od čega se 652.38 MW (74%) odnosi na hidroelektrane “Perućica”, “Piva” i ostalih pet malih hidroelektrana (HE Podgor, Rijeka Mušovica, Rijeka Crnojevića, Lijeva Rijeka i Šavnik), a 225 MW (26%) na termoelektranu “Pljevlja”.

Društvo je osnovano 12. februara 1999. godine u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore, broj 1001-2772/1 od 16. oktobra 1998. godine, o programu svojinske transformacije i restrukturiranja javnog elektroprivrednog preduzeća u formu akcionarskog Društva. Shodno pomenutoj odluci, kapital Društva u iznosu od EUR 991,884,419 podijeljen je na 113,887,961 akcija sa pravom glasa. Vlada Crne Gore u čijem je vlasništvu bilo 70% Društva zadržala je kontrolu nad Društvom dok je preostalih 30% pripalo građanima Crne Gore i institucionalnim akcionarima.

Društvo je registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici kao akcionarsko društvo (Reg. br. 4-0000330) 30. juna 2002. godine.

U toku 2009. godine izvršena je dokapitalizacija Društva u iznosu od EUR 87,628,158 na osnovu Ugovora o prodaji dijela akcija zaključenog između Vlade Crne Gore i kompanije A2A S.p.A. - Italija dana 3. septembra 2009. godine, čime je Društvo promijenilo vlasničku strukturu kako slijedi: Vlada Crne Gore sa učešćem od 55%, kompanija A2A S.p.A. sa učešćem od 43,7% i manjinski akcionari sa učešćem od 1,3%. U skladu sa ugovorom pravo upravljanja Društvom je imala kompanija A2A.

Tokom 2014. godine izvršeno je povećanje akcijskog kapitala po osnovu Ugovora o uslovima konverzije duga Društva po osnovu poreza i doprinosa u akcijski kapital u iznosu od EUR 45 miliona, sa Ministarstvom Finansija i Ministarstvom Ekonomije Crne Gore potpisanog dana 21. februara 2014. godine. Ugovor je zaključen na osnovu člana 12 Zakona o budžetu Crne Gore za 2014. godinu (Sl. list CG br. 61/2014). Ovim ugovorom izdato je 5,883,737 akcija u korist Vlade Crne Gore čime je učešće Vlade Crne Gore u akcijskom kapitalu Društva povećano za 2,02% i iznosi 57,02%.

Ugovor između akcionara A2A i Vlade Crne Gore je istekao 30. juna 2017. godine. U skladu sa mogućnošću koja je data ugovorom, A2A je iskoristilo put opciju 1. jula 2017. godine, kako je komunicirano Vladi Crne Gore 3. jula 2017. godine. U skladu sa time, Društvo A2A je prenijelo svoje pravo upravljanja Društvom Vladi Crne Gore efektivno od 20. jula 2017. godine, kada je i ključno rukovodstvo imenovano od strane A2A razriješeno.

Na XIV vanrednoj Skupštini akcionara Društva, održanoj 23. juna 2016. godine, donijeta je Odluka o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ d.o.o., Podgorica (skraćeni naziv CEDIS d.o.o. Podgorica, u daljem tekstu „CEDIS“) radi obavljanja djelatnosti distribucije električne energije. U skladu sa pomenutom odlukom, CEDIS je u 100% vlasništvu Društva, na bazi monetarnog uloga u iznosu od EUR 8,500,000, odnosno nemonetarnog uloga u iznosu od EUR 269,601,754. Nemonetarni ulog uključivao je sva sredstva koja se odnose na obavljanje aktivnosti distribucije i koja su iskazana u finansijskim iskazima Društva za 2015. godinu po fer vrijednosti od EUR 269,601,754. U skladu sa gore navedenom Odlukom, CEDIS registrovan je kod Centralnog registra privrednih subjekata 30. juna 2016. godine pod registarskom oznakom br. 50766918 i počeo je sa radom 1. jula 2016. godine. Nakon početka rada CEDIS-a, Društvo više ne obavlja poslove distribucije električne energije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE (Nastavak)

Skupština akcionara EPCG donijela je dana 30. decembra 2017. godine Odluku o pokriću akumuliranog gubitka ovog Društva iz sredstava emisione premije u iznosu od EUR 8,613,641 i osnovnog kapitala u iznosu od EUR 148,373,499. Istog dana donešena je odluka o smanjenju osnovnog kapitala EPCG radi pokrića akumuliranog gubitka.

Na osnovu tačke 5 Odluke o odobravanju ugovora o prodaji uglja između Društva i Rudnika uglja a.d. Pljevlja, sa XVII vanredne sjednice skupštine akcionara održane 1. februara 2018. donešena je Odluka o otkupu akcija nesaglasnih akcionara po pitanju po cijeni od EUR 4.3899 po akciji, koliko je i iznosila prosječna cijena akcija Društva na dan 31. januara 2018. godine. Tom prilikom otkupljeno je 43,777 akcija u ukupnom iznosu od EUR 192,177.

Na XIX vanrednoj skupštini akcionara Društva održanoj 28. marta 2018. godine donijeta je Odluka o pokretanju postupka dobrovoljne javne ponude za preuzimanje akcionarskog društva Rudnik uglja a.d. Pljevlja. Po navedenoj odluci pokrenut je postupak dobrovoljne javne ponude za preuzimanje 5,064,443 akcija sa pravom glasa akcionarskog društva Rudnik uglja a.d. Pljevlja što čini 100% akcija emitenata sa pravom glasa. Cijena akcija po kojoj je sproveden postupak preuzimanja iznosi EUR 6.4 po akciji i utvrđena je u skladu sa članom 17. stav 4 Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, elaboratom o procjeni fer vrijednosti akcija Rudnika uglja a.d. Pljevlja koju je sačinio ovlašćeni revizor Deloitte d.o.o. Podgorica. Dana 16. aprila 2018. godine Komisija za tržište kapitala je donijela Rješenje o odobrenju dobrovoljne javne ponude za preuzimanje. Dana 15. juna 2018. godine Komisija za tržište kapitala je donijela Rješenje o okončanju javne ponude za preuzimanje akcionarskog društva Rudnik uglja a.d. Pljevlja čime je Društvo postalo vlasnik 96.78% akcija Rudnika uglja a.d. Pljevlja, dok je 19. jula 2018. godine Društvo postalo vlasnik 100% akcija Rudnika uglja a.d. Pljevlja.

Na XVI redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 20. avgusta 2018. godine donijeta je Odluka o odobravanju kupovine sopstvenih akcija po kojoj je Društvu odobrena kupovina 13,052,876 sopstvenih akcija od akcionara A2A S.p.A Breša po cijeni od EUR 3.95754012 po akciji.

Na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine donijeta je Odluka o odobravanju kupovine 11,813,238 sopstvenih akcija od akcionara A2A S.p.A Breša po cijeni od EUR 4.4752828317 po akciji.

Na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine donijeta je Odluka o poništenju 13,052,876 sopstvenih akcija nominalne vrijednosti EUR 6.5175 po akciji. Na istoj sjednici donijeta je i Odluka o smanjenju osnovnog kapitala za EUR 85,357,436, po osnovu poništenja 13,096,653 sopstvene akcije nominalne vrijednosti EUR 6.5175 po akciji. 43,777 akcija koje su poništene ovom Odlukom stečeno je od nesaglasnih akcionara Odlukom XVIII vanredne Skupštine akcionara održane 23. avgusta 2018. godine.

Nakon smanjenja kapitala Društva na 31. decembar 2019. godine iznosio je 769,927,930 i podijeljen je na 118,132,402 akcije sa pravom glasa nominalne vrijednosti EUR 6.5175 po akciji.

Na XLVII redovnoj sjednici Odbora direktora održanoj 15.08.2022 godine donešena je Odluka o prodaji 11,813,238 sopstvenih akcija, po cijeni ne manjoj od 4.4900€ po akciji. Na berzi je ostvarena prodaja 3,340,757 akcija po cijeni od 4.49€ po akciji, što iznosi EUR 14,999,999. Nominalna vrijednost akcije je 6.5175€ po akciji, te je vrijednost prodatih akcija EUR 21,773,384 koje je kupila Vlada Crne Gore.

Na LI vanrednoj sjednici Odbora direktora 28.09.2022. godine donešena je Odluka o poništenju 8,472,481 sopstvenih akcija po nominalnoj vrijednosti od 6.5175€ po akciji, u ukupnom iznosu od EUR 55,219,395. Navedene akcije stečene su na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE (Nastavak)

Na osnovu navedene Odluke Odbora direktora, Skupština akcionara je na XXVI vanrednoj sjednici donijela Odluku o poništanju navedenih sopstvenih akcija. Promjene broja akcija i vrijednosti kapitala izvršene su nakon registracije navedenog poništenja u CRPS, početkom 2023. godine.

Organi Društva su:

- Skupština akcionara,
- Odbor direktora,
- Izvršni direktor i
- Sekretar Društva.

Na dan 31. decembar 2022. godine Društvo ima 1.105 zaposlenih radnika (31. decembar 2021. godine: 1,032 radnika).

Sjedište Društva je u Ul. Vuka Karadžića 2. Nikšić, Crna Gora.

Akcije Društva se kotiraju na Montenegroberzi a.d., Podgorica.

Finansijski iskazi Društva su predloženi za odobrenje od strane Odbora Direktora Društva na sjednici održanoj dana 30. marta 2023. godine. Godišnja Skupština akcionara, koja je ovlašćena da odobri ove finansijske iskaze, ima pravo da zahtijeva promjene prije odobrenja. S obzirom da većinski akcionari imaju svoje predstavnike među članovima Odbora direktora Društva, koji predlaže finansijske iskaze Skupštini na odobrenje, vjerovatnoća potencijalnih izmjena zahtijevanih od strane Skupštine je mala i takvih izmjena nije bilo u prošlosti.

Članovi Odbora direktora Društva

Na dan 31. decembar 2022. godine, Odbor direktora Društva čine sledeći članovi:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Pozicija</u>
G-din Milutin Đukanović	Predsjednik
G-đa Brankica Mosurović	Član
G-din Tahir Gjonbalaj	Član
G-din Ivan Šaranović	Član
G-din Martin Čalasan	Član
G-din Nenad Marković	Član
G-din Emir Strujić	Član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza**

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 52/2016), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) primjenjuju se za finansijske iskaze koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG”, br. 11/2020) koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to zahtjeva u skladu sa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“.

Pored toga, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MSFI i MRS zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza (Nastavak)**

Posljednji zvanični prevod Međunarodnih računovodstvenih standarda je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži i prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih iskaza. Poslednji prevod MSFI objavljen je 01.01.2013. godine.

MSFI 16. koji se odnosi na lizing, preveden je i u zvaničnoj je primjeni je u Crnoj Gori od 01.01.2021. godine.

Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Društva, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Dana 6-og marta 2020 godine u Službenom listu Crne Gore broj 11/2020 objavljen je „Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.“ U istom Službenom listu, objavljen je i „Pravilnik o sadržini i formi finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica“.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa principom istorijskog troška, osim ukoliko je u računovodstvenim politikama drugačije navedeno.

2.2. Konsolidacija

Na osnovu Zakona o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 52/2016) privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju pojedinačne i konsolidovane finansijske iskaze kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS. Konsolidovani finansijski iskazi su iskazi ekonomske cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica. Osim toga, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, velika pravna lica su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju godišnji izvještaj menadžmenta kao i konsolidovani godišnji izvještaj menadžmenta kad imaju kontrolu nad jednim ili više pravnih lica.

Priloženi finansijski iskazi predstavljaju pojedinačne finansijske iskaze Društva.

Društvo sastavlja i konsolidovane finansijske iskaze, a povezana lica su:

1. Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o. Podgorica (100%),
2. Zeta energy d.o.o. Danilovgrad (51%),
3. EPCG d.o.o. Beograd (100%),
4. Rudnik Uglja a.d. Pljevlja (100%).
5. EPCG Solar Gradnja d.o.o. Nikšić (100%)

2.3. Zvanična valuta izvještavanja

Finansijski iskazi prezentovani su u eurima (EUR) - zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva, i sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u eurima (EUR), osim ukoliko je drugačije navedeno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)**2.4. Uporedni podaci**

Dana 6-og marta 2020 godine u Službenom listu Crne Gore broj 11/2020 objavljen je novi „Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.“ U istom Službenom listu, objavljen je i „Pravilnik o sadržini i formi finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica“. U skladu sa navedenim uporedni podaci su reklasifikovani i iskazani u propisanoj formi važećoj na dan sastavljanja ovih finansijskih iskaza.

2.5. Nastavak poslovanja

Društvo je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine ostvarilo neto dobit u iznosu od 4,286,512. Na dan 31. decembar 2022. godine obrtna imovina Društva je veća od njegovih kratkoročnih obaveza za EUR 179,921,102 (31. decembar 2021. godine je bila veća za: EUR 177,413,236). Rukovodstvo smatra da Društvo ima adekvatne resurse da nastavi sa poslovanjem u doglednoj budućnosti. Shodno tome, priloženi finansijski iskazi Društva su pripremljeni po načelu stalnosti poslovanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Nematerijalna ulaganja**

MRS 38 se primjenjuje pri računovodstvenom obuhvatanju nematerijalne imovine. Osnovni uslovi za priznavanje nematerijalnih ulaganja su:

- Mogućnost identifikacije,
- Postojanje kontrole,
- Postojanje buduće ekonomske koristi.

Ukoliko stavka ne zadovoljava neki od uslova navedenih u definiciji nematerijalne imovine, izdaci njenog sticanja ili internog generisanja se priznaju kao rashod kada nastanu. Paragrafima 11 do 17 MRS 38 su bliže definisani uslovi priznavanja.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju pri početnom priznavanju po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po fer vrijednosti, zasnovanoj na periodičnim, u skladu sa MRS najmanje trogodišnjim a najviše petogodišnjim, procjenama vrijednosti koje vrše nezavisni procijenitelji, umanjenoj za kasniju amortizaciju.

Nematerijalna ulaganja Društva čine najvećim dijelom softveri i licence. Prilikom nabavke softvera, nabavlja se sam softver, licence za određeni broj korisnika i implementacija softvera. Izdaci za nabavku softvera se priznaju kao nematerijalno ulaganje.

Korisničke inicijative za unaprijeđenje postojećih softvera, se kapitalizuju.

Izdaci koji se odnose na održavanje softvera tretiraju se kao trošak perioda, sa izuzetkom izdataka koji nastaju kao posledica aktivnosti koje doprinose unapređenju softvera, te se stoga mogu kapitalizovati.

Društvo u svom vlasništvu posjeduje licence, koje su prava za korišćenje različitih vrsta softvera, te se stoga tretiraju kao nematerijalna imovina. U najvećem broju slučajeva se radi o trajnim licencama. Godišnje obnavljanje tehničke podrške za licence predstavlja trošak perioda.

Povećanje knjigovodstvene vrijednosti nematerijalnih ulaganja po osnovu revalorizacije iskazuje se u okviru kapitala na računu revalorizacione rezerve.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Nematerijalna ulaganja (Nastavak)**

Smanjenja knjigovodstvene vrijednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrijednosti istih sredstava terete direktno revalorizacije rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspjeha. Povećanja knjigovodstvene vrijednosti nematerijalnih ulaganja kojima se ukidaju prethodna umanjivanja vrijednosti se priznaju u korist bilansa uspjeha.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog ekonomskog vijeka trajanja i procjenjuju radi obezvrjeđenja kada god postoje indikacije da su nematerijalna ulaganja obezvrjeđena. Period amortizacije kao i metode amortizacije nematerijalnih ulaganja sa ograničenim vijekom trajanja se preispituju najmanje na kraju svake finansijske godine.

Procijenjeni korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja je od 3 do 5 godina.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja.

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

MRS 16 se primjenjuje u računovodstvenom obuhvatanju nekretnina, postrojenja i opreme, osim kada se nekim drugim standardom zahtjeva ili dopušta drugačiji računovodstveni postupak.

Nekretnine, postrojenja i oprema inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za naknadno akumuliranu ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjivanja, ako ih ima. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nekretnine, postrojenja i oprema se naknadno iskazuju po fer vrijednosti, zasnovanoj na periodičnim, u skladu sa MRS najmanje trogodišnjim a najviše petogodišnjim, procjenama vrijednosti koje vrše nezavisni procjenitelji, umanjenoj za kasniju amortizaciju.

Povećanje knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme po osnovu revalorizacije iskazuje se u okviru kapitala na računu revalorizacije rezerve. Smanjenja knjigovodstvene vrijednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrijednosti istih sredstava terete direktno revalorizacije rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspjeha. Povećanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava kojima se ukidaju prethodna umanjivanja vrijednosti se priznaju u korist bilansa uspjeha.

Revalorizacije rezerve se prenose u neraspoređenu dobit u dva slučaja:

- 1) dok su sredstva još uvijek u upotrebi, u iznosu razlike između amortizacije zasnovane na revalorizacionoj knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava i amortizacije zasnovane na originalnom trošku imovine i
- 2) prilikom otuđenja sredstava, u ukupnom preostalom iznosu

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga šta je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog sredstva se isknižava. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

Zemljište se ne amortizuje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)

Amortizacija drugih sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja, kao što slijedi:

	Procijenjeni vijek trajanja	Stopa amortizacije (%)
Građevinski dio hidroelektrana	40-100	1,00-2,50
Građevinski dio termoelektrana	40-80	1,25-2,50
Poslovne zgrade	50-80	1,25-2,00
Oprema hidroelektrane	10-80	1,25-10,00
Oprema termoelektrana	10-50	2,00-10,00
Vozila	8-25	4,00-12,50
Kancelarijska i IT oprema	5-14	7,14-20,00
Ostala oprema	20-25	4,00-5,00

Učestalost revalorizovanja zavisi od promjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme koje se revalorizuju. Kada se fer vrijednost revalorizovanog sredstva bitno razlikuje od njegove knjigovodstvene vrijednosti, potrebna je dalja revalorizacija. Neke nekretnine, postrojenja i oprema mogu pokazivati znatna i promjenljiva kretanja fer vrijednosti, zbog čega je potrebno vršenje revalorizacije jednom u toku godine. Kod onih nekretnina, postrojenja i opreme kod kojih su kretanja fer vrijednosti neznatna, nije potrebno tako često revalorizovanje. Umjesto toga, može biti neophodno da se stavke revalorizuju samo jednom na svakih tri ili pet godina.

Knjigovodstvena vrijednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrijednost ukoliko je knjigovodstvena vrijednost veća od njegove procijenjene nadoknadive vrijednosti.

Važniji rezervni djelovi se priznaju kao oprema kada se očekuje da će se koristiti u periodu dužem od godinu dana. Rezervni djelovi i servisna oprema, čija je upotreba neredovna i koji se mogu koristiti samo uz neko sredstvo koje je već priznato kao sredstvo, mogu se priznati kao sredstvo i amortizuju se u periodu koji nije duži od korisnog vijeka trajanja sredstva na koja se odnose. Takođe je moguće grupisanje materijalno beznačajnih stavki koje imaju sličnu prirodu i namjenu, za koje se očekuje da će biti u upotrebi duže od godinu dana, kao što su alati i kalupi, i njihovo priznavanje kao opreme.

Naknadna ulaganja koja se vrše u nekretnine, postrojenja i opremu mogu se, prema paragrafu 12-14. MRS 16 posmatrati kao:

- Izdaci koji se smatraju investicionim ulaganjem i povećavaju vrijednost sredstva i
- Izdaci koji se smatraju troškovima investicionog ili tekućeg održavanja i smatraju se rashodom perioda.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznato sredstvo uvećava njegovu vrijednost kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi biti veće od prvobitne procjene standardnog učinka tog sredstva. Svi ostali naknadni troškovi nastali na imovini, postrojenjima i opremi, smatraju se rashodom perioda u kome su nastali. Dakle, samo oni naknadni troškovi koji poboljšavaju stanje sredstva iznad njegovog prvobitno procijenjenog učinka mogu se smatrati investicijom ukoliko za posljedicu imaju:

- Produžavanje vijeka upotrebe sredstva,
- Povećavanje kapaciteta sredstva,
- Bitno smanjivanje troškova proizvodnje u odnosu na troškove prije ulaganja,
- Unaprijeđenje kvaliteta izlaznih komponenata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema (Nastavak)**

Internim aktom, Formom zahtjeva za odobrenje aktivacije osnovnog sredstva nakon inicijative menadžera projekta, vrši se aktivacija, odnosno povećanje vrijednosti postojećeg sredstva ili unos novog u bazu. U slučaju da je riječ o povećanju vrijednosti postojećeg sredstva, ovim dokumentom se precizira o kojem je sredstvu riječ i njegova nabavna vrijednost. Istim dokumentom može se na sličan način izvršiti i deaktivacija osnovnog sredstva.

U okolnostima u kojima je radi redovnog funkcionisanja nekog sredstva potrebna redovna periodična kontrola (nezavisno od toga da li se mijenjaju rezervni djelovi), troškovi te kontrole (paragraf 14. MRS 16) mogu da budu uključeni u nabavnu vrijednost sredstva (a ne da se smatraju troškovima perioda).

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru „Ostalih prihoda/(rashoda)“.

3.3. Investicione nekretnine

Ulaganje u nekretnine namijenjene sticanju prihoda (investicione nekretnine) predstavlja ulaganje u imovinu koja se drži u cilju sticanja prihoda putem izdavanja u zakup ili od povećanja tržišne vrijednosti, ili i jedno i drugo, a ne za korišćenje ili prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstva, kada su ispunjeni sljedeći kriterijumi:

- investicione nekretnine moraju ostvarivati ekonomske koristi;
- investicione nekretnine se koriste za izdavanje u zakup i donose zakupninu ili se prodaju i ostvaruju dobit;
- investicione nekretnine nijesu namijenjene za prodaju u bliskoj budućnosti u redovnom poslovanju;
- nabavnu vrijednost je moguće pouzdano izmjeriti.

Početno priznavanje investicionih nekretnina je po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost predstavlja nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove nabavke.

Investicione nekretnine se naknadno vrednuju po njihovoj fer vrijednosti procijenjenoj od strane nezavisnog procjenjivača, a dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti priznaje se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom prodaje investicionih nekretnina, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio poslovnih prihoda ili kao dio poslovnih rashoda.

3.4. Stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja

MSFI 5 reguliše računovodstveni tretman stalnih sredstava koja se drže za prodaju.

Društvo klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namijenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrijednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namijenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo vjerovatna. Stalna sredstva namijenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Društvo ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namijenjena prodaji.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja (Nastavak)**

Na inicijativu lica odgovornog za sastavljane finansijskih izvještaja, na datum sastavljanja finansijskih izvještaja, u skladu sa ovlaštenjima definisanim Statutom Društva vezano za raspolaganje imovinom, ovlašteno lice preispituje da li postoji namjera o prodaji sredstava klasifikovanih kao sredstva namijenjena prodaji, i da li u sklopu osnovnih sredstava postoje sredstva koja se namjeravaju prodati i koja je potrebno, u skladu sa tim, klasifikovati kao sredstva namijenjena prodaji.

3.5. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

MRS 36 reguliše računovodstveni tretman umanjenja vrijednosti imovine.

Sredstva sa neograničenim korisnim vijekom upotrebe ne podliježu amortizaciji i testiraju se na obezvrjeđenje vrijednosti jednom godišnje. Za sredstva koja podliježu amortizaciji testiranje na obezvrjeđenje njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog obezvrjeđenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Za svrhu procjene obezvrjeđenja vrijednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do obezvrjeđenja vrijednosti se revidiraju na svaki izvještajni period zbog mogućeg ukidanja efekata obezvrjeđenja vrijednosti.

3.6. Lizing

MSFI 16 reguliše računovodstveni tretman lizinga.

Određivanje da li je neki aranžman lizing ili sadrži lizing zasniva se na sadržini aranžmana na dan njegovog nastanka: da li ispunjenje aranžmana zavisi od korišćenja posebnog sredstva ili sredstava ili aranžman sadrži pravo na korišćenje tog sredstva. Finansijski lizing po kome se Društvu suštinski prenose svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad predmetom lizinga kapitalizuje se na početku lizinga po fer vrijednosti sredstava koja su predmet lizinga ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. Minimalna plaćanja lizinga se dijele na finansijski trošak i smanjenje neizmirene obaveze po osnovu lizinga u cilju ostvarenja konstantne periodične kamatne stope na preostali saldo obaveza. Finansijski trošak se iskazuje u bilansu uspjeha.

Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom korisnog vijeka upotrebe. Međutim, ukoliko nije sasvim izvjesno da će Društvo steći pravo vlasništva nad sredstvom do kraja trajanja lizinga, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu kraćem od trajanja lizinga ili procijenjenog vijeka trajanja sredstva.

Potraživanja i Obaveze po osnovu kratkoročnog lizinga ili lizinga male vrijednosti se priznaju kao prihodi i rashodi u bilansu uspjeha tokom perioda trajanja lizinga. Lizingom male vrijednosti smatra se lizing do 5.000 eura na godišnjem nivou

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Zajmovi i ostali dugoročni finansijski plasmani****3.7.1. Klasifikacija****Zajmovi i potraživanja**

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospijea duži od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

U bilansu stanja Društva zajmovi i potraživanja obuhvataju potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente i kratkoročne finansijske plasmane.

3.7.2. Priznavanje i mjerenje

Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospijea se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

3.7.3. "Netiranje" finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i iskazuju u neto iznosu u bilansu stanja kada postoji zakonski osnov da se netiraju priznati iznosi i namjera izmirenja na neto osnovi, da se istovremeno realizuju sredstva i izmire obaveze. Zakonsko pravo na netiranje (poravnanje) ne smije biti uslovljeno budućim događajima te mora biti sprovodivo u toku redovnog poslovanja, u slučaju kašnjenja u ispunjenju obaveza i u slučaju stečaja društva ili ugovorne strane.

3.8. Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i hartije od vrijednosti**3.8.1. Klasifikacija****a) Ulaganja u zavisna društva**

Zavisna društva su sva društva nad kojima Društvo ima pravo da sprovodi finansijske i poslovne politike uglavnom na osnovu posjedovanja više od jedne polovine glasačkog prava.

b) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivatna sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju ili nijesu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju. Uključuju se u dugoročna sredstva, osim ukoliko rukovodstvo ima namjeru da ulaganja otuđi u roku od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja.

c) Finansijska sredstva koja se drže do dospijea

Finansijska sredstva koja se drže do dospijea su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospijea, koja rukovodstvo ima namjeru i mogućnost da drži do dospijea. U slučaju da Društvo odluči da proda značajan dio finansijskih sredstava koja se drže do dospijea, cijela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospijea klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospijea kraći od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja; tada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.8. Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i hartije od vrijednosti (Nastavak)****3.8.2. Priznavanje i mjerenje**

Redovna kupovina i prodaja finansijskih sredstava se priznaje na datum trgovanja - datum kada se Društvo obavezalo da će kupiti ili prodati finansijsko sredstvo. Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Finansijska sredstva prestaju da se priznaju po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva ili ako je to pravo prenijeto i Društvo je u suštini prenijelo sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima.

Ulaganja u zavisna i pridružena društva se računovodstveno obuhvataju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za troškove obezvrjeđenja.

Kada su hartije od vrijednosti klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju ili kada su obezvrjeđene, akumulirane korekcije fer vrijednosti priznate u kapitalu uključuju se u bilans uspjeha kao „dobici ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti“.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno (i za hartije od vrijednosti koje se ne kotiraju), društvo utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih stranaka, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i opciju modela formiranja cijena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta, a uz što je manje moguće oslanjanje na informacije karakteristične za samo društvo.

3.8.3. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava**a) Sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti**

Na svaki datum bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je obezvrjeđena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrjeđeno i gubici po osnovu obezvrjeđenja nastaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstava (“nastanak gubitka”) i kada taj nastanak gubitka (odnosno nastanci gubitaka) utiče na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procijenjeni.

Kriterijumi koje Društvo koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o gubitku usljed obezvrjeđenja vrijednosti uključuju:

- Značajne finansijske teškoće emitenta ili dužnika;
- Kršenje ugovora, kao što je kašnjenje u plaćanju ili neplaćanje kamate ili glavnice;
- Društvo, iz ekonomskih ili pravnih razloga koji se odnose na finansijske teškoće zajmoprimca, odobri zajmoprimcu garancije/povlastice koje inače ne bi odobrilo;
- Vjerovatnoća stečaja ili druge finansijske reorganizacije dužnika;
- Nestanak aktivnog finansijskog tržišta za to finansijsko sredstvo zbog finansijskih poteškoća; ili dostupni podaci koji ukazuju da postoji mjerljivo smanjenje u predviđenim budućim tokovima gotovine iz portfelja finansijskih sredstava nakon njihovog inicijalnog priznavanja, iako se pomenuto smanjenje još uvijek ne može povezati sa pojedinačnim finansijskim sredstvima iz portfelja, uključujući:
  - I. Nepovoljna promjena kreditne sposobnosti dužnika; i
  - II. Nacionalne ili lokalne ekonomske prilike koje su uzajamno povezane sa kašnjenjem u naplati potraživanja iz portfelja.

Društvo prvo procijenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.8. Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i hartije od vrijednosti (Nastavak)****3.8.3. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (Nastavak)****a) Sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti (Nastavak)**

Iznos gubitka se odmjerava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednost procijenjenih budućih tokova gotovine (isključujući buduće kreditne gubitke koji nijesu nastali) diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrijednosti sredstva se umanjuje i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspjeha. Društvo može da odmjerava obezvrjeđenje vrijednosti na osnovu fer vrijednosti finansijskog instrumenta korišćenjem tržišnih cijena koje su dostupne javnosti.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvrjeđenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja obezvrijeđivanja (npr. poboljšanju kreditne sposobnosti dužnika), ukidanje prethodno priznatog gubitka po osnovu obezvrjeđenje vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

b) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Društvo procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da je umanjena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Za procjenu umanjenja vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti Društvo koristi kriterijume navedene u tački (a) gore. U slučaju vlasničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju, značajan ili prolongiran pad fer vrijednosti ispod njihove nabavne vrijednosti smatra se indikatorom da je došlo do umanjenja njihove vrijednosti. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, akumulirani gubitak - utvrđen kao razlika između troškova sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjene za bilo kakav gubitak zbog umanjenja vrijednosti finansijskog sredstva koji je prethodno priznat u bilansu uspjeha - prenosi se sa kapitala i priznaje u bilansu uspjeha. Gubici zbog umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata priznati u bilansu uspjeha ne mogu se ukinuti kroz bilans uspjeha.

Ako se u narednom periodu fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju poveća i to povećanje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha, gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti se ukida u bilansu uspjeha.

3.9. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Finansijsko sredstvo (ili, dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- došlo do isteka prava na priliv novca po osnovu tog sredstva;
- društvo je zadržalo pravo na priliv novca po osnovu sredstva ali je preuzelo obavezu da izvrši isplatu po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- društvo je izvršilo prenos prava na priliv novca po osnovu sredstva i (a) prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili (b) nije niti prenijelo, niti zadržalo sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom ali je prenijelo kontrolu nad njim.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.10. Zalihe**

MRS 2 reguliše računovodstveno obuhvatanje kategorije zaliha.

Prema MRS 2 paragraf 6, zalihe su sredstva:

- a) Koja se drže radi prodaje tokom redovnog poslovanja,
- b) U procesu proizvodnje namijenjeni prodaji,
- c) U obliku materijala ili djelova koji se troše u procesu proizvodnje ili tokom pružanja usluga.

Zalihe Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić sastoje se od sljedećih kategorija materijala:

- Ambalaža i otpad,
- Auto djelovi
- Kancelarijski materijal
- Elektro materijal
- Goriva, maziva i ulja,
- Građevinski i gvoždarski materijal,
- HTZ, alat i sitan inventar,
- Mašinska oprema,
- Prehrana i hemikalije.

Zalihe se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost materijala obuhvata troškove fakturane vrijednosti i zavisne troškove nabavke.

Izlaz zaliha se vrednuje po metodu prosječne cijene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto ostvarivu prodajnu vrijednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se otpisuju. Iznos koji se formira na računu 109 provjerava se krajem godišnjeg obračuna, tako što se utvrđuje da li postoji potreba za dodatnom ispravkom vrijednosti zaliha sa usporenim obrtom. Postupak utvrđivanja vrijednosti sporoobrtnih zaliha definisan je procedurom ispravke vrijednosti ovih zaliha koja vrednuje zalihe po FIFO metodi.

3.11. Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca su iznosi koje duguju kupci za prodatu robu ili izvršene usluge u okviru redovnog ciklusa poslovanja. Ukoliko se očekuje da potraživanja budu naplaćena u roku od godinu dana ili kraćem (ili u okviru redovnog ciklusa poslovanja ako je duži), potraživanja od kupaca se klasifikuju kao kratkoročna. U suprotnom, potraživanja od kupaca se iskazuju kao dugoročna. Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se odmeravaju po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjene za rezervisanja po osnovu umanjenja vrijednosti.

Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće biti u mogućnosti da naplati sve iznose koje potražuje u skladu sa prvobitnim uslovima. Značajne finansijske poteškoće kupca, vjerovatnoća da će kupac biti nelikvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 180 dana od datuma dospijeca) se smatraju indikatorima da je vrijednost potraživanja umanjena, koji se dalje razmatraju od strane menadžmenta za individualna potraživanja. Shodno paragrafu 62. MRS 39, kada su objektivni dokazi ograničeni ili nijesu u potpunosti relevantni, preduzeće koristi svoje iskustvo i rasuđivanje za procjenu naplativosti potraživanja. Korišćenje razumnih procjena je ključni dio procesa sastavljanja finansijskih iskaza i ne umanjuje njihovu pouzdanost, shodno paragrafu 62. MRS 33, 39 i MRS 8. Iznos rezervisanja predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih prvobitnom efektivnom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.11. Potraživanja od kupaca (Nastavak)**

Prilikom mjesečnog zatvaranja računa, utvrđivanje rezervisanja za nenaplaćena potraživanja vrše se na sledeći način:

Rezervisanja za nenaplaćena potraživanja utvrđuju se za potraživanja starija od 6 ili 12 meseci, u zavisnosti od stepena naplate, sa sledećim izuzecima:

- potraživanja od institucija, koje se finansiraju iz državnog budžeta -neće biti rezervisana;
- što se tiče klijenata iz kategorije Domaćinstava i Ostalih potrošača, ne moraju biti rezervisana potraživanja klijenata koji su potpisali sporazum (protokol) o vraćanju duga i koji ga poštuju;
- što se tiče potraživanja od ostalih potrošača za koje imamo informacije o stečaju, moraju biti rezervisana 100%;
- pravila ovdje opisana važe i za potraživanja od Direktnih potrošača osim ukoliko menadžment kompanije ne procijeni drugačije, na osnovu raspoloživih informacija;

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrijednosti, a iznos obezvrjeđenja se priznaje u bilansu uspjeha u okviru pozicije „ostali rashodi“. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrijednosti potraživanja. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspjeha u okviru „ostalih prihoda“.

Direktan otpis potraživanja vrši se samo u slučaju kada su iscrpljene sve mogućnosti za naplatu tj. kada postoji rješenje suda o stečaju ili likvidiranom preduzeću.

3.12. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospijeca do tri meseca ili kraće, kratkoročni finansijski plasmani sa rokom dospijeca do tri meseca i otvoreni akreditivi za plaćanje prema inostranstvu.

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri meseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.13. Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti, uvećanoj u slučaju kredita i pozajmica za direktne troškove transakcije.

Finansijske obaveze Društva uključuju obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja, kredite i pozajmice.

Svi krediti i pozajmice inicijalno se priznaju po nabavnoj vrijednosti koja predstavlja fer vrijednost primljenog iznosa umanjenog za iznos troškova povezanih sa pozajmicom. Nakon inicijalnog priznavanja, kamatonosni krediti i pozajmice naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti primjenom efektivne kamatne stope. Amortizovana vrijednost se izračunava uzimajući u obzir troškove, kao i popuste i premije pri izmirenju obaveza. Dobici i gubici se priznaju u bilansu uspjeha (kao prihod ili rashod) pri isknjiženju ili obezvređivanju obaveze, kao i tokom amortizacionog procesa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.13. Finansijske obaveze (Nastavak)**

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je istekao rok važenja obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamijenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu ali pod značajno promijenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmijenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

3.14. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja; kada je u većoj mjeri vjerovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta vjerovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji, mala.

Rezervisanje se odmjerava po sadašnjoj vrijednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze, primjenom diskontne stope prije poreza koja odražava tekuću tržišnu procjenu vrijednosti za novac i rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog isteka vremena se iskazuje kao trošak kamate.

3.15. Tekući i odloženi porez na dobit

MRS 12 reguliše računovodstveni postupak za utvrđivanje poreza na dobit, kao i priznavanje privremenih razlika, odnosno odloženih poreskih obaveza i odloženih poreskih sredstava.

Troškovi poreza za period uključuju tekući i odloženi porez. Poreska obaveza se priznaje u bilansu uspjeha, izuzev iznosa koji se odnosi na stavke direktno priznate u kapitalu, u kom slučaju se i poreska obaveza priznaje u kapitalu.

a) Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa važećim Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, po stopi poreza na dobit koja se računa se u skladu sa navedenom Zakonom.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porez

Odloženi porez na dobit se priznaje korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim iskazima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.15. Tekući i odloženi porez na dobit (Nastavak)****b) Odloženi porez (Nastavak)**

Odloženi porez na dobit se odmjerava primjenom stope od 9% na osnovicu za obračun odloženog poreskog sredstva ili odložene poreske obaveze.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje samo do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze se netiraju kada postoji zakonski osnov da se netiraju tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na porez na dobit koji propisuje isti poreski organ jednom ili većem broju poreskih obveznika i kada postoji namjera da se računi izmire na neto osnovi.

3.16. Primanja zaposlenih**a) Obaveze za penzije**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto zarada zaposlenih obustavio doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati navedenim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca, kao i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

b) Ostala primanja zaposlenih - otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Društvo je obavezno da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u visini šest mjesečnih plata koju bi ostvario za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se isplaćuje otpremnina, s tim što tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od šest prosječnih zarada po zaposlenom isplaćenih u Društvu, za mjesec koji prethodi mjesecu u kome se vrši isplata otpremnine.

Pored toga, Društvo isplaćuje i jubilarne nagrade. Broj mjesečnih zarada za jubilarne nagrade određuju se na osnovu broja godina koje je zaposleni proveo u Društvu.

Definisana obaveza za ostala primanja zaposlenih se procjenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara, primjenom metode projektovane kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primjenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze biti plaćene i koje imaju rok dospijanja koji približno odgovara rokovima dospijanja navedenih obaveze. Aktuarski dobici i gubici koji proističu iz iskustvenih korekcija i promjena u aktuarskim pretpostavkama obračunavaju se na teret ili u korist prihoda i/ili ostalog rezultata tokom očekivanog prosječnog preostalog radnog vijeka zaposlenih.

c) Otpremnine za raskid radnog odnosa

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa prije datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa u zamjenu za otpremninu. Društvo priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbijedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u namjeri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih. Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.16. Primanja zaposlenih (Nastavak)****d) Stambeni krediti**

Na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih EPCG, vrši se raspodjela sredstava za stambenu izgradnju i to:

- po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade,
- po osnovu dodjele stana pod povoljnim uslovima.

Po pravilniku koji važi na dan donošenja ovog dokumenta pravo na rješavanje stambene potrebe ima zaposleni:

- koji nije na odgovarajući način riješio stambenu potrebu po osnovu radnog odnosa ili ako njegov bračni drug nije riješio stambenu potrebu po istom osnovu
- koji ima najmanje 10 godina radnog staža u Društvu

Zaposleni koji obavljaju poslove od posebnog značaja za Društvo (Izvršni direktor, članovi Odbora direktora, Sekretar Društva i članovi menadžmenta Društva), ostvaruju pravo na rješavanje stambene potrebe na osnovu odluke Odbora direktora i prije navršenih 10 godina radnog staža u Društvu, uz obavezu da ostanu u radnom odnosu u Društvu do kraja perioda na koji su birani (Izvršni direktor, Sekretar Društva i članovi Odbora direktora), odnosno 10 godina od dana rješavanja stambene potrebe za članove menadžmenta Društva.

Kreditna obaveza zaposlenih (po osnovu sredstava koja se dodjeljuju po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade) utvrđuje se tako što se za svaku godinu radnog staža obaveza umanjuje u skladu sa Pravilnikom, s tim da kreditna obaveza ne može biti manja od 25% ukupnog iznosa sredstava dobijenih po osnovu kredita. Kredit se dodjeljuje sa rokom otplate i kamatnom stopom koji su definisani Pravilnikom.

Na pisani zahtjev zaposlenog, rok otplate kreditne obaveze može biti kraći od definisanog, sa istom kamatnom stopom.

Zaposleni koji ponudi isplatu ukupnog, odnosno neotplaćenog iznosa kreditne obaveze po osnovu dodijeljenog kredita, ima pravo na dodatni popust od 20% i oslobađa se od obaveza plaćanja kamata, odnosno preostalog dijela iste.

Ukoliko dođe do izmjene pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih, u smislu promjene navedenog, za obračun se koriste elementi iz važećeg pravilnika.

3.17. Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrijednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Društva. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta, osim prihoda od distributivnih potrošača, koji se prikazuju sa popustom. Društvo priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti, kada je vjerovatno da će u budućnosti Društvo imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Društva kao što je u daljem tekstu opisano.

a) Prihod od prodaje električne energije

Prihod od prodaje električne energije se priznaje kada Društvo isporuči električnu energiju kupcu, čak i onda kada isporučena energija još uvijek nije fakturisana. Prihod od prodaje električne energije distributivnim kupcima u Crnoj Gori zavisi od cijena električne energije utvrđenih od strane Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore, u skladu sa zakonskim ograničenjima, dok se prihod od prodaje električne energije direktnim kupcima i kupcima u inostranstvu zasniva na posebnim ugovorima zaključenim sa kupcima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.17. Priznavanje prihoda (Nastavak)****b) Prihod od prodaje usluga**

Prihod od prodaje usluga priznaje se u periodu kada je usluga izvršena.

c) Prihod od kamata

MRS 18, između ostalog, reguliše računovodstveni tretman prihoda od kamata.

Prihod od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope. U slučaju umanjenja vrijednosti potraživanja, Društvo umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja do nadoknadivog iznosa, koji predstavlja procijenjeni budući novčani tok diskontovan po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta, i nastavlja da prikazuje promjene diskonta kao prihod od kamate. Prihod od kamate na zajmove čija je vrijednost umanjena utvrđuje se primjenom metode prvobitne efektivne kamatne stope.

3.18. Državna davanja

Državna davanja se priznaju po fer vrijednosti kada postoji razumno uvjerenje da će se Društvo pridržavati uslova povezanih sa njim i da će državna davanja biti primljena.

Državna davanja koje se odnose na troškove se razgraničavaju i priznaju u bilansu uspjeha tokom perioda koji je potreban da se upare sa troškovima koje kompenzuju.

Državna davanja koje se odnose na kupovinu nekretnina, postrojenja i opreme se uključuju u ostale dugoročne obaveze i priznaju se u bilansu uspjeha primjenom proporcionalne metode tokom očekivanog vijeka upotrebe odnosnih sredstava, u skladu sa MRS 20.

3.19. Troškovi pozajmljivanja

MRS 23 reguliše računovodstveni tretman troškova pozajmljivanja.

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva kojem je obavezno potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju (sredstvo koje se kvalifikuje) kapitalizuju se kao dio nabavne cijene tog sredstva. Kapitalizacija troškova pozajmljivanja nastavlja se do dana kada su sredstva spremna za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju. Društvo kapitalizuje troškove pozajmljivanja koji bi bili izbjegnuti da nije bio učinjen izdatak za sredstvo koje se kvalifikuje. Kapitalizovani troškovi pozajmljivanja izračunavaju se na osnovu prosječnog troška Društva koji se odnosi na finansiranje (ponderisani prosjek troškova pozajmljivanja se primjenjuje na troškove po osnovu nabavke sredstva koje se kvalifikuje), osim u mjeri u kojoj su sredstva pozajmljena isključivo za potrebe sticanja sredstva koje se kvalifikuje. Kada do toga dođe, stvarni troškovi pozajmljivanja, umanjeni za svaki prihod od investiranja po osnovu privremenog investiranja tih pozajmljivanja, kapitalizuju se.

Samo troškovi pozajmljivanja nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje, do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavnu vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije ili poslije perioda kapitalizacije, bez obzira na to da li su nastali po osnovu namjenskih ili nenamjenskih pozajmica za sticanje konkretnog sredstva, priznaju se kao rashod perioda.

Pod periodom kapitalizacije podrazumijeva se period od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje, do momenta kada su suštinski završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremlilo za planiranu upotrebu ili prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.19. Troškovi pozajmljivanja (Nastavak)**

Datum početka kapitalizacije je datum kada Društvo prvi put ispuni svaki od sledećih uslova:

- napravi izdatke za sredstvo
- napravi troškove pozajmljivanja
- preduzme aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremilo za planiranu upotrebu ili prodaju.

Neophodne aktivnosti pripreme sredstva za planiranu upotrebu ili prodaju obuhvataju i tehnički i administrativni rad koji prethodi započinjanju fizičke gradnje.

3.20. Preračunavanje stranih valuta**(a) Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja**

Stavke uključene u finansijske iskaze Društva odmjeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Društvo posluje ("funkcionalna valuta"). Finansijski iskazi Društva pripremljeni su u valuti Euro koja predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja Društva.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju po osnovu kredita, gotovine i gotovinskih ekvivalenta prikazuju se u bilansu uspjeha u okviru pozicije „Finansijski prihodi / rashodi“.

3.21. Izvještavanje o segmentima

O poslovnim segmentima izvještava se na način koji je konzistentan sa internim izvještavanjem za potrebe glavnog donosioca poslovnih odluka. Glavni donosilac poslovnih odluka koji je odgovoran za raspodjelu resursa i procjenu rezultata poslovanja poslovnih segmenata je identifikovan kao Odbor direktora koji donosi strateške odluke.

3.22. Transferne cijene

Društvo na godišnjem nivou izrađuje Elaborat o transfernim cijenama u skladu sa Uputstvom i efekte istog evidentira u Zakonom predviđenom roku.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Računovodstvene procjene i prosuđivanja se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna. Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, a koje snose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini, predstavljene su u daljem tekstu:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**a) Korisni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme**

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima kao i na širokom broju ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog korisnog vijeka trajanja se preispituje godišnje ili kada postoje indikacije značajnih promjena u pretpostavkama.

b) Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme

Obezvređenje postoji kada sadašnja vrijednost sredstava ili jedinice koja generiše novac prevazilazi nadoknadivu vrijednost, koja je viša između fer vrijednosti umanjenja za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Fer vrijednost se zasniva na nezavisnim prodajnim transakcijama sličnih sredstava ili posmatranim tržišnim cijenama umanjenim za dodatne troškove otuđenja sredstava. Obračun upotrebne vrijednosti se zasniva na modelu diskontovanih novčanih tokova. Nadoknadivi iznos je najosjetljiviji na promjene diskontne stope koja se koristi za diskontovanje novčanih tokova, kao i na buduće novčane tokove koji se očekuju i njihovu stopu rasta koja se koristi za svrhe ekstrapolacije.

c) Obezvređenje učešća u kapitalu

Obezvređenje učešća u kapitalu zavisnih društava se zasniva na najboljoj procjeni nadoknadivog iznosa od strane rukovodstva. Nadoknadivi iznos je veća vrijednost između fer vrijednosti i upotrebne vrijednosti. Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 23.

d) Porez na dobit

Društvo podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u skladu sa poreskim propisima Crne Gore. Poreske prijave su predmet odobrenja od strane poreskih organa koji imaju pravo da izvrše naknadne kontrole evidencija poreskog obveznika. Društvo priznaje rezervisanje na osnovu razumnih procijena za moguće efekte pitanja proizašlih iz kontrola poreskih organa. Iznos takvih rezervacija se zasniva na raznim faktorima kao što su iskustvo prethodnih revizija od strane poreskih organa i različitih tumačenja poreske regulative od strane poreskog obveznika i poreskih organa. Takve razlike u tumačenjima mogu na nastanu po osnovu raznih pitanja.

e) Obaveze za otpremnine za odlazak u penziju

Sadašnja vrijednost obaveza za otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjenja uslova zavisi od brojnih faktora koji se određuju na aktuarskoj osnovi korišćenjem brojnih pretpostavki. Pretpostavke korišćene prilikom određivanja neto troškova (prihoda) za penzije uključuju diskontnu stopu, kretanje zarada, fluktuacija zaposlenih, tablice smrtnosti. Bilo koje promjene u ovim pretpostavkama uticaće na knjigovodstvenu vrijednost obaveza za penzije.

Društvo određuje odgovarajuću diskontnu stopu na kraju svake godine. To je kamatna stopa koja treba da bude primijenjena prilikom određivanja sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih isplata za koje se očekuje da će biti potrebne u cilju izmirenja obaveza za otpremnine za odlazak u penziju. Prilikom određivanja odgovarajuće diskontne stope, Društvo uzima u razmatranje kamatne stope visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za otpremnine za odlazak u penziju biti plaćene i koje imaju rok dospeljeća koji približno odgovara rokovima dospeljeća obaveze za penzije.

Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 32.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**f) Obaveze za oprošteni dio duga po osnovu stambenih kredita**

Sadašnja vrijednost obaveza Društva po osnovu budućih umanjenja kreditnih obaveza zaposlenih (odobrenih u postupcima rješavanja njihovih stambenih potreba) zavisi od brojnih faktora koji se određuju na aktuarskoj osnovi korišćenjem raznih pretpostavki. Pretpostavke korišćene prilikom određivanja neto sadašnje vrijednosti navedenih obaveza uključuju diskontnu stopu, kretanje zarada, fluktuacija zaposlenih, tablice smrtnosti. Bilo koje promjene u ovim pretpostavkama uticaće na knjigovodstvenu vrijednost navedenih obaveza.

Društvo određuje odgovarajuću diskontnu stopu na kraju svake godine. To je kamatna stopa koja treba da bude primijenjena prilikom određivanja sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih isplata za rješavanje stambenih potreba zaposlenih i pripadajućeg dijela odobrenog umanjenja kredita. Pored standardnih aktuarskih pretpostavki koje se koriste i za određivanje obaveza za otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjenja uslova, prilikom određivanja sadašnje vrijednosti navedenih obaveza koriste se i pretpostavke o vjerovatnoći uzimanja kredita u odnosu na godine radnog staža. Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 32.

g) Sudski sporovi

Društvo vrši rezervisanje za odlive sredstava koji mogu nastati po osnovu aktivnih sudskih sporova koji se vode protiv Društva na dan sastavljanje finansijskih iskaza a prema očekivanom ishodu pojedinačnih sudskih sporova. Ako postoji vjerovatnoća veća od 50% da se sudski spor sa negativnim ishodom dogodi, Društvo vrši rezervisanje do iznosa koji je potreban da se izmiri obaveza u cjelosti. Iako Društvo poštuje načelo opreznosti prilikom procjene, s obzirom da postoji velika doza neizvjesnosti, u određenim slučajevima stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. U Napomeni 33 su detaljnije objelodanjene okolnosti u vezi sudskih sporova koji se vode protiv Društva na dan 31. decembra 2020. godine.

h) Rezervisanja za troškove rekultivacije deponije pepela i šljake

Društvo je procijenilo troškove za rekultivacije deponije pepela i šljake. Prilikom utvrđivanja iznosa rezervisanja pretpostavke i procjene koje su izvršene se odnose na troškove uklanjanja, očekivanje i vrijeme nastanka troškova. Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 33.

i) Obezvredjenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

Društvo obračunava obezvredjenje sumnjivih potraživanja na osnovu procijenjenih gubitaka koji nastaju, jer dužnici nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređenja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranijem iskustvu sa otpisom, bonitetu kupaca i promjenama u uslovima plaćanja. Ovo zahtijeva procjene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Po mišljenju rukovodstva, nema dodatnih rezervisanja za obezvredjenje, koja treba da budu uključena u finansijske iskaze Društva.

j) Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju

Društvo se rukovodi smjernicama MRS 39 da odredi kada je vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju umanjena. Ovo određivanje zahtijeva značajno prosuđivanje. Prilikom prosuđivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od nabavne vrijednosti ulaganja; finansijsko stanje primaoca ulaganja i izgleda za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. POSLOVNI SEGMENTI

Odbor direktora Društva analizira segmente poslovanja. Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, poslovne aktivnosti Društva su organizovane u okviru jednog poslovnog segmenta - proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom.

6. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbijedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Da bi očuvalo odnosno korigovalo strukturu kapitala, Društvo može da izvrši korekciju budućih isplata dividendi akcionarima, vrati kapital akcionarima, izda nove akcije, ili, pak, može da proda sredstva kako bi smanjilo dugovanje.

Društvo, kao i ostala Društva koja posluju unutar iste djelatnosti, prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

Na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine koeficijent zaduženosti Društva bio je kao što slijedi:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze po osnovu dugoročnih i kratkoročnih kredita - ukupno (Napomena 34)	90,912,838	34,515,609
Minus: Gotovina na računima i u blagajni (Napomena 28)	<u>(38,207,168)</u>	<u>(23,644,969)</u>
Neto dugovanje	52,705,670	10,870,640
Sopstveni kapital	<u>1,071,402,016</u>	<u>1,074,191,185</u>
Kapital - ukupno	<u>1,124,107,686</u>	<u>1,085,061,825</u>
Koeficijent zaduženosti	<u>4.69%</u>	<u>1.00%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

7. PRIHODI OD PRODAJE- NETO PRIHOD

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od prodaje električne energije - Domaćinstva i ostali potrošači	217,182,175	206,232,180
Prihodi od prodaje električne energije - Izvoz	210,469,132	84,197,802
Prihodi od proizvoda matičnim i zavisnim pravnim licima u zemlji (Napomena 42)	45,420,062	28,284,570
Prihodi za pokriće gubitaka u prenosnoj mreži (Napomena 42)	19,295,965	2,234,398
Prihodi od prodaje usluga matičnim i zavisnim pravnim licima	9,409,623	-
Prihodi od prodaje po osnovu pružanja pomoćnih usluga (sekundarna, tercijarna regulacija,...)	8,741,653	9,106,238
Prihodi od prodaje električne energije u zemlji i direktni potrošači	5,227,622	26,359,086
Prihodi od prodaje usluga ostalim licima	530,926	305,872
Ostali prihodi iz poslovanja	283,950	546,531
Ukupno	<u>516,561,108</u>	<u>357,266,677</u>

8. OSTALI PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Drugi poslovni prihodi	1,834,196	1,867,310
Prihodi od usluga pruženih povezanim licima	551,795	587,253
Ukupno	<u>2,385,991</u>	<u>2,454,563</u>

9. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od ukidanja ostalih dugorocnih rezervisanja	2,825,254	2,540,436
Drugi nepomenuti prihodi	289,149	219,336
Prihodi ranijih godina	176,122	167,838
Dobici od prodaje zaliha	172,173	67,107
Prihodi po osnovu povraćaja poreza i doprinosa	284	46,243
Ukidanje rezervisanja za sporove	-	8,169,218
Ukupno	<u>3,462,982</u>	<u>11,210,178</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

10. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Nabavna vrijednost uvezene električne energije	187,380,427	62,147,976
Nabavna vrijednost električne energije kupljene u zemlji	68,858,796	40,896,477
Troškovi uglja za TE „Pljevlja”	45,335,094	39,954,286
Nabavna vrijednost električne energije kupljene od povezanih lica (Napomena 42)	15,442,970	2,373,384
Nabavna vrijednost prodate robe - ostalo	15,006,850	4,319,171
Troškovi rezervnih djelova	1,125,697	799,647
Troškovi goriva i maziva	593,039	604,340
Troškovi sirovina i osnovnog materijala	478,508	489,967
Troškovi mazuta za TE „Pljevlja”	456,484	271,843
Troškovi hemikalija za TE „Pljevlja”	276,219	397,420
Ukupno	<u>334,954,084</u>	<u>152,254,511</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

11. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi rezervisanja		
Troškovi rezervisanja za stambene kredita	1,028,295	1,018,491
Troškovi rezervisanja sudskih sporova	583,657	765,000
	<u>1,611,952</u>	<u>1,783,491</u>
Ostali poslovni rashodi		
Troškovi nadoknada za korišćenje mreže (Napomena 42)	82,715,563	79,855,667
Troškovi nadoknada za korišćenje prenosne mreže (Napomena 42)	16,783,018	14,291,031
Troškovi nadoknada za gubitke u mreži (Napomena 42)	15,173,299	14,793,695
Troškovi po osnovu emisije CO2	-	7,000,010
Troškovi poreza	6,319,005	5,498,730
Rashodi po osnovu ugovora o pružanju pomoćnih usluga	5,197,779	2,432,224
Troškovi održavanja	4,316,628	3,895,567
Naknade za korišćenje voda	2,595,345	2,420,445
Sponzorstva	1,634,739	1,099,714
Troškovi naknada i taksi	1,538,748	1,531,964
Premije osiguranja	1,178,549	1,045,700
Drugi poslovni rashodi	1,061,165	3,256,769
Poštanske usluge - dostavljanje faktura	867,924	1,124,285
Troškovi prekomjerno preuzete reaktivne energije	842,748	768,315
Troškovi usluga savjetovanja i pravnih usluga	695,650	486,730
Troškovi reklame i propaganda	630,545	373,712
Obezbjedenje objekata	550,307	387,860
Troškovi bankarskih provizija	527,382	621,480
Sudski troškovi i naknade sudskim izvršiteljima	494,382	642,088
Troškovi voda i komunalnih usluga	351,887	307,965
Ostale poštanske usluge	283,330	252,731
Zakup	236,752	39,500
Troškovi licenci	219,410	211,438
Štampanje računa za el.energiju	165,092	141,973
Naknade operateru tržišta	146,680	175,153
Troškovi nadoknada za gubitke u prenosnoj mreži	90,336	107,269
	<u>146,228,215</u>	<u>144,545,506</u>

12. AMORTIZACIJA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi amortizacije nekretnine, postrojenja i oprema (Napomena 22)	25,799,980	21,778,519
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	182,781	178,146
	<u>25,982,761</u>	<u>21,956,665</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

13. NETO TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I LIČNI RASHODI

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Zarade i naknade zarada	16,789,153	12,026,023
Ostali lični rashodi	1,169,012	724,347
Troškovi otkupa radnog mjesta	505,000	1,125,589
Troškovi pomoći zaposlenima i članovima porodica	395,739	226,585
Troškovi dnevnica na službenom putu	104,014	61,323
Naknada za prevoz zaposlenih	51,910	14,830
Otpremnine za penziju i jubilarne nagrade	33,177	14,288
Ukupno	<u>19,048,005</u>	<u>14,192,985</u>

14. TROŠKOVI POREZA I DOPRINOSA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Doprinosi za penzije	5,044,382	3,786,280
Porezi	1,936,614	1,744,256
Troškovi prireza	256,013	229,136
Ostali doprinosi	243,635	2,393,627
Ukupno	<u>7,480,644</u>	<u>8,153,299</u>

15. PRIHODI PO OSNOVU UČEŠĆA U KAPITALU ZAVISNIH PRAVNIH LICA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od raspoređene dobiti	-	1,189,201
Prihodi od dividendi	-	11,890,299
Ukupno	<u>-</u>	<u>13,079,500</u>

16. FINANSIJSKI PRIHODI PO OSNOVU TEKUĆIH POTRAŽIVANJA OD NEPOVEZANIH PRAVNIH LICA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od kamata - domaćinstva	2,150,437	2,667,057
Prihodi od kamata - ostala potrošnja	1,348,232	1,414,194
Prihodi od zateznih kamata	305,382	477,807
Ukupno	<u>3,804,051</u>	<u>4,559,058</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE KRATKOROČNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA I FINANSIJSKIH ULAGANJA KOJI SU DIO OBRTNE IMOVINE

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi/(rashodi) po osnovu usklađivanja potraživanja od domaćih kupaca-domaćinstva	10,665,251	1,266,146
Prihodi/(rashodi) po osnovu usklađivanja potraživanja od domaćih kupaca-ostala potrošnja	2,010,530	(2,781,295)
Prihodi/(rashodi) po osnovu usklađivanja potraživanja od domaćih kupaca-direktni potrošači	1,701,105	1,885,257
Prihodi/(rashodi) od ostalih usklađivanja vrijednosti	675,332	134,976
Ostali rashodi po osnovu usklađivanja	(505)	(89,535)
Rashodi po osnovu usklađivanja stambenih kredita	-	(7,303)
Ukupno	<u>15,051,713</u>	<u>408,246</u>

Tokom 2022. godine zaključen je veliki broj novih sporazuma o izmirenju starog duga, povećan je broj redovnih platiša kao i stepen naplate potraživanja. Shodno tome, Odbor direktora je donio Odluku da se ispravka vrijednosti potraživanja vrši za ona potraživanja koja su starija od godinu dana, umjesto prethodnih 6 mjeseci, kako je i definisano usvojenim računovodstvenim politikama. Navedena promjena dovela je do ukidanja dijela ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca.

18. RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE PO OSNOVU ODNOSA SA NEPOVEZANIM LICIMA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Rashodi po osnovu kamata na kredite	962,536	845,489
Ostali rashodi po osnovu kamata	142,574	140,539
Negativne kursne razlike	35,410	48,614
Zatezne kamate	20,420	127,377
Ukupno	<u>1,160,940</u>	<u>1,162,019</u>

19. PORESKI RASHOD PERIODA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Obračunati tekući porez u toku godine	2,660,604	4,666,658
Odloženi poreski (prihod)/rashod	(1,929,614)	(4,019,774)
Ukupno poreski prihod perioda	<u>730,990</u>	<u>646,884</u>

20. ZARADA PO AKCIJI

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobit za godinu	4,286,512	47,448,507
Ponderisani prosječni broj akcija	118,132,402	118,132,402
Zarada po akciji u EUR	<u>0.0363</u>	<u>0.4017</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

21. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Koncesije i licence	NU u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
1. januar 2021. godine	3,647,244	149,509	3,796,753
Nabavke	-	138,878	138,878
Prenos sa investicija u toku	165,295	(198,957)	(33,662)
Promjena vrijednosti zbog procjene	(1,625)	-	(1,625)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	3,810,914	89,430	3,900,344
Nabavke			
Prenos sa investicija u toku	138,453	-18,603	119,850
Nabavke/povećanje avansa	-	146,972	146,972
Rashod i otuđenja/smanjenje avansa	(17,104)	-	(17,104)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	3,932,263	217,799	4,150,062
Ispravka vrijednosti			
1. januar 2021. godine	3,331,368	-	3,331,368
Amortizacija (Napomena 12)	178,146	-	178,146
Promjena vrijednosti zbog procjene	(1,625)	-	(1,625)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	3,507,889	-	3,507,889
Amortizacija	182,781	-	182,781
Rashod i otuđenja	(2,333)	-	(2,333)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	3,688,337	-	3,688,337
Neto sadašnja vrijednost:			
- 31. decembra 2022. godine	243,926	217,799	461,725
- 31. decembar 2022. godine	303,025	89,430	392,455

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti	Mašine i oprema	NPO u pripremi i avansi	Ukupno
Nabavna vrijednost					
1. januar 2021. godine	154,846,748	560,033,143	420,592,142	32,620,575	1,168,092,608
Nabavke	-	-	-	13,159,751	13,159,751
Rashod i otuđenja	(13,205)	-	(912,980)	-	(926,185)
Promjena avansa	-	-	-	(1,511,588)	(1,511,588)
Prenos sa investicija u toku	882,548	3,079,115	4,210,464	(8,172,127)	-
Promjena vrijednosti zbog procjene	1,603,503	94,077,391	81,818,637	-	177,499,531
31. decembar 2021. godine	157,319,594	657,189,649	505,708,263	36,096,611	1,356,314,117
Nabavke/povećanje avansa	-	-	-	42,099,807	42,104,734
Rashod i otuđenja/smanjenja avansa	(126,192)	-	(1,047,699)	(2,395,909)	(3,569,800)
Ulaganja u tuđa OS	-	-	-	16,566	16,566
Nabavke (Projekti Solari)	-	-	-	7,338,159	7,338,159
Prenos sa investicija u toku	271,539	352,651	2,846,044	(3,590,084)	(119,850)
Promjena klasifikacije	-	-	-	119,850	119,850
31. decembar 2022. godine	157,464,941	657,542,300	507,506,608	79,685,000	1,402,198,849
Ispravka vrijednosti					
1. januar 2021. godine	-	313,504,473	278,821,537	-	592,326,010
Rashod i otuđenja	-	-	(805,326)	-	(805,326)
Amortizacija (Napomena 12)	-	8,039,995	13,738,523	-	21,778,518
Promjena vrijednosti zbog procjene	-	73,583,242	41,282,715	-	114,865,957
31. decembar 2021. godine	-	395,127,710	333,037,449	-	728,165,159
Rashod i otuđenja	-	-	(876,429)	-	(876,429)
Amortizacija (Napomena 12)	-	11,173,740	14,626,240	-	25,799,980
31. decembar 2022. godine	-	406,301,450	346,787,260	-	753,088,710
Neto sadašnja vrijednost:					
- 31. decembar 2022. godine	157,464,941	251,240,850	160,719,348	79,685,000	649,110,139
- 31. decembar 2021. godine	157,319,594	262,061,939	172,670,814	36,096,611	628,148,958

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Nematerijalna ulaganja, građevinski objekti, postrojenja, oprema, investicije u toku i investicione nekretnine Društva su procijenjeni na dan 1. januar 2021. godine i na dan 31. decembar 2021. godine od strane nezavisnih procjenitelja. Procjena je izvršena primjenom tržišnog pristupa za zemljište, upravne i druge zgrade za vršenje kancelarijskih poslova, ugostiteljstva i turizma; troškovnog pristupa (sadašnji trošak zamjene) za ostala navedena sredstva koja služe za obavljanje energetske djelatnosti i prinosnog pristupa za potrebe utvrđivanja upotrebne vrijednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.

Ukupna procijenjena vrijednost imovine koja je bila predmet procjene na 1. januar 2021. godine uvećana je za EUR 26,237,510 u odnosu na vrijednost iste imovine prije procjene. Ukupna procijenjena vrijednost imovine koja je bila predmet procjene na 31. decembar 2021. godine uvećana je za EUR 36,449,104 u odnosu na vrijednost iste imovine nakon procjene na dan 1. januara 2021. godine. Kada se uzme u obzir ispravka vrijednosti u 2021. godini zbog godišnje amortizacije, ukupno povećanje vrijednosti na dan 31. decembar 2021. godine u odnosu na 31. decembar 2021. godine prije procjene iznosi EUR 29,292,972.

Tokom 2022. godine, kao i tokom prethodnih godina, Društvo je usaglašavalo vlasničke listove sa podacima iz Registra osnovnih sredstava. Shodno pomenutom, rukovodstvo je utvrdilo da pojedina dokumenta o vlasništvu i dalje nedostaju. Međutim, Društvo je oduvijek koristilo relevantna sredstva evidentirana u okviru Nekretnina, postrojenja i opreme koja su evidentirana u registru osnovnih sredstava i kontrolisalo prilive Društva po osnovu njihovog korišćenja.

Shodno pomenutom, rukovodstvo ulaže značajne napore u cilju pribavljanja potrebne dokumentacije o vlasništvu za sredstva čija je sadašnja vrijednost na dan 31. decembra 2022. godine EUR 27,094,096 (31. decembra 2021. godine: EUR 27,997,523) od čega zemljište i objekti koji su upisani na treća lica imaju vrijednost EUR 20,291,678, objekti koji nijesu upisani u katastarske evidencije imaju vrijednost EUR 2,443,507, zatim imovina koja nije upisana u katastar usled nepostojanja katastra nepokretnosti ima vrijednost EUR 4,358,911.

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	331,400,096	328,921,187
Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	1,811,951	2,497,883
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	4,816,113	4,692,520
Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	6,491,266	7,005,556
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	<u>9,255,626</u>	<u>11,665,432</u>
Stanje na dan	<u>353,775,052</u>	<u>354,782,578</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica

Dugoročna finansijska ulaganja u zavisna društva odnose se na sljedeća ulaganja:

Naziv društva	Učešće %	31.12.2022.	31.12.2021.
Zeta Energy doo, Danilovgrad	51%	8,239,759	8,239,759
Minus: Ispravka vrijednosti		-	(578,909)
		8,239,759	7,660,850
EPCG d.o.o., Beograd - Srbija	100%	1,035,000	35,000
Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o., Podgorica	100%	288,712,902	288,712,902
EPCG Solar Gradnja d.o.o. Nikšić	100%	1,000,000	100,000
Rudnik Uglja a.d. Pljevlja	100%	32,412,435	32,412,435
		323,160,337	321,260,337
Stanje na dan		331,400,096	328,921,187

Na XXIII sjednici Odbora direktora održanoj 15. februara 2019. godine donijeta je Odluka o povećanju uloga u Društvo sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ Podgorica, unosom nepokretnosti u vrijednosti od EUR 2,238,278 koje su već prenijete kao državina društvu „Crnogorski elektrodistributivni sistem“, prilikom osnivanja i unosom nepokretnosti u vrijednosti od EUR 18,799, što u ukupnom iznosu predstavlja povećanje uloga u društvu „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ Podgorica za EUR 2,257,077.

Na sjednici Odbora direktora održanoj 18. maja 2020. godine donešena je odluka o povećanju uloga u zavisno društvo CEDIS, u ukupnom iznosu od EUR 4,535,192, od čega se iznos od EUR 4,142,411 odnosi na nepokretnosti koje su već prenijete kao državina društvu „Crnogorski elektrodistributivni sistem“, prilikom osnivanja i unosom nepokretnosti u vrijednosti od EUR 13,148, kao i novčanih sredstava u iznosu od EUR 379,632. Nakon registracije navedene odluke u CRPS, u 2021. godini, ukupan ulog u ovo zavisno lice na dan 31. decembra 2021. godine iznosi EUR 288,712,902.

S obzirom na činjenicu da je mHE Slap Zete u potpunosti rekonstruisana i da je 2020. godine proizvodila, u oktobru mjesecu Zeta Energy dobila status povlašćenih proizvođača Društvo smatra da su se stekli uslovi za ukidanje obezvrjeđenja ovog uloga. Efekat ovog ukidanja knjižen je u korist bilansa uspjeha Društva.

Na sjednici Odbora direktora održanoj 20. septembra 2021. godine osnovano je zavisno društvo EPCG Solar Gradnja doo Nikšić. Osnivački ulog EPCG u iznosu od EUR 100,000 uplaćen je 24. septembra 2021. godine. 27.01.2022 godine uplaćen je osnivački ulog od EUR 400.000, dok je 10.05.2022. uplaćeno još EUR 500.000 takođe u korist osnivačkog uloga. Osnivački ulog u zavisno društvo EPCG Solar Gradnja d.o.o. na dan 31.12.2022 godine iznosi EUR 1.000.000. Pretežna djelatnost Društva je postavljanje električnih instalacija.

Odlukom Skupštine akcionara društva EPCG doo Beograd donešenoj 28.06.2022 godine izvršena je dokapitalizacija ovog zavisnog lica od strane EPCG ad Nikšić u iznosu od EUR 1,000,000.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.2. Dugoročni krediti odobreni povezanim pravnim licima

Dugoročni krediti odobreni povezanim pravnim licima na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Krediti proslijeđeni društvu CEDIS	1,811,951	2,497,883
Stanje na dan	<u>1,811,951</u>	<u>2,497,883</u>

23.3. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

Naziv društva	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.		Učešće %	Zemlja osnivanja
	Bruto	Neto	Bruto	Neto		
Prva Banka Crne Gore a.d., - obične akcije	10,357,894	3,527,039	10,357,894	3,527,039	19.76%	Crna Gora
Prva Banka Crne Gore a.d., - preferencijalne akcije	3,000,063	775,486	3,000,063	775,486	100.00%	Crna Gora
Rekreaturs Beograd	870,520	-	870,520	-	2.00%	Srbija
Invest banka Montenegro a.d., Podgorica	112,484	-	112,484	-	1.53%	Crna Gora
Castelo Montenegro a.d., Pljevlja	29,018	-	29,018	-	1.50%	Crna Gora
Novi Prvoborac a.d., Herceg Novi	1,008	-	1,008	-	1.80%	Crna Gora
Beogradska banka	558	-	558	-	-	Srbija
Hotel Montel Glava Zete d.o.o., Nikšić	175,679	-	175,679	-	25.00%	Crna Gora
Green Gvozd doo	123,593	123,593	-	-		Crna Gora
Berza električne energije doo Podgorica	389,995	389,995	389,995	389,995	33.33%	Crna Gora
Crnogoracoop u stečaju, Danilovgrad	2,207	-	2,207	-	1.54%	Crna Gora
Ukupno	<u>15,063,019</u>	<u>4,816,113</u>	<u>14,939,426</u>	<u>4,692,520</u>		
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(10,246,906)</i>		<i>(10,246,906)</i>			
	<u>4,816,113</u>		<u>4,692,520</u>			

Dana 7. avgusta 2019. godine Odbor direktora Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 30,000 tako da ukupan ulog u ovo društvo na 31.12.2019. godine iznosi EUR 149,995.

Dana 19. februara 2020. godine Odbor direktora Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 15,000. Takođe, dana 14. maja 2020 godine Odbor direktora Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 15,000 tako da ukupan ulog u ovo društvo na 31.12.2020. godine iznosi EUR 179,995.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.3. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica (Nastavak)

Dana 21. juna 2021. godine Odbor direktora Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 210,000, tako da ukupan ulog u ovo društvo na 31. decembra 2021. godine iznosi EUR 389,995.

30.06.2021 godine, Skupština akcionara Društva je donijela Odluku o unosu nenovčanog uloga u povezano lica Green Gvozd doo Podgorica kojim se u osnovni kapital pomenutog društva unosi zemljište i prava službenosti u ukupnoj vrijednosti od EUR 61,499. Odbor direktora je 28.10.2021 godine donio Odluku o unosu nenovčanog uloga u povezano lice Green Gvozd doo Podgorica u iznosu od EUR 55,934. Navedeni iznos predstavlja procijenjenu vrijednost zemljišta. 01.11.2022 godine, Odbor direktora donio je Odluku o unosu nenovčanog uloga u povezano lice Green Gvozd doo Podgorica u iznosu od EUR 6,160. Navedeni iznos predstavlja procijenjenu vrijednost zemljišta i prava službenosti.

23.4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)

Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica) na dan 31. decembra 2022 i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sledećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Subordinirani dug Prvoj banci	6,000,000	6,000,000
Krediti proslijeđeni društvu CGES a.d	1,113,612	1,818,681
Dio kredita koji dospijeva u roku od godinu dana	(622,346)	(813,125)
	<u>491,266</u>	<u>1,005,556</u>
Stanje na dan	<u>6,491,266</u>	<u>7,005,556</u>

Aneksom IV od 29. februara 2016. za iznos duga od EUR 6,000,000 definisani su sljedeći uslovi:

- kamatna stopa od 7,50% počev od 01. marta 2016. do 28. februara 2018;
- kamatna stopa 7,25% počev od 01. marta 2018. do 29. februara 2020;
- kamatna stopa 6,28% počev od 01. marta 2020. do 01. aprila 2024.

Aneksom V od 27.11.2019. godine produžen je rok dospijeaća na 01.04.2026. godine uz kamatnu stopu od 6.28%, dok je Aneksom VI od 15.03.2021. godine produžen je rok dospijeaća na 01.04.2028. godine uz istu kamatnu stopu. Društvo je u 2021 godini uputilo zahtjev PBCG za povlačenjem sredstava koja se odnose na subordinirani dug, a po tom osnovu je PBCG uputila zahtjev CBCG bez čije saglasnosti nije moguće povući navedena sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.5. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja

Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja na dan 31. decembra 2022 i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sledećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Uneseni neregistrovani ulog u društvo Cedis	5,427,183	5,345,162
Dugoročni depoziti	1,603,000	4,003,000
Kreditni zaposlenima	<u>2,225,443</u>	<u>2,317,270</u>
Stanje na dan	<u>9,255,626</u>	<u>11,665,432</u>

Iskazani iznos ostalih dugoročnih potraživanja od EUR 5,427,183 (2021: 5,345,162) na dan 31. decembar 2022. godine se odnosi na potraživanja iz obligacionih odnosa između Društva i CEDIS-a, u vezi imovine od EUR 5,178,867 (zemljište i građevinski objekti i novčani ulog) za koju je proces razrješavanja dokumentacije o vlasništvu u toku. U skladu sa članom 7 Odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o. Podgorica, Društvo prenosi CEDIS-u u državinu i imovinu koja nije dio osnivačkog uloga, a koja će biti prenijeta u vlasništvo CEDIS-a kad se Društvo upiše kao vlasnik iste.

Pored toga, Društvo je zaključilo Aneks „Sporazuma o regulisanju međusobnih prava, obaveza i odgovornosti po pitanju stambenih sredstava“ u skladu sa kojim će ovaj iznos novčanog plasmana CEDIS-u biti konvertovan u kapital. U skladu sa navedenim u toku 2021. godine uplaćeno je EUR 166,295, a u toku 2022. godine EUR 82,021.

Dugoročni depoziti

Dugoročni depoziti kod banaka na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Prva banka Crne Gore a.d., Podgorica	<u>1,603,000</u>	<u>4,003,000</u>
Stanje na dan	<u>1,603,000</u>	<u>4,003,000</u>

Kreditni zaposlenima

Kreditni odobreni zaposlenima za rješavanje stambenih potreba na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Dio kredita koji dospijeva u roku dužem od godinu dana	2,735,542	2,815,885
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<u>(510,099)</u>	<u>(498,615)</u>
Stanje na dan	<u>2,225,443</u>	<u>2,317,270</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.5. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja (Nastavak)

Kreditni zaposlenima (Nastavak)

Na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih, vrši se raspodjela sredstava za stambenu izgradnju i to:

- po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade,
- po osnovu poboljšanja uslova stanovanja.

Kreditna obaveza zaposlenih (po osnovu sredstava koja se dodjeljuju po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade) utvrđuje se tako što se za svaku godinu ukupnog radnog staža kreditna obaveza umanjuje za 3,4%, s tim da kreditna obaveza ne može biti manja od 25% ukupnog iznosa sredstava dobijenih po osnovu kredita. Kredit se dodjeljuje sa rokom otplate od 20 godina i kamatnom stopom od 1,5% godišnje na preostali iznos kredita.

Zaposleni koji ponudi isplatu ukupnog iznosa dodijeljenog kredita u roku od 1 godine, ima pravo na dodatni popust od 20% i oslobađa se od obaveza plaćanja kamata.

Obračun fer vrijednosti stambenih kredita vrši se na kraju svakog obračunskog perioda, tako što se novčani tokovi po osnovu preostalog iznosa glavnice kredita na kraju godine (31. decembar) diskontuju tržišnom kamatnom stopom u godinama kada su krediti odobeni. Efekti po osnovu promjene fer vrijednosti stambenih kredita evidentiraju se u bilansu uspjeha na poziciji finansijskih prihoda i rashoda.

24. ZALIHE

Zalihe na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazane su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Rezervni djelovi	6,561,485	6,435,000
Materijal	18,857,501	2,766,084
Ostale zalihe	274,793	264,728
Avansi za zalihe i usluge	789,963	296,105
Minus: Ispravka vrijednosti	<u>(3,727,082)</u>	<u>(3,645,791)</u>
Stanje na dan	<u>22,756,660</u>	<u>6,116,126</u>

Promjene na ispravci vrijednosti zaliha za 2022. i 2021. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stanje na dan 1. Januar	3,645,791	3,729,548
Obezvrijeđeno u toku godine	92,937	41,959
Ukidanje obezvjeđenja	<u>(11,646)</u>	<u>(125,716)</u>
Stanje na dan	<u>3,727,082</u>	<u>3,645,791</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Potraživanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Potraživanja po osnovu prodaje električne energije:		
- potraživanja od domaćinstava	117,168,238	121,049,254
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(86,921,455)</i>	<i>(97,601,648)</i>
	<u>30,246,783</u>	<u>23,447,606</u>
- potraživanja od ostalih potrošača (pravna lica)	60,055,072	59,120,291
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(37,071,708)</i>	<i>(39,086,349)</i>
	<u>22,983,364</u>	<u>20,033,942</u>
- potraživanja od direktnih potrošača	18,093,653	18,119,390
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(1,800,465)</i>	<i>(3,501,571)</i>
	<u>16,293,188</u>	<u>14,617,819</u>
- potraživanja za izvoz električne energije	54,566,792	22,421,532
Neto potraživanja po osnovu prodaje električne energije	<u>124,090,127</u>	<u>80,520,899</u>
Potraživanja za energiju i pružene usluge	749,946	705,042
Potraživanja od države po osnovu subvencionisanja potrošača	282,286	521,383
Ostala potraživanja od kupaca	1,190,576	867,742
<i>Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja od kupaca</i>	<i>(72,047)</i>	<i>(72,048)</i>
	<u>2,150,761</u>	<u>2,022,119</u>
UKUPNO:	<u>126,240,888</u>	<u>82,543,018</u>
Potraživanja od matičnih i zavisnih pravnih lica	38,191,000	22,751,421
Potraživanja od ostalih povezanih lica	3,777,173	2,421,461
	<u>41,968,173</u>	<u>25,172,882</u>
Potraživanja po osnovu kamata	3,165,559	3,143,518
Potraživanja od zaposlenih i za zaposlene	73,168	268,354
Potraživanja od države po osnovu preplaćenih taksi, poreza i doprinosa	12,898,401	12,003,352
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	38,091,172	11,461,549
Ostala nepomenta potraživanja	1,820,680	333,833
Bruto ostala potraživanja	<u>56,048,980</u>	<u>27,210,606</u>
<i>Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja</i>	<i>(7,125,445)</i>	<i>(7,125,443)</i>
Neto ostala potraživanja	<u>48,923,535</u>	<u>20,085,163</u>
Stanje potraživanja na dan	<u>217,132,596</u>	<u>127,801,063</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Promjene na ispravci vrijednosti potraživanja za 2022. i 2021. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

2022	Domaćinstva	Ostala potrošnja	Direktni Potrošači	Total
Stanje na početku godine	<u>97,601,648</u>	<u>39,086,349</u>	<u>3,501,571</u>	<u>140,189,568</u>
Ispravka vrijednosti u toku godine	2,207,848	4,856,446	11,404	7,075,698
Ukidanje ispravke tokom godine	(12,873,099)	(6,866,883)	(1,712,510)	(21,452,492)
Direktan otpis	<u>(14,942)</u>	<u>(4,204)</u>	-	<u>(19,146)</u>
Stanje na kraju godine	<u>86,921,455</u>	<u>37,071,708</u>	<u>1,800,465</u>	<u>125,793,628</u>
2021	Domaćinstva	Ostala potrošnja	Direktni Potrošači	Total
Stanje na početku godine	<u>98,886,032</u>	<u>36,346,266</u>	<u>43,424,587</u>	<u>178,656,885</u>
Ispravka vrijednosti u toku godine	1,172,854	3,776,148	5,932,774	10,881,776
Ukidanje ispravke tokom godine	(2,437,236)	(994,853)	(2,203,792)	(5,635,881)
Direktan otpis	<u>(20,002)</u>	<u>(41,212)</u>	<u>(43,651,998)</u>	<u>(43,713,212)</u>
Stanje na kraju godine	<u>97,601,648</u>	<u>39,086,349</u>	<u>3,501,571</u>	<u>140,189,568</u>

Starosna struktura potraživanja od kupaca po osnovu prodaje električne energije bila je kao što slijedi:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Do 3 mjeseca	84,415,572	55,917,365
3 do 6 mjeseci	6,251,802	13,435,058
Preko 6 mjeseci	<u>33,422,753</u>	<u>11,168,476</u>
Stanje na dan	<u>124,090,127</u>	<u>80,520,899</u>

Društvo je na dan 31. decembar 2020. godine iskazalo potraživanja od Kombinata Aluminijskog Podgorica (KAP) u bruto iznosu od EUR 43,651,999. Stečajni postupak nad KAP-om je pokrenut u toku 2013. godine, a s obzirom da iznos potraživanja povjerioca značajno premašuje vrijednost njegove imovine, i da potraživanja Društva nijesu obezbijedena, Društvo je napravilo ispravku vrijednosti dijela potraživanja u iznosu od EUR 38,037,589. Neispravljeni dio potraživanja od KAP-a u iznosu od EUR 5,614,409 predstavlja iznos poreza na dodatu vrijednost na nenaplaćena potraživanja. Rukovodstvo društva je procijenilo da će potraživanje za PDV biti naplaćeno u periodu od narednih 5 godina, pa je shodno tome urađen novi diskont ovog potraživanja. Rezultat diskonta je ispravka vrijednosti ovog potraživanja u iznosu od EUR 999,774. Efekat novog diskonta je knjižen na teret bilansa uspjeha 2020. godine. Neispravljeni dio potraživanja od KAP-a na dan 31. decembar 2020. godine, u iznosu od EUR 4,614,635 predstavlja iznos diskontovanog poreza na dodatu vrijednost na nenaplaćena potraživanja. Obzirom da je u toku 2021. godine okončan stečajni postupak nad Kombinatom Aluminijskog Podgorica, Društvo je izvršilo ukidanje navedene ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu od EUR 999,774.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Takođe, izvršeno je isknjižavanje potraživanja po osnovu faktura i kamata bez PDV-a od KAP-a, i sačinjena je izmijenjena poreska PDV prijava, kako bi se ostvarilo pravo na povrat PDV-a sadržanog u nenaplaćenim fakturama. Iznos navedenog PDV sa pravom na povraćaj iznosi EUR 5,614,236 na dan 31. decembra 2021. godine. Navedeni povraćaj je izvršen putem izmijenjene poreske prijave za 12 mjesec 2021 godine što je i konstatovano u zapisniku prilikom kontrole od strane Uprave prihoda i carina.

Društvo je na dan 31. decembra 2022. godine iskazalo bruto potraživanja od Montenegrobonus-a u iznosu EUR 11,385,254 po osnovu glavnog duga, EUR 2,026,864 po osnovu kamate, što ukupno iznosi EUR 13,412,118. Na osnovu javno raspoloživih podataka, rukovodstvo Društva je smatralo da postoje indikatori koji upućuju da je potrebno zadržati obezvređenje dijela ovog potraživanja u iznosu od EUR 2,812,326. U 2021. godini ukinuto je rezervisanje u iznosu od EUR 515,851, dok je u 2022. godini ukinuto rezervisanje u iznosu od EUR 496,010, te ispravka vrijednosti ovog potraživanja na dan 31. decembra 2022. godine iznosi EUR 1,800,465. Neto vrijednost potraživanja od Montenegrobonus-a na dan 31. decembra 2022 godine iznosi EUR 11,611,653.

Krajem 2021. godine istekao je do tada važeći trgovački ugovor sa Unipromom (KAP) po kojem je isporučivana band električna energija snage 67 megavata i isti nije produžen već je sa ovim kupcem zaključen ugovor o snabdijevanju po kojem je predviđeno isporučivanje električne energije snage 8.5 megavata.

Formiranje i ukidanje rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti potraživanja iskazuje se u okviru ostalih rashoda/ostalih prihoda u Bilansu uspjeha. Iznosi knjiženi na teret ispravke vrijednosti otpisuju se kada se ne očekuje da će biti naplaćeni.

26. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE

Na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine donijeta je Odluka o odobravanju kupovine 11,813,238 sopstvenih akcija od akcionara A2A S.p.A Breša po cijeni od EUR 4.4752828317 po akciji. Nominalna vrijednost ovih akcija iznosi EUR 6.5175 što čini iznos od EUR 76,992,779.

Na XLVII redovnoj sjednici Odbora direktora održanoj 15.08.2022 godine donešena je Odluka o prodaji 11,813,238 sopstvenih akcija, po cijeni ne manjoj od 4.4900€ po akciji. Na berzi je ostvarena prodaja 3,340,757 akcija po cijeni od 4.49€ po akciji, što iznosi EUR 14,999,999. Nominalna vrijednost akcije je 6.5175€ po akciji, te je vrijednost prodatih akcija EUR 21,773,384 koje je kupila Vlada Crne Gore.

Na LI vanrednoj sjednici Odbora direktora 28.09.2022. godine donešena je Odluka o poništenju 8,472,481 sopstvenih akcija po nominalnoj vrijednosti od 6.5175€ po akciji, u ukupnom iznosu od EUR 55,219,395. Navedene akcije stečene su na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine.

Na osnovu navedene Odluke Odbora direktora, Skupština akcionara je na XXVI vanrednoj sjednici donijela Odluku o poništanju navedenih sopstvenih akcija. Promjene broja akcija i vrijednosti kapitala izvršene su nakon registracije navedenog poništenja u CRPS, početkom 2023. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. OSTALI KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Kratkoročni plasmani	1,200,000	4,000,000
Tekući dio dugoročnih kredita datih društvu CGES	622,346	813,124
Kratkoročni krediti EPCG Solar Gradnja d.o.o.	1,000,000	-
Kratkoročni krediti CEDIS d.o.o.	685,933	685,933
Kratkoročni krediti ostali	1,024,499	1,024,499
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<u>(1,024,499)</u>	<u>(1,024,499)</u>
Kratkoročni krediti i ostali plasmani nakon ispravke vrijednosti	<u>1,685,933</u>	<u>685,933</u>
Ukupno	<u>3,508,279</u>	<u>5,499,057</u>

Kratkoročni plasmani se odnose na oročene depozite plasirane kod komercijalnih banaka sa inicijalno ugovorenim rokom dospijanja od preko tri mjeseca. Oročeni depoziti su plasirani kod sljedećih banaka:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Prva banka Crne Gore a.d., Podgorica	-	4,000,000
Ziraat banka	<u>1,200,000</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u>1,200,000</u>	<u>4,000,000</u>

Pregled uslova i ročnosti kratkoročnih finansijskih plasmana na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembar 2020. godine je dat u sljedećoj tabeli:

2022	Kamatna stopa %	12 Mjeseci	6 mjeseci	Ukupno
Ziraat banka		-	1,200,000	1,200,000
Ukupno		<u>-</u>	<u>1,200,000</u>	<u>1,200,000</u>
2021	Kamatna stopa %	36 Mjeseci	12 mjeseci	Ukupno
Prva banka CG	1.45	4,000,000	-	4,000,000
Ukupno		<u>4,000,000</u>	<u>-</u>	<u>4,000,000</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI

Gotovina na računima i u blagajni na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Tekući računi	15,250,790	21,570,371
Devizni računi	22,950,395	2,068,815
Blagajna	<u>5,983</u>	<u>5,783</u>
Stanje na dan	<u>38,207,168</u>	<u>23,644,969</u>

29. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stalna sredstva namijenjena prodaji	<u>849,339</u>	<u>849,339</u>
Stanje na dan	<u>849,339</u>	<u>849,339</u>

Na dan 31. decembra 2022 godine, Društvo je iskazalo stalna sredstva namijenjena prodaji u iznosu od EUR 849,339 (31. decembar 2021: EUR 849,339). Ova sredstva čine 5 stanova i dva poslovna prostora u Nikšiću i Igalu.

30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Aktivna vremenska razgraničenja	<u>158,373</u>	<u>85,515</u>
Stanje na dan	<u>158,373</u>	<u>85,515</u>

31. KAPITAL**Akcijski kapital**

Struktura akcijskog kapitala Društva i akcionara na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, je kao što slijedi:

	<u>Broj akcija</u>	<u>% vlasništva</u>	<u>31.12.2022.</u>
Država Crna Gora	108,062,123	91.48%	704,294,887
EPCG - sopstvene akcije	8,472,481	7.17%	55,219,395
Fizička lica	1,410,459	1.19%	9,192,666
Pravna lica	<u>187,339</u>	<u>0.16%</u>	<u>1,220,982</u>
	<u>118,132,402</u>	<u>100%</u>	<u>769,927,930</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. KAPITAL (Nastavak)

Akcijski kapital (Nastavak)

Ukupan odobreni broj običnih akcija na dan 31. decembra 2022. godine iznosio je 118,132,402 po nominalnoj vrijednosti od EUR 6.5175 po akciji. Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

	<u>Broj akcija</u>	<u>%vlasništva</u>	<u>31.12.2021.</u>
Država Crna Gora	104,724,511	88.65%	682,542,000
EPCG - sopstvene akcije	11,813,238	10.00%	76,992,779
Fizička lica	1,413,252	1.20%	9,210,870
Pravna lica	181,401	0.15%	1,182,281
	<u>118,132,402</u>	<u>100%</u>	<u>769,927,930</u>

Ukupan odobreni broj običnih akcija na dan 31. decembra 2021. godine iznosio je 118,132,402 po nominalnoj vrijednosti od EUR 6.5175 po akciji. Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

Na XIX redovnoj Skupštini akcionara održanoj 29. juna 2021. godine donijeta je Odluka o isplati dividende u bruto iznosu od EUR 30,831,989. Bruto vrijednost dividende po akciji iznosila je EUR 0.29. Na istoj Skupštini donešena je i Odluka o raspodjeli dobiti na dan 31. decembra 2020. godine kojom je ukupna neraspoređena dobit koja je na 31. decembra 2020. godine iznosila EUR 59,518,021 raspoređena na isplatu dividende, fond rezervi u iznosu od EUR 1,615,584. Nakon ove raspodjele, na neraspoređenoj dobiti iz prethodnog perioda je ostalo EUR 27,070,448. U toku 2022 godine izvršena je raspodjela dobiti iz 2021 godine na način što je u fond rezervi prenešeno 10% rezultata iz 2021 godine i to EUR 4,774,851.

32. REZERVISANJA ZA NAKNADE I DRUGE BENEFICIJE ZAPOSLENIH

Dugoročna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Rezervisanja za stambene kredite	2,415,688	2,496,736
Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju - dugoročni dio	2,273,225	2,112,838
Rezervisanja za jubilarne nagrade - dugoročni dio	440,692	537,708
Stanje na dan	<u>5,129,605</u>	<u>5,147,282</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. OSTALA DUGOROČNA REZERVISANJA

Ostala dugoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Rezervisanja za sudske sporove	3,942,738	3,373,216
Rezervisanje za Deponiju pepela i šljake - Pljevlja	4,355,552	6,047,063
Rezervisanja za ostale vjerovatne troškove	<u>44,393</u>	<u>49,638</u>
Stanje na dan	<u>8,342,683</u>	<u>9,469,917</u>

Rezervisanje za Deponiju pepela i šljake

Društvo je izvršilo rezervaciju za rekultivaciju zemljišta na kome je locirana deponija pepela i šljake na osnovu procijene iznosa i dinamike troškova rekultivacije prema Idejnom projektu.

Prikazani iznosi obuhvataju rezervisanja za određene sudske sporove koje su pokrenuti protiv Društva. Ishod tih sudskih sporova neće dovesti do značajnijih gubitaka preko iznosa za koje je izvršeno rezervisanje na dan 31. decembra 2022. godine.

U toku 2021. godine, ukinuto je rezervisanje za sudski spor sa Konzorcijom MPB, Mehanizacija i programat Nikšić, u iznosu od EUR 7,947,588, na osnovu pravnosnažne presude u korist EPCG. Takođe, izgubljen je spor sa Ismet Fortom u iznosu od EUR 95,425 i ukinuto je rezervisanje jer je iznos plaćen.

34. DUGOROČNI I KRATKOROČNI KREDITI

Dugoročni i kratkoročni krediti na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Ukupno dugoročni krediti	55,912,838	34,515,609
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do godine	(6,311,536)	(11,599,530)
Stanje na dan dugoročni krediti	<u>49,601,302</u>	<u>22,916,079</u>
CKB Banka	8,500,000	-
NLB Montenegro Banka	26,500,000	-
Stanje na dan kratkoročni krediti	<u>35,000,000</u>	<u>-</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI I KRATKOROČNI KREDITI (Nastavak)

Pregled dugoročnih kredita prema povjeriocima je prikazan u nastavku:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
IDA - World Bank		
Ukupno dugoročni krediti	387,074	702,372
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(86,016)	(320,065)
Dio dugoročnih kredita	<u>301,058</u>	<u>382,307</u>
EIB - European Investment Bank		
Ukupno dugoročni krediti	1,160,478	1,695,350
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(534,873)	(534,873)
Dio dugoročnih kredita	<u>625,605</u>	<u>1,160,477</u>
EBRD - European Bank for Reconstructrion and Development		
Ukupno dugoročni krediti	11,420,819	18,085,479
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(2,916,667)	(6,664,659)
Dio dugoročnih kredita	<u>8,504,152</u>	<u>11,420,820</u>
KfW		
Ukupno dugoročni krediti	10,190,747	8,051,407
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(2,061,280)	(2,999,998)
Dio dugoročnih kredita	<u>8,129,467</u>	<u>5,051,409</u>
KESH - Korporata elektroenergjitike Shqiptare SH.A		
Ukupno dugoročni krediti	658,097	687,553
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(29,455)	(29,455)
Dio dugoročnih kredita	<u>628,642</u>	<u>658,098</u>
Natexis Banques Populaires		
Ukupno dugoročni krediti	480,539	1,327,643
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(459,223)	(847,104)
Dio dugoročnih kredita	<u>21,316</u>	<u>480,539</u>
International Bank for Reconstructrion and Development (MORT)		
Ukupno dugoročni krediti	4,144,399	3,965,805
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	(224,022)	(203,376)
Dio dugoročnih kredita	<u>3,920,377</u>	<u>3,762,429</u>
IRF - Investiciono razvojni fond		
Ukupno dugoročni krediti	27,470,685	-
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	-	-
Dio dugoročnih kredita	<u>27,470,685</u>	<u>-</u>
Ukupno	<u>49,601,302</u>	<u>22,916,079</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI I KRATKOROČNI KREDITI (Nastavak)

International Development Association - World Bank (IDA - World Bank)

Dugoročne obaveze prema *International Development Association - World Bank* (IDA - World Bank) u iznosu od EUR 387,074 (2021: 702,372), sastoje se od sljedeća dva zajma:

- 1) Kredit koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 0 (2021: EUR 235,108) korišćen je za hitnu stabilizaciju snabdijevanja električnom energijom i raspoređen je na Direkciju društva i CEDIS. Odobren je 20. decembra 2002. godine. Ugovorom je inicijalno odobren kredit u iznosu od SDR 3,800,000. Rok dospijeca je 1. maj 2022. godine. Kredit je beskamatan, a kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.
- 2) Kredit koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 387,074 (2021: EUR 467,264), korišćen je za realizaciju Projekta „Poboljšanje efikasnosti i pouzdanosti energetskog sistema CG kroz veću sigurnost isporuke i veću integraciju u regionalna tržišta“. Kredit se odnosi na HE Perućica. Ugovorom je odobren kredit u iznosu od SDR 760,000 sa rokom dospijeca - 15. maj 2027. godine. Kredit je beskamatan, a kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.

Evropska investiciona banka (EIB)

Kredit od Evropske investicione banke (EIB) koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 1,160,478 (2021: EUR 1,695,350), korišćen je za rekonstrukciju energetskog sektora i raspoređen je na: FC Proizvodnju (HE „Piva“ i HE „Perućica“) i FC Prenos (CGES). Kredit je odobren u avgustu 2002. godine u ukupnom iznosu od EUR 8,023,090 i isplaćen je u 3 tranše. Prva tranša je odobrena po fiksnoj kamatnoj stopi 4,62% i dospijeva 30. aprila 2024. godine. Druga tranša je odobrena po fiksnoj kamatnoj stopi 3,949% i dospijeva 30. aprila 2025. Treća tranša odobrena je po fiksnoj kamatoj stopi 4.603% i dospijeva za plaćanje 31. oktobra 2025. godine. Kao sredstvo obezbijedenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.

Kada se aprila 2009. godine FC Prenos izdvojilo iz Društva kao društvo Crnogorski elektroprenosni sistem a.d. Podgorica (CGES) kredit je na osnovu Podkreditnog sporazuma podijeljen i iskazan u finansijskim izvještajima Društva i CGES prema namjeni. Međutim, Društvo ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Društvo uplati kreditoru iznos dospjele obaveze, CGES refundira Društvu procentualan iznos navedene obaveze definisan Podkreditnim sporazumom. Neotplaćeni iznos kredita koji se odnosi na Društvo 31. decembar 2022. godine iznosio je 300,833 (2021: EUR 433,594), dok je neotplaćeni iznos CGES dijela kredita na dan 31. decembar 2022. iznosio EUR 859,645 (2021: EUR 1,261,757).

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Kredit od Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) je na dan 31. decembar 2022.godine iznosio EUR 11,420,819 (31. decembar 2021 - EUR 18,085,479) i sastoji se iz dvije tranše:

- 1) Ugovor o kreditu koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 0,0 je potpisan sa EBRD dana 25. novembra 2010. godine (Tranša I). Namjena kredita je finansiranje nabavke i instalacije uređaja za daljinsko očitavanje potrošnje električne energije. Kredit je inicijalno odobren u iznosu od EUR 35,000,000 i Ugovorom je definisana varijabilna kamatna stopa, 6mj Euribor +3,5%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI I KRATKOROČNI KREDITI (Nastavak)

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) (Nastavak)

- 2) Ugovor o kreditu koji je na dan 31. decembar 2022. iznosio EUR 11,420,819 potpisan je sa EBRD 1. aprila 2014. godine (Tranša II). Kredit je inicijalno odobren u iznosu od EUR 30,000,000, pod istim ugovorenim uslovima koji su definisani osnovnim Ugovorom za Tranšu I. EBRD kredit se u cjelokupnom iznosu (Tranša I i Tranša II) odnosi na FC Distribuciju (CEDIS).

Dana 30. decembra 2016. zaključen je Podkreditni sporazum, za iznos neiskorišćenih sredstava Tranše II kredita. Međutim, EPCG ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Društvo iznos dospjelih obaveza uplati kreditoru, CEDIS refundira Društvu procentualni iznos navedene obaveze, definisan Podkreditnim sporazumom. Iznos duga koji se odnosi na CEDIS na dan 31. decembar 2022. je EUR 2,497,883.

EBRD kredit ima sljedeće kovenante:

- odnos konsolidovanog duga prema EBITDA manji od 4:1;
- odnos Obrtne imovine i Kratkoročnih obaveza veći od 1.2:1;
- odnos EBITDA i Rashoda po osnovu kamata veći od 4:1.

U 2022. godini su ispoštovane navedene kovenante iz Ugovora.

KfW

Ukupne dugoročne obaveze prema KfW-u na dan 31. decembar 2022. iznosile su EUR 10,190,747 (2021: EUR 8,051,407), od čega je dio obaveza koji se odnosi na kredite date Društvu na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 9,999,968 (2021: EUR 7,479,071), a dio obaveza koji se odnosi na kredite koji su prenijeti na CGES iznosio je na dan 31. decembar 2022. godine EUR 190,779 (2021: EUR 572,337). Navedene obaveze se sastoje iz obaveza po sledećim kreditima KfW-a:

- 1) Kredit od KfW-a koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 561,280 (2021. - EUR 2,061,280) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između KfW-a i Društva u iznosu od EUR 15,000,000, sa varijabilnom kamatnom stopom 6mj Euribor - 1%. Kredit je odobren na osnovu Protokla potpisanog između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke 25. septembra 2008. godine. Namijenjen je za realizaciju Projekta „Zamjene filtera u TE Pljevlja i proširenje TS Ribarevina i TS Podgorica 5“. Kredit je iskoristila TE Pljevlja u iznosu od EUR 9,5 miliona, dok je iznos od EUR 5,3 miliona iskorišćen od strane FC Prenos (CGES) i FC Distribucija (CEDIS). Kao sredstvo obezbijeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.

Kada se aprila 2009. godine FC Prenos izdvojio iz Društva kao društvo CGES, kredit je na osnovu Podkreditnog sporazuma podijeljen i iskazan u finansijskim izvještajima Društva i CGES prema namjeni. Međutim, Društvo ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Društvo iznos dospjelih obaveza uplati kreditoru, CGES refundira Društvu procentualan iznos navedene obaveze, definisan Podkreditnim sporazumom. Iznos duga koji se odnosi na CGES na dan 31. decembar 2022. je EUR 190,779 (2021: EUR 572,337).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI I KRATKOROČNI KREDITI (Nastavak)***KfW (Nastavak)***

- 2) Kredit od KfW-a koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 1,500,000 (2021: EUR 1,506,079) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između KfW-a i Društva u iznosu od EUR 16,000,000, sa varijabilnom kamatnom stopom 6mj Euribor - 0,8%. Namijenjen je za realizaciju Projekta „Rekonstrukcija/modernizacija HE Piva“. Kredit se odnosi na HE Piva Tokom 2022. godine povučeno je EUR 1,493,921, dok je stanje ukupno povučenih sredstava na dan 31. decembar 2022. godine EUR 16,000,000 (nepovučeno EUR 0). Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze data je garancija Vlade Crne Gore, kao i 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.
- 3) Kredit od KfW-a koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 8,129,467 (2021: EUR 4,484,049) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između KfW-a i Društva u iznosu od EUR 33,000,000 sa varijabilnom kamatnom stopom swap rate+0,15%. Kredit je odobren 18. septembra 2019. godine, namijenjen je za modernizaciju HE Perućica (faza II) i kreditna sredstva još uvijek nisu u potpunosti povučena i iskorišćena. Tokom 2022.godine povučeno je EUR 3,645,418 Rok za povlačenje sredstava je 30. novembar 2024. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze data je garancija Vlade Crne Gore, kao i 10 mjenica i 10 mjeničnih ovlaštenja.

Korporata elektroenergjitike Shqiptare SH.A (KESH)

Kredit od Korporata Elektroenergjitike Shqiptare SH.A. (KESH) koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 658,097 (2021: EUR 687,553) povučen je u dvije tranše. Prva tranša je povučena u iznosu od EUR 893,740, sa fiksnom kamatnom stopom od 0,75% i dospijeva 31. decembra 2044. godine. Druga tranša iznosi EUR 8,900,500, sa varijabilnom kamatnom stopom: 6mj Euribor +0,65% i dospijela je 30. septembra 2018. godine. Kredit je iskorišćen za finansiranje faza 3 i 4 projekta izgradnje 400 kV prenosne mreže između Podgorice i Tirane.

Kada se aprila 2009. godine FC Prenos izdvojio iz Društva kao društvo Crnogorski elektroprenosni sistem a.d. Podgorica (CGES), zaključen je Podkreditni sporazum Društva sa CGES-om. Međutim, iako se cjelokupan iznos kredita odnosi na CGES, EPCG ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Društvo iznos dospjelih obaveza uplati kreditoru, CGES refundira Društvu ukupan iznos navedene dospjele obaveze.

Natexis Banques Populaires

Kredit od banke Natexis Banques Populaires iz Francuske koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 480,539 (2021: 1,327,643 EUR) ima rok dospijeca 31. decembar 2024. godine, a plaća se u kvartalnim anuitetima. Odobren je za potrebe obnove i proširenja elektrodistributivne mreže u ukupnom iznosu od EUR 8,471,132. Kredit ima fiksnu kamatnu stopu od 0,9%. Odnosi se u cjelosti na FC Distribuciju (CEDIS). Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze data je garancija Vlade Crne Gore, kao i 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI I KRATKOROČNI KREDITI (Nastavak)

Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)

Kredit kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) na dan 31. decembar 2022. godine iznosi EUR 4,144,399 (2021: EUR 3,965,805). Ugovor je zaključen između Ministarstva finansija, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Društva i odnosi se na korišćenje IBRD kreditnih sredstava iz Ugovora koji je Vlada CG zaključila sa IBRD, za finansiranje poslova remedijacije lokacije Pljevlja u ukupnom iznosu od EUR 4,550,000. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze dato je 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.

Investiciono-razvojni fond Crne Gore

Kredit kod Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore na dan 31. decembar 2022. godine iznosi EUR 27,470,685. Ugovor o kreditu je zaključen 14. marta 2022. godine i namijenjen je za realizaciju projekta „Solari 3000+, 500+“ u ukupnom iznosu od EUR 30,000,000. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze prema kreditoru dato je 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.

Društvo ima sljedeće neiskorišćene kreditne linije prema vrsti kamatnih stopa:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Varijabilna kamatna stopa	24,887,154	30,412,586
Fiksna kamatna stopa	2,529,315	-
Stanje na dan	<u>27,416,469</u>	<u>30,412,586</u>

Pregled dugoročnih kredita prema vrsti kamatnih stopa je prikazan u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Varijabilna kamatna stopa	25,755,965	30,102,691
Fiksna kamatna stopa	30,156,873	4,412,918
Stanje na dan	<u>55,912,838</u>	<u>34,515,609</u>

Kratkoročni krediti

22. septembra 2022. godine Društvo je zaključilo Ugovore o revolving kreditima sa CKB bankom, i to: Ugovor o revolving kreditu na rok od 12 mjeseci i na iznos od EUR 8,500,000, kao i Ugovor o revolving kreditu na rok od 12 mjeseci i na iznos od EUR 11,500,000. Takođe, 15. septembra 2022. g. je zaključen Ugovor o revolving kreditu sa NLB bankom na iznos od EUR 6,500,000 i rok od 12 mjeseci, dok je 24. oktobra 2022. g. sa istom bankom zaključen Ugovor o revolving kreditu na rok od 6 mjeseci i iznos od EUR 20,000,000. Svi navedeni krediti su kratkoročni, revolving krediti, sa namjenom održavanja tekuće likvidnosti. Na dan 31. decembar 2022. godine je ukupno stanje duga po navedenim kratkoročnim kreditima iznosilo EUR 35,000,000 (kratkoročni kredit od EUR 11,500,000 nije korišćen).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

35. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

Odložene poreske obaveze na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Odložene poreske obaveze po osnovu razlike u obračunu amortizacije za računovodstvene i poreske svrhe	10,417,790	12,275,068
Odložena poreska obaveza povodom revalorizacije sredstava	<u>22,592,933</u>	<u>22,592,933</u>
Stanje na dan	<u>33,010,723</u>	<u>34,868,001</u>

36. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	31,587,682	9,857,045
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	<u>19,756,108</u>	<u>4,014,405</u>
Stanje na dan	<u>51,343,790</u>	<u>13,871,450</u>

37. OBAVEZE PREMA MATIČNOM I ZAVISNIM PRAVNIM LICIMA

Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze prema matičnim i zavisnim licima	<u>35,688,416</u>	<u>29,051,011</u>
Stanje na dan	<u>35,688,416</u>	<u>29,051,011</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

38. OSTALE OBAVEZE IZ POSLOVANJA, OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I KRATKOROČNA REZERVISANJA

Ostale obaveze iz poslovanja, ostale kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze prema zaposlenima	2,221,620	1,459,094
Obaveze po osnovu poreza na dobit	2,365,180	4,666,658
Rezervisanja za neiskorišćene dane godišnjeg odmora	-	821,997
Rezervisanja za otpemnine - kratkoročni dio	493,174	490,499
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	21,848,696	311,876
Ostale obaveze iz poslovanja	232,763	262,900
Obaveze po osnovu kamata	78,798	25,174
Ostale obaveze za poreze i doprinose	83,450	75,988
Rezervisanja za jubilarne nagrade - kratkoročni dio	40,187	49,492
Obaveze prema akcionarima	9,984	10,885
Ostale nepomenute kratkoročne obaveze	63,973	52,409
Stanje na dan	<u>27,437,825</u>	<u>8,226,972</u>

39. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Odloženi prihodi po osnovu donacija	3,140,692	3,305,765
Ostale obračunate obaveze	12,114,780	9,339,976
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja za kamate	359,481	358,465
Stanje na dan	<u>15,614,953</u>	<u>13,004,206</u>

Iznos od EUR 3,140,692 na dan 31. decembra 2022. godine (EUR 3,305,765 na dan 31. decembra 2021. godine) odnosi se na odloženi prihod po osnovu primljenih donacija, FC Proizvodnja.

40. POTENCIJALNE OBAVEZE

Protiv Društva se vodi više sudskih i upravnih sporova čija ukupna vrijednost na dan 31. decembra 2022. godine iznosi EUR 12,096,371 (31. decembra 2021. godine EUR 4,375,055), ne uključujući efekte zateznih kamata. Društvo je na dan bilansa izvršilo procjenu potencijalnih obaveza i po osnovu iste je izvršilo rezervisanje i ukalkulisanje u svojim finansijskim iskazima u iznosu od EUR 3,942,737. Ne predviđa se da će bilo kakve materijalno značajne obaveze proizaći iz potencijalnih obaveza osim onih za koje je izvršeno rezervisanje.

Društvo ima potencijalne obaveze za bankarske i druge garancije i ostala pitanja proizašla iz redovnog poslovanja. U redovnom toku poslovanja Društvo je izdalo garancije trećim licima u iznosu od EUR 2,856,472 (2021: EUR 2,528,800).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

40. POTENCIJALNE OBAVEZE (Nastavak)

Po osnovu postojeće regulative u vezi sa zaštitom životne sredine, Društvo je iskazalo rezervisanje za troškove koji će nastati u vezi sa rekultivacijom deponije termoelektrane Pljevlja. Međutim, regulativa o zaštiti životne sredine u Crnoj Gori se konstantno unapređuje i u narednom periodu mogu nastati obaveze kao rezultat promjene zakonske regulative.

41. PORESKI RIZICI

U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Društva smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operative odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2022. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine su kao što slijedi:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Potraživanja, finansijski plasmani i učešća u kapitalu		
Prodaja električne energije		
- CEDIS d.o.o., Podgorica	18,383,975	6,962,108
- CGES a.d., Podgorica	3,785,442	2,425,611
- EPCG d.o.o., Beograd	8,837,671	3,962,748
- Rudnik uglja a.d., Pljevlja	174,847	175,802
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	17,216	16,406
- Zeta energy d.o.o., Danilovgrad	1,394	381
	<u>31,200,545</u>	<u>13,543,056</u>
Kratkoročna ulaganja, dati krediti i gotovina		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	7,260,555	10,562,313
- EPCG Solar Gradnja d.o.o. Nikšić	1,000,000	-
- CGES a.d., Podgorica	622,346	813,124
- CEDIS d.o.o., Podgorica	685,933	685,933
	<u>9,568,834</u>	<u>12,061,370</u>
Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica		
- CEDIS d.o.o., Podgorica	288,712,901	288,712,901
- Rudnik uglja a.d., Pljevlja	32,412,435	32,412,435
- Zeta energy d.o.o., Danilovgrad	8,239,759	7,660,850
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	4,302,525	4,302,525
- EPCG Solar Gradnja d.o.o. Nikšić	1,000,000	100,000
- Berza električne energije d.o.o., Podgorica	389,995	389,995
- Green Gvozd d.o.o., Podgorica	123,593	-
- EPCG d.o.o., Beograd	1,035,000	35,000
	<u>336,216,208</u>	<u>333,613,706</u>
Ostali dugoročni finansijski plasmani		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	1,603,000	4,003,000
- CEDIS d.o.o., Podgorica	1,811,951	2,497,883
- CGES a.d., Podgorica	491,267	1,005,556
Subordinirani kredit		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	6,000,000	6,000,000
	<u>9,906,218</u>	<u>13,506,439</u>
Potraživanja za dividendu		
- Rudnik uglja a.d., Pljevlja	11,106,324	11,890,299
Ukupno stanje na dan	<u>397,998,129</u>	<u>384,614,870</u>
	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze i obračunate obaveze		
Nabavka robe i usluga		
- CEDIS d.o.o., Podgorica	18,920,635	17,715,414
- Rudnik uglja a.d., Pljevlja	16,064,848	11,271,285
- Zeta energy d.o.o., Danilovgrad	472,301	64,310
- CGES a.d., Podgorica	3,282,220	2,379,297
- EPCG Solar Gradnja d.o.o. Nikšić	180,089	-
- EPCG d.o.o., Beograd	49,052	-
Ukupno stanje na dan	<u>38,969,145</u>	<u>31,430,306</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Prihodi		
Prodaja električne energije		
- CEDIS d.o.o., Podgorica	55,257,815	29,309,279
- CGES a.d., Podgorica	28,343,643	11,373,921
- Zeta energy d.o.o., Danilovgrad	5,919	1,715
- EPCG d.o.o., Beograd	24,622,262	9,408,357
- Rudnik uglja a.d., Pljevlja	1,741,590	1,719,526
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	113,478	115,412
Prihod od kamata na depozite i ostale dugoročne plasmane		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	479,911	541,928
Ukupno	<u>110,564,618</u>	<u>52,470,138</u>
	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Rashodi		
Nabavka robe i usluga		
- CEDIS d.o.o., Podgorica	98,828,066	95,464,708
- Rudnik uglja a.d., Pljevlja	45,250,652	39,954,286
- CGES a.d., Podgorica	20,453,790	15,183,780
- EPCG d.o.o., Beograd	14,304,365	2,298,377
- EPCG Solar Gradnja d.o.o. Nikšić	2,824,051	-
- Zeta energy d.o.o., Danilovgrad	1,138,605	75,006
Ukupno	<u>182,799,529</u>	<u>152,976,157</u>

Potraživanja od povezanih pravnih lica uglavnom potiču iz transakcija prodaje i dospijevaju na naplatu u roku od 30 dana od datuma prodaje.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Društvo je oročilo depozite kod Prve Banke u iznosu depozit u iznosu od EUR 1,603,000 na period duži od godinu dana. Pored toga, Društvo je kod Prve Banke imalo položenu gotovinu i gotovinske ekvivalente u iznosu od EUR 7,260,555 i dati subordinirani kredit u iznosu od EUR 6,000,000 na dan 31. decembra 2022. godine. Kamatna stopa varira od 1,45% - 6,28% u zavisnosti od roka dospijeca depozita, odnosno subordiniranog kredita''. Oroceni iznos od 3.000 na period duži od godinu dana predstavlja depozit za tri biznis kartice i kamatna stopa na ovaj depozit iznosi 0%

Obaveze prema povezanim pravnim licima uglavnom potiču iz transakcija nabavke i dospijevaju na naplatu u roku od 30 dana od datuma kupovine.

Naknade ključnom rukovodstvu

Ključno rukovodstvo čine Izvršni direktor, Glavni finansijski direktor, Direktor Direkcije za ljudske resurse, direktori funkcionalnih cjelina i članovi Odbora direktora, kao i Sekretar Društva. Naknade plaćene ili plative ključnom rukovodstvu po osnovu usluga zaposlenog lica prikazane su u tabeli koja slijedi:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Zarade i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	485,274	479,927
Ukupno	<u>485,274</u>	<u>479,927</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

43. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAJNOG PERIODA

Kao što je opisano u napomeni broj 26. na LI vanrednoj sjednici Odbora direktora 28.09.2022. godine donešena je Odluka o poništenju 8,472,481 sopstvenih akcija po nominalnoj vrijednosti od 6.5175€ po akciji, u ukupnom iznosu od EUR 55,219,395. Navedene akcije stečene su na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine. Proces registracije navedenog poništenja akcija kod Centralnog kliringškog depozitarnog društva okončan je u januaru 2023 godine i nakon knjiženja navedenog poništenja struktura kapitala izgleda kako slijedi:

Vlasnici	Broj akcija	% vlasništva	Ukupno
Državni kapital	108,062,123	98.54%	704,294,886.65
Akcijski kapital-obične akcije-fizička lica	1,409,683	1.29%	9,187,608.96
Akcijski kapital-obične akcije-preduzeća	188,115	0.17%	1,226,039.51
Ukupno	109,659,921	100%	714,708,535.12

Na XXVI vanrednoj Skupštini akcionara održanoj 23.12.2022. godine donešena je Odluka o odobravanju Ugovora o zajmu u iznosu od EUR 82,000,000, između EPCG i EBRD za potrebe projekta VE Gvozd, sa kojom se određeni broj manjinskih akcionara nije saglasio.

U skladu sa članom 127 Zakona o privrednim društvima, pomenuti akcionari - njih 30, dostavilo je do dana održavanja Skupštine pisano obavještenje o namjeri korišćenja prava nesaglasnih akcionara na otkup akcija od strane EPCG, što je konstatovano i na samoj Skupštini. Takođe, u zakonskom roku od 30 dana od dana održavanja Skupštine, pomenuti akcionari su dostavili i zahtjeve za otkup akcija u ukupnom iznosu od 110.015 akcija.

Na LIX vanrednoj sjednici Odbora direktora održanoj 09.02.2023 donešena je Odluka o otkupu akcija nesaglasnih akcionara.

Obračun prosječne tržišne cijene koje su akcije Društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana kada je donijeta odluka na Skupštini akcionara zvanično je dostavila Montenegroberza i cijena akcije je iznosila 4,2696 € po akciji, dok je obračun iznosa srazmjernog dijela neto vrijednosti imovine Društva na dan kada je Skupština akcionara donijela odluku, Društvo obračunalo na dan 30.11.2022 godine i cijena akcije iznosi 8,3906 € po akciji. Shodno Zakonu o privrednim društvima, Društvo je za obračun koristilo veću od navedenih vrijednosti. Dana 14.03.2023 godine izvršena je uplata kompletnog iznosa obaveze prema nesaglasnim akcionarima u iznosu od EUR 923.092 za 110.015 akcija.

30.12.2022 godine zaključen je Ugovor o kupoprodaji imovine industrijskog kompleksa bivše Željezare između EPCG AD Nikšić kompanija Toscelik Profil Ve Sac i Toscelik Alloyed Engineering Steel doo Nikšić. Navedeni ugovor je zaključen i pred notarom dana 19.01.2023 godine. Shodno navedenom ugovoru, kupoprodajna cijena imovine koju je EPCG kupila iznosi EUR 20.000.000 i plaćena je iz dva dijela 15.01.2023 i 14.02.2023 godine. Nakon uplate drugog dijela kupoprodajne cijene EPCG AD Nikšić ušla je u posjed stečene imovine. Nakon toga, osnovano je zavisno lice EPCG Željezara doo Nikšić kome je stečena imovina data na korišćenje. Procjenjena vrijednost imovine je značajno veća od kupoprodajne vrijednosti.

Na dan 31.12.2022 godine Društvo je iskazalo obaveze po osnovu carina u ukupnom iznosu od EUR 20,387,981. Navedene obaveze odnose se na PDV za uvezenu električnu energiju. Takođe, na dan 31.12.2022. godine Društvo je iskazalo PDV kredit u iznosu od EUR 38,091,172 i podijelo zahtjeve za preusmjeravanje sredstva ovog kredita na izmirenje navedene obaveze. U toku 2023 godine na ovaj način izmireno je EUR 19,335,769 obaveza po osnovu PDV za uvezenu električnu energiju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

43. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAJNOG PERIODA (Nastavak)

U prvom kvartalu 2023 godine potpisano je nekoliko ugovora za usluge remonta i tekućeg održavanja Termoelektrane Pljevlja sa dobavljačima Termoelektro - Mont doo Podgorica i Roto- Term doo Pljevlja u ukupnom iznosu bez PDV EUR 2,579,241.

Takođe, u istom kvartalu zaključen je i ugovor sa dobavljačem konzorcijum Planetsoft za implementaciju softvera DMS za upravljanje dokumentacijom i projektnim aktivnostima za praćenje i upravljanje terenskim ekipama u ukupnom iznosu bez PDV EUR 1,488,788.

U navedenom kvartalu potpisan je i ugovor o izvođenju radova na rekonstrukciji i adaptaciji mHE „Rijeka Crnojevića i Podgor“ sa dobavljačem Vigoris Ecotech doo Podgorica u ukupnom iznosu bez PDV EUR 1,394,509. Sa istim dobavljačem zaključen je i ugovor o rekonstrukciji mjernog profila „Duklov most“ u ukupnom iznosu bez PDV EUR 1,248,446.

**IZVJEŠTAJ
MENADŽMENTA ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE AD NIKŠIĆ
ZA 2022. GODINU**

Nikšić, mart 2023. godine

Sadržaj

1. O KOMPANIJI	71
Organizaciona struktura	72
Misija, vizija i opšti ciljevi	72
Korporativno upravljanje.....	72
Kapital i vlasnička struktura Društva	76
Bitni događaji u kompaniji.....	76
2. PROIZVODNI KAPACITETI I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM	78
Proizvodni kapaciteti	78
Snabdijevanje električnom energijom.....	78
Projekat „Zlatni tim”	79
3. OSTVARENJE BILANSA ELEKTRIČNE ENERGIJE.....	80
Proizvodnja električne energije.....	80
Akumulacije i dotoci	80
Pogonska spremnost elektrana.....	81
Potrošnja električne energije od strane kupaca EPCG	81
Nabavka i isporuka električne energije	82
Otkup iz obnovljivih izvora od COTEE-a.....	82
DPTS sa Elektroprivredom Republike Srpske	82
Kupovina.....	82
Prodaja	82
Ostalo	82
Tabelarni pregled ostvarenja bilansa električne energije EPCG.....	83
4. NAPLATA POTRAŽIVANJA ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU ENERGIJU	84
5. KADROVSKA POLITIKA	84
6. ZAŠTITA I ZDRAVLJE NA RADU I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	84
Zaštita i zdravlje na radu	85
Zaštita životne sredine	86
Saradnja sa državnim institucijama.....	87
Ostale aktivnosti.....	87
7. UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	88

Tržišni rizici	89
Kreditni rizici	90
Rizik likvidnosti	90
Zaštita ljudi, imovine i drugih resursa	90
8. KORPORATIVNA FILANTROPIJA I SPONZORSTVA	90
Korporativna filantropija	91
Sponzorstva	91
9. KAPITALNA ULAGANJA	92
10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	93
Bilans uspjeha.....	93
Bilans stanja.....	97
Racio pokazatelji.....	100
11. DALJI RAZVOJ.....	102

1. O KOMPANIJI

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (u daljem tekstu „EPCG” ili „Društvo”) je vertikalno integrisano i funkcionalno razdvojeno društvo sa razgraničenjem nadležnosti, odgovornosti i rukovođenja na svim nivoima čija je osnovna djelatnost proizvodnja električne energije i snabdijevanje električnom energijom u Crnoj Gori. Osim pomenutog, Društvo se bavi izgradnjom i održavanjem elektroenergetskih objekata, kupoprodajom električne energije, projektovanjem i nadzorom, kao i drugim djelatnostima propisanim Statutom EPCG.

EPCG je registrovana kao:

- privredno društvo kod Poreske uprave - centralnog registra privrednih subjekata pod br. 4-0000330,
- emitent hartija od vrijednosti kod Komisije za tržište kapitala,
- nosilac dvije licence za obavljanje elektroenergetske djelatnosti kod Regulatorne agencije za energiku:
  - E-001 - za proizvodnju električne energije i
  - E-021 - za snabdijevanje električnom energijom.

Organi Društva su:

- Skupština akcionara,
- Odbor direktora i
- Izvršni direktor.

Društvo raspolaže kapacitetima za proizvodnju električne energije ukupne bruto instalisane snage 877,38 MW, od čega:

- 342 MW - HE Piva
- 307 MW - HE Perućica
- 225 MW - TE Pljevlja
- 3,38 MW - mHE (Rijeka Mušovića, Šavnik, Lijeva Rijeka, Podgor i Rijeka Crnojevića)

Djelatnosti EPCG se obavljaju na način koji obezbjeđuje efikasno upravljanje proizvodnjom električne energije, uredno i kvalitetno snabdijevanje električnom energijom i zadovoljavanje potreba crnogorskog konzuma, profitabilnost poslovanja, kvalitetno upravljanje i ostvarivanje dobrih poslovnih odnosa sa svim partnerima.

EPCG u većinskom vlasništvu ima sledeće kompanije: Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o., Podgorica - 100%, Rudnik Uglja AD Pljevlja - 100%, EPCG d.o.o. Beograd - 100%, Zeta energy d.o.o. Danilovgrad - 51% i EPCG-Solar-Gradnja d.o.o. Nikšić - 100%.

Organizaciona struktura

Organizacionu strukturu Društva čine organi Društva i organizacione cjeline (operativne i funkcionalne cjeline i podružnice).

Organizacione cjeline (u daljem tekstu „OC”) društva su: OC Glavna finansijska direkcija, OC Direkcija za ljudske resurse, OC Direkcija za IMS i opšte poslove, OC Direkcija za pravne poslove, OC Direkcija za razvoj i investicije, OC Direkcija za upravljanje energijom i Funkcionalne cjeline - Proizvodnja i Snabdijevanje.

Podružnice su: HE Perućica, HE Piva, TE Pljevlja, Regionalni centar Podgorica, Regionalni centar Nikšić, Regionalni centar Bijelo Polje i Regionalni centar Bar.

Organizacione cjeline se konstituišu kao profitni centri i njih čine troškovni centri i niži organizacioni oblici.

Misija, vizija i opšti ciljevi

Vizija EPCG je leaderska uloga u privrednom razvoju Crne Gore, konkurentnost na evropskom tržištu i aktivno učešće u novim tržišnim izazovima kroz ulaganje u ljude, zelenu energiju, nove tehnologije i kapacitete, održavanje i optimalno korišćenje resursa.

Misija EPCG je pouzdana i kvalitetna proizvodnja, snabdijevanje i trgovina električnom energijom uz potpuno zadovoljavanje zahtjeva i potreba naših korisnika i drugih zainteresovanih strana, unaprijeđenje brige o životnoj sredini i visok stepen društvene odgovornosti. Unaprijeđenje poslovanja uz poštovanje i primjenu najvećih stručnih i etičkih standarda, odgovorno ponašanje u obavljanju djelatnosti u skladu sa važećim propisima, poštovanje i obezbjeđenje povjerenja kako unutar EPCG, tako i u širem poslovnom okruženju.

Opšti ciljevi EPCG su:

- Ostvarenje što veće proizvodnje električne energije uz optimalno korišćenje resursa,
- Sigurno i pouzdano snabdijevanje potrošača električnom energijom,
- Pouzdana i efikasna proizvodnja,
- Povećanje poslovne efikasnosti i efektivnosti,
- Zadovoljan kupac,
- Povećanje energetske efikasnosti u svim segmentima proizvodnje,
- Efikasan energetska menadžment - trgovina električnom energijom i upravljanje resursima,
- Atraktivan poslodavac za akumulaciju ljudskih potencijala,
- Zadovoljenje standarda ekologije,
- Zadovoljenje standarda bezbjednosti i zdravlja na radu,
- Izlazak na strana tržišta.

Korporativno upravljanje

Međunarodna finansijska grupacija u okviru Grupacije Svjetske banke definiše Korporativno upravljanje kao odnos između različitih nosilaca interesa u odnosu na kontrolu kompanija. Prije svega, korporativno upravljanje bavi se odnosima između vlasnika kompanije - akcionara i onih koji upravljaju poslovanjem kompanije - administracijom koju su akcionari angažovali da vodi kompaniju.

Pravila korporativnog upravljanja u Društvu baziraju se na relevantnim zakonskim okvirima, Statutu kompanije i internim procedurama.

Skupština akcionara

Skupština akcionara je najviši organ korporativnog upravljanja Društvom. Neka od isključivih prava Skupštine akcionara, shodno Statutu Društva, su da: donosi statut i izmjene i dopune statuta Društva, bira i razrješava članove Odbora direktora, bira i razrješava Revizora, bira i razrješava likvidatora, donosi odluku o raspolaganju imovinom Društva velike vrijednosti Društva, usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaje o poslovanju Društva, kao i sva ostala prava shodno Statutu EPCG.

Statutom EPCG su takođe definisane obaveze Skupštine akcionara, kao i sve relevantne radnje koje se nalaze pod njenom nadležnošću.

U 2022. godini su održane tri sjednice Skupštine akcionara, prva 28.06.2022. godine (20. redovna), druga 03.10.2022. godine (25. vanredna) i treća 23.12.2022. godine (26. vanredna).

Na XX redovnoj Skupštini akcionara Društva, održanoj 28.06.2022. godine, donijete su sljedeće odluke:

- o usvajanju finansijskih iskaza EPCG AD Nikšić za 2021. godinu;
- o usvajanju konsolidovanih finansijskih iskaza EPCG AD Nikšić za 2021. godinu;
- o usvajanju izvještaja o poslovanju EPCG AD Nikšić za 2021. godinu;
- o raspodjeli dobiti iskazane na dan 31.12.2021. godine;
- o imenovanju revizora EPCG AD Nikšić;
- o donošenju politike naknada EPCG AD Nikšić;
- o razrješenju članova Odbora direktora EPCG AD Nikšić;
- o izboru članova Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić

Na XXV vanrednoj Skupštini akcionara Društva, održanoj 03.10.2022, donijete su sljedeće odluke:

- o razrješenju članova Odbora direktora EPCG AD Nikšić;
- o izboru članova Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić

Na XXVI vanrednoj Skupštini akcionara Društva, održanoj 23.12.2022. godine, donijete su sljedeće odluke:

- o smanjenju osnovnog kapitala EPCG AD Nikšić po osnovu poništenja sopstvenih akcija;
- o donošenju izmjene Statuta i utvrđivanju prečišćenog teksta istog;
- o odobravanju Ugovora o zajmu sa EBRD-om za potrebe projekta VE Gvozd;
- o odobravanju Aneksa 3 Ugovora između EPCG i IVICOM Holding.

Odbor direktora

Odbor direktora je kolektivni organ upravljanja i nadzora nad tekućim radom i poslovanjem Društva. Odbor direktora ima sedam članova od kojih su najmanje tri nezavisna člana, što čini dvije petine od ukupnog broja članova, u skladu sa Zakonom. Članove bira Skupština akcionara, a poslovi i zadaci ovog organa su definisani Statutom EPCG.

U 2022. godini Odbor direktora je održao trideset dvije sjednice.

U trenutku sastavljanja Izvještaja menadžmenta, Odbor direktora radi u sljedećem sastavu:

Milutin Đukanović rođen je 22.09.1963. godine u Nikšiću gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici. Od 1992. do 2012. bio je zaposlen u Elektroprivredi AD Nikšić, i to na sledećim pozicijama: programer IS (1992-1995), projektant u službi za IS (1995-1996), projektant specijalista u službi za IS (1997-2006), šef službe za projektovanje i programiranje (2006-2010), rukovodilac Sektora za razvoj i implementaciju poslovnih rešenja (2010-2012) i koordinator za uvođenje novog sistema obračuna i naplate električne energije - Billing system (2011-2012). Bio je poslanik u Skupštini Crne Gore od 2012. do 2020. godine. Od 2012. do 2016. godine bio je član Odbora za ekonomiju, budžet i finansije i član komisije za kontrolu postupaka privatizacije, kao i član Administrativnog odbora od 2016. do 2020.

godine. Bio je predsjednik Poslaničkog kluba Demokratskog fronta od 2015. do 2020. godine. Od 2003. do 2011. godine bio je predsjednik OO Nikšić Nove srpske demokratije, a od 2009. je na funkciji predsjednika Izvršnog odbora Nove srpske demokratije, gdje je bio i član predsjedništva. Bio je odbornik u SO Nikšić u dva saziva. Od programskih jezika poznaje SQL Oracle navigator, Visual Fox Pro, Visual Basic, Clipper i Mat Lab.

Brankica Mosurović, rođena je 1975. godine u Pljevljima. Diplomirala je na Fakultetu organizacionih nauka u Beogradu na Odsjeku za menadžment, gdje je stekla i zvanje magistra tehničkih nauka. Od 2000. do 2006. godine bila je marketing menadžer i računovođa u industriji mesa „Trojica“ u Pljevljima. Od 2006. do 2007. radila je kao menadžer poslovnice u podgoričkoj kompaniji „Com plus“. Od 2007. do 2010. godine bila je zaposlena kao menadžer turističke agencije u PU Auto škola „Marjanović“ u Pljevljima, a od 2010. do 2012. bila je angažovana kao računovođa i finansijski menadžer u kompaniji „BIT LTD“ d.o.o. u Pljevljima. U periodu od 2012. do 2021. godine bila je zaposlena u Opštini Pljevlja na poslovima starijeg internog revizora i rukovoditeljke Službe za unutrašnju reviziju. U Željezničku infrastrukturu Crne Gore – AD Podgorica na mjesto rukovoditeljke unutrašnje revizije prešla je 2022. godine. Kao ekspert bila je angažovana na realizaciji više projekata podržanih i od strane EU i Evropske komisije. Posjeduje više sertifikata i licenci u oblastima: računovodstva, revizije i finansija. Govori engleski jezik.

Tahir Gjonbalaj rođen je 1962. godine u Plavu. Studirao na Građevinskom fakultetu u Prištini, gdje je stekao zvanje građevinskog inženjera. Sekretar za urbanizam, prostorno planiranje i imovinu Opštine Plav je od 1998. godine. Posjeduje bogato iskustvo u oblasti izvođenja te stručnog i tehničkog nadzora građevinskih radova. Od 2007. godine je i samostalni savjetnik za građevinarstvo i urbanizam u Opštini, gdje je po funkciji član opštinske Komisije za tehnički prijem objekata i zadužen za izradu planske dokumentacije, nadzor i realizaciju lokalnih projekata, kao i saradnju sa drugim organima uprave, organizacijama i preduzećima.

Nenad Marković, rođen je 1955. godine u Nikšiću, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Ima položen pravosudni ispit i posjeduje Sertifikat zaštite i zdravlja na radu. Radio je na zastupanju, izradi normativnih akata, kadrovskim poslovima i bio izvršni direktor akcionarskog društva. Od 1981. do 1997. godine radio je kao pravnik u građevinskom preduzeću AD Crna Gora u Nikšiću. Bio je izvršni direktor AD Crna Gora inženjering od 1997. do 2009. godine, da bi nakon toga, naredne dvije godine, bio zaposlen kao rukovodilac Pravne i kadrovske službe u LD Gradnja DOO Nikšić. Veliko iskustvo stekao je i kao predsjednik Sindikata građevinarstva i IGM-a. Govori engleski jezik.

Ivan Šaranović, rođen je 1960. godine u Prištini. Diplomirao je i magistrirao na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore na Odsjeku elektronika. Prva radna iskustva sticao je od 1986. do 1989. godine u kompaniji Informatik Si, gdje je bio angažovan kao saradnik programer. Od 1989. pa sve do 1992. godine u kratkim intervalima radio je, prvo u Montenegro turistu - Budva, kao koordinator rada Računskog centra, a zatim i u Unifarmu, kao rukovodilac ICT centra. Radni odnos u Elektroprivredi Crne Gore zasnovao je 1992. godine, gdje je sve do 2009. radio kao glavni inženjer u tadašnjem Projektnom birou, zatim kao glavni inženjer za IT i glavni inženjer tehničkog sistema upravljanja u Nacionalnom dispečerskom centru EPCG. Od 2009. do danas radi u Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica kao glavni inženjer odjeljenja za razvoj i održavanje korporativnog softvera. Bio je angažovan na velikom broju izuzetno važnih projekata, a autor je i koautor više zapaženih naučnih i stručnih radova iz oblasti softverskih sistema. Posjeduje više međunarodnih sertifikata iz oblasti IT-ja i upravljanja projektima. Član je većeg broja nacionalnih i EU stupovnih IT udruženja, radnog tijela za ICT pri EU udruženju ENTSO-E, kao i tehničkog komiteta za IT pri Institutu za standardizaciju Crne Gore. Tečno govori i piše engleski jezik.

Dr Martin Čalasan, docent na Elektrotehničkom fakultetu, Univerziteta Crne Gore, rođen je 1986. godine u Plužinama, Crna Gora. Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore u Podgorici, koji je upisao 2005. godine, završio je u junu 2009. godine sa prosječnom ocjenom 9.95. Na istom fakultetu, magistrirao je 2010. godine, na temu „*Simulacioni model i dinamika statičkog pobudnog sistema sinhronih generatora u HE Perućica*“, sa prosječnom ocjenom "A" (10.00). Doktorsku disertaciju pod, naslovom „*Upravljanje prekidačkim reluktantnim generatorom i tologije energetske pretvarača za rad u kontinualanom režimu*“, odbranio je

u junu 2017. godine, na Elektrotehničkom fakultetu, Univerziteta Crne Gore. Na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici i Pomorskom fakultetu u Kotoru izvodi nastavu iz predmeta koje pripadaju oblasti električnih mašina i pogona. Oblasti istraživanja doc. dr Čalasan su električne mašine, obnovljivi izvori energije, sistemi za skladištenje električne energije i sistemi za kompenzaciju reaktivne energije u elektroenergetskim sistemima. U dosadašnjem naučno-istraživačkom radu publikovao je preko 50 radova u vodećim međunarodnim časopisima sa SCI/SCIE liste. Takođe, objavio je oko 140 naučnih i stručnih radova u ostalim međunarodnim, regionalnim i domaćim časopisima, kao i na međunarodnim i domaćim konferencijama. Kao istraživač učestvovao je u realizaciji 9 naučno-istraživačkih projekata. U dosadašnjem radu bio je mentor studentima za izradu oko 10 magistarskih teza, preko 50 specijalističkih radova, dok je trenutno mentor na realizaciji tri doktorske teze. Recenzirao je preko 200 naučnih radova u eminentnim naučnim časopisima, dok je Editor u tri međunarodna časopisa. Uredjivao je pet specijalnih izdanja u časopisima sa SCI/SCIE liste. Dr Čalasan ima naučnu saradnju sa brojnim istraživačima iz svijeta koja se ogleda u realizaciji naučnih projekata, organizaciji konferencija i publikacijama zajedničkih naučnih radova.

Doc. dr Martin Čalasan dobitnik je:

- Državne nagrade OKTOIH, koju dodjeljuje Ministarstvo prosvjete Crne Gore, u 2022. godini,
- Nagrade Ministarstva nauke za najboljeg naučnog radnika Crne Gore u 2022. godini,
- Nagrade Ministarstva nauke za najuspješnijeg pronalazača - inovatora za najuspješnije inovativno rješenje u 2017. godini,
- Nagrade CANU za 2020. godinu iz Fonda CANU (CRNOGORSKA AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI) za podsticanje podmlatka,
- *DANUBIUS* nagrade za mlade naučnike, koju dodjeljuje Austrijsko ministarstvo za obrazovanje, nauku i istraživanje i Institut za Dunavsku regiju i Centralnu Evropu, u 2021. godini,
- Nagrade Univerziteta Crne Gore za najboljeg naučnog radnika Elektrotehničkog fakulteta u 2019, 2020 i 2022. godini,
- Plakete Međunarodne konferencije ETRAN (Elektronika, Telekomunikacije, Računari, Automatika i Nuklearna tehnika) za najboljeg mladog istraživača za oblast Elektroenergetike u 2013. godini,
- Nagrade za najbolji naučni rad konferencije *First conference SERC-CIGRE*, Slovenija, Portorož, 2016.godine, i većeg broja nagrada na ostalim naučnim konferencijama.

Stručna aktivnost doc. dr Martina Čalasan se ogleda kroz izradu velikog broja projekata, studija i ekspertiza. Takođe, do sada je bio angažovan u više od 30 komisija supervještaka ETF-a u sudskim predmetima koji su zahtijevali naučno-stručnu ekspertizu Elektrotehničkog fakulteta. Član je IEEE, CIGRE Paris i CIGRE Crna Gora, gdje trenutno obavlja funkciju potpredsjednika. Takođe, predstavnik je Crne Gore u IEEE PES Srbije i Crne Gore. Oženjen je suprugom Sanjom sa kojom ima kćerku Lenu.

Emir Strujić, rođen je 1990. godine u Pljevljima, gdje je završio Srednju stručnu školu, smjer Elektrotehničar računara. Zvanje Bachelor menadžmenta i diplomiranog menadžera upravljanja ljudskim resursima stekao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici. Pripravnički staž odradio je NVO *Mladiinfo Montenegro*. U Službi za evropske integracije Opštine Pljevlja radio je od 2015. do 2018. godine. Od 2014. do 2018. godine bio je predsjednik Upravnog odbora Agencije za stambeno poslovni fonda DOO Pljevlja. Od 2019. radi kao referent za naplatu potraživanja i koordinator za Benchmarking u DOO Vodovod Pljevlja. Odlično poznavanje rada na računaru. Tečno govori i piše engleski jezik.

Revizorski odbor i Tim za internu reviziju

Za obavljanje kontrolnih poslova u Društvu su formirani Revizorski odbor i Tim za internu reviziju.

Revizorski odbor, shodno ovlaštenjima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i Zakonom o reviziji, nadzire proces finansijskog izvještavanja, interne kontrole i zakonskog i etičkog vođenja Društva. U trenutku sastavljanja Izvještaja menadžmenta članovi Revizorskog odbora EPCG su Milan Lakićević, predsjednik, Milijana Novović Burić, član i Borislav Ivanković, član.

Tim za internu reviziju, shodno zakonu, vrši nezavisne i objektivne aktivnosti u cilju poboljšanja poslovanja Društva kroz sistematičan pristup procijenjivanju i unaprijeđivanju efikasnosti procesa upravljanja rizicima i kontrolom korporativnog upravljanja. Strukturu i sastav Tima za internu reviziju utvrđuje Odbor direktora.

Kapital i vlasnička struktura Društva

Registrovani osnovni akcijski kapital EPCG iznosi **769.927.930 €** i podijeljen je na **118.132.402 akcije**. Nominalna vrijednost akcije iznosi **6,5175€**.

U sljedećem pregledu data je registrovana vlasnička struktura kapitala sa nominalnim i procentualnim podacima učešća u kapitalu EPCG:

Tabela br. 1: Struktura kapitala EPCG na dan 31.12.2022.

	Broj akcija	% vlasništva	31.12.2022.
Država Crna Gora	108,062,123	91.48%	704,294,887
EPCG - sopstvene akcije	8,472,481	7.17%	55,219,395
Fizička lica	1,410,459	1.19%	9,192,666
Pravna lica	187,339	0.16%	1,220,982
	118,132,402	100%	769,927,930

Skupština akcionara Društva je 23.12.2022. godine donijela odluku o smanjenju osnovnog kapitala po osnovu poništenja sopstvenih akcija koje je društvo bilo dužno da otuđi u roku od tri godine od dana sticanja. Navedeno smanjenje kapitala knjigovodstveno je obuhvaćeno u 2023. godini, odnosno odmah nakon registracije promjene vezane za smanjenje kapitala u CRPS-u.

Bitni događaji u kompaniji

EPCG u okviru svojih aktivnosti odnosa s javnošću realizuje sponzorstva i donacije (korporativna filantropija) u cilju doprinosa unaprijeđenju kvaliteta života građana, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Za aktivnosti iz te oblasti EPCG je dobila i dvije prestižne nagrade: specijalno priznanje u okviru nagrade za filantropiju „Iskra“, čiji je cilj da se prepoznaju i javno istaknu privredna društva i pojedinci koji svojom materijalnom i finansijskom podrškom daju primjer drugima i postavljaju standarde kojima valja težiti kada je u pitanju ulaganje u opšte dobro, kao i nagradu za društvenu odgovornost Privredne komore Crne Gore. NVO „Ozon“ je EPCG dodijelila i nagradu „Zelena zvijezda“.

Elektroprivreda Crne Gore potpisala je ugovor o kupovini imovine TOSCELIK PROFIL VE SAC ENDUSTRISI A. S. i TOSCELIK ALLOYED ENGINEERING STEEL NIKŠIĆ (bivša imovina Željezare). Potpisivanjem ovog ugovora, vrijednog 20 miliona eura, EPCG je došla u priliku da proširi svoj proizvodni portfolio, jer imovina Željezare, zbog snage priključka, ima veliki solarni potencijal, a pored toga, ovom investicijom se stvaraju preduslovi za ulaganje u pogone koji će, svojim aktivnostima, predstavljati značajnu logističku podršku proizvodnim aktivnostima EPCG.

Tokom 2022. godine tekla je realizacija projekta Solari 3000+ i 500+, a raspisan je i javni poziv za projekat SOLARI 5000+ (70 MW) namijenjen kako domaćinstvima i pravnim licima, tako i stambenim zajednicama - vlasnicima stambenih jedinica manjih stambenih zgrada (do četiri sprata). EPCG će budućim vlasnicima fotonaponskih sistema obezbijediti i popust u iznosu od 20 odsto od ugovorene vrijednosti investicije. Na ovaj način korisnik u projektu postaje vlasnik male solarne elektrane, koja je kapacitetom predviđena da približno (ili u potpunosti) zadovoljava njegove potrebe za električnom energijom. Elektroprivreda Crne Gore i Investiciono razvojni

fond potpisali su ugovor vrijedan 30 miliona eura za finansiranje projekta SOLARI 3000+ i SOLARI 500+, a potom, u sklopu realizacije projekta „Solari 3000+ i 500+“, potpisala dva ugovora: ugovor za Monokristalne fotonaponske module i potkonstrukciju fotonaponskog sistema, potpisan je sa ponuđačem Novi Volvox d.o.o. Podgorica, koji je dostavio najpovoljniju ponudu (12.444.865,794 € bez PDV-a), kao i Ugovor za Invertore i smart meter trofazna brojila, potpisan je sa ponuđačem Comtrade Distribution d.o.o. Podgorica, koji je dostavio najpovoljniju ponudu (4.128.000,00 € bez PDV-a). U 2022. godini, predstavnici menadžmenta EPCG potpisali su niz vrlo značajnih ugovora: sa kompanijom Voith Hydro, Ugovor o realizaciji druge faze projekta rekonstrukcije i modernizacije HE „Perućica“, sa Konzorcijuma kojeg čine Institut za vodoprivredu „Jaroslav Černi“ AD (Beograd, Srbija), Gruner Stucky SA (Renens, Švajcarska) i Gruner Balkans DOO (Beograd, Srbija) ugovor o HE „Kruševo“, a ugovorom je predviđena rekonstrukcija i modernizacija hidromašinske i električne opreme na agregatima A5, A6 i A7.

Tokom 2022. godine desili su se značajni događaji povodom projekta toplifikacije Pljevalja. Prije svega, početkom 2022. potpisan je Memorandum o razumijevanju sa Opštinom Pljevlja u vezi sa projektom „Toplifikacija Pljevalja, za čista i topla Pljevlja - izgradnja primarnog toplovoda od TE do grada“, a potom i ugovor sa Upravom javnih radova. Predstavnici Elektroprivrede Crne Gore i Konzorcijuma koji čine Roto-Term DOO Pljevlja i Synergy Tech DOO Beograd potpisali su ugovor o toplifikaciji Pljevalja kojim je predviđeno da Konzorcijum izvrši sve poslove u vezi sa izradom Glavnog projekta i ostale tehničke dokumentacije cjelokupnog primarnog toplovoda od TE „Pljevlja“ do grada po fazama i izgradnje I faze primarnog toplovoda u dužini od cca 2.3 km, vrijednosti 2.495.000,00 eura bez PDV. Polaganjem kamena temeljca, 27. aprila 2022. godine, započeta je ekološka rekonstrukcija TE „Pljevlja“

EPCG je potpisala Sporazum o zajedničkom razvoju sa kompanijom UGT Renewables, kojim je predviđen zajednički razvoj projekata iz energetike, s fokusom na izgradnju solarnih elektrana i postrojenja za skladištenje električne energije. Uporedo sa tim, kompanija UGT Renewables je potpisala ugovor sa Hyundai Engineeringom, kojom ta dva giganta nastavljaju saradnju i u našoj zemlji. Sporazume su, 4. novembra 2022, u Vili „Gorica“, potpisali predsjednik Odbora direktora EPCG Milutin Đukanović, izvršni direktor UGT Renewables Adam Cortese i strateški menadžer Hyundai Engineering, Park Sang Min. Potpisivanju su prisustvovali predsjednik Vlade Crne Gore, Dritan Abazović i američka ambasadorica u Crnoj Gori, Džudi Rajzing Rajnke. Nakon otvorenog javnog nadmetanja po osnovu Tenderske dokumentacije od 30.12.2021. godine, Elektroprivreda Crne Gore (EPCG) i švajcarska kompanija SS&A Power Consultancy potpisale su Ugovor o Izradi Studije sa razradom tehničkih rešenja i prethodne studije izvodljivosti za gasne elektrane. Potpisan je i Ugovor o izradi projektne i tenderske dokumentacije sa kompanijom kompanije Energoprojekt Hidroinženjering a.d., vrijedan 535.000,00 €.

Crnogorski energetski sektor, u saradnji sa ministarstvom za kapitalne investicije, organizovao je na prestižnoj izložbi EXPO 2020 u Dubaiju, prezentaciju pod nazivom „ZELENA ENERGETSKA TRANZICIJA U CRNOJ GORI“, u kojoj je značajno učešće uzela i EPCG.

EPCG je u 2022. godini otvorila nove, savremene poslovnice u Pljevljima, Žabljaku, Petrovcu i Tuzima i renovirala poslovnicu na Cetinju.

U organizaciji SOZ EPCG, u septembru 2022.godine su održane tradicionalne radničko-sportske igre.

Nekoliko komunikacionih kampanja obilježile su 2022. godinu: „Solari 3000+ i 500+“, kampanja „Štednja“, kampanja „Zelena Energija-Dobra Energija“, kao i one posvećene organizaciji desetog ciklusa akcije „Podijelimo teret 10“, i dvije nagradne igre: „Zlatni tim dobra energija“ i „Račun plati i nagradu uhvati - dobra energija“. EPCG je lansirala i novu mobilnu aplikaciju.

U 2022. godini, tačnije 13. juna, zavisno preduzeće, EPCG DOO Beograd, obavilo prvu transakciju na SEEPEX-u (licencirani operator za organizovano tržište električne energije u Beogradu).

Elektroprivredu i njene proizvodnje objekte u 2022. godini posjetilo je nekoliko značajnih predstavnika domaćih i inostranih organizacija: Delegacija Ujedinjenih nacija (UN), predstavnici Elektroprivrede Republike Srpske, predsjednik Vlade, Dritana Abazovića, ambasador Kraljevine Norveške, Ambasador SR Njemačke.

EPCG je u 2022. godini po prvi put organizovala Simpozijum EPCG NET 2022, Novi energetski trendovi u Budvi, 27. i 28. maja. Simpozijum je okupio najeminentnije stručnjake iz oblasti energetike, iz zemlje, regiona i Evrope, a na četiri panela diskutovalo se o sljedećim temama: obnovljivi izvori energije kao prioritet razvoja energetskog sektora u Crnoj Gori i regionu, liberalizacija tržišta i prednosti upostavljanja regionalne berze električne energije, poslovni modeli, uslovi finansiranja i mogućnosti korišćenja EU fondova za investiranje u sektor energetike, dekarbonizacija energetskog sektora - izazovi uvođenja troškova emisija CO2 i primjene mehanizma prekograničnog prilagođavanja ugljenika (CBAM) na zemlje regiona. Pored organizovanja sopstvenog simpozijuma, predstavnici EPCG učestvovali su na sljedećim događajima: panel diskusija „Efikasno javno-privatno partnerstvo u obezbjeđivanju kvalitetnog učenja uz rad - korak naprijed“, koja je organizovana u saradnji Ministarstva prosvjete Crne

Gore, Ambasade Austrije, Privredne komore Crne Gore i Centra za građansko obrazovanje, Studentski ekonomski forum, Međunarodna konferencija o energetici "Energy Week: Western Balkans 2022", regionalna energetska konferencija Zapadnog Balkana "Mogućnosti ulaganja u obnovljive izvore energije na Zapadnom Balkanu", Mostarski ekonomski forum, SET - Simpozijum o energetici Trebinje, Okrugli sto „Implikacije EU politike i izazova na energetskom tržištu na elektro-energetski sistem Crne Gore“.

Predsjednik Odbora direktora i izvršni direktor EPCG AD Nikšić, Milutin Đukanović i Nikola Rovčanin, odlikovani su Ordenom I stepena Svetog Petra II Lovčenskog Tajnovidca, izvršni direktor, Nikola Rovčanin, primio je „Priznanje najboljem menadžeru“ za 2021. godinu, koje Solvent Rating Crna Gora dodjeljuje za odgovorno, savjesno i uspješno rukovođenje, kvalitetan sistematski rad te za razvoj i napredak preduzeća. Elektroprivreda Crne Gore našla se, i u 2022. godini, među dobitnicima priznanja u projektu „100 najvećih“, u kategoriji velikih preduzeća, EPCG je dobila dva priznanja, kao prvorangirana po prihodima i po dobiti. Povodom obilježavanja „Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu“, Udruženje zaštite na radu Crne Gore (UZNRCG) dodjela je plaketu EPCG za doprinos u oblasti zaštite i zdravlja na radu za 2021. godinu.

2. PROIZVODNI KAPACITETI I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Snaga svakog elektroenergetskog sistema se bazira na izgrađenosti i kapacitetima proizvodnih postrojenja, od kojih se prije svega očekuje da daju dovoljne količine električne energije, što postaje sve teži zadatak. Danas, kada je potreba za energentima sve veća, nije potrebno dokazivati da je proizvodnja električne energije od suštinskog značaja ne samo za stabilnost elektroenergetskog sistema, već predstavlja neophodan preduslov privrednog i ekonomskog razvoja.

Proizvodni kapaciteti

Snaga našeg elektroenergetskog sistema se bazira na kapacitetima proizvodnih postrojenja HE Perućica, HE Piva i TE Pljevlja.

HE Perućica je najstarija velika hidroelektrana u Crnoj Gori, puštena u pogon 1960. godine. Nazvana je po vreli Perućica, koje izvire u blizini hidroelektrane. Nalazi se na teritoriji opštine Nikšić, u sjevernom dijelu Bjelopavličke ravnice, dok su male hidroelektrane smještene na teritorijama opština Kolašin, Podgorica, Cetinje i Šavnik. Njena bruto instalisana snaga iznosi **307 MW**.

HE Piva, akumulaciono pribransko postrojenje sa jednom od najvećih betonskih lučnih brana u svijetu, je u pogonu od 1976. godine. Njena osnovna djelatnost je proizvodnja električne energije u vršnom režimu rada, jer ima mogućnost brzog startovanja i sinhronizacije na dalekovodnu mrežu 220 kV. Smještena je u planinskom masivu na sjeverozapadu Crne Gore. Zbog specifičnih topografskih karakteristika terena kompletno postrojenje urađeno je ispod površine zemlje. Njena bruto instalisana snaga iznosi **342 MW**.

TE Pljevlja je prva crnogorska kondenzaciona termoelektrana, koja je počela sa radom 1982. godine. Lokacija termoelektrane je na četvrtom kilometru puta Pljevlja - Đurđevića Tara - Žabljak. Snabdijevanje termoelektrane vodom za hlađenje i druge potrebe vrši se iz akumulacije „Otilovići“ koja se nalazi na rijeci Čehotini i udaljena je oko 8 km od termoelektrane sa kojom je povezana asfaltnim putem. Bruto instalisana snaga TE Pljevlja iznosi **225 MW**.

Snabdijevanje električnom energijom

Broj kupaca u Crnoj Gori na dan 31.12.2022. godine iznosi **425.816** od čega 382.589 kupca u kategoriji "domaćinstva" i 43.227 u kategoriji ostala potrošnja (na 110 kV - 8; na 35 kV - 36; na 10 kV - 586, na 0,4 kV - 42.591 i u okviru ZDS - 6).

Projekat „Zlatni tim”

Projekat "Zlatni tim" počeo je u avgustu 2012. godine, sa ciljem povećanja broja kupaca koji redovno izmiruju svoje obaveze za utrošenu električnu energiju. Kao rezultat projekta, broj redovnih kupaca iz kategorije "Domaćinstva" je u konstantnom porastu, da bi na kraju 2022. godine iznosio 234.332, što je 18.314 više u odnosu na isti period prethodne godine.

U toku 2022. godine, prosječan broj redovnih kupaca iznosio je 219.256, što je 15.380 više u odnosu na prosječan broj redovnih kupaca tokom 2021. godine (uvećanje 16,83%).

Od januara 2018. godine, EPCG je odobrila uvećanje popusta za članove "Zlatnog tima" na 13% na obračunatu vrijednost aktivne električne energije, umjesto dotadašnjih 10%. Takođe, od januara 2018. godine obračunava se popust od 3% na obračunatu vrijednost aktivne električne energije kod redovnih kupaca iz kategorije "Ostala potrošnja" (izuzev "malih kupaca" u skladu sa Članom 196. Zakona o energetici). Tokom prvih šest mjeseci 2022. godine, obračunavao se popust od 12,5 odsto na ukupan račun za utrošenu električnu energiju za domaćinstva koja redovno plaćaju račune. Odbor je, uzevši u obzir ogroman doprinos Pljevalja u obezbjeđivanju energetske stabilnosti sistema, u uslovima energetske i COVID krize, a u cilju smanjenja nivoa aero zagađenja u tom gradu, građanima Pljevalja, odnosno kupcima iz kategorije "Domaćinstva", odobrio i dodatnih 10 odsto popusta na aktivnu energiju do kraja grejne sezone, odnosno do kraja prvog kvartala 2022. godine.

U julu prošle godine, Odbor direktora je usvojio novu politiku popusta. Odlukom o utvrđivanju popusta za električnu energiju distributivnih kupaca za period od 1. jula do 30. septembra 2022. godine odobren je popust za domaćinstva, priključena na elektrodistributivni sistem, koje snabdijeva EPCG, a koja su bez duga za utrošenu električnu energiju na kraju obračunskog perioda. Odlukom su obuhvaćena:

- Domaćinstva - članovi Zlatnog tima - sa mjesečnom potrošnjom ispod 500 KWh u visini od 13% na vrijednost obračunate aktivne električne energije i mrežnih usluga;
- Domaćinstva - ostali redovni kupci - sa mjesečnom potrošnjom ispod 500 KWh u visini od 5% na vrijednost obračunate aktivne električne energije i mrežnih usluga.

Svrha ovakve politike popusta jeste podsticanje štednje. Odbor direktora je odlučio da se navedena odluka primjenjuje i nakon 30. septembra, tako da se popust u skladu sa njom obračunavao do kraja prošle godine.

Takođe, FC Snabdijevanje je prvih pola godine u 2022. obračunavala popust u visini od 3% na vrijednost obračunate aktivne električne energije za kupce iz kategorije "Ostala potrošnja" (izuzev malih kupaca u skladu sa Članom 196. Zakona o energetici) koji su izmirili svoja dugovanja do kraja mjeseca.

Ukupan trošak popusta za 2022. godinu, iznosi 7.142.824,36€:

- trošak popusta za kupce iz kategorije "Domaćinstva" iznosi 6.490.289,26€
- trošak popusta za kupce iz kategorije "Ostala potrošnja" 652.535,10€

U okviru projekta "Zlatni tim", tokom 2022. godine, realizovane su dvije nagradne igre "Zlatni tim: Dobra energija" i "Račun plati i nagradu uhvati - dobra energija". Prva nagradna igra realizovana je u januaru. Za nagradni fond od 100 SMART HOME sistema, u saradnji sa Mtel-om, konkurisala su sva domaćinstva koja su se do 31. januara (a počevši od 1. novembra 2021) prijavila za projekat SOLARI 3.000+.

U okviru nagradne igre podijeljeno je i 200 umanjenja od 50 eura na računima za električnu energiju, kao i 100 umanjenja od 100 eura za članove Zlatnog tima koji su ujedno i korisnici servisa "Elektronski račun". Druga nagradna igra organizovana je u novembru prošle godine. Pravo učešća u nagradnoj igri imali su svi kupci iz kategorije "Domaćinstva", koji su na dan 30.11.2022. godine imali stanje na računu 0 eura kao i svi kupci iz te kategorije, koji su na dan 30.11.2022. godine imali stanje 0 eura i aktiviran servis "Elektronski račun".

Nagradni fond činilo je 200 umanjenja od 50 eura na računima za električnu energiju, kao i 100 umanjenja od 100 eura za domaćinstva koja su na dan 30.11.2022. godine imali stanje 0 eura i aktiviran servis "Elektronski račun".

3. OSTVARENJE BILANSA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Proizvodnja električne energije

Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije elektrana koje pripadaju Elektroprivredi Crne Gore u 2022. godini je iznosila **2.731,680 GWh**, od čega je TE Pljevlja proizvela 53,24%, velike hidroelektrane ukupno 46,65%, a male HE EPCG 0,11%.

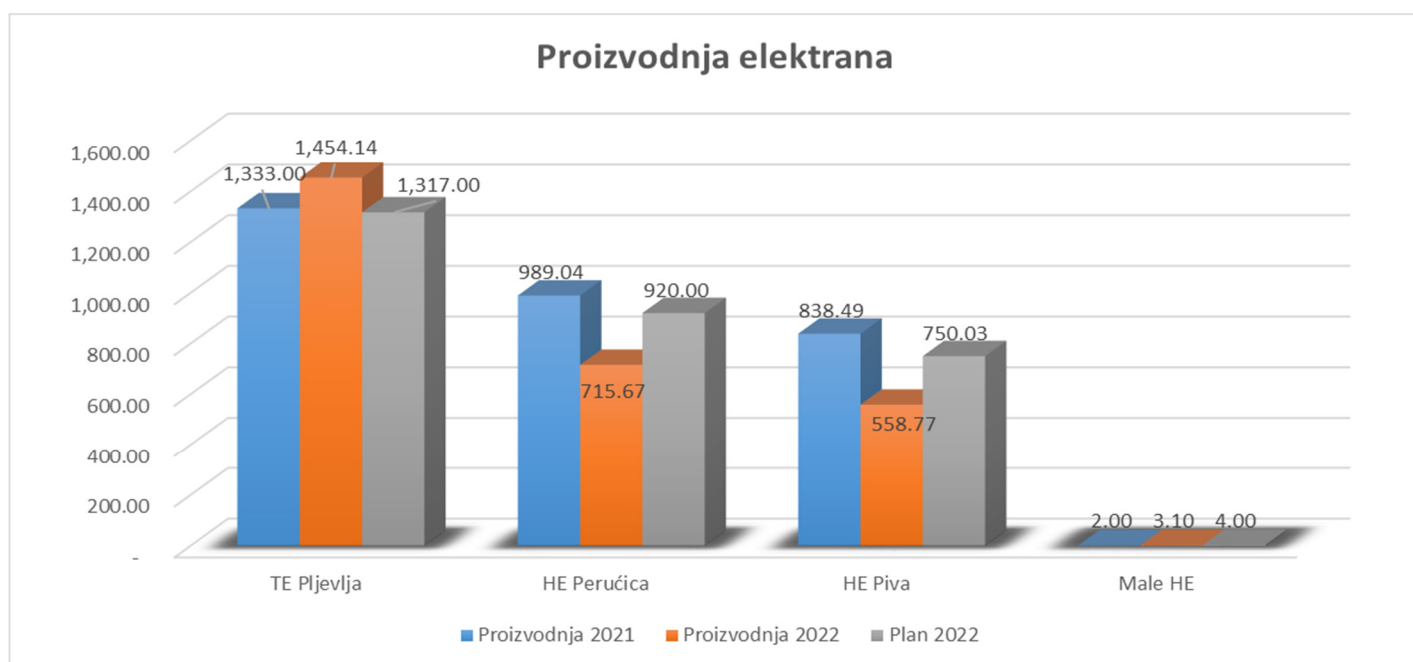
HE „Perućica” je ostvarila proizvodnju od **715,67 GWh**, što je za 204,33 GWh ili 22,21% manje od plana, i 72,36% od proizvodnje u 2021. godini.

HE „Piva” je ostvarila proizvodnju od **558,77 GWh**, odnosno 191,23 GWh ili 25,5% manje od plana, a 66,64% od proizvodnje u 2021. godini.

Male hidroelektrane EPCG su ukupno proizvele **3,1 GWh**, odnosno 77,56% od plana.

TE „Pljevlja” je ostvarila proizvodnju od **1.454,14 GWh**, što je u odnosu na plan više za 137,14 GWh ili za 10,4%, a u odnosu na prošlu godinu više za oko 9,12%.

Ukupno, najveća mjesečna proizvodnja je ostvarenu u decembru 475,2 GWh, a najmanja u maju 84 GWh.

Akumulacije i dotoci

U akumulacijama HE „Perućica”, na početku godine je bilo **111,9 GWh** tj. 25,4% manje od plana. U akumulacijama HE „Perućica” na kraju godine je bilo 153,7 GWh ili 2,5% više od plana. Na HE „Piva” je stanje akumulacije na početku godine bilo **142,4 GWh**, što je bilo za oko 9,6% više od plana, a na kraju godine **236,3 GWh**, odnosno 81,7% više od planirane količine. HE „Piva” je radila sa srednjim mjesečnim kotama od 637,478 mnm u martu (najniža), do 665,69 mnm u decembru (najviša), a srednja godišnja kota bila je 653,92 mnm. Srednji godišnji dotok je bio 53,16 m³/s, što je za oko 15% manje od plana.

Pogonska spremnost elektrana

HE „Perućica” je u 2022. godini zbog remonta i totalne obustave rada elektrane bila van pogona od 24. jula do 01. septembra. Zbog prorade zaštita agregati su ukupno bili u zastoju 132,1 sati, a zbog kvarova ukupno 46 sati.

HE „Piva” je u 2022. godini zbog godišnjeg remonta bila u totalnoj obustavi u trajanju od 3 dana - od 15. oktobra do 17. oktobra. Agregati su ukupno bili u kvaru 5491,3 sati, u remontu 1.813,66 sati i u njezi 196 sati.

TE „Pljevlja” je bila van pogona zbog godišnjeg remonta 1.499 sati i zbog kvarova 336,36 sata. Pojedinačno, elektrane su ostvarile sledeće koeficijente raspoloživosti i pouzdanosti:

Tabela br. 2: Koeficijenti raspoloživosti i pouzdanosti elektrana u 2022. godini

Elektrana	Koeficijent raspoloživosti	Koeficijent pouzdanosti
HE Perućica	86,95%	99,27%
HE Piva	71,46%	52,22%
TE Pljevlja	79,32%	95,38%

Potrošnja električne energije od strane kupaca EPCG

Ukupna isporuka električne energije kupcima FC Snabdijevanja EPCG u 2022. godini je iznosila **2.620,5 GWh**. Od toga, kupci na naponu 110 kV preuzeli su oko 61,5 GWh dok je ZDS Unipromu isporučeno 77,4 GWh. Kupcima FC Snabdijevanje na 35, 10 i 0,4 kV ukupno je predato 2.481,6 GWh.

Najveća mjesečna isporuka EPCG potrošačima FC Snabdijevanje ostvarena je u avgustu 251,6 GWh, a najmanja u maju 181,2 GWh.

Struktura ostvarene isporuke električne energije kupcima FC Snabdijevanje u 2022. godini:

- za Željezaru - Toščelik isporučeno je **3,3 GWh** ili 12,56% od plana,
- za Željezničku infrastrukturu Crne Gore isporučeno je **12,3 GWh** ili 57,7% od plana,
- za sopstvene potrebe TE „Pljevlja” isporučeno je **36,8 GWh** ili 460,3% od plana i za ostale kupce koji se snabdijevaju na mreži 110 kV isporučeno je **8,9 GWh**, odnosno 15,7% više od plana,
- za ZDS Uniprom je isporučeno **77,4 GWh** ili 26,1% više od plana
- za kupce FC Snabdijevanje na distributivnoj mreži je isporučeno **2.481,6 GWh**, što je za 1,97% više od plana i 4.5% više nego u 2021.

Struktura ostvarene isporuke električne energije kupcima u zemlji Direkcije za upravljanje energijom u 2022. godini:

- CEDIS-u za pokrivanje gubitaka na distributivnoj mreži **390,2 GWh**
- CGES-u za pokrivanje gubitaka na prenosnoj mreži **137,9 GWh**, za tercijarnu i sekundarnu regulaciju **17,3 GWh**

Kompenzacioni programi od januara 2022 ne postoje.

Nabavka i isporuka električne energije

Otkup iz obnovljivih izvora od COTEE-a

Od COTEE-a je po osnovu pripadajućeg dijela proizvodnje povlašćenih proizvođača preuzeto **492,09 GWh** ili 7% manje od plana.

DPTS sa Elektroprivredom Republike Srpske

Po osnovu Ugovora o dugoročnoj poslovno-tehničkoj saradnji sa Elektroprivredom Republike Srpske, u svrhu napajanja pograničnih područja, u 2022. godini preuzeto je ukupno **6,5 GWh**. Isporuka elektroprivredi Republike Srpske po ovom osnovu iznosila je ukupno **6,2 GWh**.

Kupovina

Putem tzv. dugoročne trgovine na tržištu je kupljeno **122,78 GWh**, a kratkoročnom i operativnom trgovinom kupljeno je **599,05 GWh**. Ukupno je na tržište kupljeno **721,84 GWh**; Od proizvođača i proizvođača u probnom radu preuzeto je **14,8 GWh**.

Prodaja

U 2022. godini ostvarena je prodaja na tržištu u iznosu od **888,09 GWh**. Od toga, dugoročnom trgovinom **390,21 GWh**, a kratkoročno **497,88 GWh**; CEDIS-u (za pokrivanje gubitaka na mreži distribucije) prodato je **390,20 GWh**; CGES-u (za pokrivanje gubitaka) prodato je **137,95 GWh**.

Ostalo

Od CGES je po osnovu Ugovora o pružanju pomoćnih usluga preuzeto **35,61 GWh** za tercijernu i sekundarnu regulaciju. CGES-u je po osnovu Ugovora o pružanju pomoćnih usluga isporučeno **17,29 GWh** za tercijernu i sekundarnu regulaciju.

Tabelarni pregled ostvarenja bilansa električne energije EPCG

Tabela br. 3: Pregled ostvarenje bilansa električne energije EPCG za 2022. godinu

OSTVARENJE BILANSA ELEKTRIČNE ENERGIJE (GWh)	Ostvarenje 2022	Plan 2022	Ostvarenje/plan 2022	Ostvareno 2021	2022/2021
1. PROIZVODNJA	2.731,68	2.991	91,30%	3.162	86,4%
1.1. Proizvodnja hidroelektrana	1.277,54	1.674	76,3%	1.829	69,8%
- HE "Perućica"	715,67	920	77,8%	989	72,4%
- HE "Piva"	558,77	750	74,5%	838	66,6%
- Male HE EPCG	3,10	4	77,6%	2	201,0%
1.2 Proizvodnja TE "Pljevlja"	1.454,14	1.317	110,4%	1.333	109,1%
2. NABAVKA	1.330,09	716,30	185,7%	1.289	103,2%
2.1. Kupovina na tržištu električne energije*	721,84	142,3	507%	700	103,1%
2.2. ERS po Ugovoru o DPTS	6,47	6,0	108%	6	103,5%
2.3. CGES - tercijerna i sekundarna regulacija	35,61	40,0	89%	31	113,7%
2.4. CGES - kompenzacioni programi	0,00				
2.5. CGES - debalans	0,00				
2.6. COTEE Pripadajući dio od povlašćenih izvora	429,09	528,0	93%	502	98%
2.7. Otkup od novih izvora u probnom radu	14,80			8	195%
2.8. Kupci-proizvođači	0,56			0	
2.9. Odstupanje	58,72			37	
2.10. Ostalo				6	
3. RASPOLOŽIVO	4.061,77	3.707,3	109,6%	4.451	91,3%
4. ISPORUKA	4.061,77	3.707,3	109,6%	4.451	91,3%
4.1. Prodaja na tržištu električne energije*	888,09	612,2	145%	1.010	87,9%
4.2. ERS po Ugovoru o DPTS	6,20	6,0	103%	6	98,6%
4.3. CGES - tercijerna i sekundarna regulacija	17,29	40,0	43%	27	63,0%
4.4. CGES - kompenzacioni programi	0,00			45	0,0%
4.5. Za KAP	0,00	0,0		567	0,0%
4.6. CEDIS - za gubitke	390,20	328	118,9%	351	111,1%
4.7. CGES - za gubitke	137,95	166		24	567,9%
4.8. Ostalo	1,56				
4.9. Prodaja kupcima FC Snabdjevanje	2.620,48	2.555,0	102,6%	2.420	108,3%
4.9.1. Kupci na 110kV	61,45	60,0	102,4%	37	167,6%
- Željezara	3,31	26,4	12,6%	9	38,3%
- Željeznička infrastruktura	12,38	21,5	57,7%	11	114,8%
- TE Pljevlja za sopstvene potrebe	36,82	80	460,3%	11	323,4%
- Ostali klijenti 110kV	8,94	4,2	215,1%	6	153,1%
4.9.2. ZUDS Uniporm	77,39	61,3	126,2%	9	856,2%
4.9.3. Kupci na 35, 10 i 0,4kV	2.481,63	2.433,7	102,0%	2.374	104,5%

*Crna Gora i Srbija

4. NAPLATA POTRAŽIVANJA ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU ENERGIJU

Ukupna bruto fakturisana realizacija od strane snabdjevača (sa PDV-om) za direktne i distributivne kupce u 2022. godini, faktura januar-decembar 2022. godine, iznosila je **275.779.474,54€**, od čega je za direktne kupce 8.940.925,00€, a za distributivne 266.838.549,54€. Ostatak prihoda od prodaje fakturisan je od strane Direkcije za upravljanje energijom a tiče se prodaje električne energije na tržištu, CEDIS-u za pokrivanje distributivnih gubitaka, CGES-u za pokrivanje prenosnih gubitaka kao i za potrebe mrežnih usluga

Od ukupno fakturisane realizacije od strane snabdjevača u 2022. godini i neizmirenih potraživanja iz prethodnih godina, naplaćeno je ukupno **279.714.742,13€** sa ostvarenim stepenom naplate od 101,43% u odnosu na ukupno fakturisanu realizaciju u 2022. godini. Od direktnih kupaca je naplaćeno 8.885.000,52€ i ostvaren stepen naplate od 99,37%, a od distributivnih kupaca je naplaćeno 270.829.741,61€ sa ostvarenim stepenom naplate od 101,50%.

5. KADROVSKA POLITIKA

U 2022. godini u EPCG je prosječno bilo angažovano **1.109** radnika, ne uključujući ugovore o djelu. Ukupan broj angažovanih radnika u EPCG na dan 31.12.2022. godine iznosi **1.160**, ne uključujući ugovore o djelu. U nastavku su dati tabelarni pregledi strukture angažovanih radnika po cjelinama i kvalifikacionoj strukturi:

Tabela br. 4: Struktura angažovanih radnika EPCG na dan 31.12.2022.

Organizacioni dio EPCG	Broj angažovanih radnika
FC Proizvodnja	449
FC Snabdjevanje	245
Direkcija	466
UKUPNO	1160

Tabela br. 5: Kvalifikaciona struktura angažovanih radnika EPCG na dan 31.12.2022.

Sprema	Broj angažovanih radnika
I2	15
II	21
III	122
IV1	383
IV2	70
V	25
VI	13
VII	511
UKUPNO	1160

Kontinuiranim ulaganjem u razvoj ljudskih resursa EPCG nastoji da obezbjedi spremnost zaposlenih da odgovore izazovima u svakodnevnom poslovanju, istovremeno dajući svoj doprinos njegovom unaprijeđenju.

Društvo je u 2022. godini posebno obraćalo pažnju na usavršavanje i obrazovanje zaposlenih, čak i u specifičnim uslovima pandemije prilagođavajući se i koristeći nove tehnološke mogućnosti kao i na kupovinu stručne literature i uplatu članarina zaposlenih u okviru profesionalnih organizacija.

6. ZAŠTITA I ZDRAVLJE NA RADU I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Sve aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu, zaštite i spašavanja i zaštite životne sredine se realizuju prema zahtjevima proisteklih iz Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, Zakona o zaštiti i spašavanju, Zakona o životnoj sredini, podzakonskih akata iz ovih oblasti i drugih relevantnih propisa u Crnoj Gori i internih kompanijskih akata koji regulišu ove oblasti.

Zaštita i zdravlje na radu

Sve aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu realizuju se u skladu sa zahtjevima Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, podzakonskih akata iz ove oblasti i drugih relevantnih propisa u Crnoj Gori i internih kompanijskih akata koja regulišu ovu oblast.

U toku 2022. godine na polju izrade/revizije normativnih i sistemskih akata Društva urađeno je sljedeće:

Nakon što je Izvršni direktor krajem 2021 godine donio Odluku o formiranju Komisije za reviziju/izradu Akta o procjeni rizika za radna mjesta u EPCG AD, Komisija je najprije uradila metodologiju za izradu Akta, a početkom 2022 godine započele su aktivnosti na njegovoj izradi. Zatim su uslijedile aktivnosti na prikupljanju podataka iz procesâ koji su neophodni i koji predstavljaju preduslov za izradu Akta. Namjera je bila da se za elektrane izvrši revizija postojećeg Akta po modifikovanoj polu-kvantitativnoj metodi po kojoj je Akt i rađen, a da se za ostale djelove izvrši izrada novog Akta po opštepoznatoj KINNEY metodi. Međutim, nakon što su krajem januara 2022 godine donešeni novi pravilnici o organizaciji i sistematizaciji kompanije i koji su unijeli velike promjene u ovim segmentima, Komisija je odlučila da se izvrši izrada novog Akta za sve organizacione djelove po metodi KINNEY, koja je prethodno ustanovljena od strane Komisije i donešena od strane Izvršnog direktora.

U daljem postupku izvršena je procjena za jedan broj radnih mjesta u svim organizacionim djelovima uz dalje prikupljanje aktuelnih ulaznih podataka potrebnih za izradu Akta. U decembru 2022 godine donešeni su novi pravilnici o organizaciji i sistematizaciji kompaniji.

U okviru aktivnosti na izradi/reviziji normativnih i sistemskih akata Društva izvršena je revizija 7 (sedam) dokumenata sistema kvaliteta IMS-a (procedura) iz oblasti ZZNR.

U okviru aktivnosti na reviziji/izradi akata, izvršena je revizija Normativa LZS i KZS (ličnih zaštitnih sredstava i kolektivnih zaštitnih sredstava).

U toku 2022. godine, u skladu sa odredbama normativnih akata (eksternih i internih) u više navrata i u

toku cijele godine vršeno je osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad. Osposobljavanje su vršila stručna lica za ZZNR i drugi kompetentni zaposleni iz kompanije po Programu osposobljavanja zaposlenih iz EPCG AD, a provjeru osposobljenosti su vršila stručna lica za oblast ZZNR iz sastava zaposlenih EPCG AD, a na osnovu Ovlašćenja koje je EPCG AD dobila od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore i koje je izdato dana 20.03.2020.godine. U sklopu ove aktivnosti za bezbjedan rad ukupno je osposobljeno 378 zaposlenih iz sastava EPCG AD.

Zdravstveni pregledi zaposlenih u toku 2022 godine organizovani su u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu i Aktom o procjeni rizika. Periodični zdravstveni pregledi organizuju se jednom godišnje. Prema potrebi, obavljani se i prethodni zdravstveni pregledi (prije prerasporeda zaposlenih na radna mjesta sa posebnim uslovima rada ili sa povećanim rizikom), kao i vanredni specijalistički pregledi (kod određenih indikacija vezanih za zdravlje zaposlenih ili u slučaju pojave neke štetnosti koja može imati uticaja na zdravlje zaposlenih).

Sanitarni pregledi organizovani su za zaposlene koji se bave pripremom i usluživanjem napitaka. Ovi pregledi obavljaju se dva puta godišnje.

U okviru navedene aktivnosti, u toku 2022 godine, izvršeno je 465 zdravstvenih i 13 sanitarnih pregleda zaposlenih iz sastava EPCG AD.

U toku 2022. godine, a u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu, standardima, tehničkim propisima, uputstvima proizvođača, odredbama Pravilnika o periodičnim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad i uslova radne sredine i internim aktima Društva, vršeno je ispitivanje sredstava za rad radi utvrđivanja da li su na njima primijenjene neophodne mjere za siguran i bezbjedan rad.

Prema rokovima dospijevanja sva stručna lica su blagovremeno procesuirala zahtjeve za nabavke i u potpunosti su izvršena ispitivanja sredstava za rad u HE Perućica i HE Piva, dok je u TE Pljevlja izvršeno samo ispitivanje visokonaponske zaštitne opreme, a u Direkciji ispitivanje sredstava za rad sa povećanim opasnostima za život i zdravlje zaposlenih (mašina i uređaja).

Kada je u pitanju ispitivanje uslova radne sredine, u toku 2022 godine, ono je, u skladu sa prethodno pomenutim Pravilnikom izvršeno u HE Perućica i HE Piva, za OC i FC Snabdijevanje poziv je objavljen u decembru 2022 godine.

Po pitanju nabavke sredstava i opreme lične i kolektivne zaštite na radu izvršena je nabavka za potrebe HE Perućica i HE Piva.

U toku 2022. godine u EPCG AD dogodilo se 5 (pet) povreda na radu, koje su klasifikovane kao lakše ili za njih, od strane ljekara, nije data klasifikacija u pogledu težine povrede. U poređenju sa prethodne dvije godine navodimo da su se u toku 2021. godine u EPCG dogodile 2 (dvije), a u toku 2020 godine 3 (tri) povrede na radu. Ovi podaci su svakako ohrabrujući ako se ima u vidu da se u ranijem periodu u EPCG događalo i po nekoliko puta više povreda na radu u toku godine u poređenju sa zadnje tri godine.

Od ostalih aktivnosti koje su vođene po pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i koje su iziskivale intenzivno učešće stručnih lica iz oblasti ZZNR najvažnije su:

- vođenje Zakonom propisanih evidencije iz oblasti ZZNR,
- kontrola sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu od strane svih učesnika (internih i eksternih) kod obavljanje radnih aktivnosti u EPCG AD, uključujući izradu velikog broja ugovora o sprovođenju mjera i postupaka zaštite i zdravlja na radu kod obavljanja usluga/radova od strane eksternih izvođača,
- učešće u većem broju internih provjera IMS-a,
- aktivno učešće (kao provjeravana strana) u resertifikacionoj provjeri IMS-a od strane sertifikacione kuće JUQS-Beograd,
- kontrola upotrebe sredstava zavisnosti,
- aktivnosti na održavanju sistema za detekciju gasova SO₂ i NO₂ u TE Pljevlja,
- izrada Predloga budžeta za oblast ZZNR za 2023 godinu i projekcija za period 2024-2027,
- aktivnosti u cilju zaštite zaposlenih od pandemije koronavirusa (za vrijeme trajanje posebnih mjera zaštite),
- organizovanje redovnih i vanrednih tretmana dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije u objektima EPCG AD,
- učešće stručnih lica na raznim vrstama obuka i edukacije (konferencije, stručni skupovi, seminari, okrugli stolovi, učionice i sl.)

Kada je u pitanju inspekcijski nadzor za oblast ZZNR u toku 2022 godine, računajući sve organizacione djelove EPCG AD obavljen samo jedan inspekcijski nadzor i to za radove na ekološkoj rekonstrukciji TE „Pljevlja“, o kome je sačinjen Zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu br:020302/10-79 od 06.07.2022.godine po kojem nijesu utvrđene nepravilnosti kod Investitora - EPCG - TE „Pljevlja“.

EPCG AD je povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu, dana 28.04.2022. godine dobila Nacionalnu nagradu za dobru praksu u organizovanju i obavljanju poslova iz oblasti ZZNR, kao priznanje za najveći doprinos razvoju zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori, a koju je dodijelilo Udruženje zaštite na radu Crne Gore.

Zaštita životne sredine

U nastavku je dat pregled aktivnosti u 2022. godini iz oblasti zaštite životne sredine koje su sprovedene tokom 2022. godine.

Izrađena su sledeća dokumenta:

- Godišnji plan redovnog eksternog monitoringa i mjerenja EPCG br.10-00-3245 od 31.1.2022. godine;
- Akcioni plan programa zaštite životne sredine EPCG AD za period 2017-2023., br.10-00-5161 od 15.2.2022. godine;
- Izvještaj o monitoringu životne sredine sprovedenom tokom 2021. godine, br.10-00-8492 od 28.2.2022.godine, poslat Agenciji za zaštitu životne sredine;
- Izvještaj o sprovedenom monitoringu životne sredine br.11-00-8385 od 28.2.2022, sačinjen kao informacija za Izvršnog direktora EPCG;
- Sproveden je monitoring definisan dokumentom Predlog mjera remedijacije i program praćenja stanja životne sredine nakon sprovođenja mjera remedijacije u rijekama Vezišnica i Čehotina, br.10-00-23084 od 04.06.2020. godine. Istraživanje razmjera i posledica akcidenta na rijekama Vezišnica i Čehotina (nastalog usled aktiviranja drenažnog ventila na liniji povratne vode sa Deponije „Maljevac“) potrebno za izradu ovog dokumenta je sproveo Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore (CETI) u saradnji sa Prirodno-matematičkim fakultetom, odsjekom za biologiju;
- Izvještaj o sprovedenim mjerenjima po Planu remedijacije;

- Sačinjen Godišnji plan monitoringa i mjerenja potrošnje resursa za Direkciju i FC Snabdijevanje u skladu sa procedurom IMS.PR16 Monitoring i mjerenje;
- Sačinjen Godišnji izvještaj potrošnje resursa za Direkciju i FC Snabdijevanje u skladu sa procedurom IMS.PR16 Monitoring i mjerenje;
- Godišnji izvjestaj o otpadu EPCG za 2021. godinu, upućen Agenciji pod brojem 11-00-8360 od 28.2.2022.godine;
- Godišnji izvjestaj o otpadu Direkcije i Snabdijevanja br.11-00-8360/1 od 28.2.2022.godine;
- Ažuriran obrazac IMS.PR09.OB01 Identifikovanje i vrednovanje uasaglašenosti sa zakonskim i drugim zahtjevima u vezi ZŽS.

Saradnja sa državnim institucijama

- U skladu sa Članom 44 Zakona o upravljanju otpadom sačinjen Godišnji izvještaji o otpadu br. 11-00-8360 od 28.2.2022.godine i dostavljen Agenciji za zaštitu životne sredine;
- Dostavljanje podataka o stvorenom otpadu u 2021.godini, Zavodu za statistiku br.11-00-11044 od 11.3.2022.godine;
- Dostavljanje Izvještaja o monitoringu br. 10-00-8492 od 28.2.2022.godine, Agenciji za zaštitu životne sredine, a u skladu sa članom 59 Zakona o životnoj sredini;
- Dostavljanje podataka Agenciji za zaštitu životne sredine na njihov zahtjev, o potrošnji vode na godišnjem nivou u m³, od 2010. pa zaključno sa 2021.godinom.
- Korespondencija i saradnja sa nadležnim institucijama: Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Agencijom za zaštitu životne sredine i Upravom za inspekcijske poslove, kao i sa ostalim institucijama od značaja za poslove ZŽS: CETI-jem, Institutom za javno zdravlje.

Ostale aktivnosti

U nastavku je dat pregled ostalih aktivnosti koje su sprovedene iz oblasti zaštite životne sredine:

- Sprovođenje monitoringa životne sredine po Baznoj studiji i redovnog monitoringa EPCG AD;
- Nadzor nad upravljanjem otpadom na skladištu u Mehanizaciji;
- Vođenje djelovodnika otpada za otpad na skladištu Mehanizacije;
- Obilazak lokacije deponije "Maljevac". Cilj obilaska je bio utvrđivanje stanja na terenu i prepoznavanje obaveza EPCG AD, iz oblasti ZŽS, koje su definisane projektnom dokumentacijom odnosno Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu;
- Izvještavanje MONSTAT-Opština Nikšić o korišćenju i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije za 2021.godinu;
- Online radionica podizanje svijesti i upoznavanje operatera sa rizicima rukovanja proizvodima koji sadrže PFOS u organizaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
- Studijska posjeta hrvatskom Ministarstvu zaštite okoliša i energije i HEP-u (TE-TO Zagreb) na temu izvještavanja i praćenja emisija gasova sa efektom staklene baste u organizaciji TAIX-a;
- Učešće na online radionici na temu zelenih javnih nabavki u okviru projekta GRASPINNO PLUS u organizaciji Privredne komore Crne Gore;
- Aktivnosti na sačinjavanju Zahtjeva za dobijanje dozvole i Plana praćenja emisije gasova sa efektom staklene bašte za TE "Pljevlja". Agencija za zaštitu životne sredine je izdala dozvolu za emisiju gasova sa efektom staklene bašte, za TE Pljevlja na period od 10 godina. Rješenje o izdavanju dozvole za emisiju gasova sa efektom staklene bašte br. 10-00-22733 od 12.5.2022.godine;
- Uspješno realizovana obuka za vodećeg provjeravača za zaposlene u Službi za zžs-Direkcija društva, prema ISO 14001:2015;
- Sačinjavanje Godišnji izvještaj po IPPC dozvoli za 2021.godinu, broj 10-00-9997, upućen Agenciji za zaštitu životne sredine 2.3.2022. godine;
- Priprema i obezbjeđivanje podataka Timu za internu reviziju. Revizijom je izvršena analiza adekvatnosti sistema internih kontrola uspostavljenih u procesu sprovođenja monitoringa i mjerenja (Izvještaj o izvršenoj reviziji sa Akcionim planom br.10-00-36105 od 2.8.2022. godine);
- Učešće u izradi budžeta za ZŽS za period 2023-2027. godine, koji je izrađen je na osnovu nove organizacije i sistematizacije;

- Učešće na radionici: “Jačanje kapaciteta i otpornosti Crne Gore sa fokusom na oblast cirkularne tranzicije”, 5-6. Oktobar 2022. godine;
- Prisustvo seminaru na temu : „ Kreativnost kao način rješavanja poslovnih problema - Kako se prave i prodaju ideje“ - Privredna komora Crne Gore, 12.10.2022. godine;
- Prva resertifikaciona provjera IMS-a realizovana u danima 26. i 27.10.2022., prema planu provjere koji je dostavljen od strane sertifikacione kuće JUQS iz Beograda;
- Izvršena je provjera podataka o količini stvorenog i deponovanog opasnog otpada, na osnovu kojih je Agencija za ZŽS definisala visinu naknade za 2021. godinu;
- Učešće u provjeri podataka o količini emitovanih materija u vazduh, na osnovu kojih je Agencija za ZŽS definisala visinu naknade za 2021. godinu;
- Sastanak sa ribolovnim društvom Nikšić radi definisanja mjera za prevenciju uginuća riba u sušnom periodu kao i definisanje koraka u EPCG za sprečavanje prisustva neregistrovanih plovnih objekata na akumulacijama kojima gazduje EPCG;
- Priprema dokumentacije odnosno Izvještaja o ispitivanju kvaliteta voda-HE “Piva” za period 2018-2022.godine., za potrebe Direkcije za razvoj i investicije. Izvještaji će se koristiti u svrhu izrade Studije iskorišćenja hidroenergetskog potencijala nizvodno od HE “Piva” (HE “Kruševo”);
- Radionica u organizaciji TRATOLOW PROJECT o klimatskim promjenama na temu Verifikacija Izvještaja o emisijama CO2 održane u TE Pljevlja. Izvještavanje o emisijama gasova sa efektom staklene bašte je obaveza propisana po Zakonu o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena (Službeni list CG, br.73/2019 od 27.12.2019.godine);
- Tokom 2022.godine, svakodnevno u Službu za ZŽS pristizale su iz podružnica Ček liste (putem mail-a) od Stručnih saradnika za ZŽS. Na takav način informisali su o stanju životne sredine u podružnicama;
- Vršen obilazak akumulacija Krupac i Slano, zatvaračica i MHE - stanje sa aspekta životne sredine;
- Izrađena Tehnička specifikacija monitoringa životne sredine za 2022. godinu;
- Sprovedene korektivne mjere u skladu sa procedurama iz oblasti zaštite životne sredine.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima je proces identifikacije, evaluacije, praćenja i kontrole svih rizika koji mogu nepovoljno uticati na ostvarenje utvrđenih ciljeva Društva, kao i preduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika do ranga razumne uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni.

Društvo upravlja rizicima u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. U 2022.godini Odbor direktora Društva usvojio je korporativnu Politiku upravljanja rizicima koja ima za cilj da poboljša sposobnost ostvarivanja ciljeva Društva kroz upravljanje prijetnjama i šansama, odnosno kroz stvaranje okruženja koje doprinosi većem kvalitetu i rezultatima aktivnosti na svim nivoima.

Politikom upravljanja rizicima kreiran je okvir za:

- efikasno i efektivno upravljanje rizicima,
- identifikovanje, praćenje, kontrolu i minimiziranje svih rizika koji mogu spriječiti ostvarenje ciljeva poslovanja,
- usmjeravanje unutrašnje kontrole i ograničenih resursa na ključne rizike poslovnih procesa,
- poboljšanje profitabilnosti preduzeća kroz redukciju troškova i uvećanje efikasnosti,
- planiranje budućnosti organizacije sa većom pouzdanošću i predvidljivošću,
- efikasnu zaštitu i pripemu za mogući gubitak na najekonomičniji način,
- definisanje akcionih planova koji će u slučaju nastanka gubitka omogućiti kontinuiran rad i stabilnost prihoda,
- definisanje oblika saradnje, komunikacije i razmjene podataka između svih učesnika procesa upravljanja rizicima i
- uspostavljanje adekvatnog i pravovremenog izvještavanja.

Za implemetaciju Politike upravljanja rizicima odgovoran je Izvršni direktor.

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru (“Službeni list CG”, br. 75/2018), Društvo je imenovalo Lice zaduženo za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima, koje je uspostavilo Registar rizika.

Ključni rizici identifikovani u Društvu su:

- tržišni rizici
- kreditni rizici
- rizici likvidnosti
- zaštita ljudi, imovine i drugih resursa

Tržišni rizici

Rizik od promjene cijena električne energije

Pod tržišnim rizicima podrazumijevaju se rizici od promjene cijena na prodajnom i nabavnom tržištu.

Društvo je izloženo riziku promjena cijena električne energije kako na domaćem tako i na inostranom tržištu tj. berzi. Intencija novog menadžmenta i uprave EPCG je da kompanija bude direktni učesnik na regionalnim i evropskim tržištima bez posrednika, što da sada nije bio slučaj. Ovaj poslovni potez imaće za posljedicu veći obim trgovanja električnom energijom, veće tokove novca, kao i veće obaveze za obezbjeđivanjem kolaterala na tržištima. EPCG Beograd se već registrovala na SEEPEX berzi Beograd tako da se jedan dio trgovine obavlja na ovaj način. Dio rizika promjene cijena električne energije se eliminiše kroz zaključivanje dugoročnih ugovora o trgovini električnom energijom za jedan dio manjkova ili viškova električne energije zavisno od energetskog bilansa za posmatrani period.

Imajući u vidu portfolio EPCG, kombinaciju hidro i termo proizvodnje, rizik koji se nameće jeste ostvarenje hidro-proizvodnje, jer je uslovljeno meteorološkim prilikama. Proizvodnja na godišnjem nivou varira od minimalnih 921 GWh do maksimalnih 2.771 GWh. Od planiranih 1.670 MWh hidro-proizvodnja može ostvariti 750 GWh manje, što je rizik na koji se mora računati. Kolčina energije se mora nadomjestiti kroz uvoz električne energije, za šta Društvo mora da obezbjedi sredstva. *Potencijalni trošak uvoza u slučaju ovakvog scenarija je preko 100 miliona € (po trenutnom cijenama za 2024.godinu iznosio bi 112,5 mil €, po prosječnoj cijeni od 150 €/MWh).* Društvo ne može uticati na nastanak ovog rizika i isti ne zavisi od raspoloživosti elektrana. Navedeni rizik Društvo može ublažiti kroz izvršenje nabavki unaprijed, ukoliko su meteorološke prognoze dobre, dok sa druge strane postoji opasnost od pada cijena električne energije na tržištima u tom periodu.

Kada pravimo osvrt na godinu koja je za nama, vezano za ambijent u kome su se odvijali poslovni procesi, glavni faktori koji su uticali na poslovanje su kretanja cijena električne energije na tržištima i hidrološke prilike. Energetska kriza u Evropi je za posljedicu imala kretanje cijena do istorijskih makisimuma, kao i nestabilost u snabdjevanju gasa i električne energije. Tokom 2022. godine javljaju se oba nepovoljna faktora, pri čemu se nagli porast cijena na tržištu podudarao sa periodom kada EPCG ima potrebu za značajnim uvozom (maj-oktobar), dok su relativno niže cijene pratile periode kada je EPCG bila izvozno orijentisana (prvi kvartal, novembar i decembar 2022.godine). Cijene su se kretale u opsegu od 200 - 500 €/MWh na mjesečnom nivou. Kada su u pitanju hidrološke prilike, izostale su padavine tokom prvih 8 mjeseci i iste su bile na nivou od 60 % od prosječnih padavina, što je rezultiralo da proizvodnja iz hidroelektrana bude na nivou takođe 60 %.

Kamatni rizici

Kamatni rizik rezultat je volatilnosti kamatnih stopa koje su vezane za kamatonosna finansijska sredstva i obaveze Društva.

Društvo konstanto vrši analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, prije svega za dugoročne obaveze i preduzima odgovarajuće mjere radi obezbjeđenja kredita od banaka pod najpovoljnijim uslovima. Društvo je u 2022.godini nastavilo trend investiranja u nove projekte i za potrebe njihovog finansiranja zaključila više kreditnih aranžamana. Investicije u nove izvore električne energije su kapitano intezivne i uglavnom se finansiraju iz dugoročnih kreditnih aranžamana sa fiksnom kamatnom stopom, kako bi se umanjio uticaj kratkoročnih i srednjoročnih fluktuacija kamatne stope.

Dio aranžamana zaključnih sa varijabilnom stopom izloženi su riziku od promjene kamatnih stopa. Društvo plasira novčana sredstva sa fiksnom kamatnom stopom pri čemu je izloženo riziku od rasta kamatnih stopa na tržištu, te da će kamatne stope značajno premašiti stope po kojima je Društvo plasiralo sredstva.

Kreditni rizici

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica, uključujući neizmirena potraživanja i preuzete obaveze.

Kreditni rizik je rizik da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da djelimično ili u potpunosti izmiri ugovorom preuzete obaveze. Društvo diversifikuje kreditne rizike kroz njihovu disperziju na različite kategorije kupaca i poslovnih partnera. Kreditni rizici se konstantno prate i preduzimaju se odgovarajuće mjere za njihovo upravljanje.

U cilju smanjenja kreditnog rizika, pored avansnog plaćanja, sa poslovnim partnerima se ugovaraju kolaterali poput bankarskih garancija za plaćanje, pismo namjere, korporativne garancije od respektabilnih partnera itd.

Takođe, u cilju stimulisanja rasta naplate potraživanja za potrošače iz kategorije Domaćinstva, Društvo je tokom 2022.g odobrila niz mjera poput popusta za redovne platiše za članove Zlatnog tima, Nagradne igre itd.

Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrijednosti kojima se trguje, kao i obezbjeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućih iznosa kreditnih obaveza. Projekcija ukupnih tokova gotovine vrši se na nivou Društva koje kontinuirano prati likvidnost kako bi obezbjedilo dovoljno gotovine za potrebe poslovanja.

Rizik likvidnosti podrazumijeva nemogućnost Društva da izmiri preuzete obaveze u ugovorenom roku. Godina 2022 bila je u znaku oštrog rasta tržišnih cijena što je dovelo do značajnog rasta rizika likvidnosti u odnosu na prethodnu godinu. Društvo upravlja rizicima likvidnosti primjenom sledećih mjera:

- Stvaranje rezerve likvidnosti putem otvaranja kreditnih linija kod više komercijalnih banaka,
- Diversifikacija finansijskih obaveza,
- Usklađivanje rokova potraživanja i dugovanja.

Društvo je u 2022.g. očuvalo likvidnost, bez usporavanja dinamike realizacije novih projekata.

Zaštita ljudi, imovine i drugih resursa

Rukovodstvo EPCG i svi zaposleni opredijeljeni su za neprekidno unaprijeđenje integrisanog sistema menadžmenta (IMS) kroz stalno poboljšanje kvaliteta naših proizvoda i usluga, zaštitu životne sredine i zaštitu zdravlja na radu u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 45001:2018 u oblasti proizvodnje električne energije, snabdijevanja električnom energijom; kupoprodaje električne energije; izgradnje i održavanja elektroenergetskih objekata i projektovanja i nadzora u okviru Statutom Društva definisanih djelatnosti.

EPCG je sertifikovana po zahtjevima internacionalnih standarda ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 45001:2018 koji važe od 23.11.2019. do 22.11.2022. godine.

8. KORPORATIVNA FILANTROPIJA I SPONZORSTVA

EPCG u okviru svojih aktivnosti odnosa s javnošću realizuje sponzorstva i donacije (korporativna filantropija) u cilju doprinosa unaprijeđenju kvaliteta života građana, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Za aktivnosti iz te oblasti EPCG je dobila i dvije prestižne nagrade: specijalno priznanje u okviru nagrade za filantropiju „Iskra“, čiji je cilj da se prepoznaju i javno istaknu privredna društva i pojedinci koji svojom materijalnom i finansijskom podrškom daju primjer drugima i postavljaju standarde kojima valja težiti kada je u pitanju ulaganje u opšte dobro, kao i nagradu za društvenu odgovornost Privredne komore Crne Gore. NVO „Ozon“ je EPCG dodijelila i nagradu „Zelena zvijezda“.

Korporativna filantropija

Tokom 2022. godine, EPCG je realizovala značajne donacije, u oblast zdravstva, obrazovanja, civilnog društva, vjerskih zajednica, od kojih bi izdvojili:

- JZU Specijalna bolnica za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju "Vaso Ćuković" Risan, 30.000 eura
- Opština Nikšić, Služba zaštite i spašavanja, 15.000 eura
- JZU Opšta bolnica Nikšić, 62.000 eura
- Univerzitet Crne Gore - PMF i ETF, 15.000 eura
- JZU Dom zdravlja Nikšić, 10.000 eura
- Klinički centar Crne Gore, 36.300 eura
- JZU Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Jovan Bulajić", 25,000 eura

Sponzorstva

Tokom 2022. godine, EPCG je realizovala mnogobrojna strateška sportska sponzorstva kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou:

Plivački i vaterpolo savez Crne Gore, Odbojkaški savez Crne Gore, Bokserski savez Crne Gore, FK "Šutjeska" Nikšić, KK "Šutjeska" Nikšić, FK "Rudar" Pljevlja, FK "Breznica" Pljevlja, FK "Igalo", ORK "Rudar" Pljevlja, FK "Zeta", Bokserski klub „Budućnost“ i dr.

Sponzorska saradnja uspostavljena je i sa mnogobrojnim organizacijama kulture: JU Nikšićko pozorište, LAKE FEST, City groove i dr.

Kroz efikasan PR i marketinški alat, sponzorstvima u oblasti sporta i kulture, kao i društveno odgovornim aktivnostima, doprinosimo značajno jačanju imidža naše kompanije.

9. KAPITALNA ULAGANJA

U 2022. godini ukupna kapitalna ulaganja u EPCG su iznosila 47.308.878,84€. Većina ulaganja se odnosila na Direkciju Društva u iznosu od 20.692.577,81€, projekte Direkcije za razvoj i inženjering u iznosu od 7.178.599,67€, FC Proizvodnja u iznosu od 11.751.332,31€ i Direkcije za obnovljive izvore u iznosu od 7.345.488,45€.

U nastavku je dat tabelarni pregled kapitalnih ulaganja EPCG po cjelinama Društva.

Tabela br. 6: Pregled kapitalnih ulaganja u EPCG (€)

PREGLED KAPITALNIH ULAGANJA U EPCG (€)			
DIO DRUŠTVA	2022	2021	Δ (2022 - 2021)
DIREKCIJA ZA RAZVOJ I INŽENJERING	7.178.599,67	8.066.375,94	-887.776,27
<i>HE Perućica</i>	1.273.303,40	2.078.028,99	-804.725,59
<i>HE Piva</i>	1.565.471,44	517.453,16	1.048.018,28
<i>TE Pljevlja</i>	8.987.120,95	22.249,40	8.964.871,55
<i>Direkcija FC Proizvodnje</i>	-74.563,48	82.631,72	-157.195,20
FC PROIZVODNJA	11.751.332,31	2.700.363,27	9.050.969,04
FC SNABDIJEVANJE	340.880,60	657.526,92	-316.646,32
DIREKCIJA DRUŠTVA	20.692.577,81	329.113,80	20.363.464,01
DIREKCIJA ZA OBNOVLJIVE IZVORE	7.345.488,45		7.345.488,45
UKUPNO	47.308.878,84	11.753.379,93	35.555.498,91

Dati avansi za Toščelik iznosili su 20.423.173,42€

Najznačajnije investicije koje realizovane ili dijelom realizovane u 2022. godini su:

- Ekološka rekonstrukcija TE „Pljevlja”
- Adaptacija kotla TE „Pljevlja”
- Kapitalni remont agregata A3 HE „Piva”
- Solari 3000+ i Solari 500+
- Rekonstrukcija i modernizacija HE „Perućica” - II faza,
- Nastavak korišćenja i fazne rekultivacije deponije „Maljevac”
- Rekonstrukcija i modernizacija HE „Piva” - II faza.

10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

Bilans uspjeha

Ukupni prihodi Društva ostvareni u 2022. godini iznose **541.827.356€**, koje čine poslovni prihodi u iznosu od **522.421.727€** i finansijski prihodi u iznosu od **19.405.629€**. Ukupni rashodi iznose **536.809.854€**, koje čine troškovi poslovanja u iznosu od **507.165.060€**, troškovi zarada u iznosu od **26.528.649€**, ostali poslovni rashodi u iznosu od **1.955.205€**, finansijski rashodi u iznosu od **1.160.940€** i neto troškovi poreza (tekući i odloženi porez) iznose **730.990€**.

Ostvareni dobitak nakon oporezivanja Društva u 2022. godini iznosi **4.286.512€** i manji je za **43.161.995€** ili **90,97%** od ostvarenog u 2021. godini kada je iznosio **47.448.507€**, dok je u odnosu na planirano (**75.963.389€**) manji za **71.676.877€** ili **94,36%**.

Ukupni poslovni prihodi ostvareni u 2022. godini iznose **522.421.727€**, dok ukupni poslovni rashodi u 2022. godini iznose **535.648.914€**. Ukupni poslovni rezultat u 2022. godini iznosi **-13.227.187€** i manji je za **43.827.446€** ili **143,23%** u odnosu na 2021. godinu kada je iznosio **30.600.259€**, dok je u odnosu na planirano (**90.529.768€**) manji je za **103.756.955€** ili **114,61%**.

Prihodi od prodaje - neto prihodi u 2022. godini iznose **516.561.108€** i veći su za **159.294.431€** ili **44,59%** u odnosu na isti period prošle godine, kada su iznosili **357.266.677€**, dok su u odnosu na planirano (**382.056.116€**) veći za **134.504.992€** ili **35,21%**.

Troškovi poslovanja, koje čine nabavna vrijednost prodane robe, troškovi materijala, amortizacija i ostali troškovi poslovanja, u 2022. godini iznose **507.165.060€** i veći su za **188.408.378€** ili **59,11%** u odnosu na isti period prošle godine, kada su iznosili za **318.756.682€**, dok su u odnosu na planirano (**308.671.761€**) veći za **198.493.299€** ili **64,31%**. Troškovi zarada u 2022. godini iznose **26.528.649€** i veći su za **4.182.365€** ili **18,71%** u odnosu na prošlu godinu kada su iznosili **22.346.284€**.

Velika uvozna zavisnost kao i drastičan rast cijena električne energije u ljetnjim mjesecima, kada društvo dominantno uvozi električnu energiju, doprinjeli su manjem neto rezultatu u odnosu na prethodni period. Povećanje vrijednosti osnovnih sredstava koje je rezultat procjene vrijednosti imovine EPCG na 31.12.2021.godine uticalo je na rast troškova amortizacije i smanjenje poslovnog rezultata.

Ukupni finansijski prihodi ostvareni u 2022. godini iznose **19.405.629€**, dok ukupni finansijski rashodi u 2022. godini iznose **1.160.940€**. Najvećim djelom finansijski prihodi odnose se na prihode od ukidanja ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu od **15.051.713€**, dok ostatak predstavljaju prihodi od kamata i ostalih finansijski ulaganja.

Finansijski rezultat je u 2022. godini iznosi **18.244.689€** i veći za **749.557€** ili **4,21%** u odnosu na prošlu godinu, kada je iznosio **17.495.132€**, dok je u odnosu na planirano (**915.877€**) veći za **17.328.812€** ili **1892,04%**.

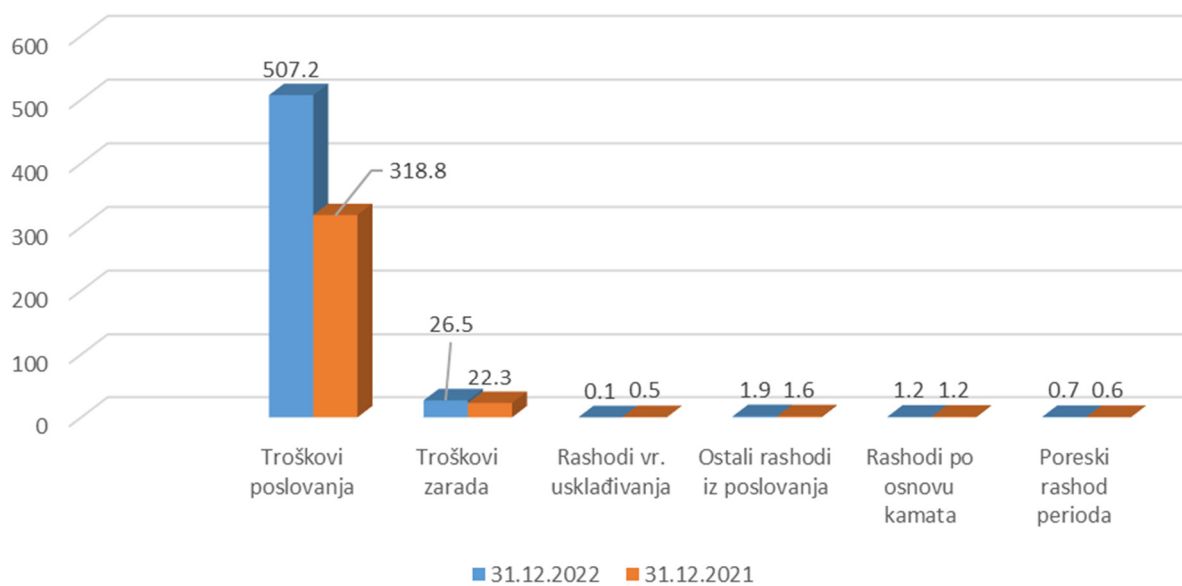
Uprkos izuzetno nepovoljnoj hidrološkoj situaciji i enormnim poremećajima na tržištu u 2022. godini kao i velikoj uvoznoj zavisnosti Društvo je ipak ostvarilo pozitivan finansijski rezultat. U godini punoj izazova menadžment Društva uspio je sačuvati likvidnost, kreditni bonitet, povećati stepen naplate i broj redovnih platiša, kao i isti nivo cijena električne energije koje naplaćuje od građana i privrede. Bitno je naglasiti da su svi navedeni rezultati ostvareni bez pomoći Države, a uz profesionalan odnos prema Društvu kako odbora direktora i menadžmenta, tako i svih zaposlenih.

Tabela br. 7: Iskaz o ukupnom rezultatu za 2022. godinu

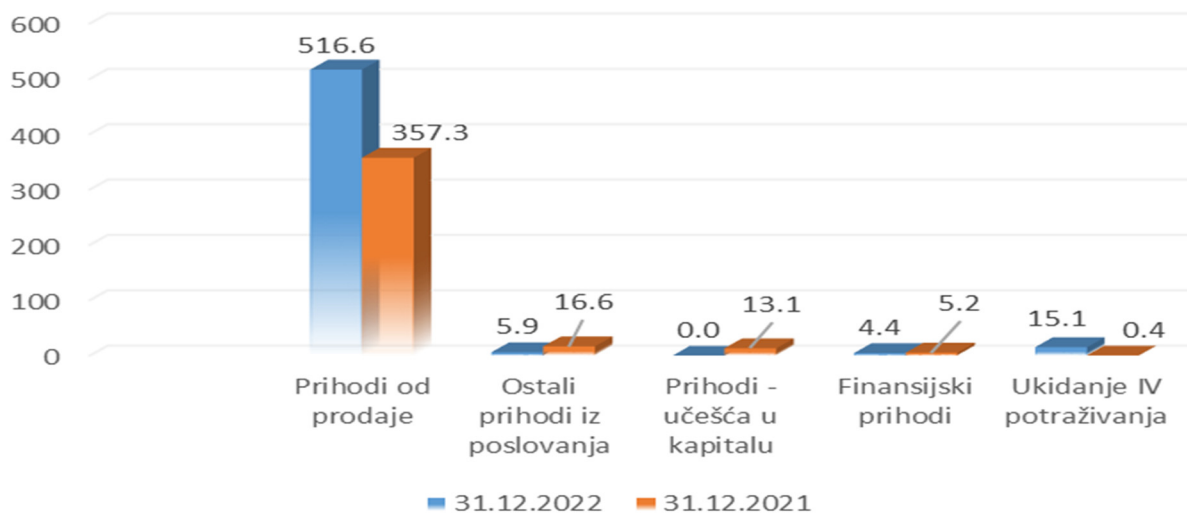
ISKAZ O REZULTATU /BILANS USPJEHA/ EPCG ZA 2022.GODINU	31.12.2022	31.12.2021
1. Prihodi od prodaje - neto prihod	516,561,108	357,266,677
2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	0	0
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	0	0
4. Ostali prihodi iz poslovanja	5,860,619	16,560,580
a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	2,385,991	2,454,563
b) Ostali prihodi iz poslovanja	3,462,982	11,210,178
c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	11,646	2,895,839
5. Troškovi poslovanja	-507,165,060	-318,756,682
a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	-334,954,084	-152,254,511
b) Ostali troškovi poslovanja (rezerviranja i ostali poslovni rashodi)	-146,228,215	-144,545,506
c) Amortizacija	-25,982,761	-21,956,665
6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-26,528,649	-22,346,284
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	-19,048,005	-14,192,985
b) Troškovi poreza i doprinosa	-7,480,644	-8,153,299
1/ Troškovi poreza	-2,192,627	-1,973,392
2/ Troškovi doprinosa za penzije	-5,044,382	-3,786,280
3/ Troškovi doprinosa	-243,635	-2,393,627
7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)	-104,421	-524,879
a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	-11,484	-482,919
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	-92,937	-41,960
8. Ostali rashodi iz poslovanja	-1,850,784	-1,599,153
I. POSLOVNI REZULTAT	-13,227,187	30,600,259
9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu	0	13,079,500
10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	549,865	610,353
11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	3,804,051	4,559,058
12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	15,051,713	408,246
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	-1,160,940	-1,162,025
II. FINANSIJSKI REZULTAT	18,244,689	17,495,132
III. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	5,017,502	48,095,391
IV. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0	0
V. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	5,017,502	48,095,391
14. Poreski rashod perioda	-730,990	-646,884
1. Tekući porez na dobit	-2,660,604	-4,666,658
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	1,929,614	4,019,774
15. DOBITAK ILI GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	4,286,512	47,448,507

VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/	-302,296	31,026,169
1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	0	30,958,573
2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	0	0
3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	0	0
4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	-302,296	67,596
5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	0	0
6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	0	0
7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	0	0
8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	0	0
VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/	0	0
VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249-258)	-302,296	31,026,169
IX. NETO SVEOBUHVATNI REZULTAT	3,984,216	78,474,676

Odnos troškova (u mil. eura)

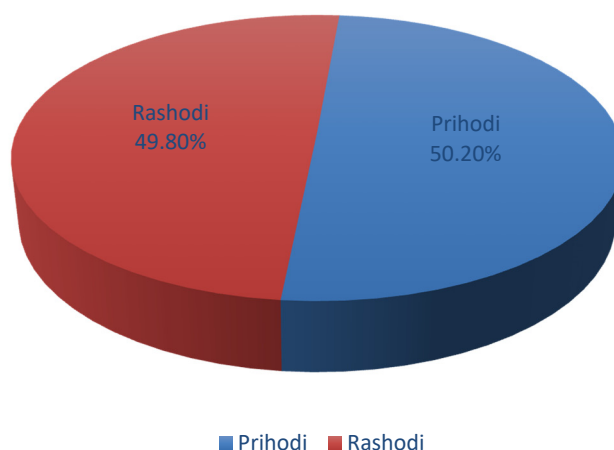

ODNOS PRIHODA (U MIL EURA)

Odnos prihoda i troškova 2022

Bilans stanja

Na dan 31.12.2021 neraspoređena dobit EPCG AD Nikšić iznosi 65.2 miliona €. Kao posljedica redovnog poslovanja kompanije i poštovanja međunarodnih računovodstvenih standarda došlo je do prenosa dijela revalorizacionih rezervi na neraspoređenu dobit u iznosu od 3,8 miliona €.

Takođe, po osnovu odluke Skupštine akcionara izvršen je prenos dijela neraspoređene dobiti u fond rezervi Društva u iznosu od 4,7 miliona €. Izvršen je prenos revalorizacionih rezervi rashodovanih po popisu na neraspoređenu dobit u iznosu od 0,043 miliona €.

Kada se sve navedeno uzme u obzir, neraspoređena dobit prije evidentiranja rezultata poslovanja 2022. godine iznosi 64,34 miliona €.

U 2022 godini ostvarena je dobit u iznosu od 4,3 miliona €, te je konačno stanje neraspoređene dobiti na dan 31.12.2022 godine 68,6 miliona € i za 3,4 miliona €, tj veća za 5,21% u odnosu na neraspoređenu dobit sa početka 2022 godine.

Na sledeće dvije strane je dat pregled Iskaza o finansijskoj poziciji EPCG na dan 31.12.2022. godine.

Tabela br. 8: Iskaz o finansijskoj poziciji EPCG na dan 31.12.2022. - pregled aktive

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI EPCG NA DAN 31.12.2022. - PREGLED AKTIVE	31.12.2022	31.12.2021.
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	3,287	3,287
B. STALNA IMOVINA	1,004,346,916	983,323,991
I NEMATERIJALNA ULAGANJA	461,725	392,455
1. Ulaganja u razvoj	8,525	10,230
2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	235,400	292,795
3. Goodwill	-	-
4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	217,800	89,430
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	649,110,139	628,148,958
1. Zemljište i objekti	408,705,791	419,381,532
2. Postrojenja i oprema	160,242,057	172,137,522
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema	477,293	533,293
3.1. Investicione nekretnine	-	-
3.2. Biološka sredstva	-	-
3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	477,293	533,293
4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	79,684,998	36,096,611
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	353,775,052	354,782,578
1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	331,400,096	328,921,187
2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	1,811,951	2,497,883
3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	4,816,112	4,692,519
4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	6,491,266	7,005,556
5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	-	-
6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)	-	-
7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	9,255,627	11,665,433
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	204,965	132,629
D. OBRTNA SREDSTVA	337,673,437	240,903,333
I. ZALIHE	22,756,660	6,116,126
1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	21,966,697	5,820,021
2. Nedovršena proizvodnja	-	-
3. Gotovi proizvodi i roba	-	-
4. Dati avansi	789,963	296,105
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	217,132,596	127,801,063
1. Potraživanja od kupaca	126,240,888	82,543,018
2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	38,191,000	22,751,421
3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	3,777,173	2,421,461
4. Ostala potraživanja	48,923,535	20,085,163
4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	-	-
4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	38,091,172	11,461,549
4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	10,832,363	8,623,614
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	58,727,674	82,491,836
1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju	-	-
2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	55,219,395	76,992,779
3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	3,508,279	5,499,057
IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	38,207,168	23,644,969
V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	849,339	849,339
E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	158,373	85,515
F. UKUPNA AKTIVA	1,341,386,978	1,224,448,755

Tabela br. 9: Iskaz o finansijskoj poziciji EPCG na dan 31.12.2022. - pregled pasive

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI EPCG NA DAN 31.12.2022. - PREGLED PASIVE	31.12.2022	31.12.2021.
A. KAPITAL	1,071,402,016	1,074,191,185
I. OSNOVNI KAPITAL	769,927,930	769,927,930
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	-	-
III. EMISIONA PREMIJA	50,859,589	57,632,973
IV. REZERVE	181,986,139	181,365,322
1. Zakonske rezerve	-	-
2. Statutarne rezerve	-	-
3. Druge rezerve	6,367,627	1,622,776
4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	175,618,512	179,742,546
5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	-	-
VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK	68,628,358	65,264,960
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	64,341,846	65,264,960
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	4,286,512	-
3. Gubitak ranijih godina	-	-
4. Gubitak tekuće godine	-	-
VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	-	-
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	63,073,590	37,533,278
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	13,472,288	14,617,199
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	5,129,605	5,147,282
2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	-	-
3. Ostala dugoročna rezervisanja	8,342,683	9,469,917
II. DUGOROČNE OBAVEZE	49,601,302	22,916,079
1. Dugoročni krediti	49,601,302	22,916,079
2. Ostale dugoročne obaveze	-	-
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	33,010,723	34,868,001
D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	-	-
E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	158,285,696	64,852,085
I KRATKOROČNA REZERVISANJA	533,361	1,361,988
II KRATKOROČNE OBAVEZE	157,752,335	63,490,097
1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	-	-
2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	41,311,536	11,599,530
3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	2,504,129	2,103,122
4. Obaveze prema dobavljačima	51,343,790	13,871,450
5. Obaveze po menicama	-	-
6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	35,688,416	29,051,011
7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	-	-
8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	26,904,464	6,864,984
8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	232,763	262,899
8.2. Ostale kratkoročne obaveze	2,457,825	1,623,550
8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	21,848,696	311,877
8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	2,365,180	4,666,658
8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	-	-
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	15,614,953	13,004,206
G. UKUPNA PASIVA	1,341,386,978	1,224,448,755

Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finansijske pozicije i potencijala Društva. U nastavku su tabelarno predstavljeni pojedini pokazatelji za EPCG u 2022. godini i uporedni podaci za 2021. godinu i isti su prilagođeni u skladu sa sa novim formama finansijskih iskaza i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica („Službeni list Crne Gore”, br. 011/20 od 06.03.2020)

Tabela br. 10: Koeficijent trenutne likvidnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Gotovinski ekvivalenti gotovina (€)	38,207,168	23,644,969
2	Kratkoročne obaveze (€)	157,752,335	63,490,097
Koeficijent trenutne likvidnosti (1/2)		0.24	0.37

Tabela br. 11: Koeficijent tekuće likvidnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Obrtna sredstva (€)	337,673,437	240,903,333
2	Koratkoročne obaveze (€)	157,752,335	63,490,097
Koeficijent trenutne likvidnosti (1/2)		2.14	3.79

Tabela br. 12: Koeficijent ubrzane likvidnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina (€)	314,067,438	233,937,868
2	Koratkoročne obaveze (€)	157,752,335	63,490,097
Koeficijent trenutne likvidnosti (1/2)		1.99	3.68

Tabela br. 13: Koeficijent zaduženosti

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Ukupne obaveze (€)	240,364,360	121,274,177
2	Ukupna imovina (€)	1,341,386,978	1,224,448,755
Koeficijent zaduženosti (1/2)		0.18	0.10

Tabela br. 14: Koeficijent finansijskog leveridža

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Ukupne obaveze (€)	240,364,360	121,274,177
2	Ukupan kapital (€)	1,071,402,016	1,074,191,185
Koeficijent finansijskog leveridža (1/2)		0.22	0.11

Tabela br. 15: Ekonomičnost ukupnog poslovanja

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Ukupne prihodi (€)	541,827,861	395,362,547
2	Ukupan rashodi (€)	536,810,359	347,267,156
Ekonomičnost ukupnog poslovanja (1/2)		1.01	1.14

Tabela br. 16: Ekonomičnost redovnog poslovanja

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Poslovni prihodi (€)	522,421,727	373,827,257
2	Poslovni rashodi (€)	535,648,914	343,226,998
Ekonomičnost redovnog poslovanja (1/2)		0.98	1.09

Tabela br. 17: Organski sastav sredstava

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Osnovna sredstva (€)	649,110,139	628,148,958
2	Obrtna sredstva (€)	337,673,437	240,903,333
Organski sastav sredstava (1/2)		1.92	2.61

Tabela br. 18: Koeficijent finansijske stabilnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Dugoročno vezana sredstva (€)	1,002,885,191	982,931,536
2	Kapital (€)	1,071,402,016	1,074,191,185
3	Dugoročne obaveze (€)	49,601,302	22,916,079
Koeficijent finansijske stabilnosti 1/(2+3)		0.89	0.90

11. DALJI RAZVOJ

Investicioni plan EPCG za 2023. godinu iznosi oko 105 milion eura i njega prvenstveno čine projekti FC Proizvodnje i Direkcije za razvoj i inženjering.

Primarni ciljevi na koje će se Društvo bazirati u narednom periodu su Ekološka rekonstrukcija TE „Pljevlja” i nastavak rekonstrukcije i modernizacije postojećih elektrana (HE „Piva” i HE „Perućica”) čime će se produžiti njihov radni vijek i sagledavanje mogućnosti investiranja u nove izvore energije, a sve u cilju obezbjeđivanja energetske stabilnosti Crne Gore.

U 2023. godini je planiran nastavak realizacije projekata VE Gvozd i SE Briska Gora koji će upotpuniti portfolio proizvodnje električne energije EPCG grupe i doprinijeti značajnom povećanju proizvodnje iz obnovljivih izvora.

Takođe, planirana su značajna sredstva za realizaciju projekta HE Komarnica. Ukupno procijenjena vrijednost investicije Projekta izgradnje HE Komarnica je 272.220.000 € sa uključenim troškovima za detaljna geološka istraživanja za potrebe Glavnog projekta. Predviđeni rok izgradnje HE Komarnica, koji uključuje izradu Glavnog projekta, je 7 godina i planirano je da aktivnosti na ovom projektu otpočnu nakon usvajanja detaljnog prostornog plana i završetka pregovora o finansiranju projekta.

Prevođenje dijela voda rijeke Zete u akumulacije Krupac i Slano kao i Ugradnja agregata A8 u okviru postojeće HE „Perućica” su planirane za realizaciju u narednom investicionom ciklusu, što će u konačnom imati efekat od povećanja godišnje proizvodnje same elektrane.

EPCG je u 2021. godini pokrenula projekat „Solari 3.000+ i Solari 500+”, kao i projekat „Solari 5.000+” čija je realizacija planirana u toku 2022. Godine i on podrazumjeva ugradnju solarnih panela na 3.000 objekata za individualno stanovanje i 500 objekata u privredi koji su pogodni za valorizaciju sunčeve energije. Cilj projekta je da se, kroz energetske tranzicije, emisija CO₂ svede na najmanju moguću mjeru i očuva životna sredina. Projekat „Solari 5.000+” koji će biti nastavak prvobitnog projekta i koji će podrazumjevati ugradnju novih 5.000 sistema za valorizaciju sunčeve energije.

Takođe, planiran je i projekat nastavka korišćenja i nastavak fazne rekultivacije deponije „Maljevac” za potrebe TE „Pljevlja” koja bi doprinijela nastavku korišćenja iste u skladu sa zakonskim regulativama i standardima industrije.

U narednom periodu je planirana i izgradnja mHE „Otilovići”. Za 2022. godinu predviđena je izrada tenderske i tehničke dokumentacije potrebne za realizaciju projekta, dok je planirani period za fabričaku i montažu opreme i u konačnom puštanje u rad 2023.-2024. godina.

Uz navedene, u narednom periodu su planirane su i aktivnosti na sledećim značajnim projektima: HE „Kruševo”, Bilečko jezero - HE „Boka”, SE „Brana Slano”, SE „Brana Vrtac”, SE „Vilusi”, Izgradnja gasnih elektrana koji će umnogome pomoći EPCG da se pozicionira kao jedan od lidera na energetskom tržištu.

BDO d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 149

81000 Podgorica

Montenegro

Tel: +382 20 228 449

Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

**ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE a.d.
Nikšić**

**Konsolidovani finansijski iskazi za 2022. godinu
u skladu sa računovodstvenim propisima
Crne Gore**

i

Izvještaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 4
FINANSIJSKI ISKAZI	
Konsolidovani iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	5 - 6
Konsolidovani iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)	7 - 8
Konsolidovani iskaz o promjenama na kapitalu	9
Konsolidovani iskaz o novčanim tokovima	10
Napomene uz konsolidovane finansijske iskaze	11 - 60
KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA	61 - 103

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore, Nikšić

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih iskaza privrednog društva Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić (“Matično društvo”) i njegovih zavisnih pravnih lica (zajedno u daljem tekstu “Grupa”), koji obuhvataju konsolidovani iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja) na dan 31. decembra 2022. godine i konsolidovani iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha), konsolidovani iskaz o promjenama na kapitalu i konsolidovani iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, konsolidovanu finansijsku poziciju Grupe na dan 31. decembra 2022. godine, kao i konsolidovane rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objelodanjenim u Napomeni 3. uz konsolidovane finansijske iskaze.

Osnova za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 21. uz konsolidovane finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2022. godine, nekretnine, postrojenja i oprema iskazani po neto sadašnjoj vrijednosti od EUR 1,097,901,779 (31. decembar 2021. godine: EUR 1,063,955,204) uključuju sredstva ukupne neto sadašnje vrijednosti od EUR 33,093,590 (31. decembar 2021. godine: EUR 34,062,020) bez odgovarajuće dokumentacije o vlasništvu. Shodno tome, nijesmo bili u mogućnosti da utvrdimo da li bi određene korekcije bile neophodne u vezi sa stanjem navedenih sredstava na dan 31. decembra 2022. godine, i na dan 31. decembra 2021. godine, kao i povezanih pozicija u konsolidovanom iskazu o ukupnom rezultatu, konsolidovanom iskazu o promjenama na kapitalu i konsolidovanom iskazu o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan.

Nismo prisustvovali popisu zaliha iskazanih u iznosu od EUR 41,822,631 na dan 31. decembra 2022. godine, s obzirom na to da je popis bio izvršen prije našeg imenovanja za revizora Grupe. Zbog prirode računovodstvenih evidencija, nismo bili u mogućnosti da se drugim revizorskim postupcima uvjerimo u količine zaliha iskazane na dan bilansa stanja.

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji (“Službeni list Crne Gore”, br. 001/17) i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku našeg izvještaja *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih iskaza*. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (“IESBA Kodeks”) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore, Nikšić

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju konsolidovani Izvještaj menadžmenta (koji ne uključuje konsolidovane finansijske iskaze i Izvještaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim iskazima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uvjerenje o njima.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih iskaza, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih iskaza ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa konsolidovanim Izvještajem menadžmenta, sproveli smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li je konsolidovani Izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije konsolidovanih finansijskih iskaza, po našem mišljenju:

- informacije objelodanjene u konsolidovanom Izvještaju menadžmenta za 2022. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa konsolidovanim finansijskim iskazima Grupe za 2022. godinu;
- konsolidovani Izvještaj menadžmenta za 2022. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahtijeva da tu činjenicu saopštimo u izvještaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji konsolidovanih finansijskih iskaza tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije konsolidovanih finansijskih iskaza u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Utvdili smo da je sledeće ključno pitanje revizije za saopštavanje u našem Izvještaju:

Ključno pitanje revizije	Primjenjene procedure revizije
Priznavanje prihoda - Napomena 7.	uz konsolidovane finansijske iskaze
Prihodi od prodaje Grupe za 2022. godinu iznose EUR 499,570,184 (2021. godina: EUR 342,562,949).	Naše revizorske procedure su uključivale razumijevanje procesa vezanih za priznavanje prihoda.
Računovodstvene politike Grupe koje se odnose na priznavanje prihoda su objelodanjene u Napomeni 3.17.	Pored toga, sproveli smo testove kontrola povezanih sa prihodima od prodaje električne energije i IT sistema kroz provjeru dizajna i efikasnosti relevantnih kontrola vezanih za prihode od prodaje električne energije.
Priznavanje prihoda je izabrano kao ključno revizorsko pitanje jer postoji inherentni rizik u vezi sa tačnošću priznatih prihoda koji proizilaze iz kompleksnosti IT sistema i procedura prodaje Grupe.	Takođe, sproveli smo suštinske analitičke procedure vezane za značajne vrste prihoda, kao i specifične procedure kako bismo se uvjerali u tačnost i kompletnost priznatih prihoda. Na bazi sprovedenih revizorskih procedura, nismo identifikovali slučajeve da je Grupa priznavala prihode suprotno primjenjenim računovodstvenim politikama.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore, Nikšić

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomene 3.11, 17. i 25, u kojima je objelodanjena činjenica da je Matično društvo usvojilo Pravilnik o računovodstvenim politikama kojim su izmijenjene procjene ispravke vrijednosti potraživanja u odnosu na raniju praksu. U skladu sa novom politikom, ispravka vrijednosti potraživanja vrši se za potraživanja koja su starija od godinu dana, umjesto prethodnih 6 mjeseci. Navedena promjena dovela je do ukidanja dijela ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca u u 2022. godini u iznosu od EUR 15,051,713. Naše mišljenje ne sadrži rezervu u vezi sa navednim pitanjima.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu konsolidovanih finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Grupe.

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da konsolidovani finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ukoliko se može u razumnoj mjeri očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih iskaza.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije.

Mi takođe:

- Identifikujemo i procjenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Grupe.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva Elektroprivreda Crne Gore, Nikšić

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih iskaza (Nastavak)

- Vršimo procjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u našem izvještaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća objelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih iskaza, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u konsolidovanim finansijskim iskazima prikazane osnovne poslovne promjene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnim aktivnostima u okviru Grupe kako bi izrazili mišljenje o konsolidovanim finansijskim iskazima. Mi smo odgovorni smo za usmjeravanje, nadzor i izvršenje revizije Grupe. Takođe, mi smo isključivo odgovorni za naše revizorsko mišljenje.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i, gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji konsolidovanih finansijskih iskaza za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milovan Popović.

Podgorica, 16. jun 2023. godine

Milovan Popović
Ovlašćeni revizor

**KONSOLIDOVANI ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine U EUR**

	Napomena	2022.	2021.
Prihodi od prodaje - neto prihod	7	499,570,184	342,562,949
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	8	5,415,459	1,899,206
Ostali prihodi iz poslovanja		9,147,785	19,543,058
a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	9	2,631,859	2,974,963
b) Ostali prihodi iz poslovanja	10	6,190,875	13,650,698
c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine		325,051	2,917,397
Troškovi poslovanja		(449,499,531)	(261,081,778)
a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	11	(312,795,046)	(129,046,946)
b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	12	(82,736,906)	(82,791,176)
c) Amortizacija	13	(53,967,579)	(49,243,656)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi		(80,843,862)	(66,529,671)
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	14	(59,397,898)	(41,246,577)
b) Troškovi poreza i doprinosa	15	(21,445,964)	(25,283,094)
1/ Troškovi poreza		(5,461,632)	(5,988,491)
2/ Troškovi doprinosa za penzije		(14,751,223)	(11,969,970)
3/ Troškovi doprinosa		(1,233,109)	(7,324,633)
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)		(526,057)	(4,342,710)
a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)		(95,784)	(4,155,313)
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)		(430,273)	(187,397)
Ostali rashodi iz poslovanja		(4,847,512)	(4,092,638)
POSLOVNI REZULTAT		(21,583,534)	27,958,416
Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)		772,048	1,015,962
b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica		772,048	1,015,962
Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite		3,805,907	4,640,057
a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	16	3,805,907	4,640,057
12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine		14,392,233	(787,570)
a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine		15,073,088	3,518,865
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	17	(680,855)	(4,306,435)
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite		(2,393,618)	(2,571,059)
a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	18	(2,393,618)	(2,571,059)
FINANSIJSKI REZULTAT		16,576,570	30,255,806

KONSOLIDOVANI ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine U EUR

	Napomena	2022.	2021.
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		(5,006,964)	30,255,806
PORESKI RASHOD PERIODA	19	(3,682,027)	(2,278,621)
Tekući porez na dobit		(4,125,845)	(5,066,755)
Odloženi poreski prihodi/(rashodi)		443,818	2,788,134
15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja		(8,688,991)	27,977,185
VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM		(401,452)	31,023,637
Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava		-	30,958,573
Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada		(401,452)	65,064
VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/		-	-
VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM		(401,452)	31,023,637
IX. NETO SVEOBUHVAJNI REZULTAT		(9,090,443)	59,000,822
Osnovna zarada po akciji	20	(0,0736)	0.2368
ZARADA PO AKCIJI		(0,0736)	0.2368
Broj akcija		118,132,402	118,132,402

Napomene na stranama od 11 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

Priloženi konsolidovani finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Odbora direktora Matičnog Društva dana 16. juna 2023. godine i potpisani su u ime rukovodstva Matičnog Društva od strane:

Lice odgovorno za sastavljanje
Finansijskih iskaza

Danilo Žarić

Glavni finansijski direktor

Miro Vračar

Izvršni direktor

Nikola Rovčanin

KONSOLIDOVANI ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)

Na dan 31. decembra 2022. godine

U EUR

	Napomena	31.12.2022.	31.12.2021.
AKTIVA			
Neuplaćeni upisani kapital		3,287	3,287
Stalna imovina		<u>1,117,116,073</u>	<u>1,086,704,234</u>
<i>Nematerijalna ulaganja</i>	21	<u>2,495,097</u>	<u>3,070,328</u>
Ulaganja u razvoj		8,525	10,230
Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja		1,937,517	2,692,314
Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi		549,055	367,784
<i>Nekretnine, postojenja i oprema</i>	22	<u>1,097,901,779</u>	<u>1,063,955,204</u>
Zemljište i objekti		523,975,530	530,025,020
Postrojenja i oprema		472,929,981	473,307,827
<i>Ostala ugrađena oprema, alati i oprema</i>		<u>480,176</u>	<u>536,176</u>
Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva		480,176	536,176
Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi		100,516,092	60,086,181
<i>Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja</i>	23	<u>16,719,197</u>	<u>19,678,702</u>
Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)		4,817,328	4,693,742
Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)		6,491,266	7,005,556
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja		5,410,603	7,979,404
Odložena poreska sredstva		561,781	446,650
Obrtna sredstva		<u>358,741,430</u>	<u>283,291,435</u>
<i>Zalihe</i>	24	<u>41,822,631</u>	<u>20,467,127</u>
Zalihe materijala		41,005,946	20,146,956
Dati avansi		816,685	320,171
<i>Kratkoročna potraživanja</i>	25	<u>197,242,402</u>	<u>117,595,748</u>
Potraživanja od kupaca		136,886,441	89,242,278
Potraživanja od ostalih povezanih lica		3,777,173	2,421,461
<i>Ostala potraživanja</i>		<u>56,578,788</u>	<u>25,932,009</u>
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost		40,069,348	11,469,666
Ostala nepomenuta potraživanja		16,509,440	14,462,343
<i>Kratkoročni finansijski plasmani</i>		<u>64,357,007</u>	<u>102,978,837</u>
Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	26	55,219,395	76,992,779
Ostali kratkoročni finansijski plasmani		9,137,612	25,986,058
Gotovina na računima i u blagajni	27	<u>53,952,029</u>	<u>40,547,036</u>
Stalna sredstva namjenjena prodaji i sredstva poslovanja koje je obustavljeno		1,367,361	1,702,687
Aktivna vremenska razgraničenja	28	<u>460,589</u>	<u>711,347</u>
UKUPNA AKTIVA		<u><u>1,476,883,160</u></u>	<u><u>1,371,156,953</u></u>

KONSOLIDOVANI ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (BILANS STANJA)

Na dan 31. decembra 2022. godine

U EUR

	Napomena	31.12.2022.	31.12.2021.
PASIVA			
Kapital		1,123,486,230	1,139,107,058
Osnovni kapital	29	769,927,930	769,927,930
Emisiona premija		50,859,589	57,632,973
Rezerve		281,014,003	283,274,935
Zakonske rezerve			-
Statutarne rezerve		4,766	4,756
Druge rezerve		6,367,627	1,622,776
Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata		274,641,610	281,647,403
Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata			-
Neraspoređeni dobitak ili gubitak		14,639,404	21,980,692
Neraspoređeni dobitak ranijih godina		79,976,015	42,379,302
Neraspoređeni dobitak tekuće godine		14,695,975	38,274,227
Gubitak ranijih godina		(56,647,621)	(48,375,717)
Gubitak tekuće godine		(23,384,965)	(10,297,120)
UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU		7,045,304	6,290,528
Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze		97,484,117	74,307,537
Dugoročna rezervisanja		29,238,975	30,197,507
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	30	13,238,713	13,306,304
Ostala dugoročna rezervisanja	31	16,000,262	16,891,203
Dugoročne obaveze		68,245,142	44,110,030
Dugoročni krediti	32	65,922,678	42,501,731
Ostale dugoročne obaveze		2,322,464	1,608,299
Odložene poreske obaveze	33	49,176,624	49,269,699
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze		159,538,813	64,854,970
Kratkoročna rezervisanja	35	1,753,363	2,428,061
Kratkoročne obaveze		157,785,450	62,426,909
Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija		44,575,812	14,863,806
Primljeni avansi, depoziti i kaucije		2,747,064	2,308,811
Obaveze prema dobavljačima	34	69,909,920	27,698,957
<i>Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze</i>	35	<i>40,552,654</i>	<i>17,555,335</i>
tale obaveze iz poslovanja		1,116,240	1,109,969
Ostale kratkoročne obaveze		9,991,900	7,848,090
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda		25,614,093	3,530,521
Obaveze po osnovu poreza na dobit		3,830,421	5,066,755
Pasivna vremenska razgraničenja	36	47,197,376	43,617,689
UKUPNA PASIVA		1,476,883,160	1,371,156,953

Napomene na stranama od 11 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

KONSOLIDOVANI ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
U EUR

Opis	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Neraspoređena dobit	Gubitak	Manjinski udio	Ukupno
Stanje na dan								
1. januara 2021. godine	769,927,930	57,632,973	11,949	205,385,123	85,006,791	(50,766,875)	6,484,368	1,073,682,259
Neto promjene u 2021. godini - rezultat tekuće godine	-	-	-	-	38,274,307	(10,103,280)	(193,840)	27,977,187
Neto promjene u 2021. godini-efekti procjene	-	-	-	81,385,381	(12,282,103)	-	-	69,103,278
Neto promjene u 2021. godini - ukidanje revalorizacionih rezervi i odloženog poreza po osnovu razlike u amortizaciji	-	-	-	(5,458,686)	3,261,368	2,197,318	-	-
Isplata dividende	-	-	1,615,582	-	(33,623,536)	-	-	(32,007,954)
Neto promjene u 2021. godini - otpis i ostalo	-	-	-	335,586	16,702	-	-	352,288
Stanje na dan								
31. decembra 2021. godine	769,927,930	57,632,973	1,627,531	281,647,404	80,653,529	(58,672,837)	6,290,528	1,139,107,058
Neto promjene u 2022. godini - rezultat tekuće godine	-	-	-	-	13,941,199	(23,384,965)	754,776	(8,688,990)
Neto promjene u 2022. godini - ukidanje revalorizacionih rezervi i odloženog poreza po osnovu razlike u amortizaciji	-	-	-	(5,803,534)	3,778,317	2,025,217	-	-
Neto promjene u 2022. godini-aktuarski izvještaj	-	-	-	(302,297)	-	-	-	(302,297)
Prodaja akcija	-	(6,773,384)	-	-	-	-	-	(6,773,384)
Neto promjene u 2022- Po odluci o raspodjeli dobiti	-	-	4,744,862	-	(4,744,862)	-	-	-
Neto promjene u 2022. godini - otpis i ostalo	-	-	-	(899,963)	1,043,808	-	-	143,845
Stanje na dan								
31. decembra 2022. godine	769,927,930	50,859,589	6,372,393	274,641,609	94,671,991	(80,032,585)	7,045,304	1,123,486,230

Napomene na stranama od 11 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

KONSOLIDOVANI ISKAZ O NOVČANIM TOKOVIMA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine
U EUR

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Rezultat prije oporezivanja	(5,006,964)	30,255,806
Amortizacija	53,967,579	49,243,656
Promjena zaliha	(21,355,504)	(1,521,213)
Promjena potraživanja	(51,046,972)	(10,237,290)
Promjena obaveza prema dobavljačima	42,655,487	(190,325)
Promjena rezervisanja	(1,633,230)	(10,335,745)
Plaćene kamate	(1,884,418)	(1,188,580)
Porez na dobitak	(4,125,845)	(5,066,755)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(6,516,110)	529,928
Promjena odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje imaju uticaj na tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1,443,356)	(5,262,958)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	3,610,667	46,226,524
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	14,999,999	-
Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	335,326	42,008
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	19,931,537	40,673,580
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(84,205,400)	(38,802,903)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	(123,586)	(209,864)
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(49,062,124)	1,702,821
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	53,132,953	-
Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	5,723,497	4,237,107
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	58,856,450	(35,610,729)
NETO TOK GOTOVINE	13,404,993	12,318,616
Gotovina na početku izvještajnog perioda	40,547,036	28,228,420
GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (Napomena 28)	53,952,029	40,547,036

Napomene na stranama od 11 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Elektroprivreda Crne Gore a.d., Nikšić (u daljem tekstu „EPCG“ ili „Matično Društvo“) je vertikalno integrisano društvo čija su osnovna djelatnost proizvodnja električne energije i snabdijevanje električnom energijom u Crnoj Gori. Osim pomenutog, Matično Društvo se bavi izgradnjom i održavanjem elektroenergetskih objekata, projektovanjem i nadzorom, kao i drugim djelatnostima propisanim Statutom EPCG.

Organizacionu strukturu Matičnog Društva čine organi Matičnog Društva i organizacione cjeline (operativne i funkcionalne cjeline). EPCG raspolaže kapacitetima za proizvodnju električne energije ukupne bruto instalisane snage 877.38 MW, od čega se 652.38 MW (74%) odnosi na hidroelektrane “Perućica”, “Piva” i ostalih pet malih hidroelektrana (HE Podgor, Rijeka Mušovica, Rijeka Crnojevića, Lijeva Rijeka i Šavnik), a 225 MW (26%) na termoelektranu “Pljevlja”.

Matično Društvo je osnovano 12. februara 1999. godine u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore, broj 1001-2772/1 od 16. oktobra 1998. godine, o programu svojinske transformacije i restrukturiranja javnog elektroprivrednog preduzeća u formu akcionarskog društva. Shodno pomenutoj odluci, kapital Matičnog Društva u iznosu od EUR 991,884,419 podijeljen je na 113,887,961 akcija sa pravom glasa. Vlada Crne Gore u čijem je vlasništvu bilo 70% Društva zadržala je kontrolu nad Matičnim Društvom dok je preostalih 30% pripalo građanima Crne Gore i institucionalnim akcionarima.

Matično Društvo je registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici kao akcionarsko društvo (Reg. br. 4-0000330) 30. juna 2002. godine.

U toku 2009. godine izvršena je dokapitalizacija Matičnog Društva u iznosu od EUR 87,628,158 na osnovu Ugovora o prodaji dijela akcija zaključenog između Vlade Crne Gore i kompanije A2A S.p.A. - Italija dana 3. septembra 2009. godine, čime je Matično Društvo promijenilo vlasničku strukturu kako slijedi: Vlada Crne Gore sa učešćem od 55%, kompanija A2A S.p.A. sa učešćem od 43,7% i manjinski akcionari sa učešćem od 1,3%. U skladu sa ugovorom pravo upravljanja Matičnim Društvom je imala kompanija A2A.

Tokom 2014. godine izvršeno je povećanje akcijskog kapitala po osnovu Ugovora o uslovima konverzije duga Matičnog Društva po osnovu poreza i doprinosa u akcijski kapital u iznosu od EUR 45 miliona, sa Ministarstvom Finansija i Ministarstvom Ekonomije Crne Gore potpisanog dana 21. februara 2014. godine. Ugovor je zaključen na osnovu člana 12 Zakona o budžetu Crne Gore za 2014. godinu (Sl. list CG br. 61/2014). Ovim ugovorom izdato je 5,883,737 akcija u korist Vlade Crne Gore čime je učešće Vlade Crne Gore u akcijskom kapitalu Matičnog Društva povećano za 2,02% i iznosi 57,02%.

Ugovor između akcionara A2A i Vlade Crne Gore je istekao 30. juna 2017. godine. U skladu sa mogućnošću koja je data ugovorom, A2A je iskoristilo put opciju 1. jula 2017. godine, kako je komunicirano Vladi Crne Gore 3. jula 2017. godine. U skladu sa time, Matično Društvo A2A je prenijelo svoje pravo upravljanja Matičnim Društvom Vladi Crne Gore efektivno od 20. jula 2017. godine, kada je i ključno rukovodstvo imenovano od strane A2A razriješeno.

Na XIV vanrednoj Skupštini akcionara Matičnog Društva, održanoj 23. juna 2016. godine, donijeta je Odluka o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ d.o.o., Podgorica (skraćeni naziv CEDIS d.o.o. Podgorica, u daljem tekstu „CEDIS“) radi obavljanja djelatnosti distribucije električne energije. U skladu sa pomenutom odlukom, CEDIS je u 100% vlasništvu Matičnog Društva, na bazi monetarnog uloga u iznosu od EUR 8,500,000, odnosno nemonetarnog uloga u iznosu od EUR 269,601,754. Nemonetarni ulog uključivao je sva sredstva koja se odnose na obavljanje aktivnosti distribucije i koja su iskazana u finansijskim iskazima Matičnog Društva za 2015. godinu po fer vrijednosti od EUR 269,601,754. U skladu sa gore navedenom Odlukom, CEDIS registrovan je kod Centralnog registra privrednih subjekata 30. juna 2016. godine pod registarskom oznakom br. 50766918 i počeo je sa radom 1. jula 2016. godine. Nakon početka rada CEDIS-a, Matično Društvo više ne obavlja poslove distribucije električne energije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE (Nastavak)

Skupština akcionara EPCG donijela je dana 30. decembra 2017. godine Odluku o pokriću akumuliranog gubitka Matičnog Društva iz sredstava emisione premije u iznosu od EUR 8,613,641 i osnovnog kapitala u iznosu od EUR 148,373,499. Istog dana donešena je odluka o smanjenju osnovnog kapitala EPCG radi pokrića akumuliranog gubitka.

Na osnovu tačke 5 Odluke o odobravanju ugovora o prodaji uglja između Matičnog Društva i Rudnika uglja a.d. Pljevlja, sa XVII vanredne sjednice skupštine akcionara održane 1. februara 2018. donešena je Odluka o otkupu akcija nesaglasnih akcionara po pitanju po cijeni od EUR 4.3899 po akciji, koliko je i iznosila prosječna cijena akcija Društva na dan 31. januara 2018. godine. Tom prilikom otkupljeno je 43,777 akcija u ukupnom iznosu od EUR 192,177.

Na XIX vanrednoj skupštini akcionara Matičnog Društva održanoj 28. marta 2018. godine donijeta je Odluka o pokretanju postupka dobrovoljne javne ponude za preuzimanje akcionarskog društva Rudnik uglja a.d. Pljevlja. Po navedenoj odluci pokrenut je postupak dobrovoljne javne ponude za preuzimanje 5,064,443 akcija sa pravom glasa akcionarskog društva Rudnik uglja a.d. Pljevlja što čini 100% akcija emitenata sa pravom glasa. Cijena akcija po kojoj je sproveden postupak preuzimanja iznosi EUR 6.4 po akciji i utvrđena je u skladu sa članom 17. stav 4 Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, elaboratom o procjeni fer vrijednosti akcija Rudnika uglja a.d. Pljevlja koju je sačinio ovlašćeni revizor Deloitte d.o.o. Podgorica. Dana 16. aprila 2018. godine Komisija za tržište kapitala je donijela Rješenje o odobrenju dobrovoljne javne ponude za preuzimanje. Dana 15. juna 2018. godine Komisija za tržište kapitala je donijela Rješenje o okončanju javne ponude za preuzimanje akcionarskog društva Rudnik uglja a.d. Pljevlja čime je Matično Društvo postalo vlasnik 96.78% akcija Rudnika uglja a.d. Pljevlja, dok je 19. jula 2018. godine Matično Društvo postalo vlasnik 100% akcija Rudnika uglja a.d. Pljevlja.

Na XVI redovnoj skupštini akcionara Matičnog Društva održanoj 20. avgusta 2018. godine donijeta je Odluka o odobravanju kupovine sopstvenih akcija po kojoj je Matičnom Društvu odobrena kupovina 13,052,876 sopstvenih akcija od akcionara A2A S.p.A Breša po cijeni od EUR 3.95754012 po akciji.

Na XVII redovnoj skupštini akcionara Matičnog Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine donijeta je Odluka o odobravanju kupovine 11,813,238 sopstvenih akcija od akcionara A2A S.p.A Breša po cijeni od EUR 4.4752828317 po akciji.

Na XVII redovnoj skupštini akcionara Matičnog Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine donijeta je Odluka o poništenju 13,052,876 sopstvenih akcija nominalne vrijednosti EUR 6.5175 po akciji. Na istoj sjednici donijeta je i Odluka o smanjenju osnovnog kapitala za EUR 85,357,436, po osnovu poništenja 13,096,653 sopstvene akcije nominalne vrijednosti EUR 6.5175 po akciji. 43,777 akcija koje su poništene ovom Odlukom stečeno je od nesaglasnih akcionara Odlukom XVIII vanredne Skupštine akcionara održane 23. avgusta 2018. godine.

Nakon smanjenja kapital Matičnog Društva na 31. decembar 2019. godine iznosio je 769,927,930 i podijeljen je na 118,132,402 akcije sa pravom glasa nominalne vrijednosti EUR 6.5175 po akciji.

Na XLVII redovnoj sjednici Odbora direktora održanoj 15.08.2022 godine donešena je Odluka o prodaji 11,813,238 sopstvenih akcija, po cijeni ne manjoj od 4.4900€ po akciji. Na berzi je ostvarena prodaja 3,340,757 akcija po cijeni od 4.49€ po akciji, što iznosi EUR 14,999,999. Nominalna vrijednost akcije je 6.5175€ po akciji, te je vrijednost prodatih akcija EUR 21,773,384 koje je kupila Vlada Crne Gore.

Na LI vanrednoj sjednici Odbora direktora 28.09.2022. godine donešena je Odluka o poništenju 8,472,481 sopstvenih akcija po nominalnoj vrijednosti od 6.5175€ po akciji, u ukupnom iznosu od EUR 55,219,395. Navedene akcije stečene su na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNOVNE INFORMACIJE (Nastavak)

Na osnovu navedene Odluke Odbora direktora, Skupština akcionara je na XXVI vanrednoj sjednici donijela Odluku o poništavanju navedenih sopstvenih akcija. Promjene broja akcija i vrijednosti kapitala izvršene su nakon registracije navedenog poništenja u CRPS, početkom 2023. godine.

Organi Matičnog Društva su:

- Skupština akcionara,
- Odbor direktora,
- Izvršni direktor i
- Sekretar Društva.

Matično društvo i njegova zavisna društva čine Grupu EPCG (u daljem tekstu „Grupa“)

Na dan 31. decembar 2022. godine Grupa ima 4.210 zaposlenih radnika (31. decembar 2021. godine: 3.650 radnika).

Sjedište Matičnog Društva je u Ul. Vuka Karadžića 2. Nikšić, Crna Gora.

Akcije Matičnog Društva se kotiraju na Montenegroberzi a.d., Podgorica.

Konsolidovani finansijski iskazi Matičnog Društva biće predloženi za odobrenje od strane Odbora Direktora Matičnog Društva na prvoj narednoj sjednici ovog organa. Godišnja Skupština akcionara, koja je ovlašćena da odobri ove finansijske iskaze, ima pravo da zahtijeva promjene prije odobrenja. S obzirom da većinski akcionari imaju svoje predstavnike među članovima Odbora direktora Matičnog Društva, koji predlaže finansijske iskaze Skupštini na odobrenje, vjerovatnoća potencijalnih izmjena zahtijevanih od strane Skupštine je mala i takvih izmjena nije bilo u prošlosti.

Članovi Odbora direktora Matičnog Društva

Na dan 31. decembar 2022. godine, Odbor direktora Matičnog Društva činili su sledeći članovi:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Pozicija</u>
G-din Milutin Đukanović	Predsjednik
G-din Tahir Gjonbalaj	Član
G-đa Brankica Mosurović	Član
G-din Nenad Marković	Član
G-din Ivan Šaranović	Član
G-din Martin Čalasan	Član
G-din Emir Strujić	Član

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza**

Grupa ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 52/2016), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG”, br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) primjenjuju se za finansijske iskaze koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG”, br. 11/2020) koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to zahtjeva u skladu sa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“.

Pored toga, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MSFI i MRS zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji zvanični prevod Međunarodnih računovodstvenih standarda je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži i prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih iskaza. Poslednji prevod MSFI objavljen je 01.01.2013. godine. MSFI 16. koji se odnosi na lizing, preveden je i u zvaničnoj je primjeni je u Crnoj Gori od 01.01.2021. godine.

Shodno navedenom, a imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Grupe, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Dana 6-og marta 2020 godine u Službenom listu Crne Gore broj 11/2020 objavljen je „Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.“ U istom Službenom listu, objavljen je i „Pravilnik o sadržini i formi finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica“.

Konsolidovani finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa principom istorijskog troška, osim ukoliko je u računovodstvenim politikama drugačije navedeno.

2.2. Konsolidacija

Na osnovu Zakona o računovodstvu („Sl. list CG”, br. 52/2016) privredna društva su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju pojedinačne i konsolidovane finansijske iskaze kada imaju kontrolu (matična pravna lica) nad jednim ili više pravnih lica (zavisna pravna lica) u skladu sa MRS. Konsolidovani finansijski iskazi su iskazi ekonomske cjeline koju čine matično i sva zavisna pravna lica. Osim toga, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, velika pravna lica su dužna da sastavljaju, dostavljaju i objavljuju godišnji izvještaj menadžmenta kao i konsolidovani godišnji izvještaj menadžmenta kad imaju kontrolu nad jednim ili više pravnih lica.

Priloženi finansijski iskazi predstavljaju konsolidovane finansijske iskaze Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA (Nastavak)**2.2. Konsolidacija (Nastavak)**

Matično Društvo sastavlja i konsolidovane finansijske iskaze, a povezana lica čiji je EPCG vlasnik su:

1. Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o. Podgorica (100%),
2. Zeta energy d.o.o. Danilovgrad (51%),
3. EPCG d.o.o. Beograd (100%),
4. Rudnik Uglja a.d. Pljevlja (100%),
5. EPCG Solar Gradnja d.o.o. Nikšić (100%)

2.3. Zvanična valuta izvještavanja

Konsolidovani finansijski iskazi prezentovani su u eurima (EUR) - zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Grupe, i sve iskazane numeričke vrijednosti predstavljene su u eurima (EUR), osim ukoliko je drugačije navedeno.

2.4. Uporedni podaci

Dana 6. marta 2020. godine u Službenom listu Crne Gore br. 11/2020 objavljen je novi „Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.“ U istom Službenom listu, objavljen je i „Pravilnik o sadržini i formi finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica“. U skladu sa navedenim uporedni podaci su reklasifikovani i iskazani u propisanoj formi važećoj na dan sastavljanja ovih finansijskih iskaza.

2.5. Nastavak poslovanja

Grupa je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine ostvarila gubitak u iznosu od EUR 8,688,991. Na dan 31. decembar 2022. godine obrtna imovina Grupe je veća od njenih kratkoročnih obaveza za EUR 200,955,980 (31. decembar 2021. godine je bila veća za: EUR 220,864,526). Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da Grupa ima adekvatne resurse da nastavi sa poslovanjem u doglednoj budućnosti. Shodno tome, priloženi konsolidovani finansijski iskazi Grupe su pripremljeni po načelu stalnosti poslovanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Nematerijalna ulaganja**

MRS 38 se primjenjuje pri računovodstvenom obuhvatanju nematerijalne imovine. Osnovni uslovi za priznavanje nematerijalnih ulaganja su:

- Mogućnost identifikacije,
- Postojanje kontrole,
- Postojanje buduće ekonomske koristi.

Ukoliko stavka ne zadovoljava neki od uslova navedenih u definiciji nematerijalne imovine, izdaci njenog sticanja ili internog generisanja se priznaju kao rashod kada nastanu. Paragrafima 11 do 17 MRS 38 su bliže definisani uslovi priznavanja.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju pri početnom priznavanju po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po fer vrijednosti, zasnovanoj na periodičnim, u skladu sa MRS najmanje trogodišnjim a najviše petogodišnjim, procjenama vrijednosti koje vrše nezavisni procijenitelji, umanjenoj za kasniju amortizaciju.

Nematerijalna ulaganja Društva čine najvećim dijelom softveri i licence. Prilikom nabavke softvera, nabavlja se sam softver, licence za određeni broj korisnika i implementacija softvera. Izdaci za nabavku softvera se priznaju kao nematerijalno ulaganje.

Korisničke inicijative za unaprijeđenje postojećih softvera, se kapitalizuju.

Izdaci koji se odnose na održavanje softvera tretiraju se kao trošak perioda, sa izuzetkom izdataka koji nastaju kao posledica aktivnosti koje doprinose unapređenju softvera, te se stoga mogu kapitalizovati.

Društvo u svom vlasništvu posjeduje licence, koje su prava za korišćenje različitih vrsta softvera, te se stoga tretiraju kao nematerijalna imovina. U najvećem broju slučajeva se radi o trajnim licencama. Godišnje obnavljanje tehničke podrške za licence predstavlja trošak perioda.

Povećanje knjigovodstvene vrijednosti nematerijalnih ulaganja po osnovu revalorizacije iskazuje se u okviru kapitala na računu revalorizacione rezerve.

Smanjenja knjigovodstvene vrijednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrijednosti istih sredstava terete direktno revalorizacione rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspjeha. Povećanja knjigovodstvene vrijednosti nematerijalnih ulaganja kojima se ukidaju prethodna umanjivanja vrijednosti se priznaju u korist bilansa uspjeha.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog ekonomskog vijeka trajanja i procjenjuju radi obezvrjeđenja kada god postoje indikacije da su nematerijalna ulaganja obezvrjeđena. Period amortizacije kao i metode amortizacije nematerijalnih ulaganja sa ograničenim vijekom trajanja se preispituju najmanje na kraju svake finansijske godine.

Procijenjeni korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja je od 3 do 5 godina.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Nekretnine, postrojenja i oprema

MRS 16 se primjenjuje u računovodstvenom obuhvatanju nekretnina, postrojenja i opreme, osim kada se nekim drugim standardom zahtjeva ili dopušta drugačiji računovodstveni postupak.

Nekretnine, postrojenja i oprema inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za naknadno akumuliranu ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja, ako ih ima. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nekretnine, postrojenja i oprema se naknadno iskazuju po fer vrijednosti, zasnovanoj na periodičnim, u skladu sa MRS najmanje trogodišnjim a najviše petogodišnjim, procjenama vrijednosti koje vrše nezavisni procjenitelji, umanjenoj za kasniju amortizaciju.

Povećanje knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme po osnovu revalorizacije iskazuje se u okviru kapitala na računu revalorizacione rezerve. Smanjenja knjigovodstvene vrijednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrijednosti istih sredstava terete direktno revalorizacione rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspjeha. Povećanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava kojima se ukidaju prethodna umanjenja vrijednosti se priznaju u korist bilansa uspjeha.

Revalorizacione rezerve se prenose u neraspoređenu dobit u dva slučaja:

- 1) dok su sredstva još uvijek u upotrebi, u iznosu razlike između amortizacije zasnovane na revalorizacionoj knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava i amortizacije zasnovane na originalnom trošku imovine i
- 2) prilikom otuđenja sredstava, u ukupnom preostalom iznosu

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga šta je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog sredstva se isknjižava. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

Zemljište se ne amortizuje.

Amortizacija drugih sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja, kao što slijedi:

	Procijenjeni vijek trajanja	Stopa amortizacije (%)
Građevinski dio hidroelektrana	40-100	1,00-2,50
Građevinski dio termoelektrana	40-80	1,25-2,50
Poslovne zgrade	50-80	1,25-2,00
Oprema hidroelektrane	10-80	1,25-10,00
Oprema termoelektrana	10-50	2,00-10,00
Vozila	8-25	4,00-12,50
Kancelarijska i IT oprema	5-14	7,14-20,00
Ostala oprema	20-25	4,00-5,00

Učestalost revalorizovanja zavisi od promjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme koje se revalorizuju. Kada se fer vrijednost revalorizovanog sredstva bitno razlikuje od njegove knjigovodstvene vrijednosti, potrebna je dalja revalorizacija. Neke nekretnine, postrojenja i oprema mogu pokazivati znatna i promjenljiva kretanja fer vrijednosti, zbog čega je potrebno vršenje revalorizacije jednom u toku godine. Kod onih nekretnina, postrojenja i opreme kod kojih su kretanja fer vrijednosti neznatna, nije potrebno tako često revalorizovanje. Umjesto toga, može biti neophodno da se stavke revalorizuju samo jednom na svakih tri ili pet godina.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.2 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Knjigovodstvena vrijednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrijednost ukoliko je knjigovodstvena vrijednost veća od njegove procijenjene nadoknadive vrijednosti.

Važniji rezervni djelovi se priznaju kao oprema kada se očekuje da će se koristiti u periodu dužem od godinu dana. Rezervni djelovi i servisna oprema, čija je upotreba neredovna i koji se mogu koristiti samo uz neko sredstvo koje je već priznato kao sredstvo, mogu se priznati kao sredstvo i amortizuju se u periodu koji nije duži od korisnog vijeka trajanja sredstva na koja se odnose. Takođe je moguće grupisanje materijalno beznačajnih stavki koje imaju sličnu prirodu i namjenu, za koje se očekuje da će biti u upotrebi duže od godinu dana, kao što su alati i kalupi, i njihovo priznavanje kao opreme.

Naknadna ulaganja koja se vrše u nekretnine, postrojenja i opremu mogu se, prema paragrafu 12-14. MRS 16 posmatrati kao:

- Izdaci koji se smatraju investicionim ulaganjem i povećavaju vrijednost sredstva i
- Izdaci koji se smatraju troškovima investicionog ili tekućeg održavanja i smatraju se rashodom perioda.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznato sredstvo uvećava njegovu vrijednost kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi biti veće od prvobitne procjene standardnog učinka tog sredstva. Svi ostali naknadni troškovi nastali na imovini, postrojenjima i opremi, smatraju se rashodom perioda u kome su nastali. Dakle, samo oni naknadni troškovi koji poboljšavaju stanje sredstva iznad njegovog prvobitno procijenjenog učinka mogu se smatrati investicijom ukoliko za posljedicu imaju:

- Produžavanje vijeka upotrebe sredstva,
- Povećavanje kapaciteta sredstva,
- Bitno smanjivanje troškova proizvodnje u odnosu na troškove prije ulaganja,
- Unaprijeđenje kvaliteta izlaznih komponenata.

Internim aktom, Formom zahtjeva za odobrenje aktivacije osnovnog sredstva nakon inicijative menadžera projekta, vrši se aktivacija, odnosno povećanje vrijednosti postojećeg sredstva ili unos novog u bazu. U slučaju da je riječ o povećanju vrijednosti postojećeg sredstva, ovim dokumentom se precizira o kojem je sredstvu riječ i njegova nabavna vrijednost. Istim dokumentom može se na sličan način izvršiti i deaktivacija osnovnog sredstva.

U okolnostima u kojima je radi redovnog funkcionisanja nekog sredstva potrebna redovna periodična kontrola (nezavisno od toga da li se mijenjaju rezervni djelovi), troškovi te kontrole (paragraf 14. MRS 16) mogu da budu uključeni u nabavnu vrijednost sredstva (a ne da se smatraju troškovima perioda).

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru „Ostalih prihoda/(rashoda)“.

3.3. Investicione nekretnine

Ulaganje u nekretnine namijenjene sticanju prihoda (investicione nekretnine) predstavlja ulaganje u imovinu koja se drži u cilju sticanja prihoda putem izdavanja u zakup ili od povećanja tržišne vrijednosti, ili i jedno i drugo, a ne za korišćenje ili prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicione nekretnine se priznaju kao sredstva, kada su ispunjeni sljedeći kriterijumi:

- investicione nekretnine moraju ostvarivati ekonomske koristi;
- investicione nekretnine se koriste za izdavanje u zakup i donose zakupninu ili se prodaju i ostvaruju dobit;
- investicione nekretnine nijesu namijenjene za prodaju u bliskoj budućnosti u redovnom poslovanju;
- nabavnu vrijednost je moguće pouzdano izmjeriti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.3. Investicione nekretnine (nastavak)**

Početno priznavanje investicionih nekretnina je po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost predstavlja nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove nabavke.

Investicione nekretnine se naknadno vrednuju po njihovoj fer vrijednosti procijenjenoj od strane nezavisnog procjenjivača, a dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti priznaje se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom prodaje investicionih nekretnina, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio poslovnih prihoda ili kao dio poslovnih rashoda.

3.4 Stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja

MSFI 5 reguliše računovodstveni tretman stalnih sredstava koja se drže za prodaju.

Društvo klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namijenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrijednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namijenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo vjerovatna. Stalna sredstva namijenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

Društvo ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namijenjena prodaji.

Na inicijativu lica odgovornog za sastavljanje finansijskih izvještaja, na datum sastavljanja finansijskih izvještaja, u skladu sa ovlaštenjima definisanim Statutom Društva vezano za raspolaganje imovinom, ovlašćeno lice preispituje da li postoji namjera o prodaji sredstava klasifikovanih kao sredstva namijenjena prodaji, i da li u sklopu osnovnih sredstava postoje sredstva koja se namjeravaju prodati i koja je potrebno, u skladu sa tim, klasifikovati kao sredstva namijenjena prodaji.

3.5 Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

MRS 36 reguliše računovodstveni tretman umanjenja vrijednosti imovine.

Sredstva sa neograničenim korisnim vijekom upotrebe ne podliježu amortizaciji i testiraju se na obezvrjeđenje vrijednosti jednom godišnje. Za sredstva koja podliježu amortizaciji testiranje na obezvrjeđenje njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog obezvrjeđenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Za svrhu procjene obezvrjeđenja vrijednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do obezvrjeđenja vrijednosti se revidiraju na svaki izvještajni period zbog mogućeg ukidanja efekata obezvrjeđenja vrijednosti.

3.6 Lizing

MSFI 16 reguliše računovodstveni tretman lizinga.

Određivanje da li je neki aranžman lizing ili sadrži lizing zasniva se na sadržini aranžmana na dan njegovog nastanka: da li ispunjenje aranžmana zavisi od korišćenja posebnog sredstva ili sredstava ili aranžman sadrži pravo na korišćenje tog sredstva. Finansijski lizing po kome se Društvu suštinski prenose svi rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad predmetom lizinga kapitalizuje se na početku lizinga po fer vrijednosti sredstava koja su predmet lizinga ili po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. Minimalna plaćanja lizinga se dijele na finansijski trošak i smanjenje neizmirene obaveze po osnovu lizinga u cilju ostvarenja konstantne periodične kamatne stope na preostali saldo obaveza. Finansijski trošak se iskazuje u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.6 Lizing (nastavak)**

Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom korisnog vijeka upotrebe. Međutim, ukoliko nije sasvim izvjesno da će Društvo steći pravo vlasništva nad sredstvom do kraja trajanja lizinga, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu kraćem od trajanja lizinga ili procijenjenog vijeka trajanja sredstva.

Potraživanja i Obaveze po osnovu kratkoročnog lizinga ili lizinga male vrijednosti se priznaju kao prihodi i rashodi u bilansu uspjeha tokom perioda trajanja lizinga. Lizingom male vrijednosti smatra se lizing do 5.000 eura na godišnjem nivou

3.7 Zajmovi i ostali dugoročni finansijski plasmani**3.7.1 Klasifikacija****Zajmovi i potraživanja**

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospijeca duži od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

U bilansu stanja Društva zajmovi i potraživanja obuhvataju potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente i kratkoročne finansijske plasmane.

3.7.2 Priznavanje i mjerenje

Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospijeca se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

3.7.3 “Netiranje” finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i iskazuju u neto iznosu u bilansu stanja kada postoji zakonski osnov da se netiraju priznati iznosi i namjera izmirenja na neto osnovi, da se istovremeno realizuju sredstva i izmire obaveze. Zakonsko pravo na netiranje (poravnanje) ne smije biti uslovljeno budućim događajima te mora biti sprovodivo u toku redovnog poslovanja, u slučaju kašnjenja u ispunjenju obaveza i u slučaju stečaja društva ili ugovorne strane.

3.8 Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i hartije od vrijednosti**3.8.1. Klasifikacija****a) Ulaganja u zavisna društva**

Zavisna društva su sva društva nad kojima Društvo ima pravo da sprovodi finansijske i poslovne politike uglavnom na osnovu posjedovanja više od jedne polovine glasačkog prava.

b) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivatna sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju ili nijesu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju. Uključuju se u dugoročna sredstva, osim ukoliko rukovodstvo ima namjeru da ulaganja otuđi u roku od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.8 Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i hartije od vrijednosti (nastavak)****3.8.1. Klasifikacija (nastavak)****c) Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća**

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospijeća, koja rukovodstvo ima namjeru i mogućnost da drži do dospijeća. U slučaju da Društvo odluči da proda značajan dio finansijskih sredstava koja se drže do dospijeća, cijela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospijeća kraći od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja; tada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva.

3.8.2. Priznavanje i mjerenje

Redovna kupovina i prodaja finansijskih sredstava se priznaje na datum trgovanja - datum kada se Društvo obavezalo da će kupiti ili prodati finansijsko sredstvo. Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Finansijska sredstva prestaju da se priznaju po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva ili ako je to pravo prenijeto i Društvo je u suštini prenijelo sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima.

Ulaganja u zavisna i pridružena društva se računovodstveno obuhvataju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za troškove obezvrjeđenja.

Kada su hartije od vrijednosti klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju ili kada su obezvrjeđene, akumulirane korekcije fer vrijednosti priznate u kapitalu uključuju se u bilans uspjeha kao „dobici ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti“.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno (i za hartije od vrijednosti koje se ne kotiraju), društvo utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih stranaka, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i opciju modela formiranja cijena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta, a uz što je manje moguće oslanjanje na informacije karakteristične za samo društvo.

3.8.3 Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava**a) Sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti**

Na svaki datum bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je obezvrjeđena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrjeđeno i gubici po osnovu obezvrjeđenja nastaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstava (“nastanak gubitka”) i kada taj nastanak gubitka (odnosno nastanci gubitaka) utiče na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procijenjeni.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.8 Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i hartije od vrijednosti (nastavak)****3.8.3 Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)****a) Sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)**

Kriterijumi koje Društvo koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o gubitku usljed obezvrjeđenja vrijednosti uključuju:

- Značajne finansijske teškoće emitenta ili dužnika;
- Kršenje ugovora, kao što je kašnjenje u plaćanju ili neplaćanje kamate ili glavnice;
- Društvo, iz ekonomskih ili pravnih razloga koji se odnose na finansijske teškoće zajmoprimca, odobri zajmoprimcu garancije/povlastice koje inače ne bi odobrilo;
- Vjerovatnoća stečaja ili druge finansijske reorganizacije dužnika;
- Nestanak aktivnog finansijskog tržišta za to finansijsko sredstvo zbog finansijskih poteškoća; ili dostupni podaci koji ukazuju da postoji mjerljivo smanjenje u predviđenim budućim tokovima gotovine iz portfelja finansijskih sredstava nakon njihovog inicijalnog priznavanja, iako se pomenuto smanjenje još uvijek ne može povezati sa pojedinačnim finansijskim sredstvima iz portfelja, uključujući:
  - I. Nepovoljna promjena kreditne sposobnosti dužnika; i
  - II. Nacionalne ili lokalne ekonomske prilike koje su uzajamno povezane sa kašnjenjem u naplati potraživanja iz portfelja.

Društvo prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvrijeđenju.

Iznos gubitka se odmjerava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednost procijenjenih budućih tokova gotovine (isključujući buduće kreditne gubitke koji nijesu nastali) diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrijednosti sredstva se umanjuje i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspjeha. Društvo može da odmjerava obezvrjeđenje vrijednosti na osnovu fer vrijednosti finansijskog instrumenta korišćenjem tržišnih cijena koje su dostupne javnosti.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvrjeđenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja obezvrijeđivanja (npr. poboljšanju kreditne sposobnosti dužnika), ukidanje prethodno priznatog gubitka po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

b) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Društvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Za procjenu umanjena vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti Društvo koristi kriterijume navedene u tački (a) gore. U slučaju vlasničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju, značajan ili prolongiran pad fer vrijednosti ispod njihove nabavne vrijednosti smatra se indikatorom da je došlo do umanjena njihove vrijednosti. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, akumulirani gubitak - utvrđen kao razlika između troškova sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjene za bilo kakav gubitak zbog umanjena vrijednosti finansijskog sredstva koji je prethodno priznat u bilansu uspjeha - prenosi se sa kapitala i priznaje u bilansu uspjeha. Gubici zbog umanjena vrijednosti vlasničkih instrumenata priznati u bilansu uspjeha ne mogu se ukinuti kroz bilans uspjeha.

Ako se u narednom periodu fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti klasifikovanih kao raspoložive za prodaju poveća i to povećanje se može objektivno pripisati nekom događaju nastalom nakon priznavanja gubitka po osnovu umanjena vrijednosti u bilansu uspjeha, gubitak po osnovu umanjena vrijednosti se ukida u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.9 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava**

Finansijsko sredstvo (ili, dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- došlo do isteka prava na priliv novca po osnovu tog sredstva;
- društvo je zadržalo pravo na priliv novca po osnovu sredstva ali je preuzelo obavezu da izvrši isplatu po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- društvo je izvršilo prenos prava na priliv novca po osnovu sredstva i (a) prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili (b) nije niti prenijelo, niti zadržalo sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom ali je prenijelo kontrolu nad njim.

3.10 Zalihe

MRS 2 reguliše računovodstveno obuhvatanje kategorije zaliha.

Prema MRS 2 paragraf 6, zalihe su sredstva:

- a) Koja se drže radi prodaje tokom redovnog poslovanja,
- b) U procesu proizvodnje namijenjeni prodaji,
- c) U obliku materijala ili djelova koji se troše u procesu proizvodnje ili tokom pružanja usluga.

Zalihe Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić sastoje se od sljedećih kategorija materijala:

- Ambalaža i otpad,
- Auto djelovi
- Kancelarijski materijal
- Elektro materijal
- Goriva, maziva i ulja,
- Građevinski i gvoždarski materijal,
- HTZ, alat i sitan inventar,
- Mašinska oprema,
- Prehrana i hemikalije.

Zalihe se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrijednost materijala obuhvata troškove fakturne vrijednosti i zavisne troškove nabavke.

Izlaz zaliha se vrednuje po metodu prosječne cijene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto ostvarivu prodajnu vrijednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se otpisuju. Iznos koji se formira na računu 109 provjerava se krajem godišnjeg obračuna, tako što se utvrđuje da li postoji potreba za dodatnom ispravkom vrijednosti zaliha sa usporenim obrtom. Postupak utvrđivanja vrijednosti sporoobrtnih zaliha definisan je procedurom ispravke vrijednosti ovih zaliha koja vrednuje zalihe po FIFO metodi.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.11 Potraživanja od kupaca**

Potraživanja od kupaca su iznosi koje duguju kupci za prodatu robu ili izvršene usluge u okviru redovnog ciklusa poslovanja. Ukoliko se očekuje da potraživanja budu naplaćena u roku od godinu dana ili kraćem (ili u okviru redovnog ciklusa poslovanja ako je duži), potraživanja od kupaca se klasifikuju kao kratkoročna. U suprotnom, potraživanja od kupaca se iskazuju kao dugoročna. Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjene za rezervisanja po osnovu umanjenja vrijednosti.

Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće biti u mogućnosti da naplati sve iznose koje potražuje u skladu sa prvobitnim uslovima. Značajne finansijske poteškoće kupca, vjerovatnoća da će kupac biti nelikvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 180 dana od datuma dospeljeća) se smatraju indikatorima da je vrijednost potraživanja umanjena, koji se dalje razmatraju od strane menadžmenta za individualna potraživanja. Shodno paragrafu 62. MRS 39, kada su objektivni dokazi ograničeni ili nijesu u potpunosti relevantni, preduzeće koristi svoje iskustvo i rasuđivanje za procjenu naplativosti potraživanja. Korišćenje razumnih procjena je ključni dio procesa sastavljanja finansijskih iskaza i ne umanjuje njihovu pouzdanost, shodno paragrafu 62. MRS 33, 39 i MRS 8. Iznos rezervisanja predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih prvobitnom efektivnom kamatnom stopom.

Prilikom mjesečnog zatvaranja računa, utvrđivanje rezervisanja za nenaplaćena potraživanja vrše se na sledeći način:

Rezervisanja za nenaplaćena potraživanja utvrđuju se za potraživanja starija od 6 ili 12 mjeseci, u zavisnosti od stepena naplate, sa sledećim izuzecima:

- potraživanja od institucija, koje se finansiraju iz državnog budžeta -neće biti rezervisana;
- što se tiče klijenata iz kategorije Domaćinstava i Ostalih potrošača, ne moraju biti rezervisana potraživanja klijenata koji su potpisali sporazum (protokol) o vraćanju duga i koji ga poštuju;
- što se tiče potraživanja od ostalih potrošača za koje imamo informacije o stečaju, moraju biti rezervisana 100%;
- pravila ovdje opisana važe i za potraživanja od Direktnih potrošača osim ukoliko menadžment kompanije ne procijeni drugačije, na osnovu raspoloživih informacija;

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrijednosti, a iznos obezvrjeđenja se priznaje u bilansu uspjeha u okviru pozicije „ostali rashodi“. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrijednosti potraživanja. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspjeha u okviru „ostalih prihoda“.

Direktan otpis potraživanja vrši se samo u slučaju kada su iscrpljene sve mogućnosti za naplatu tj. kada postoji rješenje suda o stečaju ili likvidiranom preduzeću.

3.12 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeljeća do tri mjeseca ili kraće, kratkoročni finansijski plasmani sa rokom dospeljeća do tri mjeseca i otvoreni akreditivi za plaćanje prema inostranstvu.

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.13 Finansijske obaveze**

Finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti, uvećanoj u slučaju kredita i pozajmica za direktne troškove transakcije.

Finansijske obaveze Društva uključuju obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja, kredite i pozajmice.

Svi krediti i pozajmice inicijalno se priznaju po nabavnoj vrijednosti koja predstavlja fer vrijednost primljenog iznosa umanjenog za iznos troškova povezanih sa pozajmicom. Nakon inicijalnog priznavanja, kamatonosni krediti i pozajmice naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti primjenom efektivne kamatne stope. Amortizovana vrijednost se izračunava uzimajući u obzir troškove, kao i popuste i premije pri izmirenju obaveza. Dobici i gubici se priznaju u bilansu uspjeha (kao prihod ili rashod) pri isknjiženju ili obezvređivanju obaveze, kao i tokom amortizacionog procesa.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je istekao rok važenja obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamijenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu ali pod značajno promijenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmijenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

3.14 Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja; kada je u većoj mjeri vjerovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta vjerovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji, mala.

Rezervisanje se odmjerava po sadašnjoj vrijednosti izdatka potrebnog za izmirenje obaveze, primjenom diskontne stope prije poreza koja odražava tekuću tržišnu procjenu vrijednosti za novac i rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog isteka vremena se iskazuje kao trošak kamate.

3.15 Tekući i odloženi porez na dobit

MRS 12 reguliše računovodstveni postupak za utvrđivanje poreza na dobit, kao i priznavanje privremenih razlika, odnosno odloženih poreskih obaveza i odloženih poreskih sredstava.

Troškovi poreza za period uključuju tekući i odloženi porez. Poreska obaveza se priznaje u bilansu uspjeha, izuzev iznosa koji se odnosi na stavke direktno priznate u kapitalu, u kom slučaju se i poreska obaveza priznaje u kapitalu.

a) Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa važećim Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, po stopi poreza na dobit koja se računa se u skladu sa navedenom Zakonom.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.15 Tekući i odloženi porez na dobit (nastavak)****b) Odloženi porez**

Odloženi porez na dobit se priznaje korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim iskazima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata.

Odloženi porez na dobit se odmjerava primjenom stope od 9% na osnovicu za obračun odloženog poreskog sredstva ili odložene poreske obaveze.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje samo do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze se netiraju kada postoji zakonski osnov da se netiraju tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na porez na dobit koji propisuje isti poreski organ jednom ili većem broju poreskih obveznika i kada postoji namjera da se računi izmire na neto osnovi.

3.16 Primanja zaposlenih**a) Obaveze za penzije**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto zarada zaposlenih obustavio doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati navedenim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca, kao i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

b) Ostala primanja zaposlenih - otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Društvo je obavezno da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u visini šest mjesečnih plata koju bi ostvario za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem se isplaćuje otpremnina, s tim što tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od šest prosječnih zarada po zaposlenom isplaćenih u Društvu, za mjesec koji prethodi mjesecu u kome se vrši isplata otpremnine.

Pored toga, Društvo isplaćuje i jubilarne nagrade. Broj mjesečnih zarada za jubilarne nagrade određuju se na osnovu broja godina koje je zaposleni proveo u Društvu.

Definisana obaveza za ostala primanja zaposlenih se procjenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara, primjenom metode projektovane kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primjenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze biti plaćene i koje imaju rok dospijanja koji približno odgovara rokovima dospijanja navedenih obaveze. Aktuarski dobici i gubici koji proističu iz iskustvenih korekcija i promjena u aktuarskim pretpostavkama obračunavaju se na teret ili u korist prihoda i/ili ostalog rezultata tokom očekivanog prosječnog preostalog radnog vijeka zaposlenih.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.16 Primanja zaposlenih (nastavak)****c) Otpremnine za raskid radnog odnosa**

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa prije datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa u zamjenu za otpremninu. Društvo priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbijedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u namjeri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih. Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

d) Stambeni krediti

Na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih EPCG, vrši se raspodjela sredstava za stambenu izgradnju i to:

- po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade,
- po osnovu dodjele stana pod povoljnim uslovima.

Po pravilniku koji važi na dan donošenja ovog dokumenta pravo na rješavanje stambene potrebe ima zaposleni:

- koji nije na odgovarajući način riješio stambenu potrebu po osnovu radnog odnosa ili ako njegov bračni drug nije riješio stambenu potrebu po istom osnovu
- koji ima najmanje 10 godina radnog staža u Društvu

Zaposleni koji obavljaju poslove od posebnog značaja za Društvo (Izvršni direktor, članovi Odbora direktora, Sekretar Društva i članovi menadžmenta Društva), ostvaruju pravo na rješavanje stambene potrebe na osnovu odluke Odbora direktora i prije navršenih 10 godina radnog staža u Društvu, uz obavezu da ostanu u radnom odnosu u Društvu do kraja perioda na koji su birani (Izvršni direktor, Sekretar Društva i članovi Odbora direktora), odnosno 10 godina od dana rješavanja stambene potrebe za članove menadžmenta Društva.

Kreditna obaveza zaposlenih (po osnovu sredstava koja se dodjeljuju po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade) utvrđuje se tako što se za svaku godinu radnog staža obaveza umanjuje u skladu sa Pravilnikom, s tim da kreditna obaveza ne može biti manja od 25% ukupnog iznosa sredstava dobijenih po osnovu kredita. Kredit se dodjeljuje sa rokom otplate i kamatnom stopom koji su definisani Pravilnikom.

Na pisani zahtjev zaposlenog, rok otplate kreditne obaveze može biti kraći od definisanog, sa istom kamatnom stopom.

Zaposleni koji ponudi isplatu ukupnog, odnosno neatplaćenog iznosa kreditne obaveze po osnovu dodijeljenog kredita, ima pravo na dodatni popust od 20% i oslobađa se od obaveza plaćanja kamata, odnosno preostalog dijela iste.

Ukoliko dođe do izmjene pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih, u smislu promjene navedenog, za obračun se koriste elementi iz važećeg pravilnika.

3.17 Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrijednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Društva. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta, osim prihoda od distributivnih potrošača, koji se prikazuju sa popustom. Društvo priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti, kada je vjerovatno da će u budućnosti Društvo imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Društva kao što je u daljem tekstu opisano.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.17 Priznavanje prihoda (nastavak)****a) Prihod od prodaje električne energije**

Prihod od prodaje električne energije se priznaje kada Društvo isporuči električnu energiju kupcu, čak i onda kada isporučena energija još uvijek nije fakturirana. Prihod od prodaje električne energije distributivnim kupcima u Crnoj Gori zavisi od cijena električne energije utvrđenih od strane Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore, u skladu sa zakonskim ograničenjima, dok se prihod od prodaje električne energije direktnim kupcima i kupcima u inostranstvu zasniva na posebnim ugovorima zaključenim sa kupcima.

b) Prihod od prodaje usluga

Prihod od prodaje usluga priznaje se u periodu kada je usluga izvršena.

c) Prihod od kamata

MRS 18, između ostalog, reguliše računovodstveni tretman prihoda od kamata.

Prihod od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope. U slučaju umanjenja vrijednosti potraživanja, Društvo umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja do nadoknadivog iznosa, koji predstavlja procijenjeni budući novčani tok diskontovan po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta, i nastavlja da prikazuje promjene diskonta kao prihod od kamate. Prihod od kamate na zajmove čija je vrijednost umanjena utvrđuje se primjenom metode prvobitne efektivne kamatne stope.

3.18 Državna davanja

Državna davanja se priznaju po fer vrijednosti kada postoji razumno uvjerenje da će se Društvo pridržavati uslova povezanih sa njim i da će državna davanja biti primljena.

Državna davanja koje se odnose na troškove se razgraničavaju i priznaju u bilansu uspjeha tokom perioda koji je potreban da se upare sa troškovima koje kompenzuju.

Državna davanja koje se odnose na kupovinu nekretnina, postrojenja i opreme se uključuju u ostale dugoročne obaveze i priznaju se u bilansu uspjeha primjenom proporcionalne metode tokom očekivanog vijeka upotrebe odnosnih sredstava, u skladu sa MRS 20.

3.19 Troškovi pozajmljivanja

MRS 23 reguliše računovodstveni tretman troškova pozajmljivanja.

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva kojem je obavezno potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju (sredstvo koje se kvalifikuje) kapitalizuju se kao dio nabavne cijene tog sredstva. Kapitalizacija troškova pozajmljivanja nastavlja se do dana kada su sredstva spremna za svoju namjeravanu upotrebu ili prodaju. Društvo kapitalizuje troškove pozajmljivanja koji bi bili izbjegnuti da nije bio učinjen izdatak za sredstvo koje se kvalifikuje. Kapitalizovani troškovi pozajmljivanja izračunavaju se na osnovu prosječnog troška Društva koji se odnosi na finansiranje (ponderisani prosjek troškova pozajmljivanja se primjenjuje na troškove po osnovu nabavke sredstva koje se kvalifikuje), osim u mjeri u kojoj su sredstva pozajmljena isključivo za potrebe sticanja sredstva koje se kvalifikuje. Kada do toga dođe, stvarni troškovi pozajmljivanja, umanjeni za svaki prihod od investiranja po osnovu privremenog investiranja tih pozajmljivanja, kapitalizuju se.

Samo troškovi pozajmljivanja nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje, do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavnu vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije ili poslije perioda kapitalizacije, bez obzira na to da li su nastali po osnovu namjenskih ili nenamjenskih pozajmica za sticanje konkretnog sredstva, priznaju se kao rashod perioda.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**3.19 Troškovi pozajmljivanja (nastavak)**

Pod periodom kapitalizacije podrazumijeva se period od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje, do momenta kada su suštinski završene sve aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremio za planiranu upotrebu ili prodaju.

Datum početka kapitalizacije je datum kada Društvo prvi put ispuni svaki od sledećih uslova:

- napravi izdatke za sredstvo
- napravi troškove pozajmljivanja
- preduzme aktivnosti neophodne da bi se sredstvo pripremio za planiranu upotrebu ili prodaju.

Neophodne aktivnosti pripreme sredstva za planiranu upotrebu ili prodaju obuhvataju i tehnički i administrativni rad koji prethodi započinjanju fizičke gradnje.

3.20 Preračunavanje stranih valuta**(a) Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja**

Stavke uključene u finansijske iskaze Društva odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Društvo posluje ("funkcionalna valuta"). Finansijski iskazi Društva pripremljeni su u valuti Euro koja predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja Društva.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju po osnovu kredita, gotovine i gotovinskih ekvivalenata prikazuju se u bilansu uspjeha u okviru pozicije „Finansijski prihodi / rashodi“.

3.21. Izvještavanje o segmentima

O poslovnim segmentima izvještava se na način koji je konzistentan sa internim izvještavanjem za potrebe glavnog donosioca poslovnih odluka. Glavni donosilac poslovnih odluka koji je odgovoran za raspodjelu resursa i procjenu rezultata poslovanja poslovnih segmenata je identifikovan kao Odbor direktora koji donosi strateške odluke.

3.22. Transferne cijene

Društvo na godišnjem nivou izrađuje Elaborat o transfernim cijenama u skladu sa Uputstvom i efekte istog evidentira u Zakonom predviđenom roku.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Računovodstvene procjene i prosuđivanja se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna. Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, a koje snose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini, predstavljene su u daljem tekstu:

a) Korisni vijek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima kao i na širokom broju ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog korisnog vijeka trajanja se preispituje godišnje ili kada postoje indikacije značajnih promjena u pretpostavkama.

b) Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme

Obezvredjenje postoji kada sadašnja vrijednost sredstava ili jedinice koja generiše novac prevazilazi nadoknadivu vrijednost, koja je viša između fer vrijednosti umanjenja za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Fer vrijednost se zasniva na nezavisnim prodajnim transakcijama sličnih sredstava ili posmatranim tržišnim cijenama umanjenim za dodatne troškove otuđenja sredstava. Obračun upotrebne vrijednosti se zasniva na modelu diskontovanih novčanih tokova. Nadoknadi iznos je najosjetljiviji na promjene diskontne stope koja se koristi za diskontovanje novčanih tokova, kao i na buduće novčane tokove koji se očekuju i njihovu stopu rasta koja se koristi za svrhe ekstrapolacije.

c) Obezvredjenje učešća u kapitalu

Obezvredjenje učešća u kapitalu zavisnih društava se zasniva na najboljoj procjeni nadoknativog iznosa od strane rukovodstva. Nadoknadi iznos je veća vrijednost između fer vrijednosti i upotrebne vrijednosti. Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 23.

d) Porez na dobit

Društvo podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u skladu sa poreskim propisima Crne Gore. Poreske prijave su predmet odobrenja od strane poreskih organa koji imaju pravo da izvrše naknadne kontrole evidencija poreskog obveznika. Društvo priznaje rezervisanje na osnovu razumnih procjena za moguće efekte pitanja proizašlih iz kontrola poreskih organa. Iznos takvih rezervacija se zasniva na raznim faktorima kao što su iskustvo prethodnih revizija od strane poreskih organa i različitih tumačenja poreske regulative od strane poreskog obveznika i poreskih organa. Takve razlike u tumačenjima mogu na nastanu po osnovu raznih pitanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)***e) Obaveze za otpremnine za odlazak u penziju***

Sadašnja vrijednost obaveza za otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjenja uslova zavisi od brojnih faktora koji se određuju na aktuarskoj osnovi korišćenjem brojnih pretpostavki. Pretpostavke korišćene prilikom određivanja neto troškova (prihoda) za penzije uključuju diskontnu stopu, kretanje zarada, fluktuacija zaposlenih, tablice smrtnosti. Bilo koje promjene u ovim pretpostavkama uticaće na knjigovodstvenu vrijednost obaveza za penzije.

Društvo određuje odgovarajuću diskontnu stopu na kraju svake godine. To je kamatna stopa koja treba da bude primijenjena prilikom određivanja sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih isplata za koje se očekuje da će biti potrebne u cilju izmirenja obaveza za otpremnine za odlazak u penziju. Prilikom određivanja odgovarajuće diskontne stope, Društvo uzima u razmatranje kamatne stope visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za otpremnine za odlazak u penziju biti plaćene i koje imaju rok dospijeca koji približno odgovara rokovima dospijeca obaveze za penzije.

Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 32.

f) Obaveze za oprošteni dio duga po osnovu stambenih kredita

Sadašnja vrijednost obaveza Društva po osnovu budućih umanjenja kreditnih obaveza zaposlenih (odobrenih u postupcima rješavanja njihovih stambenih potreba) zavisi od brojnih faktora koji se određuju na aktuarskoj osnovi korišćenjem raznih pretpostavki. Pretpostavke korišćene prilikom određivanja neto sadašnje vrijednosti navedenih obaveza uključuju diskontnu stopu, kretanje zarada, fluktuacija zaposlenih, tablice smrtnosti. Bilo koje promjene u ovim pretpostavkama uticaće na knjigovodstvenu vrijednost navedenih obaveza.

Društvo određuje odgovarajuću diskontnu stopu na kraju svake godine. To je kamatna stopa koja treba da bude primijenjena prilikom određivanja sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih isplata za rješavanje stambenih potreba zaposlenih i pripadajućeg dijela odobrenog umanjenja kredita. Pored standardnih aktuarskih pretpostavki koje se koriste i za određivanje obaveza za otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjenja uslova, prilikom određivanja sadašnje vrijednosti navedenih obaveza koriste se i pretpostavke o vjerovatnoći uzimanja kredita u odnosu na godine radnog staža. Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 32.

g) Sudski sporovi

Društvo vrši rezervisanje za odlive sredstava koji mogu nastati po osnovu aktivnih sudskih sporova koji se vode protiv Društva na dan sastavljanje finansijskih iskaza a prema očekivanom ishodu pojedinačnih sudskih sporova. Ako postoji vjerovatnoća veća od 50% da se sudski spor sa negativnim ishodom dogodi, Društvo vrši rezervisanje do iznosa koji je potreban da se izmiri obaveza u cjelosti. Iako Društvo poštuje načelo opreznosti prilikom procjene, s obzirom da postoji velika doza neizvjesnosti, u određenim slučajevima stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. U Napomeni 33 su detaljnije objelodanjene okolnosti u vezi sudskih sporova koji se vode protiv Društva na dan 31. decembra 2020. godine.

h) Rezervisanja za troškove rekultivacije deponije pepela i šljake

Društvo je procijenilo troškove za rekultivacije deponije pepela i šljake. Prilikom utvrđivanja iznosa rezervisanja pretpostavke i procjene koje su izvršene se odnose na troškove uklanjanja, očekivanje i vrijeme nastanka troškova. Dodatne informacije su objelodanjene u Napomeni 33.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)***i) Obezvređenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja***

Društvo obračunava obezvređenje sumnjivih potraživanja na osnovu procijenjenih gubitaka koji nastaju, jer dužnici nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređenja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranijem iskustvu sa otpisom, bonitetu kupaca i promjenama u uslovima plaćanja. Ovo zahtijeva procjene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Po mišljenju rukovodstva, nema dodatnih rezervisanja za obezvređenje, koja treba da budu uključena u finansijske iskaze Društva.

j) Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju

Društvo se rukovodi smjernicama MRS 39 da odredi kada je vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju umanjena. Ovo određivanje zahtijeva značajno prosuđivanje. Prilikom prosuđivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od nabavne vrijednosti ulaganja; finansijsko stanje primaoca ulaganja i izgleda za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

5. POSLOVNI SEGMENTI

Odbor direktora Matičnog Društva analizira segmente poslovanja. Na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, poslovne aktivnosti Grupe su organizovane u okviru jednog poslovnog segmenta - proizvodnja distribucija i snabdijevanje električnom energijom, i proizvodnja uglja.

6. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbijedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Da bi očuvalo odnosno korigovalo strukturu kapitala, Grupa može da izvrši korekciju budućih isplata dividendi akcionarima, vrati kapital akcionarima, izda nove akcije, ili, pak, može da proda sredstva kako bi smanjilo dugovanje.

Grupa, kao i ostala društva koja posluju unutar iste djelatnosti, prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Grupe i njenog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2022. i 2021. godine koeficijent zaduženosti Grupe bio je kao što slijedi:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze po osnovu dugoročnih i kratkoročnih kredita - ukupno (Napomena 34)	75,498,489	57,365,536
Minus: Gotovina na računima i u blagajni (Napomena 28)	<u>(53,952,029)</u>	<u>(40,547,036)</u>
I Neto dugovanje	21,546,460	16,818,500
 II Sopstveni kapital	 <u>1,123,486,230</u>	 <u>1,139,107,058</u>
III Kapital - ukupno (I+II)	<u>1,145,032,690</u>	<u>1,155,925,558</u>
 <i>Koeficijent zaduženosti (I/III*100)</i>	 <u>1.19%</u>	 <u>1.45%</u>

7. PRIHODI OD PRODAJE- NETO PRIHOD

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od prodaje električne energije - Domaćinstva i ostali potrošači	215,927,529	205,861,997
Prihodi od prodaje električne energije - Izvoz	213,926,454	84,457,029
Prihodi od prodaje električne energije u zemlji i direktni potrošači	5,709,201	26,807,190
Prihodi od priključenja	16,075.800	10,694,781
Prihodi od prodaje po osnovu pružanja pomoćnih usluga (sekundarna, tercijarna regulacija,...)	8,741,653	9,106,238
Prihodi za pokriće gubitaka u prenosnoj mreži	19,295,965	2,234,398
Ostali prihodi iz poslovanja	15,307,471	2,926,431
Prihodi od prodaje el.energije u zemlji-trgovina	1,039,719	-
Prihodi od prodaje usluga ostalim licima	<u>3,546,392</u>	<u>474,885</u>
Ukupno	<u>499,570,184</u>	<u>342,562,949</u>

8. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od upotrebe robe za materijal	5,312,685	1,832,897
Prihodi po osnovu upotrebe proizvoda za osnovna sredstva	<u>102,774</u>	<u>66,309</u>
Ukupno	<u>5,415,459</u>	<u>1,899,206</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

9. OSTALI PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	1,865,978	1,108,809
Prihodi od prodaje usluga na inostranom tržištu	765,881	1,866,154
Ukupno	<u>2,631,859</u>	<u>2,974,963</u>

10. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Ukidanje rezervisanja za sporove	226,789	8,863,561
Drugi nepomenuti prihodi	1,450,061	966,615
Prihodi ranijih godina	298,586	369,559
Prihodi od ukidanja ostalih dugorocnih rezervisanja	3,867,160	3,213,886
Dobici od prodaje zaliha	192,728	83,565
Prihodi po osnovu povraćaja poreza i doprinosa	155,551	153,512
Ukupno	<u>6,190,875</u>	<u>13,650,698</u>

11. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE I TROŠKOVI MATERIJALA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Nabavna vrijednost uvezene električne energije	187,380,427	62,147,976
Nabavna vrijednost električne energije kupljene u zemlji	86,574,576	43,236,339
Troškovi goriva i maziva	10,049,653	6,405,916
Troškovi uglja za TE „Pljevlja”	4,097,732	4,266,991
Troškovi sirovina i osnovnog materijala	5,555,909	4,214,499
Troškovi rezervnih djelova	3,397,198	2,942,624
Nabavna vrijednost prodate robe - ostalo	15,006,850	5,163,338
Troškovi hemikalija za TE „Pljevlja”	276,217	397,420
Troškovi mazuta za TE „Pljevlja”	456,484	271,843
Ukupno	<u>312,795,046</u>	<u>129,046,946</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

12. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi rezervisanja		
Troškovi rezervisanja za stambene kredita (Napomena 32)	3,143,415	3,163,216
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	973,663	1,691,105
	<u>4,117,078</u>	<u>4,854,321</u>
Troškovi nadoknada za korišćenje prenosne mreže (Napomena 41)	28,248,892	25,569,859
Troškovi po osnovu emisije CO2	-	7,000,010
Troškovi poreza	7,989,961	7,634,362
Troškovi održavanja	8,133,191	8,159,562
Drugi poslovni rashodi	5,956,722	6,424,087
Rashodi po osnovu ugovora o pružanju pomoćnih usluga	5,197,779	2,432,224
Naknade za korišćenje voda	3,344,600	3,199,683
Troškovi naknada i taksi	1,766,100	1,665,912
Sponzorstva	1,844,631	1,465,000
Poštanske usluge - dostavljanje faktura	867,924	1,124,285
Premije osiguranja	1,816,305	1,584,546
Troškovi prekomjerno preuzete reaktivne energije	842,748	768,315
Sudski troškovi i naknade sudskim izvršiteljima	559,962	705,465
Troškovi reklame i propaganda	728,668	470,475
Obezbjeđenje objekata	1,169,212	866,928
Troškovi usluga savjetovanja i pravnih usluga	1,651,418	1,231,161
Troškovi voda i komunalnih usluga	843,581	858,102
Troškovi bankarskih provizija	564,317	652,645
Ostale poštanske usluge	670,780	684,389
Troškovi licenci	610,091	577,711
Štampanje računa za el.energiju	165,092	141,973
Naknade operateru tržišta	238,972	276,716
Troškovi nadoknada za gubitke u prenosnoj mreži (Napomena 41)	4,057,925	3,875,229
Trošak usluga manipulacija - Prenos	370,513	-
Zakup	980,444	568,216
	<u>82,736,906</u>	<u>82,791,176</u>

13. AMORTIZACIJA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Troškovi amortizacije nekretnine, postrojenja i oprema	52,848,358	48,244,970
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	1,119,221	998,686
	<u>53,967,579</u>	<u>49,243,656</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. NETO TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I LIČNI RASHODI

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Zarade i naknade zarada	49,143,081	35,136,002
Troškovi otkupa radnog mjesta	1,691,867	2,507,039
Ostali lični rashodi	6,839,674	2,814,336
Troškovi pomoći zaposlenima i članovima porodica	1,226,565	335,060
Otpremnine za penzije i jubilarne nagrade	227,435	-
Troškovi dnevnica na službenom putu	177,685	213,463
Naknada za prevoz zaposlenih	91,591	240,677
Ukupno	<u>59,397,898</u>	<u>41,246,577</u>

15. TROŠKOVI POREZA I DOPRINOSA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Doprinosi za penzije	14,751,223	11,969,970
Ostali doprinosi	1,233,109	7,324,633
Porezi	5,461,632	5,988,491
Ukupno	<u>21,445,964</u>	<u>25,283,094</u>

16. FINANSIJSKI PRIHODI PO OSNOVU TEKUĆIH POTRAŽIVANJA OD NEPOVEZANIH PRAVNIH LICA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od zateznih kamata	307,238	558,806
Prihodi od kamata - domaćinstva	2,150,437	2,667,057
Prihodi od kamata - ostala potrošnja	1,348,232	1,414,194
	<u>3,805,907</u>	<u>4,640,057</u>

17. VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE KRATKOROČNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA I FINANSIJSKIH ULAGANJA KOJI SU DIO OBTNE IMOVINE

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi/(rashodi) po osnovu usklađivanja potraživanja od domaćih kupaca-ostala potrošnja	1,935,380	(3,405,483)
Prihodi/(rashodi) po osnovu usklađivanja potraživanja od domaćih kupaca-domaćinstva	10,665,251	720,820
Prihodi/(rashodi) po osnovu usklađivanja potraživanja od domaćih kupaca-direktni potrošači	1,701,105	1,885,257
Ostali prihodi/(rashodi) po osnovu usklađivanja	90,497	11,836
Ukupno	<u>14,392,233</u>	<u>(787,570)</u>

Tokom 2022. godine zaključen je veliki broj novih sporazuma o izmirenju starog duga, povećan je broj redovnih platiša kao i stepen naplate potraživanja. Shodno tome, Odbor direktora je donio Odluku da se ispravka vrijednosti potraživanja vrši za ona potraživanja koja su starija od godinu dana, umjesto prethodnih 6 mjeseci, kako je i definisano usvojenim računovodstvenim politikama. Navedena promjena dovela je do ukidanja dijela ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE PO OSNOVU ODNOSA SA NEPOVEZANIM LICIMA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Rashodi po osnovu kamata na kredite	1,929,928	1,931,513
Ostali rashodi po osnovu kamata	394,660	462,370
Zatezne kamate	20,420	127,377
Negativne kursne razlike	48,610	49,799
Ukupno	<u>2,393,618</u>	<u>2,571,059</u>

19. PORESKI RASHOD PERIODA

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Obračunati tekući porez u toku godine	4,125,845	5,066,755
Odloženi poreski prihod/(rashod)	(443,818)	(2,788,134)
Ukupno poreski prihod perioda	<u>3,682,027</u>	<u>2,278,621</u>

20. ZARADA PO AKCIJI

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Dobit za godinu	(8,688,991)	27,977,185
Ponderisani prosječni broj akcija	118,132,402	118,132,402
Zarada po akciji u EUR	<u>(0.0736)</u>	<u>0.2368</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

21. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Koncesije i licence	NU u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
1. januar 2021. godine	18,959,265	515,697	19,474,962
Nabavke	159,624	278,215	437,839
Rashod	(55)	-	(55)
Reklasifikacija	-	(12,815)	(12,815)
Promjena vrijednosti zbog procjene	(1,625)	-	(1,625)
Prenos sa investicija u toku	392,466	(426,128)	(33,662)
Stanje na dan			
31. decembra 2021. Godine	19,509,675	367,784	19,877,459
Nabavke/povećanje avansa	-	487,809	487,809
Prenos sa investicija u toku	-	-	-
Rashod	410,073	(281,239)	128,834
	(17,104)	-	(17,104)
Stanje na dan			
31. decembar 2022. godine	19,902,644	574,354	20,476,998
Ispravka vrijednosti			
1. januar 2021. godine	15,972,417	-	15,972,417
Rashod	-	-	-
Amortizacija (Napomena 13)	998,686	-	998,686
Rashod	(162,347)	-	(162,347)
Promjena vrijednosti zbog procjene	(1,625)	-	(1,625)
Stanje na dan			
31. decembra 2021. godine	16,807,131	-	16,807,131
Amortizacija (Napomena 13)	1,152,090	25,300	1,177,390
Rashod	(2,620)	-	(2,620)
Stanje na dan			
31. decembar 2022. godine	17,956,601	25,300	17,981,901
Neto sadašnja vrijednost:			
- 31. decembra 2022. godine	1,946,043	549,054	2,495,097
- 31. decembar 2021. godine	2,702,544	367,784	3,070,328

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti	Mašine i oprema	NPO u pripremi i avansi	Ukupno
Nabavna vrijednost					
1. januar 2021. godine	199,795,124	654,499,207	1,272,748,041	66,077,573	2,193,119,944
Nabavke	-	1,946,902	400,452	38,661,952	41,009,306
Rashod i otuđenja	(65,892)	(133,100)	(4,436,726)	(1,511,588)	(6,147,306)
Prenos sa investicija u toku	1,368,372	5,438,951	36,549,476	(43,280,699)	76,100
Promjena vrijednosti zbog procjene	2,705,872	94,187,527	81,819,175	138,944	178,851,518
31. decembar 2021. godine	203,803,475	755,939,487	1,387,080,418	60,086,182	2,406,909,562
Nabavke/povećanje avansa	-	5,138,194	390,874	78,090,998	83,620,066
Nabavke (projekti Solari)	-	-	-	7,338,159	7,338,159
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	-	-	-	16,566	16,566
Rashod i otuđenja/smanjenje avansa	(187,587)	(159,000)	(4,585,817)	(3,177,577)	(8,109,981)
Prenos sa investicija u toku	407,922	1,924,379	39,921,259	(42,041,140)	212,420
Promjena klasifikacije I ostalo	-	-	-	223,067	223,067
31. decembar 2022. godine	204,023,810	762,843,060	1,422,806,734	100,536,255	2,490,209,859
Ispravka vrijednosti					
1. januar 2021. godine	-	342,556,526	852,886,091	-	1,195,442,617
Rashod i otuđenja	-	(75,221)	(3,825,849)	-	(3,901,070)
Amortizacija (Napomena 13)	-	10,086,505	38,158,465	-	48,244,970
Ispravka vrijednosti otkupljene infrastructure	-	7,315	89,885	-	97,200
Promjena vrijednosti zbog procjene	-	77,142,818	25,927,822	-	103,070,640
31. decembar 2021. godine	-	429,717,943	913,236,414	-	1,342,954,357
Rashod i otuđenja	-	(64,180)	(3,665,988)	-	(3,730,168)
Amortizacija (Napomena 13)	-	13,684,269	39,379,462	20,160	53,083,891
31. decembar 2022. godine	-	443,338,032	948,949,887	20,160	1,392,308,079
Neto sadašnja vrijednost:					
- 31. decembar 2022. godine	204,023,810	319,505,028	473,856,847	100,516,095	1,097,901,779
- 31. decembar 2021. godine	203,803,475	326,221,544	473,844,004	60,086,182	1,063,955,204

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Nematerijalna ulaganja, građevinski objekti, postrojenja, oprema, investicije u toku i investicione nekretnine Matičnog društva su procijenjeni na dan 1. januar 2021. godine i na dan 31. decembar 2021. godine od strane nezavisnih procjenitelja. Procjena je izvršena primjenom tržišnog pristupa za zemljište, upravne i druge zgrade za vršenje kancelarijskih poslova, ugostiteljstva i turizma; troškovnog pristupa (sadašnji trošak zamjene) za ostala navedena sredstva koja služe za obavljanje energetske djelatnosti i prinostnog pristupa za potrebe utvrđivanja upotrebne vrijednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.

Ukupna procijenjena vrijednost imovine koja je bila predmet procjene na 1. januar 2021. godine uvećana je za EUR 26,237,510 u odnosu na vrijednost iste imovine prije procjene. Ukupna procijenjena vrijednost imovine koja je bila predmet procjene na 31. decembar 2021. godine uvećana je za EUR 36,449,104 u odnosu na vrijednost iste imovine nakon procjene na dan 1. januara 2021. godine. Kada se uzme u obzir ispravka vrijednosti u 2021. godini zbog godišnje amortizacije, ukupno povećanje vrijednosti na dan 31. decembar 2021. godine u odnosu na 31. decembar 2020. godine prije procjene iznosi EUR 29,292,972.

Tokom 2022. godine, kao i tokom prethodnih godina, Grupa je usaglašavala vlasničke listove sa podacima iz Registra osnovnih sredstava. Shodno pomenutom, rukovodstvo je utvrdilo da pojedina dokumenta o vlasništvu i dalje nedostaju. Međutim, Grupa je oduvijek koristila relevantna sredstva evidentirana u okviru Nekretnina, postrojenja i opreme koja su evidentirana u registru osnovnih sredstava i kontrolisala prilive Grupe po osnovu njihovog korišćenja.

Shodno pomenutom, rukovodstvo Matičnog Društva i zavisnog društva CEDIS ulažu značajne napore u cilju pribavljanja potrebne dokumentacije o vlasništvu za sredstva čija je sadašnja vrijednost na dan 31. decembra 2022. godine EUR 33,093,590 (31. decembra 2021. godine: EUR 34,062,020).

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	4,817,329	4,693,744
Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	6,491,265	7,005,555
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	<u>5,410,603</u>	<u>7,979,403</u>
Stanje na dan	<u>16,719,197</u>	<u>19,678,702</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.1. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

Naziv društva	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.		Učešće %	Zemlja osnivanja
	Bruto	Neto	Bruto	Neto		
Prva Banka Crne Gore a.d., - obične akcije	10,363,518	3,527,800	10,363,518	3,527,943	19.76%	Crna Gora
Prva Banka Crne Gore a.d., - preferencijalne akcije	3,000,064	775,486	3,000,063	775,486	100.00%	Crna Gora
Rekreaturs Beograd	870,520	-	870,520	-	2.00%	Srbija
Invest banka Montenegro a.d., Podgorica	112,484	-	112,484	-	1.53%	Crna Gora
Castelo Montenegro a.d., Pljevlja	29,018	-	29,018	-	1.50%	Crna Gora
Novi Prvoborac a.d., Herceg Novi	1,008	-	1,008	-	1.80%	Crna Gora
Beogradska banka	558	-	558	-	-	Srbija
Hotel Montel Glava Zete d.o.o., Nikšić	175,679	-	175,679	-	25.00%	Crna Gora
Berza električne energije doo Podgorica	389,995	-	389,995	389,995	33.33%	Crna Gora
Ostala pravna lica	456	456	455	455	-	-
Green Gvozd doo, Podgorica	123,592	123,592	-	-	7.97%	Crna Gora
Crnagoracoop u stečaju, Danilovgrad	2,207	-	2,207	-	1.54%	Crna Gora
Ukupno	15,069,099	4,817,329	14,945,505	4,693,744		
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(10,251,770)</i>		<i>(10,251,761)</i>			
	4,817,329		4,693,744			

Dana 07. avgusta 2019. godine Odbor direktora Matičnog Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 30,000 tako da ukupan ulog u ovo društvo na 31.12.2019. godine iznosi EUR 149,995. Dana 19. februara 2020. godine Odbor direktora Matičnog Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 15,000.

Takođe, dana 14. maja 2020 godine Odbor direktora Matičnog Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 15,000 tako da ukupan ulog u ovo društvo na 31.12.2020. godine iznosi EUR 179,995.

Dana 21. juna 2021. godine Odbor direktora Društva donio je Odluku o povećanju uloga u Berzu električne energije d.o.o. Podgorica za EUR 210,000, tako da ukupan ulog u ovo društvo na 31. decembra 2021. godine iznosi EUR 389,995.

30.06.2021 godine, Skupština akcionara Društva je donijela Odluku o unosu nenovčanog uloga u povezano lica Green Gvozd doo Podgorica kojim se u osnovni kapital pomenutog društva unosi zemljište i prava službenosti u ukupnoj vrijednosti od EUR 61,499. Odbor direktora je 28.10.2021 godine donio Odluku o unosu nenovčanog uloga u povezano lice Green Gvozd doo Podgorica u iznosu od EUR 55,934. Navedeni iznos predstavlja procijenjenu vrijednost zemljišta. 01.11.2022 godine, Odbor direktora donio je Odluku o unosu nenovčanog uloga u povezano lice Green Gvozd doo Podgorica u iznosu od EUR 6,160. Navedeni iznos predstavlja procijenjenu vrijednost zemljišta i prava službenosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.2. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)

Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica) na dan 31. decembra 2022 i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sledećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Subordinirani dug Prvoj banci	6,000,000	6,000,000
Kreditni prosljeđeni društvu CGES a.d	1,113,611	1,818,680
Dio kredita koji dospijeva u roku od godinu dana	<u>(622,346)</u>	<u>(813,125)</u>
	491,265	1,005,555
Stanje na dan	<u>6,491,265</u>	<u>7,005,555</u>

Aneksom IV od 29. februara 2016. za iznos duga od EUR 6,000,000 definisani su sljedeći uslovi:

- kamatna stopa od 7,50% počev od 01. marta 2016. do 28. februara 2018;
- kamatna stopa 7,25% počev od 01. marta 2018. do 29. februara 2020;
- kamatna stopa 6,28% počev od 01. marta 2020. do 01. aprila 2024.

Aneksom V od 27.11.2019. godine produžen je rok dospjeća na 01.04.2026. godine uz kamatnu stopu od 6.28%, dok je Aneksom VI od 15.03.2021. godine produžen je rok dospjeća na 01.04.2028. godine uz istu kamatnu stopu. Društvo je u 2022 godini uputilo zahtjev PBCG za povlačenjem sredstava koja se odnose na subordinirani dug, a po tom osnovu je PBCG uputila zahtjev CBCG bez čije saglasnosti nije moguće povući navedena sredstva.

23.3. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja

Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja na dan 31. decembra 2022 i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sledećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Dugoročni depoziti	1,603,000	4,003,000
Kreditni zaposlenima	<u>3,807,603</u>	<u>3,976,403</u>
Stanje na dan	<u>5,410,603</u>	<u>7,979,403</u>

Dugoročni depoziti

Dugoročni depoziti kod banaka na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sledećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Prva banka Crne Gore a.d., Podgorica	1,603,000	4,003,000
Stanje na dan	<u>1,603,000</u>	<u>4,003,000</u>

Kreditni zaposlenima

Kreditni odobreni zaposlenima za rješavanje stambenih potreba na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sledećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Kreditni zaposlenima	4,933,958	5,151,144
Minus: Ispravka vrijednosti	<u>(1,126,355)</u>	<u>(1,174,741)</u>
Stanje na dan	<u>3,807,603</u>	<u>3,976,403</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (Nastavak)

23.3. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja (Nastavak)

Na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Matičnom Društvu, vrši se raspodjela sredstava za stambenu izgradnju i to:

- po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade,
- po osnovu poboljšanja uslova stanovanja.

Kreditna obaveza zaposlenih (po osnovu sredstava koja se dodjeljuju po osnovu kupovine, odnosno izgradnje stana ili porodične stambene zgrade) utvrđuje se tako što se za svaku godinu ukupnog radnog staža kreditna obaveza umanjuje za 3,4%, s tim da kreditna obaveza ne može biti manja od 25% ukupnog iznosa sredstava dobijenih po osnovu kredita. Kredit se dodjeljuje sa rokom otplate od 20 godina i kamatnom stopom od 1,5% godišnje na preostali iznos kredita.

Zaposleni koji ponudi isplatu ukupnog iznosa dodijeljenog kredita u roku od 1 godine, ima pravo na dodatni popust od 20% i oslobađa se od obaveza plaćanja kamata.

Obračun fer vrijednosti stambenih kredita vrši se na kraju svakog obračunskog perioda, tako što se novčani tokovi po osnovu preostalog iznosa glavnice kredita na kraju godine (31. decembar) diskontuju tržišnom kamatnom stopom u godinama kada su krediti odobeni. Efekti po osnovu promjene fer vrijednosti stambenih kredita evidentiraju se u bilansu uspjeha na poziciji finansijskih prihoda i rashoda.

24. ZALIHE

Zalihe na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazane su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Materijal	34,827,344	14,679,188
Rezervni djelovi	10,144,103	9,349,705
Ostale zalihe	1,065,644	941,244
Avansi za zalihe i usluge	816,685	320,170
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(5,031,145)</i>	<i>(4,823,180)</i>
Stanje na dan	<u>41,822,631</u>	<u>20,467,127</u>

Promjene na ispravci vrijednosti zaliha za 2022. i 2021. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stanje na dan 1. januar	4,823,180	4,761,500
Obezvrijeđeno u toku godine	219,611	187,396
Ukidanje obezvredjenja	<u>(11,646)</u>	<u>(125,716)</u>
Stanje na dan	<u>5,031,145</u>	<u>4,823,180</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Potraživanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Potraživanja po osnovu prodaje električne energije:		
- potraživanja od domaćinstava	117,168,238	121,049,254
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(86,921,455)</i>	<i>(97,601,648)</i>
	<u>30,246,783</u>	<u>23,447,606</u>
- potraživanja od ostalih potrošača (pravna lica)	60,055,072	59,120,291
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(37,071,708)</i>	<i>(39,086,349)</i>
	<u>2,983,364</u>	<u>20,033,942</u>
- potraživanja od direktnih potrošača	17,928,586	17,953,954
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(1,800,465)</i>	<i>(3,501,571)</i>
	<u>16,128,121</u>	<u>14,452,383</u>
- potraživanja neovlašćena potrošnja	19,334,498	19,062,821
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(18,304,312)</i>	<i>(18,347,515)</i>
	<u>1,030,186</u>	<u>715,306</u>
- potraživanja za izvoz električne energije	54,567,028	26,423,638
Neto potraživanja po osnovu prodaje električne energije	<u>124,955,482</u>	<u>85,072,875</u>
Potraživanja za energiju i pružene usluge	9,822,176	2,950,970
Potraživanja od države po osnovu subvencionisanja potrošača	282,286	521,383
Ostala potraživanja od kupaca	3,208,367	2,125,180
<i>Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja od kupaca</i>	<i>(1,381,870)</i>	<i>(1,428,130)</i>
	<u>4,169,403</u>	<u>4,169,403</u>
UKUPNO:	<u>136,886,441</u>	<u>89,242,278</u>
Potraživanja od ostalih povezanih lica	<u>3,777,173</u>	<u>2,421,461</u>
Potraživanja po osnovu kamata	3,179,723	3,234,669
Potraživanja od zaposlenih i za zaposlene	1,801,615	2,101,107
Potraživanja od države po osnovu preplaćenih taksi, poreza i doprinosa	17,504,296	16,049,416
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	40,074,055	11,474,039
Ostala nepomenta potraživanja	2,227,976	722,873
Bruto ostala potraživanja	<u>64,787,665</u>	<u>33,582,104</u>
<i>Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja</i>	<i>(8,208,877)</i>	<i>(7,650,095)</i>
Neto ostala potraživanja	<u>56,578,788</u>	<u>25,932,009</u>
Stanje potraživanja na dan	<u>197,242,402</u>	<u>117,595,748</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Promjene na ispravci vrijednosti potraživanja za 2022. i 2021. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

2022	Domaćinstva	Ostala potrošnja	Direktni Potrošači	Neovlašćena potrošnja	Total
Stanje na početku godine	97,601,648	39,086,349	3,501,571	18,347,515	158,537,082
Ispravka vrijednosti u toku godine	2,207,848	4,856,446	11,404	-	7,075,698
Ukidanje ispravke tokom godine	(12,873,099)	(6,866,883)	(1,712,510)	(43,203)	(21,495,695)
Direktan otpis	(14,942)	(4,204)	-	-	(19,146)
Stanje na kraju godine	86,921,455	37,071,708	1,800,465	18,304,312	144,097,940
2021	Domaćinstva	Ostala potrošnja	Direktni Potrošači	Neovlašćena potrošnja	Total
Stanje na početku godine	98,886,032	36,346,265	43,424,587	17,256,907	195,913,791
Ispravka vrijednosti u toku godine	1,172,854	3,776,148	5,932,774	1,090,608	11,972,384
Ukidanje ispravke tokom godine	(2,437,236)	(994,853)	(2,203,792)	-	(5,635,881)
Direktan otpis	(20,002)	(41,212)	(43,651,998)	-	(43,713,212)
Stanje na kraju godine	97,601,648	39,086,349	3,501,571	18,347,515	158,537,082

Starosna struktura potraživanja od kupaca po osnovu prodaje električne energije bila je kao što slijedi:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Do 3 mjeseca	85,280,927	56,323,299
3 do 6 mjeseci	6,251,802	13,876,546
Preko 6 mjeseci	33,422,753	14,873,030
Stanje na dan	124,955,482	85,072,875

Matično Društvo je na dan 31. decembar 2021. godine iskazalo potraživanja od Kombinata Aluminijskog Podgorica (KAP) u bruto iznosu od EUR 43,651,999. Stečajni postupak nad KAP-om je pokrenut u toku 2013. godine, a s obzirom da iznos potraživanja povjerioca značajno premašuje vrijednost njegove imovine, i da potraživanja Matičnog Društva nijesu obezbijedena, Matično Društvo je napravilo ispravku vrijednosti dijela potraživanja u iznosu od EUR 38,037,589. Neispravljeni dio potraživanja od KAP-a u iznosu od EUR 5,614,409 predstavlja iznos poreza na dodatu vrijednost na nenaplaćena potraživanja. Efekat diskontovanja je iznosio EUR 215,938 (31. decembar 2020. godine: EUR 215,938). Promjena u efektu diskontovanja je knjižena u korist bilansa uspjeha tekuće 2020. godine. Rukovodstvo Matičnog Društva je procijenilo da će potraživanje za PDV u iznosu od 5,614,409 biti naplaćeno u periodu od narednih 5 godina, pa je shodno tome urađen novi diskont ovog potraživanja. Rezultat diskonta je ispravka vrijednosti ovog potraživanja u iznosu od EUR 999,774. Efekat novog diskonta je knjižen na teret bilansa uspjeha 2020. godine. Neispravljeni dio potraživanja od KAP-a na dan 31. decembar 2020. godine, u iznosu od EUR 4,614,635 predstavlja iznos diskontovanog poreza na dodatu vrijednost na nenaplaćena potraživanja. Obzirom da je u toku 2021. godine okončan stečajni postupak nad Kombi-
 natom Aluminijskog Podgorica, Društvo je izvršilo ukidanje navedene ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu od EUR 999,774.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

25. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Takođe, izvršeno je isknjižavanje potraživanja po osnovu faktura i kamata bez PDV-a od KAP-a, i sačinjena je izmijenjena poreska PDV prijava, kako bi se ostvarilo pravo na povrat PDV-a sadržanog u nenaplaćenim fakturama. Iznos navedenog PDV sa pravom na povraćaj iznosi EUR 5,614,236 na dan 31. decembra 2021. godine. Navedeni povraćaj je izvršen putem izmijenjene poreske prijave za 12 mjesec 2021 godine što je i konstatovano u zapisniku prilikom kontrole od strane Uprave prihoda i carina.

Matično je na dan 31. decembra 2021. godine iskazalo bruto potraživanja od Montenegrobonus-a u iznosu EUR 11,385,254 po osnovu glavnog duga, EUR 2,026,864 po osnovu kamate, što ukupno iznosi EUR 13,412,118. Na osnovu javno raspoloživih podataka, rukovodstvo Društva je smatralo da postoje indikatori koji upućuju da je potrebno zadržati obezvređenje dijela ovog potraživanja u iznosu od EUR 2,812,326. U 2021. godini ukinuto je rezervisanje u iznosu od EUR 515,851, dok je u 2022. godini ukinuto rezervisanje u iznosu od EUR 496,010, te ispravka vrijednosti ovog potraživanja na dan 31. decembra 2022. godine iznosi EUR 1,800,465. Neto vrijednost potraživanja od Montenegrobonus-a na dan 31. decembra 2022 godine iznosi EUR 11,611,653.

Krajem 2021. godine istekao je do tada važeći trgovački ugovor sa Unipromom (KAP) po kojem je isporučivana band električna energija snage 67 megavata i isti nije produžen već je sa ovim kupcem zaključen ugovor o snabdijevanju po kojem je predviđeno isporučivanje električne energije snage 8.5 megavata.

Formiranje i ukidanje rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti potraživanja iskazuje se u okviru ostalih rashoda/ostalih prihoda u Bilansu uspjeha. Iznosi knjiženi na teret ispravke vrijednosti otpisuju se kada se ne očekuje da će biti naplaćeni.

26. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE

Na XVII redovnoj skupštini akcionara Matičnog Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine donijeta je Odluka o odobravanju kupovine 11,813,238 sopstvenih akcija od akcionara A2A S.p.A Breša po cijeni od EUR 4.4752828317 po akciji. Nominalna vrijednost ovih akcija iznosi EUR 6.5175 što čini iznos od EUR 79,992,779.

Na XLVII redovnoj sjednici Odbora direktora Matičnog društva održanoj 15.08.2022 godine donešena je Odluka o prodaji 11,813,238 sopstvenih akcija, po cijeni ne manjoj od 4.4900€ po akciji. Na berzi je ostvarena prodaja 3,340,757 akcija po cijeni od 4.49€ po akciji, što iznosi EUR 14,999,999. Nominalna vrijednost akcije je 6.5175€ po akciji, te je vrijednost prodatih akcija EUR 21,773,384 koje je kupila Vlada Crne Gore.

Na LI vanrednoj sjednici Odbora direktora Matičnog društva 28.09.2022. godine donešena je Odluka o poništenju 8,472,481 sopstvenih akcija po nominalnoj vrijednosti od 6.5175€ po akciji, u ukupnom iznosu od EUR 55,219,395. Navedene akcije stečene su na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine.

Na osnovu navedene Odluke Odbora direktora, Skupština akcionara Matičnog društva je na XXVI vanrednoj sjednici donijela Odluku o poništanju navedenih sopstvenih akcija. Promjene broja akcija i vrijednosti kapitala izvršene su nakon registracije navedenog poništenja u CRPS, početkom 2023. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. OSTALI KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Kratkoročni plasmani	4,751,800	25,002,000
Tekući dio dugoročnih kredita datih društvu CGES a.d. -	622,346	813,124
Kratkoročni krediti ostali	4,787,965	1,195,433
<i>Minus: Ispravka vrijednosti</i>	<i>(1,024,499)</i>	<i>(1,024,499)</i>
Kratkoročni krediti i ostali plasmani nakon ispravke vrijednosti	<u>3,763,466</u>	<u>170,934</u>
Ukupno	<u>9,137,612</u>	<u>25,986,058</u>

Kratkoročni plasmani se odnose na oročene depozite plasirane kod komercijalnih banaka sa inicijalno ugovorenim rokom dospijeca od preko tri mjeseca. Oročeni depoziti su plasirani kod sljedećih banaka, kao i kod Osnovnog suda u Danilovgradu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Prva banka Crne Gore a.d., Podgorica	551,300	6,500,000
Hipotekarna banka	-	5,002,000
Osnovni sud Danilovgrad	500	-
Lovćen banka A.D., Podgorica	700,000	4,000,000
Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica	-	-
Ziraat banka	1,900,000	3,200,000
Addiko banka a.d., Podgorica	1,000,000	3,700,000
Erste banka a.d., Podgorica	600,000	2,600,000
Stanje na dan	<u>4,751,800</u>	<u>25,002,000</u>

Pregled uslova i ročnosti kratkoročnih finansijskih plasmana na dan 31. decembar 2022. godine i 31. decembar 2021. godine je dat u sljedećoj tabeli:

2022	Kamatna stopa %	12 mjeseci	6 mjeseci	Ukupno
Erste banka	0.45	600,000	-	600,000
Osnovni sud Danilovgrad	n/a	-	500	500
Lovćen banka	1.90-2.00	700,000	-	700,000
Ziraat banka	1.50-1.90	700,000	1,200,000	1,900,000
Addiko banka	1.50-2.00	1,000,000	-	1,000,000
Prva banka CG	1.45-2.25	551,300	-	551,300
Ukupno		<u>3,551,300</u>	<u>1,200,500</u>	<u>4,751,800</u>

2020	Kamatna stopa %	36 mjeseci	12 Mjeseci	Ukupno
Erste banka	0.45	-	2,600,000	2,600,000
Prva banka CG	1.45-2.25	4,000,000	2,500,000	6,500,000
Addiko Banka	1.50-2.00	-	3,700,000	3,700,000
Zirat banka	1.50-1.90	-	3,200,000	3,200,000
Lovćen banka	1.90-2.00	-	4,000,000	4,000,000
Hipotekarna banka	0.60	-	5,002,000	5,002,000
Ukupno		<u>4,000,000</u>	<u>21,002,000</u>	<u>25,002,000</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI

Gotovina na računima i u blagajni na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Tekući računi	23,250,799	37,436,982
Devizni računi	30,173,949	2,632,127
Druga novčana sredstva	519,468	471,606
Blagajna	<u>7,813</u>	<u>6,321</u>
Stanje na dan	<u>53,952,029</u>	<u>40,547,036</u>

29. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Stalna sredstva namijenjena prodaji	<u>1,367,361</u>	<u>1,702,687</u>
Stanje na dan	<u>1,367,361</u>	<u>1,702,687</u>

Na dan 31. decembra 2022 godine, Grupa je iskazala stalna sredstva namijenjena prodaji u iznosu od EUR 1,367,361 (31. decembar 2021: EUR 1,702,687). Ova sredstva čine 27 staniva u Podgorici i Nikšiću i dva poslovna prostora u Nikšiću i Igalu.

30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Aktivna vremenska razgraničenja	<u>460,589</u>	<u>711,347</u>
Stanje na dan	<u>460,589</u>	<u>711,347</u>

31. KAPITAL**Akcijski kapital**

Struktura akcijskog kapitala Matičnog Društva i akcionara na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, je kao što slijedi:

	<u>Broj akcija</u>	<u>% vlasništva</u>	<u>31.12.2022.</u>
Država Crna Gora	108,062,123	91.48%	704,294,887
EPCG - sopstvene akcije	8,472,481	7.17%	55,219,395
Fizička lica	1,410,459	1.19%	9,192,666
Pravna lica	<u>187,339</u>	<u>0.16%</u>	<u>1,220,982</u>
	<u>118,132,402</u>	<u>100%</u>	<u>769,927,930</u>
	<u>Broj akcija</u>	<u>%vlasništva</u>	<u>31.12.2021.</u>
Država Crna Gora	104,724,511	88.65%	682,542,000
EPCG - sopstvene akcije	11,813,238	10.00%	76,992,779
Fizička lica	1,413,252	1.20%	9,210,870
Pravna lica	<u>181,401</u>	<u>0.15%</u>	<u>1,182,281</u>
	<u>118,132,402</u>	<u>100%</u>	<u>769,927,930</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. KAPITAL (Nastavak)**Akcijski kapital (Nastavak)**

Ukupan odobreni broj običnih akcija na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine iznosio je 118,132,402 po nominalnoj vrijednosti od EUR 6.5175 po akciji. Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

Na XIX redovnoj Skupštini akcionara održanoj 29. juna 2021. godine donijeta je Odluka o isplati dividende u bruto iznosu od EUR 30,831,989. Bruto vrijednost dividende po akciji iznosila je EUR 0.29. Na istoj Skupštini donešena je i Odluka o raspodjeli dobiti na dan 31. decembra 2020. godine kojom je ukupna neraspoređena dobit koja je na 31. decembra 2020. godine iznosila EUR 59,518,021 raspoređena na isplatu dividende, fond rezervi u iznosu od EUR 1,615,584. Nakon ove raspodjele, na neraspoređenoj dobiti je ostalo EUR 27,070,448. U toku 2022 godine izvršena je raspodjela dobiti iz 2021 godine na način što je u fond rezervi prenešeno 10% rezultata iz 2021 godine i to EUR 4,774,851.

32. REZERVISANJA ZA NAKNADE I DRUGE BENEFICIJE ZAPOSLENIH

Dugoročna rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju	6,585,761	6,236,778
Rezervisanja za jubilarne nagrade	1,147,614	1,020,722
Rezervisanja za stambene kredite	<u>5,505,338</u>	<u>6,048,804</u>
Stanje na dan	<u>13,238,713</u>	<u>13,306,304</u>

33. OSTALA DUGOROČNA REZERVISANJA

Ostala dugoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Rezervisanja za sudske sporove	4,355,551	6,047,063
Rezervisanje za Deponiju pepela i šljake - Pljevlja	7,830,828	7,065,018
Rezervisanja za ostale vjerovatne troškove	<u>3,813,883</u>	<u>3,779,122</u>
Stanje na dan	<u>16,000,262</u>	<u>16,891,203</u>

Rezervisanje za Deponiju pepela i šljake

Matično Društvo je izvršilo rezervaciju za rekultivaciju zemljišta na kome je locirana deponija pepela i šljake na osnovu procijene iznosa i dinamike troškova rekultivacije prema Idejnom projektu.

Prikazani iznosi obuhvataju rezervisanja za određene sudske sporove koje su pokrenuti protiv Grupe. Ishod tih sudskih sporova neće dovesti do značajnijih gubitaka preko iznosa za koje je izvršeno rezervisanje na dan 31. decembra 2022. godine.

U toku 2021. godine, ukinuto je rezervisanje za sudski spor sa Konzorcijom MPB, Mehanizacija i programat Nikšić, u iznosu od EUR 7,947,588, na osnovu pravnosnažne presude u korist EPCG. Takođe, izgubljen je spor sa Ismet Fortom u iznosu od EUR 95,425 i ukinuto je rezervisanje jer je iznos plaćen.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI KREDITI

Dugoročni krediti na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazani su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Ukupno dugoročni krediti	75,498,489	57,365,536
<i>Minus:</i> Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(9,575,811)</u>	<u>(14,863,805)</u>
Stanje na dan	<u>65,922,678</u>	<u>42,501,731</u>

Pregled dugoročnih kredita prema povjeriocima je prikazan u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
IDA - World Bank		
Ukupno dugoročni krediti	387,073	702,371
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(86,016)</u>	<u>(320,065)</u>
Dio dugoročnih kredita	<u>301,057</u>	<u>382,306</u>
EIB - European Investment Bank		
Ukupno dugoročni krediti	1,160,477	1,695,349
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(534,873)</u>	<u>(534,873)</u>
Dio dugoročnih kredita	<u>625,604</u>	<u>1,160,476</u>
EBRD - European Bank for Reconstruction and Development		
Ukupno dugoročni krediti	31,006,471	40,935,406
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(6,180,942)</u>	<u>(9,928,935)</u>
Dio dugoročnih kredita	<u>24,825,529</u>	<u>31,006,471</u>
KfW		
Ukupno dugoročni krediti	10,190,747	8,051,408
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(2,061,279)</u>	<u>(2,999,998)</u>
Dio dugoročnih kredita	<u>8,129,468</u>	<u>5,051,410</u>
KESH - Korporata elektroenergjitike Shqiptare SH.A		
Ukupno dugoročni krediti	658,097	687,553
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(29,455)</u>	<u>(29,455)</u>
Dio dugoročnih kredita	<u>628,642</u>	<u>658,098</u>
Natexis Banques Populaires		
Ukupno dugoročni krediti	480,539	1,327,643
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(459,223)</u>	<u>(847,104)</u>
Dio dugoročnih kredita	<u>21,316</u>	<u>480,539</u>
International Bank for Reconstruction and Development (MORT)		
Ukupno dugoročni krediti	4,144,399	3,965,805
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	<u>(224,021)</u>	<u>(203,374)</u>
Dio dugoročnih kredita	<u>3,920,378</u>	<u>3,762,431</u>
IRF - Investiciono razvojni fond		
Ukupno dugoročni krediti	27,470,685	-
Dio dugoročnih kredita koji dospijeva u periodu do 1 godine	-	-
Dio dugoročnih kredita	<u>27,470,685</u>	<u>-</u>
Ukupno	<u>65,922,678</u>	<u>42,501,731</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI KREDITI (Nastavak)

International Development Association - World Bank (IDA - World Bank)

Dugoročne obaveze prema *International Development Association - World Bank* (IDA - World Bank) u iznosu od EUR 387,074 (2021: 702,372), sastoje se od sljedeća dva zajma:

- 1) Kredit koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 0 (2021: EUR 235,108) korišćen je za hitnu stabilizaciju snabdijevanja električnom energijom i raspoređen je na Direkciju društva i CEDIS. Odobren je 20. decembra 2002. godine. Ugovorom je inicijalno odobren kredit u iznosu od SDR 3,800,000. Rok dospijeca je 1. maj 2022. godine. Kredit je beskamatan, a kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.
- 2) Kredit koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 387,074 (2021: EUR 467,264), korišćen je za realizaciju Projekta „Poboljšanje efikasnosti i pouzdanosti energetskog sistema CG kroz veću sigurnost isporuke i veću integraciju u regionalna tržišta“. Kredit se odnosi na HE Perućica. Ugovorom je odobren kredit u iznosu od SDR 760,000 sa rokom dospijeca - 15. maj 2027. godine. Kredit je beskamatan, a kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.

Evropska investiciona banka (EIB)

Kredit od Evropske investicione banke (EIB) koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 1,160,478 (2021: EUR 1,695,350), korišćen je za rekonstrukciju energetskog sektora i raspoređen je na: FC Proizvodnju (HE „Piva“ i HE „Perućica“) i FC Prenos (CGES). Kredit je odobren u avgustu 2002. godine u ukupnom iznosu od EUR 8,023,090 i isplaćen je u 3 tranše. Prva tranša je odobrena po fiksnoj kamatnoj stopi 4,62% i dospijeva 30. aprila 2024. godine. Druga tranša je odobrena po fiksnoj kamatnoj stopi 3,949% i dospijeva 30. aprila 2025. Treća tranša odobrena je po fiksnoj kamatoj stopi 4.603% i dospijeva za plaćanje 31. oktobra 2025. godine. Kao sredstvo obezbijedenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.

Kada se aprila 2009. godine FC Prenos izdvojilo iz Društva kao društvo Crnogorski elektroprenosni sistem a.d. Podgorica (CGES) kredit je na osnovu Podkreditnog sporazuma podijeljen i iskazan u finansijskim izvještajima Grupe i CGES prema namjeni. Međutim, Grupa ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Grupa uplati kreditoru iznos dospjele obaveze, CGES refundira Društvu procentualan iznos navedene obaveze definisan Podkreditnim sporazumom. Neotplaćeni iznos kredita koji se odnosi na Društvo 31. decembar 2022. godine iznosio je 300,833 (2021: EUR 433,594), dok je neotplaćeni iznos CGES dijela kredita na dan 31. decembar 2022. iznosio EUR 859,645 (2021: EUR 1,261,757).

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Kredit od Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) je na dan 31. decembar 2022. iznosio EUR 31,006,471 (31. decembar 2021 - EUR 40,935,406) i sastoji se iz tri tranše:

- 1) Ugovor o kreditu koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 0,0 je potpisan sa EBRD dana 25. novembra 2010. godine (Tranša I). Namjena kredita je finansiranje nabavke i instalacije uređaja za daljinsko očitavanje potrošnje električne energije. Kredit je inicijalno odobren u iznosu od EUR 35,000,000 i Ugovorom je definisana varijabilna kamatna stopa, 6mj Euribor +3,5%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI KREDITI (Nastavak)

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) (Nastavak)

Kredit ima sljedeće kovenante:

- odnos konsolidovanog duga prema EBITDA manji od 4:1;
- odnos Obrtne imovine i Kratkoročnih obaveza veći od 1.2:1;
- odnos EBITDA i Rashoda po osnovu kamata veći od 4:1.

U 2022. godini su ispoštovane navedene kovenante iz Ugovora.

- 2) Ugovor o kreditu koji je na dan 31. decembar 2022. iznosio EUR 11,420,819 potpisan je sa EBRD 1. aprila 2014. godine (Tranša II). Kredit je inicijalno odobren u iznosu od EUR 30,000,000, pod istim ugovorenim uslovima koji su definisani osnovnim Ugovorom za Tranšu I. EBRD kredit se u cjelokupnom iznosu (Tranša I i Tranša II) odnosi na FC Distribuciju (CEDIS).

Dana 30. decembra 2016. zaključen je Podkreditni sporazum, za iznos neiskorišćenih sredstava Tranše II kredita. Međutim, EPCG ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Društvo iznos dospjelih obaveza uplati kreditoru, CEDIS refundira Društvu procentualni iznos navedene obaveze, definisan Podkreditnim sporazumom. Iznos duga koji se odnosi na CEDIS na dan 31. decembar 2022. je EUR 2,497,883.

- 3) Ugovor o kreditu je potpisan sa EBRD dana 17. maja 2017. godine. Namjena kredita je finansiranje nabavke i instalacije uređaja za daljinsko očitavanje potrošnje električne energije (faza III AMM projekta) i ukupan iznos investicije je procijenjen na EUR 39,000,000 od čega se EUR 32,000,000 finansira iz kredita EBRD. Ugovorom je definisana varijabilna kamata 6m Euribor + 3.75%. Takođe, tokom trajanja kredita, CEDIS je u obavezi da plaća kamatu na nepovučeni dio kredita u iznosu od 0.5. Tokom 2021. godine, završena su sva povlačenja sredstava po osnovu ugovora sa EBRD.

Kredit ima sljedeće kovenante:

- odnos konsolidovanog duga prema EBITDA manji od 3.5;
- odnos Obrtne imovine i Kratkoročnih obaveza veći od 1.2;
- odnos EBITDA i Rashoda po osnovu kamata veći od 3.5. Fpo

KfW

Ukupne dugoročne obaveze prema KfW-u na dan 31. decembar 2022. iznosile su EUR 10,190,747 (2021: EUR 8,051,407), od čega je dio obaveza koji se odnosi na kredite date Matičnom društvu na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 9,999,968 (2021: EUR 7,479,071), a dio obaveza koji se odnosi na kredite koji su prenijeti na CGES iznosio je na dan 31. decembar 2022. godine EUR 190,779 (2021: EUR 572,337). Navedene obaveze se sastoje iz obaveza po sledećim kreditima KfW-a:

- 1) Kredit od KfW-a koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 561,280 (2021. - EUR 2,061,280) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između KfW-a i Društva u iznosu od EUR 15,000,000, sa varijabilnom kamatnom stopom 6mj Euribor - 1%. Kredit je odobren na osnovu Protokla potpisanog između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke 25. septembra 2008. godine. Namijenjen je za realizaciju Projekta „Zamjene filtera u TE Pljevlja i proširenje TS Ribarevina i TS Podgorica 5“. Kredit je iskoristila TE Pljevlja u iznosu od EUR 9,5 miliona, dok je iznos od EUR 5,3 miliona iskorišćen od strane FC Prenos (CGES) i FC Distribucija (CEDIS). Kao sredstvo obezbijeđenja redovnog izmirenja obaveza data je garancija Vlade Crne Gore.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI KREDITI (Nastavak)

KfW (Nastavak)

Kada se aprila 2009. godine FC Prenos izdvojio iz Društva kao društvo CGES, kredit je na osnovu Podkreditnog sporazuma podijeljen i iskazan u finansijskim izvještajima Društva i CGES prema namjeni. Međutim, Društvo ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Društvo iznos dospjelih obaveza uplati kreditoru, CGES refundira Društvu procentualan iznos navedene obaveze, definisan Podkreditnim sporazumom. Iznos duga koji se odnosi na CGES na dan 31. decembar 2022. je EUR 190,779 (2021: EUR 572,337).

- 2) Kredit od KfW-a koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 1,500,000 (2021: EUR 1,506,079) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između KfW-a i Društva u iznosu od EUR 16,000,000, sa varijabilnom kamatnom stopom 6mj Euribor - 0,8%. Namijenjen je za realizaciju Projekta „Rekonstrukcija/modernizacija HE Piva“. Kredit se odnosi na HE Piva i kreditna sredstva još uvijek nisu u potpunosti povučena i iskorišćena. Rok za povlačenje sredstava je 31. decembar 2022. Tokom 2021. godine povučeno je EUR 1,495,327, dok je stanje ukupno povučenih sredstava na dan 31. decembar 2021. godine EUR 14,506,079 (nepovučeno EUR 1,493,921). Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze data je garancija Vlade Crne Gore, kao i 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlašćenja.
- 3) Kredit od KfW-a koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 8,129,467 (2021: EUR 4,484,049) odnosi se na Ugovor o finansiranju zaključen između KfW-a i Društva u iznosu od EUR 33,000,000 sa varijabilnom kamatnom stopom ICAPEURO+0,15%. Kredit je odobren 18. septembra 2019. godine, namijenjen je za sanaciju HE Perućica (faza II) i kreditna sredstva još uvijek nisu u potpunosti povučena i iskorišćena. Rok za povlačenje sredstava je 30. novembar 2024. . Tokom 2022. godine povučeno je EUR 3,645,418 Rok za povlačenje sredstava je 30. novembar 2024. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze data je garancija Vlade Crne Gore, kao i 10 mjenica i 10 mjeničnih ovlašćenja.

Korporata elektroenergjitike Shqiptare SH.A (KESH)

Kredit od Korporata Elektroenergjitike Shqiptare SH.A. (KESH) koji je na dan 31. decembar 2022. godine iznosio EUR 658,097 (2021: EUR 687,553) povučen je u dvije tranše. Prva tranša je povučena u iznosu od EUR 893,740, sa fiksnom kamatnom stopom od 0,75% i dospijeva 31. decembra 2044. godine. Druga tranša iznosi EUR 8,900,500, sa varijabilnom kamatnom stopom: 6mj Euribor +0,65% i dospijela je 30. septembra 2018. godine. Kredit je iskorišćen za finansiranje faza 3 i 4 projekta izgradnje 400 kV prenosne mreže između Podgorice i Tirane.

Kada se aprila 2009. godine FC Prenos izdvojio iz Društva kao društvo Crnogorski elektroprenosni sistem a.d. Podgorica (CGES), zaključen je Podkreditni sporazum Društva sa CGES-om. Međutim, iako se cjelokupan iznos kredita odnosi na CGES, EPCG ostaje i dalje jedini dužnik prema kreditoru u cjelokupnom iznosu kredita. Nakon što Društvo iznos dospjelih obaveza uplati kreditoru, CGES refundira Društvu ukupan iznos navedene dospjele obaveze.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. DUGOROČNI KREDITI (Nastavak)

Natexis Banques Populaires

Kredit od banke Natexis Banques Populaires iz Francuske koji je na dan 31. decembra 2022. godine iznosio EUR 480,539 (2021: 1,327,643 EUR) ima rok dospjeća 31. decembar 2024. godine, a plaća se u kvartalnim anuitetima. Odobren je za potrebe obnove i proširenja elektrodistributivne mreže u ukupnom iznosu od EUR 8,471,132. Kredit ima fiksnu kamatnu stopu od 0,9%. Odnosi se u cjelosti na FC Distribuciju (CEDIS). Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze data je garancija Vlade Crne Gore, kao i 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.

Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)

Kredit kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) na dan 31. decembar 2022. iznosi EUR 4,144,399 (2021: EUR 3,965,805). Ugovor je zaključen između Ministarstva finansija, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Matičnog Društva i odnosi se na korišćenje IBRD kreditnih sredstava iz Ugovora koji je Vlada CG zaključila sa IBRD, za finansiranje poslova remedijacije lokacije Pljevlja u ukupnom iznosu od EUR 4,550,000. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze dato je 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.

Investiciono-razvojni fond Crne Gore

Kredit kod Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore na dan 31. decembar 2022. godine iznosi EUR 27,470,685. Ugovor o kreditu je zaključen 14. marta 2022. godine i namijenjen je za realizaciju projekta „Solari 3000+, 500+“ u ukupnom iznosu od EUR 30,000,000. Kao sredstvo obezbjeđenja redovnog izmirenja obaveze prema kreditoru dato je 20 mjenica i 20 mjeničnih ovlaštenja.

Grupa ima sljedeće neiskorišćene kreditne linije prema vrsti kamatnih stopa:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Varijabilna kamatna stopa	24,887,154	30,412,586
Fiksna kamatna stopa	2,529,315	-
Stanje na dan	<u>27,416,469</u>	<u>30,412,586</u>

Pregled dugoročnih kredita prema vrsti kamatnih stopa je prikazan u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Varijabilna kamatna stopa	45,341,616	52,952,618
Fiksna kamatna stopa	30,156,873	4,412,918
Stanje na dan	<u>75,498,489</u>	<u>57,365,536</u>

35. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

Odložene poreske obaveze na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Odložene poreske obaveze po osnovu razlike u obračunu amortizacije za računovodstvene i poreske svrhe	16,194,661	16,287,736
Odložena poreska obaveza povodom revalorizacije sredstava	32,981,963	32,981,963
Stanje na dan	<u>49,176,624</u>	<u>49,269,699</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	61,540,066	22,829,241
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	<u>8,369,854</u>	<u>4,869,716</u>
Stanje na dan	<u>69,909,920</u>	<u>27,698,957</u>

37. OSTALE OBAVEZE IZ POSLOVANJA, OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I KRATKOROČNA REZERVISANJA

Ostale obaveze iz poslovanja, ostale kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Obaveze prema zaposlenima	8,664,314	6,784,676
Obaveze po osnovu poreza na dobit	3,830,421	5,066,755
Rezervisanja za neiskorišćene dane godišnjeg odmora	766,207	1,463,368
Rezervisanja za otpemnine - kratkoročni dio	893,455	869,243
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	25,614,093	3,530,521
Ostale obaveze iz poslovanja	1,116,240	1,109,969
Obaveze po osnovu kamata	78,798	482,859
Ostale obaveze za poreze i doprinose	66,093	22,112
Rezervisanja za jubilarne nagrade - kratkoročni dio	93,701	95,450
Obaveze prema akcionarima	9,984	10,885
Ostale nepomenute kratkoročne obaveze	<u>1,172,711</u>	<u>547,558</u>
Stanje na dan	<u>42,306,017</u>	<u>19,983,396</u>

38. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine prikazana su u sljedećem pregledu:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
Odloženi prihodi po osnovu donacija	7,886,828	8,455,195
Ostale obračunate obaveze	39,219,056	34,804,029
Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja za kamate	<u>91,491</u>	<u>358,465</u>
Stanje na dan	<u>47,197,376</u>	<u>43,617,689</u>

Iznos od EUR 7,886,828 na dan 31. decembra 2021. godine (EUR 8,455,195 na dan 31. decembra 2021. godine) odnosi se na odloženi prihod po osnovu primljenih donacija.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

39. POTENCIJALNE OBAVEZE

Protiv Grupe se vodi više sudskih i upravnih sporova čiji ishod se redovno prognozira od strane pravne službe svake članice Grupe posebno. Ne predviđa se da će bilo kakve materijalno značajne obaveze proizaći iz potencijalnih obaveza osim onih za koje je izvršeno rezervisanje.

Grupa ima potencijalne obaveze za bankarske i druge garancije i ostala pitanja proizašla iz redovnog poslovanja. U redovnom toku poslovanja Matično Društvo je izdalo garancije trećim licima u iznosu od EUR 2,856,472 (2021: EUR 2,528,800).

Po osnovu postojeće regulative u vezi sa zaštitom životne sredine, Grupa je iskazala rezervisanje za troškove koji će nastati u vezi sa rekultivacijom deponije termoelektrane Pljevlja. Međutim, regulativa o zaštiti životne sredine u Crnoj Gori se konstantno unapređuje i u narednom periodu mogu nastati obaveze kao rezultat promjene zakonske regulative.

40. PORESKI RIZICI

U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izvještajima pravilno iskazane.

41. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Pri sastavljanju ovih konsolidovanih finansijskih izvještaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i operativne odluke drugog lica. Prilikom razmatranja svih mogućih vrsta odnosa između povezanih pravnih lica, pažnja se usmjerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu.

Povezana pravna lica mogu ulaziti u transakcije, koje možda nepovezana lica ne bi vršila i transakcije sa povezanim pravnim licima mogu se obavljati pod drugačijim uslovima i u drugačijim iznosima u odnosu na iste transakcije sa nepovezanim pravnim licima.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Grupa ušla u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2022. godine je prikazana u tabeli niže. Transakcije sa povezanim pravnim licima su izvršene tokom redovnog toka poslovanja ili pod normalnim tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

41. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Grupe na dan i za godinu završenu 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine su kao što slijedi:

	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
<i>Potraživanja, finansijski plasmani i učešća u kapitalu</i>		
Prodaja električne energije		
- CGES a.d., Podgorica	3,785,442	2,425,611
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	17,216	16,406
	<u>3,802,658</u>	<u>2,442,017</u>
Kratkoročna ulaganja, dati krediti i gotovina		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	7,260,555	10,562,313
- CGES a.d., Podgorica	622,346	813,124
	<u>7,882,901</u>	<u>11,375,437</u>
Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	4,302,525	4,302,525
- Berza električne energije d.o.o., Podgorica	389,995	389,995
	<u>4,692,520</u>	<u>4,692,520</u>
Ostali dugoročni finansijski plasmani		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	1,603,000	4,003,000
- CGES a.d., Podgorica	491,267	1,005,556
Subordinirani kredit		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	6,000,000	6,000,000
	<u>8,094,267</u>	<u>11,008,556</u>
Ukupno stanje na dan	<u>24472346</u>	<u>29,518,530</u>
	<u>31.12.2022.</u>	<u>31.12.2021.</u>
<i>Obaveze i obračunate obaveze</i>		
Nabavka robe i usluga		
- CGES a.d., Podgorica	3,282,220	2,379,297
Ukupno stanje na dan	<u>3,282,220</u>	<u>2,379,297</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

41. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
<i>Prihodi</i>		
Prodaja električne energije		
- CGES a.d., Podgorica	28,343,643	11,373,921
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	<u>113,478</u>	<u>115,412</u>
Prihod od kamata na depozite i ostale dugoročne plasmane		
- Prva Banka Crne Gore a.d., Podgorica	<u>479,911</u>	<u>541,928</u>
Ukupno	<u>28,937,032</u>	<u>12,031,261</u>
	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
<i>Rashodi</i>		
Nabavka robe i usluga		
- CGES a.d., Podgorica	<u>20,453,790</u>	<u>15,183,780</u>
Ukupno	<u>20,453,790</u>	<u>15,183,780</u>

Potraživanja od povezanih pravnih lica uglavnom potiču iz transakcija prodaje i dospijevaju na naplatu u roku od 30 dana od datuma prodaje.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Grupa je oročila depozite kod Prve Banke u iznosu od EUR 4,000,000 na period kraći od godinu dana i depozit u iznosu od EUR 1,603,000 na period duži od godinu dana. Pored toga, Grupa je kod Prve Banke imala položenu gotovinu i gotovinske ekvivalente u iznosu od EUR 7,260,555 i dati subordinirani kredit u iznosu od EUR 6,000,000 na dan 31. decembra 2022. godine. Kamatna stopa varira od 1,45% - 6,28% u zavisnosti od roka dospijeca depozita, odnosno subordiniranog kredita'. Oročni iznos od 3.000 na period duži od godinu dana predstavlja depozit za tri biznis kartice i kamatna stopa na ovaj depozit iznosi 0%

Obaveze prema povezanim pravnim licima uglavnom potiču iz transakcija nabavke i dospijevaju na naplatu u roku od 30 dana od datuma kupovine.

Naknade ključnom rukovodstvu

Ključno rukovodstvo čine Izvršni direktor, Glavni finansijski direktor, Direktor Direkcije za ljudske resurse, direktori funkcionalnih i organizacionih cjelina i članovi Odbora direktora, Direktori Operativne Direkcije i Direkcije za razvoj, pristup mreži i TIS, Rukovodioci Sektora za odnose sa regulatorom, državnim institucijama, i korisnicima distributivnog sistema, Sektora za ekonomske poslove, Sektora za pravne poslove, Sektora za komercijalne poslove, Sektora za zaštitu i usluge i Sektora za ljudske resurse, opšte poslove i korporativne komunikacije. Naknade plaćene ili plative ključnom rukovodstvu po osnovu usluga zaposlenog lica prikazane su u tabeli koja slijedi:

	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Zarade i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	<u>1,716,095</u>	<u>1,638,511</u>
Ukupno	<u>1,716,095</u>	<u>1,638,511</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

42. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAJNOG PERIODA

Kao što je opisano u napomeni broj 26. na LI vanrednoj sjednici Odbora direktora Matičnog društva 28.09.2022. godine donešena je Odluka o poništenju 8,472,481 sopstvenih akcija po nominalnoj vrijednosti od 6.5175€ po akciji, u ukupnom iznosu od EUR 55,219,395. Navedene akcije stečene su na XVII redovnoj skupštini akcionara Društva održanoj 30. avgusta 2019. godine. Proces registracije navedenog poništenja akcija kod Centralnog kliringškog depozitarnog društva okončan je u januaru 2023 godine i nakon knjiženja navedenog poništenja struktura kapitala izgleda kako slijedi:

Vlasnici	Broj akcija	% vlasništva	Ukupno
Državni kapital	108,062,123	98.54%	704,294,886.65
Akcijski kapital-obične akcije-fizička lica	1,409,683	1.29%	9,187,608.96
Akcijski kapital-obične akcije-preduzeća	188,115	0.17%	1,226,039.51
Ukupno	109,659,921	100%	714,708,535.12

Na XXVI vanrednoj Skupštini akcionara Matičnog društva održanoj 23.12.2022. godine donešena je Odluka o odobravanju Ugovora o zajmu u iznosu od EUR 82,000,000, između EPCG i EBRD za potrebe projekta VE Gvozd, sa kojom se određeni broj manjinskih akcionara nije saglasio.

U skladu sa članom 127 Zakona o privrednim društvima, pomenuti akcionari - njih 30, dostavilo je do dana održavanja Skupštine pisano obavještenje o namjeri korišćenja prava nesaglasnih akcionara na otkup akcija od strane EPCG, što je konstatovano i na samoj Skupštini. Takođe, u zakonskom roku od 30 dana od dana održavanja Skupštine, pomenuti akcionari su dostavili i zahtjeve za otkup akcija u ukupnom iznosu od 110.015 akcija.

Na LIX vanrednoj sjednici Odbora direktora održanoj 09.02.2023 donešena je Odluka o otkupu akcija nesaglasnih akcionara.

Obračun prosječne tržišne cijene koje su akcije Društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana kada je donijeta odluka na Skupštini akcionara zvanično je dostavila Montenegroberza i cijena akcije je iznosila 4,2696 € po akciji, dok je obračun iznosa srazmjernog dijela neto vrijednosti imovine Društva na dan kada je Skupština akcionara donijela odluku, Matično društvo obračunalo na dan 30.11.2022 godine i cijena akcije iznosi 8,3906 € po akciji. Shodno Zakonu o privrednim društvima, Matično društvo o je za obračun koristilo veću od navedenih vrijednosti. Dana 14.03.2023 godine izvršena je uplata kompletnog iznosa obaveze prema nesaglasnim akcionarima u iznosu od EUR 923.092 za 110.015 akcija.

30.12.2022 godine zaključen je Ugovor o kupoprodaji imovine industrijskog kompleksa bivše Željezare između EPCG AD Nikšić i kompanija Toscelik Profil Ve Sac i Toscelik Alloyed Engineering Steel doo Nikšić. Navedeni ugovor je zaključen i pred notarom dana 19.01.2023 godine. Shodno navedenom ugovoru, kupoprodajna cijena imovine koju je EPCG kupila iznosi EUR 20.000.000 i plaćena je iz dva dijela 15.01.2023 i 14.02.2023 godine. Nakon uplate drugog dijela kupoprodajne cijene EPCG AD Nikšić ušla je u posjed stečene imovine. Nakon toga, osnovano je zavisno lice EPCG Željezara doo Nikšić kome je stečena imovina data na korišćenje. Procjenjena vrijednost imovine je značajno veća od kupoprodajne vrijednosti.

Na dan 31.12.2022 godine Matično društvo je iskazalo obaveze po osnovu carina u ukupnom iznosu od EUR 20,387,981. Navedene obaveze odnose se na PDV za uvezenu električnu energiju. Takođe, na dan 31.12.2022. godine Društvo je iskazalo PDV kredit u iznosu od EUR 38,091,172 i podijelo zahtjeve za preusmjeravanje sredstva ovog kredita na izmirenje navedene obaveze. U toku 2023 godine na ovaj način izmireno je EUR 19,335,769 obaveza po osnovu PDV za uvezenu električnu energiju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE ISKAZE

Za godinu završenu 31. decembra 2022. godine

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

43. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAJNOG PERIODA (NASTAVAK)

U prvom kvartalu 2023 godine potpisano je nekoliko ugovora za usluge remonta i tekućeg održavanja Termoelektrane Pljevlja sa dobavljačima Termoelektro - Mont doo Podgorica i Roto- Term doo Pljevlja u ukupnom iznosu bez PDV EUR 2,579,241.

Takođe, u istom kvartalu zaključen je i ugovor sa dobavljačem konzorcijum Planetsoft za implementaciju softvera DMS za upravljanje dokumentacijom i projektnim aktivnostima za praćenje i upravljanje terenskim ekipama u ukupnom iznosu bez PDV EUR 1,488,788.

U navedenom kvartalu potpisan je i ugovor o izvođenju radova na rekonstrukciji i adaptaciji mHE „Rijeka Crnojevića i Podgor“ sa dobavljačem Vigoris Ecotech doo Podgorica u ukupnom iznosu bez PDV EUR 1,394,509. Sa istim dobavljačem zaključen je i ugovor o rekonstrukciji mjernog profila „Duklov most“ u ukupnom iznosu bez PDV EUR 1,248,446.

**KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ
MENADŽMENTA ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE AD NIKŠIĆ
ZA 2022. GODINU**

Nikšić, maj 2023. godine

S A D R Ź A J

1.	O KOMPANIJI	64
1.1.	Organizaciona struktura	64
1.2.	Misija, vizija i opšti ciljevi	65
1.3.	Korporativno upravljanje.....	65
1.3.1.	Skupština akcionara.....	65
1.3.2.	Odbor direktora.....	66
1.3.3.	Revizorski odbor i Tim za internu reviziju.....	68
1.4.	Kapital i vlasnička struktura Matičnog društva	68
1.5.	Bitni događaji u Matičnom društvu.....	69
1.6.	Udio EPCG u zavisnim pravnim licima	71
2.	PROIZVODNI KAPACITETI I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM	71
2.1.	Proizvodni kapaciteti	71
2.2.	Snabdijevanje električnom energijom.....	72
2.2.1.	Projekat „Zlatni tim”	72
3.	OSTVARENJE BILANSA ELEKTRIČNE ENERGIJE.....	73
3.1.	Proizvodnja električne energije	73
3.1.1.	Akumulacije i dotoci	73
3.1.2.	Pogonska spremnost elektrana	74
3.2.	Potrošnja električne energije od strane kupaca EPCG	74
3.3.	Nabavka i isporuka električne energije	75
3.3.1.	Otkup iz obnovljivih izvora od COTEE-a.....	75
3.3.2.	DPTS sa Elektroprivredom Republike Srpske	75
3.3.3.	Kupovina.....	75
3.3.4.	Prodaja	75
3.3.5.	Ostalo	75
3.4.	Tabelarni pregled ostvarenja bilansa električne energije EPCG.....	76
4.	NAPLATA POTRAŽIVANJA ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU ENERGIJU	77
5.	KADROVSKA POLITIKA EPCG GRUPE	77
6.	ZAŠTITA I ZDRAVLJE NA RADU I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	77
6.1.	Zaštita i zdravlje na radu u EPCG.....	78
6.2.	Zaštita životne sredine	79
	Saradnja sa državnim institucijama.....	80
	Ostale aktivnosti.....	80
6.3.	Zaštita životne sredine u CEDIS-u	81
	Upravljanje otpadom.....	81

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Zračenje	82
Zaštita na radu.....	82
6.4. Zaštita životne sredine u RUP-u	82
Služba zaštite na radu.....	82
Pregled sprovedenih aktivnosti dat je u narednom tekstu:.....	83
Služba kontrole kvaliteta i zaštita životne sredine	83
6.5. Zaštita životne sredine u EPCG-SOLAR-GRADNJA DOO.....	89
7. UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	90
Tržišni rizici	90
Kreditni rizici.....	91
Rizik likvidnosti	92
Zaštita ljudi, imovine i drugih resursa	92
7.1. Sistem unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom u EPCG grupi.....	92
8. FILANTROPIJA I SPONZORSTVA	92
8.1. Korporativna filantropija	92
8.2. Sponzorstva	93
9. KAPITALNA ULAGANJA U EPCG GRUPI	93
10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	94
10.1. Bilans uspjeha.....	94
10.2. Bilans stanja.....	96
10.3. Racio pokazatelji.....	98
11. DALJI RAZVOJ.....	100

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

1. O KOMPANIJI

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (u daljem tekstu „EPCG” ili „Društvo”) je vertikalno integrisano i funkcionalno razdvojeno društvo sa razgraničenjem nadležnosti, odgovornosti i rukovođenja na svim nivoima čija je osnovna djelatnost proizvodnja električne energije i snabdijevanje električnom energijom u Crnoj Gori. Osim pomenutog, Društvo se bavi izgradnjom i održavanjem elektroenergetskih objekata, kupoprodajom električne energije, projektovanjem i nadzorom, kao i drugim djelatnostima propisanim Statutom EPCG.

EPCG je registrovana kao:

- privredno društvo kod Poreske uprave - centralnog registra privrednih subjekata pod br. 4-0000330,
- emitent hartija od vrijednosti kod Komisije za tržište kapitala,
- nosilac dvije licence za obavljanje elektroenergetske djelatnosti kod Regulatorne agencije za energiku:
  - E-001 - za proizvodnju električne energije i
  - E-021 - za snabdijevanje električnom energijom.

Organi Društva su:

- Skupština akcionara,
- Odbor direktora i
- Izvršni direktor.

Društvo raspolaže kapacitetima za proizvodnju električne energije ukupne bruto instalisane snage 877,38 MW, od čega:

- 342 MW - HE Piva
- 307 MW - HE Perućica
- 225 MW - TE Pljevlja
- 3,38 MW - mHE (Rijeka Mušovića, Šavnik, Lijeva Rijeka, Podgor i Rijeka Crnojevića)

Djelatnosti EPCG se obavljaju na način koji obezbjeđuje efikasno upravljanje proizvodnjom električne energije, uredno i kvalitetno snabdijevanje električnom energijom i zadovoljavanje potreba crnogorskog konzuma, profitabilnost poslovanja, kvalitetno upravljanje i ostvarivanje dobrih poslovnih odnosa sa svim partnerima.

EPCG u većinskom vlasništvu ima sledeće kompanije: Crnogorski elektrodistributivni sistem d.o.o., Podgorica - 100%, Rudnik Uglja AD Pljevlja - 100%, EPCG d.o.o. Beograd - 100%, Zeta energy d.o.o. Danilovgrad - 51% i EPCG-Solar-Gradnja d.o.o. Nikšić - 100%.

1.1. Organizaciona struktura

Organizacionu strukturu Društva čine organi Društva i organizacione cjeline (operativne i funkcionalne cjeline i podružnice).

Organizacione cjeline (u daljem tekstu „OC”) društva su: OC Glavna finansijska direkcija, OC Direkcija za ljudske resurse, OC Direkcija za IMS i opšte poslove, OC Direkcija za pravne poslove, OC Direkcija za razvoj i investicije, OC Direkcija za upravljanje energijom i Funkcionalne cjeline - Proizvodnja i Snabdijevanje.

Podružnice su: HE Perućica, HE Piva, TE Pljevlja, Regionalni centar Podgorica, Regionalni centar Nikšić, Regionalni centar Bijelo Polje i Regionalni centar Bar.

Organizacione cjeline se konstituišu kao profitni centri i njih čine troškovni centri i niži organizacioni oblici.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

1.2. Misija, vizija i opšti ciljevi

Vizija EPCG je leaderska uloga u privrednom razvoju Crne Gore, konkurentnost na evropskom tržištu i aktivno učešće u novim tržišnim izazovima kroz ulaganje u ljude, zelenu energiju, nove tehnologije i kapacitete, održavanje i optimalno korišćenje resursa.

Misija EPCG je pouzdana i kvalitetna proizvodnja, snabdijevanje i trgovina električnom energijom uz potpuno zadovoljavanje zahtjeva i potreba naših korisnika i drugih zainteresovanih strana, unaprijeđenje brige o životnoj sredini i visok stepen društvene odgovornosti. Unaprijeđenje poslovanja uz poštovanje i primjenu najvećih stručnih i etičkih standarda, odgovorno ponašanje u obavljanju djelatnosti u skladu sa važećim propisima, poštovanje i obezbjeđenje povjerenja kako unutar EPCG, tako i u širem poslovnom okruženju.

Opšti ciljevi EPCG su:

- Ostvarenje što veće proizvodnje električne energije uz optimalno korišćenje resursa,
- Sigurno i pouzdano snabdijevanje potrošača električnom energijom,
- Pouzdana i efikasna proizvodnja,
- Povećanje poslovne efikasnosti i efektivnosti,
- Zadovoljan kupac,
- Povećanje energetske efikasnosti u svim segmentima proizvodnje,
- Efikasan energetski menadžment - trgovina električnom energijom i upravljanje resursima,
- Atraktivan poslodavac za akumulaciju ljudskih potencijala,
- Zadovoljenje standarda ekologije,
- Zadovoljenje standarda bezbjednosti i zdravlja na radu,
- Izlazak na strana tržišta.

1.3. Korporativno upravljanje

Međunarodna finansijska grupacija u okviru Grupacije Svjetske banke definiše Korporativno upravljanje kao odnos između različitih nosilaca interesa u odnosu na kontrolu kompanija. Prije svega, korporativno upravljanje bavi se odnosima između vlasnika kompanije - akcionara i onih koji upravljaju poslovanjem kompanije - administracijom koju su akcionari angažovali da vodi kompaniju.

Pravila korporativnog upravljanja u Matičnom društvu baziraju se na relevantnim zakonskim okvirima, Statutu kompanije i internim procedurama.

1.3.1. Skupština akcionara

Skupština akcionara je najviši organ korporativnog upravljanja Matičnim društvom. Neka od isključivih prava Skupštine akcionara, shodno Statutu Društva, su da: donosi statut i izmjene i dopune statuta Društva, bira i razrješava članove Odbora direktora, bira i razrješava Revizora, bira i razrješava likvidatora, donosi odluku o raspolaganju imovinom Društva velike vrijednosti Društva, usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaje o poslovanju Društva, kao i sva ostala prava shodno Statutu EPCG.

Statutom EPCG su takođe definisane obaveze Skupštine akcionara, kao i sve relevantne radnje koje se nalaze pod njenom nadležnošću.

U 2022. godini su održane tri sjednice Skupštine akcionara, prva 28.06.2022. godine (20. redovna), druga 03.10.2022. godine (25. vanredna) i treća 23.12.2022. godine (26. vanredna).

Na XX redovnoj Skupštini akcionara Matičnog društva, održanoj 28.06.2022. godine, donijete su sljedeće odluke:

- o usvajanju finansijskih iskaza EPCG AD Nikšić za 2021. godinu;
- o usvajanju konsolidovanih finansijskih iskaza EPCG AD Nikšić za 2021. godinu;
- o usvajanju izvještaja o poslovanju EPCG AD Nikšić za 2021. godinu;

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

- o raspodjeli dobiti iskazane na dan 31.12.2021. godine;
- o imenovanju revizora EPCG AD Nikšić;
- o donošenju politike naknada EPCG AD Nikšić;
- o razrješenju članova Odbora direktora EPCG AD Nikšić;
- o izboru članova Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić

Na XXV vanrednoj Skupštini akcionara Matičnog društva, održanoj 03.10.2022, donijete su sljedeće odluke:

- o razrješenju članova Odbora direktora EPCG AD Nikšić;
- o izboru članova Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić

Na XXVI vanrednoj Skupštini akcionara Matičnog društva, održanoj 23.12.2022. godine, donijete su sljedeće odluke:

- o smanjenju osnovnog kapitala EPCG AD Nikšić po osnovu poništenja sopstvenih akcija;
- o donošenju izmjene Statuta i utvrđivanju prečišćenog teksta istog;
- o odobravanju Ugovora o zajmu sa EBRD-om za potrebe projekta VE Gvozd;
- o odobravanju Aneksa 3 Ugovora između EPCG i IVICOM Holding.

1.3.2. Odbor direktora

Odbor direktora je kolektivni organ upravljanja i nadzora nad tekućim radom i poslovanjem Matičnog društva. Odbor direktora ima sedam članova od kojih su najmanje tri nezavisna člana, što čini dvije petine od ukupnog broja članova, u skladu sa Zakonom. Članove bira Skupština akcionara, a poslovi i zadaci ovog organa su definisani Statutom EPCG. U 2022. godini Odbor direktora je održao trideset dvije sjednice.

U trenutku sastavljanja Izvještaja menadžmenta, Odbor direktora radi u sljedećem sastavu:

Milutin Đukanović rođen je 22.09.1963. godine u Nikšiću gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici. Od 1992. do 2012. bio je zaposlen u Elektroprivredi AD Nikšić, i to na sledećim pozicijama: programer IS (1992-1995), projektant u službi za IS (1995-1996), projektant specijalista u službi za IS (1997-2006), šef službe za projektovanje i programiranje (2006-2010), rukovodilac Sektora za razvoj i implementaciju poslovnih rešenja (2010-2012) i koordinator za uvođenje novog sistema obračuna i naplate električne energije - Billing system (2011-2012). Bio je poslanik u Skupštini Crne Gore od 2012. do 2020. godine. Od 2012. do 2016. godine bio je član Odbora za ekonomiju, budžet i finansije i član komisije za kontrolu postupaka privatizacije, kao i član Administrativnog odbora od 2016. do 2020. godine. Bio je predsjednik Poslaničkog kluba Demokratskog fronta od 2015. do 2020. godine. Od 2003. do 2011. godine bio je predsjednik OO Nikšić Nove srpske demokratije, a od 2009. je na funkciji predsjednika Izvršnog odbora Nove srpske demokratije, gdje je bio i član predsjedništva. Bio je odbornik u SO Nikšić u dva saziva. Od programskih jezika poznaje SQL Oracle navigator, Visual Fox Pro, Visual Basic, Clipper i Mat Lab.

Brankica Mosurović, rođena je 1975. godine u Pljevljima. Diplomirala je na Fakultetu organizacionih nauka u Beogradu na Odsjeku za menadžment, gdje je stekla i zvanje magistra tehničkih nauka. Od 2000. do 2006. godine bila je marketing menadžer i računovođa u industriji mesa „Trojica“ u Pljevljima. Od 2006. do 2007. radila je kao menadžer poslovnice u podgoričkoj kompaniji „Com plus“. Od 2007. do 2010. godine bila je zaposlena kao menadžer turističke agencije u PU Auto škola „Marjanović“ u Pljevljima, a od 2010. do 2012. bila je angažovana kao računovođa i finansijski menadžer u kompaniji „BIT LTD“ d.o.o. u Pljevljima. U periodu od 2012. do 2021. godine bila je zaposlena u Opštini Pljevlja na poslovima starijeg internog revizora i rukovoditeljke Službe za unutrašnju reviziju. U Željezničku infrastrukturu Crne Gore – AD Podgorica na mjesto rukovoditeljke unutrašnje revizije prešla je 2022. godine. Kao ekspert bila je angažovana na realizaciji više projekata podržanih i od strane EU i Evropske komisije. Posjeduje više sertifikata i licenci u oblastima: računovodstva, revizije i finansija. Govori engleski jezik.

Tahir Gjonbalaj rođen je 1962. godine u Plavu. Studirao na Građevinskom fakultetu u Prištini, gdje je stekao zvanje građevinskog inženjera. Sekretar za urbanizam, prostorno planiranje i

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

imovinu Opštine Plav je od 1998. godine. Posjeduje bogato iskustvo u oblasti izvođenja te stručnog i tehničkog nadzora građevinskih radova. Od 2007. godine je i samostalni savjetnik za građevinarstvo i urbanizam u Opštini, gdje je po funkciji član opštinske Komisije za tehnički prijem objekata i zadužen za izradu planske dokumentacije, nadzor i realizaciju lokalnih projekata, kao i saradnju sa drugim organima uprave, organizacijama i preduzećima.

Nenad Marković, rođen je 1955. godine u Nikšiću, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Ima položen pravosudni ispit i posjeduje Sertifikat zaštite i zdravlja na radu. Radio je na zastupanju, izradi normativnih akata, kadrovskim poslovima i bio izvršni direktor akcionarskog društva. Od 1981. do 1997. godine radio je kao pravnik u građevinskom preduzeću AD Crna Gora u Nikšiću. Bio je izvršni direktor AD Crna Gora inženjering od 1997. do 2009. godine, da bi nakon toga, naredne dvije godine, bio zaposlen kao rukovodilac Pravne i kadrovske službe u LD Gradnja DOO Nikšić, Veliko iskustvo stekao je i kao predsjednik Sindikata građevinarstva i IGM-a. Govori engleski jezik.

Ivan Šaranović, rođen je 1960. godine u Prištini. Diplomirao je i magistrirao na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore na Odsjeku elektronika. Prva radna iskustva sticao je od 1986. do 1989. godine u kompaniji Informatik Si, gdje je bio angažovan kao saradnik programer. Od 1989. pa sve do 1992. godine u kratkim intervalima radio je, prvo u Montenegro turistu - Budva, kao koordinator rada Računskog centra, a zatim i u Unifarmu, kao rukovodilac ICT centra. Radni odnos u Elektroprivredi Crne Gore zasnovao je 1992. godine, gdje je sve do 2009. radio kao glavni inženjer u tadašnjem Projektnom birou, zatim kao glavni inženjer za IT i glavni inženjer tehničkog sistema upravljanja u Nacionalnom dispečerskom centru EPCG. Od 2009. do danas radi u Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica kao glavni inženjer odjeljenja za razvoj i održavanje korporativnog softvera. Bio je angažovan na velikom broju izuzetno važnih projekata, a autor je i koautor više zapaženih naučnih i stručnih radova iz oblasti softverskih sistema. Posjeduje više međunarodnih sertifikata iz oblasti IT-ja i upravljanja projektima. Član je većeg broja nacionalnih i EU stukovnih IT udruženja, radnog tijela za ICT pri EU udruženju ENTSO-E, kao i tehničkog komiteta za IT pri Institutu za standardizaciju Crne Gore. Tečno govori i piše engleski jezik.

Dr Martin Čalasan, docent na Elektrotehničkom fakultetu, Univerziteta Crne Gore, rođen je 1986. godine u Plužinama, Crna Gora. Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore u Podgorici, koji je upisao 2005. godine, završio je u junu 2009. godine sa prosječnom ocjenom 9.95. Na istom fakultetu, magistrirao je 2010. godine, na temu „*Simulacioni model i dinamika statičkog pobudnog sistema sinhronih generatora u HE Perućica*“, sa prosječnom ocjenom "A" (10.00). Doktorsku disertaciju pod, naslovom „*Upravljanje prekidačkim reluktantnim generatorom i tologije energetske pretvarača za rad u kontinualanom režimu*“, odbranio je u junu 2017. godine, na Elektrotehničkom fakultetu, Univerziteta Crne Gore. Na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici i Pomorskom fakultetu u Kotoru izvodi nastavu iz predmeta koje pripadaju oblasti električnih mašina i pogona. Oblasti istraživanja doc. dr Čalasan su električne mašine, obnovljivi izvori energije, sistemi za skladištenje električne energije i sistemi za kompenzaciju reaktivne energije u elektroenergetskim sistemima. U dosadašnjem naučno-istraživačkom radu publikovao je preko 50 radova u vodećim međunarodnim časopisima sa SCI/SCIE liste. Takodje, objavio je oko 140 naučnih i stručnih radova u ostalim međunarodnim, regionalnim i domaćim časopisima, kao i na međunarodnim i domaćim konferencijama. Kao istraživač učestvovao je u realizaciji 9 naučno-istraživačkih projekata. U dosadašnjem radu bio je mentor studentima za izradu oko 10 magistarskih teza, preko 50 specijalističkih radova, dok je trenutno mentor na realizaciji tri doktorske teze. Recenzirao je preko 200 naučnih radova u eminentnim naučnim časopisima, dok je Editor u tri međunarodna časopisa. Uredjivao je pet specijalnih izdanja u časopisima sa SCI/SCIE liste. Dr Čalasan ima naučnu saradnju sa brojnim istraživačima iz svijeta koja se ogleda u realizaciji naučnih projekata, organizaciji konferencija i publikacijama zajedničkih naučnih radova.

Doc. dr Martin Čalasan dobitnik je:

- Državne nagrade OKTOIH, koju dodjeljuje Ministarstvo prosvjete Crne Gore, u 2022. godini,
- Nagrade Ministarstva nauke za najboljeg naučnog radnika Crne Gore u 2022. godini,
- Nagrade Ministarstva nauke za najuspješnijeg pronalazača - inovatora za najuspješnije inovativno rješenje u 2017. godini,

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

- Nagrade CANU za 2020. godinu iz Fonda CANU (CRNOGORSKA AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI) za podsticanje podmlatka,
- *DANUBIUS* nagrade za mlade naučnike, koju dodjeljuje Austrijsko ministarstvo za obrazovanje, nauku i istraživanje i Institut za Dunavsku regiju i Centralnu Evropu, u 2021. godini,
- Nagrade Univerziteta Crne Gore za najboljeg naučnog radnika Elektrotehničkog fakulteta u 2019, 2020 i 2022. godini,
- Plakete Međunarodne konferencije ETRAN (Elektronika, Telekomunikacije, Računari, Automatika i Nuklearna tehnika) za najboljeg mladog istraživača za oblast Elektroenergetike u 2013. godini,
- Nagrade za najbolji naučni rad konferencije *First conference SERC-CIGRE*, Slovenija, Portorož, 2016.godine, i većeg broja nagrada na ostalim naučnim konferencijama.

Stručna aktivnost doc. dr Martina Čalasana se ogleda kroz izradu velikog broja projekata, studija i ekspertiza. Takođe, do sada je bio angažovan u više od 30 komisija supervjesta ETF-a u sudskim predmetima koji su zahtijevali naučno-stručnu ekspertizu Elektrotehničkog fakulteta. Član je IEEE, CIGRE Paris i CIGRE Crna Gora, gdje trenutno obavlja funkciju potpredsjednika. Takođe, predstavnik je Crne Gore u IEEE PES Srbije i Crne Gore. Oženjen je suprugom Sanjom sa kojom ima kćerku Lenu.

Emir Strujić, rođen je 1990. godine u Pljevljima, gdje je završio Srednju stručnu školu, smjer Elektrotehničar računara. Zvanje Bachelor menadžmenta i diplomiranog menadžera upravljanja ljudskim resursima stekao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici. Pripravnički staž odradio je NVO *Mladiinfo Montenegro*. U Službi za evropske integracije Opštine Pljevlja radio je od 2015. do 2018. godine. Od 2014. do 2018. godine bio je predsjednik Upravnog odbora Agencije za stambeno poslovni fonda DOO Pljevlja. Od 2019. radi kao referent za naplatu potraživanja i koordinator za Benchmarking u DOO Vodovod Pljevlja. Odlično poznavanje rada na računaru. Tečno govori i piše engleski jezik.

Opširnije biografije članova Odbora direktora dostupene su na web sajtu EPCG ad Nikšić.

1.3.3. Revizorski odbor i Tim za internu reviziju

Za obavljanje kontrolnih poslova u Matičnom društvu su formirani Revizorski odbor i Tim za internu reviziju.

Revizorski odbor, shodno ovlašćenjima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i Zakonom o reviziji, nadzire proces finansijskog izvještavanja, interne kontrole i zakonskog i etičkog vođenja Matičnog društva. U trenutku sastavljanja Izvještaja menadžmenta članovi Revizorskog odbora EPCG su Milan Lakićević, predsjednik, Milijana Novović Burić, član i Borislav Ivanković, član.

Tim za internu reviziju, shodno zakonu, vrši nezavisne i objektivne aktivnosti u cilju poboljšanja poslovanja Matičnog društva kroz sistematičan pristup procijenjivanju i unaprijeđivanju efikasnosti procesa upravljanja rizicima i kontrolom korporativnog upravljanja. Strukturu i sastav Tima za internu reviziju utvrđuje Odbor direktora.

1.4. Kapital i vlasnička struktura Matičnog društva

Registrovani osnovni akcijski kapital EPCG iznosi **769.927.930 €** i podijeljen je na **118.132.402 akcije**. Nominalna vrijednost akcije iznosi **6,5175€**.

U sljedećem pregledu data je registrovana vlasnička struktura kapitala sa nominalnim i procentualnim podacima učešća u kapitalu EPCG:

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Tabela br. 1: Struktura kapitala EPCG na dan 31.12.2022.

	Broj akcija	% vlasništva	31.12.2022.
Država Crna Gora	108,062,123	91.48%	704,294,887
EPCG - sopstvene akcije	8,472,481	7.17%	55,219,395
Fizička lica	1,410,459	1.19%	9,192,666
Pravna lica	187,339	0.16%	1,220,982
	118,132,402	100%	769,927,930

Skupština akcionara Matičnog društva je 23.12.2022. godine donijela odluku o smanjenju osnovnog kapitala po osnovu poništenja sopstvenih akcija koje je društvo bilo dužno da otuđi u roku od tri godine od dana sticanja. Navedeno smanjenje kapitala knjigovodstveno je obuhvaćeno u 2023. godini, odnosno odmah nakon registracije promjene vezane za smanjenje kapitala u CRPS-u.

1.5. Bitni događaji u Matičnom društvu

EPCG u okviru svojih aktivnosti odnosa s javnošću realizuje sponzorstva i donacije (korporativna filantropija) u cilju doprinosa unaprijeđenju kvaliteta života građana, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Za aktivnosti iz te oblasti EPCG je dobila i dvije prestižne nagrade: specijalno priznanje u okviru nagrade za filantropiju „Iskra“, čiji je cilj da se prepoznaju i javno istaknu privredna društva i pojedinci koji svojom materijalnom i finansijskom podrškom daju primjer drugima i postavljaju standarde kojima valja težiti kada je u pitanju ulaganje u opšte dobro, kao i nagradu za društvenu odgovornost Privredne komore Crne Gore. NVO „Ozon“ je EPCG dodijelila i nagradu „Zelena zvijezda“.

Elektroprivreda Crne Gore potpisala je ugovor o kupovini imovine TOSCELIK PROFIL VE SAC ENDUSTRISI A. S. i TOSCELIK ALLOYED ENGINEERING STEEL NIKŠIĆ (bivša imovina Željezare). Potpisivanjem ovog ugovora, vrijednog 20 miliona eura, EPCG je došla u priliku da proširi svoj proizvodni portfolio, jer imovina Željezare, zbog snage priključka, ima veliki solarni potencijal, a pored toga, ovom investicijom se stvaraju preduslovi za ulaganje u pogone koji će, svojim aktivnostima, predstavljati značajnu logističku podršku proizvodnim aktivnostima EPCG.

Tokom 2022. godine tekla je realizacija projekta Solari 3000+ i 500+, a raspisan je i javni poziv za projekat SOLARI 5000+ (70 MW) namijenjen kako domaćinstvima i pravnim licima, tako i stambenim zajednicama - vlasnicima stambenih jedinica manjih stambenih zgrada (do četiri sprata). EPCG će budućim vlasnicima fotonaponskih sistema obezbijediti i popust u iznosu od 20 odsto od ugovorene vrijednosti investicije. Na ovaj način korisnik u projektu postaje vlasnik male solarne elektrane, koja je kapacitetom predviđena da približno (ili u potpunosti) zadovoljava njegove potrebe za električnom energijom. Elektroprivreda Crne Gore i Investiciono razvojni fond potpisali su ugovor vrijedan 30 miliona eura za finansiranje projekta SOLARI 3000+ i SOLARI 500+, a potom, u sklopu realizacije projekta „Solari 3000+ i 500+“, potpisala dva ugovora: ugovor za Monokristalne fotonaponske module i potkonstrukciju fotonaponskog sistema, potpisan je sa ponuđačem Novi Volvox d.o.o. Podgorica, koji je dostavio najpovoljniju ponudu (12.444.865,794 € bez PDV-a), kao i Ugovor za Invertore i smart meter trofazna brojila, potpisan je sa ponuđačem Comtrade Distribution d.o.o. Podgorica, koji je dostavio najpovoljniju ponudu (4.128.000,00 € bez PDV-a). U 2022. godini, predstavnici menadžmenta EPCG potpisali su niz vrlo značajnih ugovora: sa kompanijom Voith Hydro, Ugovor o realizaciji druge faze projekta rekonstrukcije i modernizacije HE „Perućica“, sa Konzorcijuma kojeg čine Institut za vodoprivredu „Jaroslav Černi“ AD (Beograd, Srbija), Gruner Stucky SA (Renens, Švajcarska) i Gruner Balkans DOO (Beograd, Srbija) ugovor o HE „Kruševo“, a ugovorom je predviđena rekonstrukcija i modernizacija hidromašinske i elektro opreme na agregatima A5, A6 i A7.

Tokom 2022. godine desili su se značajni događaji povodom projekta toplifikacije Pljevalja. Prije svega, početkom 2022. potpisan je Memorandum o razumijevanju sa Opštinom Pljevlja u vezi sa projektom „Toplifikacija Pljevalja, za čista i topla Pljevlja - izgradnja primarnog toplovoda od TE do grada“, a potom i ugovor sa Upravom javnih radova. Predstavnici Elektroprivrede Crne Gore i Konzorcijuma koji čine Roto-Term DOO Pljevlja i Synergy Tech DOO Beograd potpisali su ugovor o toplifikaciji Pljevalja kojim je predviđeno da Konzorcijum izvrši sve poslove u vezi sa izradom Glavnog projekta i ostale tehničke dokumentacije cjelokupnog primarnog toplovoda od TE „Pljevlja“ do grada po fazama i izgradnje I faze primarnog toplovoda u dužini od cca 2.3 km,

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

vrijednosti 2.495.000,00 eura bez PDV. Polaganjem kamena temeljca, 27. aprila 2022. godine, započeta je ekološka rekonstrukcija TE „Pljevlja“

EPCG je potpisala Sporazum o zajedničkom razvoju sa kompanijom UGT Renewables, kojim je predviđen zajednički razvoj projekata iz energetike, s fokusom na izgradnju solarnih elektrana i postrojenja za skladištenje električne energije. Upravo sa tim, kompanija UGT Renewables je potpisala ugovor sa Hyundai Engineeringom, kojom ta dva giganta nastavljaju saradnju i u našoj zemlji. Sporazume su, 4. novembra 2022, u Vili "Gorica", potpisali predsjednik Odbora direktora EPCG Milutin Đukanović, izvršni direktor UGT Renewables Adam Cortese i strateški menadžer Hyundai Engineering, Park Sang Min. Potpisivanju su prisustvovali predsjednik Vlade Crne Gore, Dritan Abazović i američka ambasadorica u Crnoj Gori, Džudi Rajzing Rajnke. Nakon otvorenog javnog nadmetanja po osnovu Tenderske dokumentacije od 30.12.2021. godine, Elektroprivreda Crne Gore (EPCG) i švajcarska kompanija SS&A Power Consultancy potpisale su Ugovor o Izradi Studije sa razradom tehničkih rešenja i prethodne studije izvodljivosti za gasne elektrane. Potpisan je i Ugovor o izradi projektne i tenderske dokumentacije sa kompanijom kompanije Energoprojekt Hidroinženjering a.d., vrijedan 535.000,00 €.

Crnogorski energetski sektor, u saradnji sa ministarstvom za kapitalne investicije, organizovao je na prestižnoj izložbi EXPO 2020 u Dubaiju, prezentaciju pod nazivom "ZELENA ENERGETSKA TRANZICIJA U CRNOJ GORI", u kojoj je značajno učešće uzela i EPCG.

EPCG je u 2022. godini otvorila nove, savremene poslovne u Pljevljima, Žabljaku, Petrovcu i Tuzima i renovirala poslovnice na Cetinju.

U organizaciji SOZ EPCG, u septembru 2022.godine su održane tradicionalne radničko-sportske igre.

Nekoliko komunikacionih kampanja obilježile su 2022. godinu: "Solari 3000+ i 500+", kampanja "Štednja", kampanja "Zelena Energija-Dobra Energija", kao i one posvećene organizaciji desetog ciklusa akcije "Podijelimo teret 10", i dvije nagradne igre: „Zlatni tim dobra energija“ i „Račun plati i nagradu uhvati - dobra energija“. EPCG je lansirala i novu mobilnu aplikaciju.

U 2022. godini, tačnije 13. juna, zavisno preduzeće, EPCG DOO Beograd, obavilo prvu transakciju na SEEPEX-u (licencirani operator za organizovano tržište električne energije u Beogradu).

Elektroprivredu i njene proizvodnje objekte u 2022. godini posjetilo je nekoliko značajnih predstavnika domaćih i inostranih organizacija: Delegacija Ujedinjenih nacija (UN), predstavnici Elektroprivrede Republike Srpske, predsjednik Vlade, Dritana Abazovića, ambasador Kraljevine Norveške, Ambasador SR Njemačke.

EPCG je u 2022. godini po prvi put organizovala Simpozijum EPCG NET 2022, Novi energetski trendovi u Budvi, 27. i 28. maja. Simpozijum je okupio najeminentnije stručnjake iz oblasti energetike, iz zemlje, regiona i Evrope, a na četiri panela diskutovalo se o sljedećim temama: obnovljivi izvori energije kao prioritet razvoja energetskog sektora u Crnoj Gori i regionu, liberalizacija tržišta i prednosti upostavljanja regionalne berze električne energije, poslovni modeli, uslovi finansiranja i mogućnosti korišćenja EU fondova za investiranje u sektor energetike, dekarbonizacija energetskog sektora - izazovi uvođenja troškova emisija CO2 i primjene mehanizma prekograničnog prilagođavanja ugljenika (CBAM) na zemlje regiona. Pored organizovanja sopstvenog simpozijuma, predstavnici EPCG učestvovali su na sljedećim događajima: panel diskusija "Efikasno javno-privatno partnerstvo u obezbjeđivanju kvalitetnog učenja uz rad - korak naprijed", koja je organizovana u saradnji Ministarstva prosvjete Crne Gore, Ambasade Austrije, Privredne komore Crne Gore i Centra za građansko obrazovanje, Studentski ekonomski forum, Međunarodna konferencija o energetici "Energy Week: Western Balkans 2022", regionalna energetska konferencija Zapadnog Balkana "Mogućnosti ulaganja u obnovljive izvore energije na Zapadnom Balkanu", Mostarski ekonomski forum, SET - Simpozijum o energetici Trebinje, Okrugli sto „Implikacije EU politike i izazova na energetskom tržištu na elektro-energetski sistem Crne Gore“.

Predsjednik Odbora direktora i izvršni direktor EPCG AD Nikšić, Milutin Đukanović i Nikola Rovčanin, odlikovani su Ordenom I stepena Svetog Petra II Lovćenskog Tajnovidca, izvršni direktor, Nikola Rovčanin, primio je „Priznanje najboljem menadžeru“ za 2021. godinu, koje Solvent Rating Crna Gora dodjeljuje za odgovorno, savjesno i uspješno rukovođenje, kvalitetan sistematski rad te za razvoj i napredak preduzeća. Elektroprivreda Crne Gore našla se, i u 2022. godini, među dobitnicima priznanja u projektu „100 najvećih“, u kategoriji velikih preduzeća, EPCG je dobila dva priznanja, kao prvorangirana po prihodima i po dobiti. Povodom obilježavanja „Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu“, Udruženje zaštite na radu Crne Gore (UZNRCCG) dodjela je plaketu EPCG za doprinos u oblasti zaštite i zdravlja na radu za 2021. godinu.

1.6. Udio EPCG u zavisnim pravnim licima

Matično društvo je 13.01.2009. osnovalo zavisno društvo EPCG d.o.o., Beograd - Republika Srbija (u daljem tekstu EPCG Beograd), čija je osnovna djelatnost trgovina električnom energijom. Učešće EPCG u kapitalu EPCG Beograd iznosi 100%.

Matično društvo je 25.06.2010. osnovalo zavisno društvo zajedno sa Nort-Trondelag Elektristetverk Holding AS pod nazivom Zeta Energy d.o.o., Danilovgrad (u daljem tekstu „Zeta Energy”) čija je osnovna djelatnost proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora. Učešće EPCG u kapitalu Zete Energy iznosi 51%.

Na XIV vanrednoj Skupštini akcionara Matičnog društva, održanoj 23.06.2016., donijeta je Odluka o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski elektrodistributivni sistem”, Podgorica (u daljem tekstu „CEDIS) radi obavljanja djelatnosti distribucije električne energije. Učešće EPCG u kapitalu CEDIS-a iznosi 100%.

Na XIX vanrednoj Skupštini akcionara Matičnog društva 28.03.2018. godine donijeta je Odluka o pokretanju postupka dobrovoljne javne ponude za preuzimanje Rudnika uglja AD Pljevlja (br. 10-00-13052 od 29.03.2018. godine) shodno kojoj je EPCG zaključno sa danom 18.07.2018. godine stekla vlasništvo nad svim akcijama tog privrednog društva. Učešće EPCG u kapitalu Rudnika uglja AD Pljevlja iznosi 100%.

„EPCG-SOLAR-GRADNJA” d.o.o., Nikšić je osnovana Odlukom o osnivanju društva br. 10-00-44041 od 20.09.2021. od strane Odbora direktora EPCG AD Nikšić kao 100% vlasnika tj. kao jednočlano društvo. Pretežna djelatnost ove kompanije je 43.21 - postavljanje električnih instalacija, prije svega u cilju realizacije projekta „Solari 3.000+ i 500+” kao i budućih projekata instalacija solarnih panela „Solari 5.000+” i sl.

2. PROIZVODNI KAPACITETI I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Snaga svakog elektroenergetskog sistema se bazira na izgrađenosti i kapacitetima proizvodnih postrojenja, od kojih se prije svega očekuje da daju dovoljne količine električne energije, što postaje sve teži zadatak. Danas, kada je potreba za energentima sve veća, nije potrebno dokazivati da je proizvodnja električne energije od suštinskog značaja ne samo za stabilnost elektroenergetskog sistema, već predstavlja neophodan preduslov privrednog i ekonomskog razvoja.

2.1. Proizvodni kapaciteti

Snaga našeg elektroenergetskog sistema se bazira na kapacitetima proizvodnih postrojenja HE Perućica, HE Piva i TE Pljevlja.

HE Perućica je najstarija velika hidroelektrana u Crnoj Gori, puštena u pogon 1960. godine. Nazvana je po vrelu Perućica, koje izvire u blizini hidroelektrane. Nalazi se na teritoriji opštine Nikšić, u sjevernom dijelu Bjelopavličke ravnice, dok su male hidroelektrane smještene na teritorijama opština Kolašin, Podgorica, Cetinje i Šavnik. Njena bruto instalisana snaga iznosi **307 MW**.

HE Piva, akumulaciono pribransko postrojenje sa jednom od najvećih betonskih lučnih brana u svijetu, je u pogonu od 1976. godine. Njena osnovna djelatnost je proizvodnja električne energije u vršnom režimu rada, jer ima mogućnost brzog startovanja i sinhronizacije na dalekovodnu mrežu 220 kV. Smještena je u planinskom masivu na sjeverozapadu Crne Gore. Zbog specifičnih topografskih karakteristika terena kompletno postrojenje urađeno je ispod površine zemlje. Njena bruto instalisana snaga iznosi **342 MW**.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

TE Pljevlja je prva crnogorska kondenzaciona termoelektrana, koja je počela sa radom 1982. godine. Lokacija termoelektrane je na četvrtom kilometru puta Pljevlja - Đurđevića Tara - Žabljak. Snabdijevanje termoelektrane vodom za hlađenje i druge potrebe vrši se iz akumulacije „Otilovići“ koja se nalazi na rijeci Čehotini i udaljena je oko 8 km od termoelektrane sa kojom je povezana asfaltnim putem. Bruto instalisana snaga TE Pljevlja iznosi **225 MW**.

2.2. Snabdijevanje električnom energijom

Broj kupaca u Crnoj Gori na dan 31.12.2022. godine iznosi **425.816** od čega 382.589 kupca u kategoriji "domaćinstva" i 43 227 u kategoriji ostala potrošnja (na 110 kV - 8; na 35 kV - 36; na 10 kV - 586, na 0,4 kV - 42.591 i u okviru ZDS - 6).

2.2.1. Projekat „Zlatni tim“

Projekat "Zlatni tim" počeo je u avgustu 2012. godine, sa ciljem povećanja broja kupaca koji redovno izmiruju svoje obaveze za utrošenu električnu energiju. Kao rezultat projekta, broj redovnih kupaca iz kategorije "Domaćinstva" je u konstantnom porastu, da bi na kraju 2022. godine iznosio 234.332, što je 18.314 više u odnosu na isti period prethodne godine.

U toku 2022. godine, prosječan broj redovnih kupaca iznosio je 219.256, što je 15.380 više u odnosu na prosječan broj redovnih kupaca tokom 2021. godine (uvećanje 16,83%).

Od januara 2018. godine, EPCG je odobrila uvećanje popusta za članove "Zlatnog tima" na 13% na obračunatu vrijednost aktivne električne energije, umjesto dotadašnjih 10%. Takođe, od januara 2018. godine obračunava se popust od 3% na obračunatu vrijednost aktivne električne energije kod redovnih kupaca iz kategorije "Ostala potrošnja" (izuzev "malih kupaca" u skladu sa Članom 196. Zakona o energetici). Tokom prvih šest mjeseci 2022. godine, obračunavao se popust od 12,5 % na ukupan račun za utrošenu električnu energiju za domaćinstva koja redovno plaćaju račune. Odbor je, uzevši u obzir ogroman doprinos Pljevalja u obezbjeđivanju energetske stabilnosti sistema, u uslovima energetske i COVID krize, a u cilju smanjenja nivoa aero zagađenja u tom gradu, građanima Pljevalja, odnosno kupcima iz kategorije "Domaćinstva", odobrio i dodatnih 10 % popusta na aktivnu energiju do kraja grejne sezone, odnosno do kraja prvog kvartala 2022. godine.

U julu prošle godine, Odbor direktora je usvojio novu politiku popusta. Odlukom o utvrđivanju popusta za električnu energiju distributivnih kupaca za period od 1. jula do 30. septembra 2022. godine odobren je popust za domaćinstva, priključena na elektrodistributivni sistem, koje snabdijeva EPCG, a koja su bez duga za utrošenu električnu energiju na kraju obračunskog perioda. Odlukom su obuhvaćena:

- Domaćinstva - članovi Zlatnog tima - sa mjesečnom potrošnjom ispod 500 kWh u visini od 13% na vrijednost obračunate aktivne električne energije i mrežnih usluga;
- Domaćinstva - ostali redovni kupci - sa mjesečnom potrošnjom ispod 500 kWh u visini od 5% na vrijednost obračunate aktivne električne energije i mrežnih usluga.

Svrha ovakve politike popusta jeste podsticanje štednje. Odbor direktora je odlučio da se navedena odluka primjenjuje i nakon 30. septembra, tako da se popust u skladu sa njom obračunavao do kraja prošle godine.

Takođe, FC Snabdijevanje je prvih pola godine u 2022. obračunavala popust u visini od 3% na vrijednost obračunate aktivne električne energije za kupce iz kategorije "Ostala potrošnja" (izuzev malih kupaca u skladu sa Članom 196. Zakona o energetici) koji su izmirili svoja dugovanja do kraja mjeseca.

Ukupan trošak popusta za 2022. godinu, iznosi 7.142.824,36€:

- trošak popusta za kupce iz kategorije "Domaćinstva" iznosi 6.490.289,26€
- trošak popusta za kupce iz kategorije "Ostala potrošnja" 652.535,10€

U okviru projekta "Zlatni tim", tokom 2022. godine, realizovane su dvije nagradne igre "Zlatni tim": "Dobra energija" i "Račun plati i nagradu uhvati - dobra energija". Prva nagradna igra realizovana je u januaru. Za nagradni fond od 100 SMART HOME sistema, u saradnji sa Mtel-om, konkurisala su sva domaćinstva koja su se do 31. januara (počevši od 1. novembra 2021) prijavila za projekat SOLARI 3.000+. U okviru nagradne igre podijeljeno je i 200 umanjenja od 50 eura na računima za električnu energiju, kao i 100 umanjenja od 100 eura za članove Zlatnog tima koji su ujedno i korisnici servisa "Elektronski račun". Druga nagradna igra organizovana je u novembru prošle godine. Pravo učesća u nagradnoj igri imali su svi kupci iz kategorije "Domaćinstva", koji su na dan 30.11.2022. godine imali stanje na računima 0 eura kao i svi kupci iz

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

te kategorije, koji su na dan 30.11.2022. godine imali stanje 0 eura i aktiviran servis "Elektronski račun".

Nagradni fond činilo je 200 umanjena od 50 eura na računima za električnu energiju, kao i 100 umanjena od 100 eura za domaćinstva koja su na dan 30.11.2022. godine imali stanje 0 eura i aktiviran servis "Elektronski račun".

3. OSTVARENJE BILANSA ELEKTRIČNE ENERGIJE

3.1. Proizvodnja električne energije

Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije elektrana koje pripadaju Elektroprivredi Crne Gore u 2022. godini je iznosila **2.731,680 GWh**, od čega je TE Pljevlja proizvela 53,24%, velike hidroelektrane ukupno 46,65%, a male HE EPCG 0,11%.

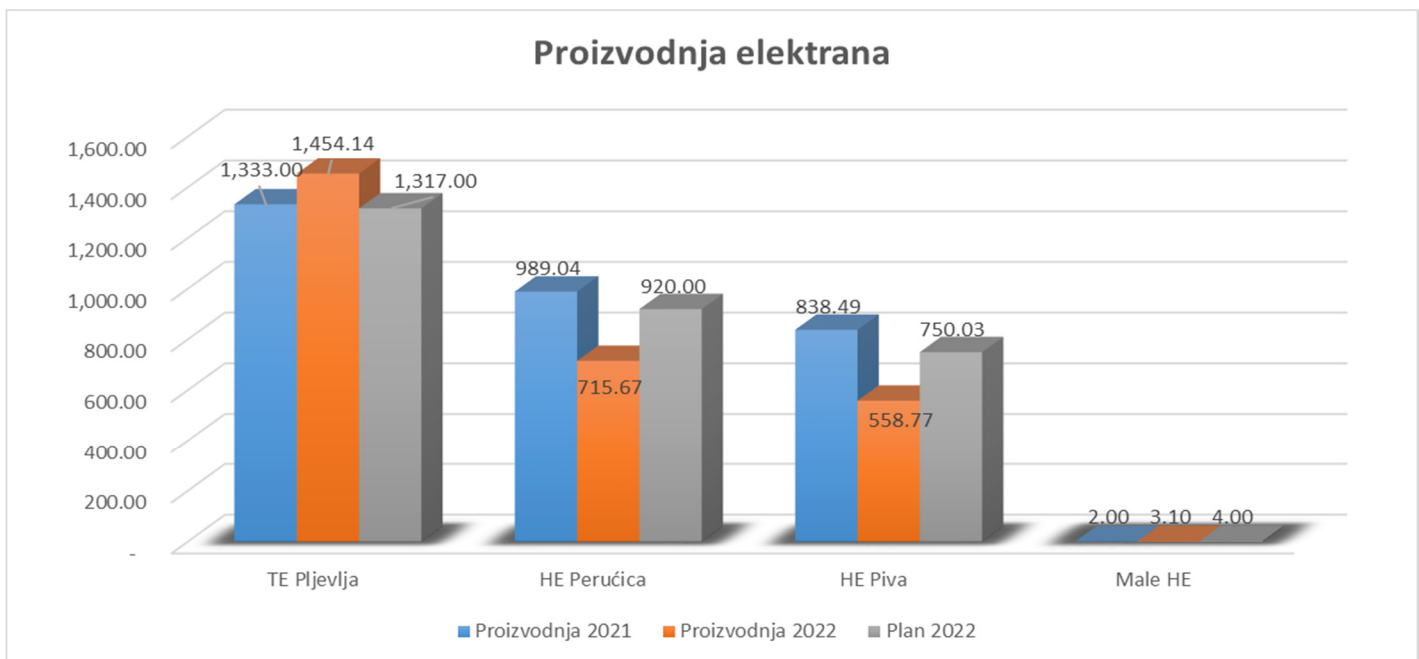
HE „Perućica” je ostvarila proizvodnju od **715,67 GWh**, što je za 204,33 GWh ili 22,21% manje od plana, i 72,36% od proizvodnje u 2021. godini.

HE „Piva” je ostvarila proizvodnju od **558,77 GWh**, odnosno 191,23 GWh ili 25,5% manje od plana, a 66,64% od proizvodnje u 2021. godini.

Male hidroelektrane EPCG su ukupno proizvele **3,1 GWh**, odnosno 77,56% od plana.

TE „Pljevlja” je ostvarila proizvodnju od **1.454,14 GWh**, što je u odnosu na plan više za 137,14 GWh ili za 10,4%, a u odnosu na prošlu godinu više za oko 9,12%.

Ukupno, najveća mjesečna proizvodnja je ostvarenu u decembru 475,2 GWh, a najmanja u maju 84 GWh.

3.1.1. Akumulacije i dotoci

U akumulacijama HE „Perućica”, na početku godine je bilo **111,9 GWh** tj. 25,4% manje od plana. U akumulacijama HE „Perućica” na kraju godine je bilo 153,7 GWh ili 2,5% više od plana. Na HE „Piva” je stanje akumulacije na početku godine bilo **142,4 GWh**, što je bilo za oko 9,6% više od plana, a na kraju godine **236,3 GWh**, odnosno 81,7% više od planirane količine. HE „Piva” je radila sa srednjim mjesečnim kotama od 637,478 mnm u martu (najniža), do 665,69 mnm u decembru (najviša), a srednja godišnja kota bila je 653,92 mnm. Srednji godišnji dotok je bio 53,16 m³/s, što je za oko 15% manje od plana.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3.1.2. Pogonska spremnost elektrana

HE „Perućica” je u 2022. godini zbog remonta i totalne obustave rada elektrane bila van pogona od 24. jula do 01. septembra. Zbog prorade zaštita agregati su ukupno bili u zastoju 132,1 sati, a zbog kvarova ukupno 46 sati.

HE „Piva” je u 2022. godini zbog godišnjeg remonta bila u totalnoj obustavi u trajanju od 3 dana - od 15. oktobra do 17. oktobra. Agregati su ukupno bili u kvaru 5491,3 sati, u remontu 1.813,66 sati i u njezi 196 sati.

TE „Pljevlja” je bila van pogona zbog godišnjeg remonta 1.499 sati i zbog kvarova 336,36 sata. Pojedinačno, elektrane su ostvarile sledeće koeficijente raspoloživosti i pouzdanosti:

Tabela br. 2: Koeficijenti raspoloživosti i pouzdanosti elektrana u 2022. godini

Elektrana	Koeficijent raspoloživosti	Koeficijent pouzdanosti
HE Perućica	86,95%	99,27%
HE Piva	71,46%	52,22%
TE Pljevlja	79,32%	95,38%

3.2. Potrošnja električne energije od strane kupaca EPCG

Ukupna isporuka električne energije kupcima FC Snabdijevanja EPCG u 2022. godini je iznosila **2.620,5 GWh**. Od toga, kupci na naponu 110 kV preuzeli su oko 61,5 GWh dok je ZDS Unipromu isporučeno 77,4 GWh. Kupcima FC Snabdijevanje na 35, 10 i 0,4 kV ukupno je predato 2.481,6 GWh.

Najveća mjesečna isporuka EPCG potrošačima FC Snabdijevanje ostvarena je u avgustu 251,6 GWh, a najmanja u maju 181,2 GWh.

Struktura ostvarene isporuke električne energije kupcima FC Snabdijevanje u 2022. godini:

- za Željezaru - Toščelik isporučeno je **3,3 GWh** ili 12,56% od plana,
- za Željezničku infrastrukturu Crne Gore isporučeno je **12,3 GWh** ili 57,7% od plana,
- za sopstvene potrebe TE „Pljevlja” isporučeno je **36,8 GWh** ili 460,3% od plana i za ostale kupce koji se snabdijevaju na mreži 110 kV isporučeno je **8,9 GWh**, odnosno 15,7% više od plana,
- za ZDS Uniprom je isporučeno **77,4 GWh** ili 26,1% više od plana
- za kupce FC Snabdijevanje na distributivnoj mreži je isporučeno **2.481,6 GWh**, što je za 1,97% više od plana i 4.5% više nego u 2021.

Struktura ostvarene isporuke električne energije kupcima u zemlji Direkcije za upravljanje energijom u 2022. godini:

- CEDIS-u za pokrivanje gubitaka na distributivnoj mreži **390,2 GWh**
- CGES-u za pokrivanje gubitaka na prenosnoj mreži **137,9 GWh**, za tercijarnu i sekundarnu regulaciju **17,3 GWh**

Kompenzacioni programi od januara 2022 ne postoje.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

3.3. Nabavka i isporuka električne energije

3.3.1. Otkup iz obnovljivih izvora od COTEE-a

Od COTEE-a je po osnovu pripadajućeg dijela proizvodnje povlašćenih proizvođača preuzeto **492,09 GWh** ili 7% manje od plana.

3.3.2. DPTS sa Elektroprivredom Republike Srpske

Po osnovu Ugovora o dugoročnoj poslovno-tehničkoj saradnji sa Elektroprivredom Republike Srpske, u svrhu napajanja pograničnih područja, u 2022. godini preuzeto je ukupno **6,5 GWh**. Isporuka elektroprivredi Republike Srpske po ovom osnovu iznosila je ukupno **6,2 GWh**.

3.3.3. Kupovina

Putem tzv. dugoročne trgovine na tržištu je kupljeno **122,78 GWh**, a kratkoročnom i operativnom trgovinom kupljeno je **599,05 GWh**. Ukupno je na tržište kupljeno **721,84 GWh**; Od proizvođača i proizvođača u probnom radu preuzeto je **14,8 GWh**.

3.3.4. Prodaja

U 2022. godini ostvarena je prodaja na tržištu u iznosu od **888,09 GWh**. Od toga, dugoročnom trgovinom **390,21 GWh**, a kratkoročno **497,88 GWh**; CEDIS-u (za pokrivanje gubitaka na mreži distribucije) prodato je **390,20 GWh**; CGES-u (za pokrivanje gubitaka) prodato je **137,95 GWh**.

3.3.5. Ostalo

Od CGES je po osnovu Ugovora o pružanju pomoćnih usluga preuzeto **35,61 GWh** za tercijernu i sekundarnu regulaciju. CGES-u je po osnovu Ugovora o pružanju pomoćnih usluga isporučeno **17,29 GWh** za tercijernu i sekundarnu regulaciju.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

3.4. Tabela pregled ostvarenja bilansa električne energije EPCG

Tabela br. 3: Pregled ostvarenje bilansa električne energije EPCG za 2022. godinu

OSTVARENJE BILANSA ELEKTRIČNE ENERGIJE (GWh)	Ostvarenje 2022	Plan 2022	Ostvarenje 2022 /Plan 2022	Ostvarenje 2021	Ostvarenje 2022/Ostvarenje 2021
1. PROIZVODNJA	2.731,68	2.991,00	91,33%	3.162,00	86,42%
1.1. Proizvodnja hidroelektrana	1.277,54	1.674,00	76,32%	1.828,00	69,89%
- HE "Perućica"	715,67	920,00	77,79%	989,00	72,36%
- HE "Piva"	558,77	750,00	74,50%	837,00	66,76%
- Male HE EPCG	3,10	4,00	77,50%	2,00	155,00%
1.2 Proizvodnja TE "Pljevlja"	1.454,14	1.317,00	110,41%	1.333,00	109,09%
2. NABAVKA	1.330,09	716,30	185,69%	1.290,00	103,11%
2.1. Kupovina na tržištu električne energije*	721,84	142,30	507,27%	700,00	103,12%
2.2. ERS po Ugovoru o DPTS	6,47	6,00	107,83%	6,00	107,83%
2.3. CGES - tercijerna i sekundarna regulacija	35,61	40,00	89,03%	31,00	114,87%
2.4. CGES - kompenzacioni programi	0,00	0,00		0,00	
2.5. CGES - debalans	0,00	0,00		0,00	
2.6. COTEE Pripadajući dio od povlašćenih izvora	429,09	528,00	93,20%	502,00	98,03%
2.7. Otkup od novih izvora u probnom radu	14,80	0,00		8,00	185,00%
2.8. Kupci-proizvođači	0,56	0,00		0,00	
2.9. Odstupanje	58,72	0,00		37,00	158,70%
2.10. Ostalo	0,00	0,00		6,00	
3. RASPOLOŽIVO	4.061,77	3.707,30	109,56%	4.451,00	91,26%
4. ISPORUKA	4.061,77	3.707,30	109,56%	4.451,00	91,25%
4.1. Prodaja na tržištu električne energije*	888,09	612,20	145,07%	1.011,00	87,84%
4.2. ERS po Ugovoru o DPTS	6,20	6,00	103,33%	6,00	103,33%
4.3. CGES - tercijerna i sekundarna regulacija	17,29	40,00	43,23%	27,00	64,04%
4.4. CGES - kompenzacioni programi	0,00			45,00	0,00%
4.5. Za KAP	0,00	0,00		567,00	0,00%
4.6. CEDIS - za gubitke	390,20	328,00	118,96%	351,00	111,17%
4.7. CGES - za gubitke	137,95	166,00	83,10%	24,00	574,79%
4.8. Ostalo	1,56			0,00	
4.9. Prodaja kupcima FC Snabdjevanje	2.620,48	2.555,00	102,56%	2.420,00	108,28%
4.9.1. Kupci na 110kV	61,45	60,00	102,25%	37,00	166,08%
- Željezara	3,31	26,40	12,54%	9,00	36,78%
- Željeznička infrastruktura	12,38	21,50	57,58%	11,00	112,55%
- TE Pljevlja za sopstvene potrebe	36,82	80,00	46,02%	11,00	334,73%
- Ostali klijenti 110kV	8,94	4,20	212,86%	6,00	149,00%
4.9.2. ZUDS Uniporm	77,39	61,30	126,25%	9,00	859,89%
4.9.3. Kupci na 35, 10 i 0,4kV	2.481,63	2.433,70	101,97%	2.374,00	104,53%

*Crna Gora i Srbija

4. NAPLATA POTRAŽIVANJA ZA ISPORUČENU ELEKTRIČNU ENERGIJU

Ukupna bruto fakturisana realizacija od strane snabdjevača (sa PDV-om) za direktne i distributivne kupce u 2022. godini, faktura januar-decembar 2022. godine, iznosila je **275.779.474,54€**, od čega je za direktne kupce 8.940.925,00€, a za distributivne 266.838.549,54€. Ostatak prihoda od prodaje fakturisana je od strane Direkcije za upravljanje energijom a tiče se prodaje električne energije na tržištu, CEDIS-u za pokrivanje distributivnih gubitaka, CGES-u za pokrivanje prenosnih gubitaka kao i za potrebe mrežnih usluga

Od ukupno fakturisane realizacije od strane snabdjevača u 2022. godini i neizmirenih potraživanja iz prethodnih godina, naplaćeno je ukupno **279.714.742,13€** sa ostvarenim stepenom naplate od 101,43% u odnosu na ukupno fakturisana realizaciju u 2022. godini. Od direktnih kupaca je naplaćeno 8.885.000,52€ i ostvaren stepen naplate od 99,37%, a od distributivnih kupaca je naplaćeno 270.829.741,61€ sa ostvarenim stepenom naplate od 101,50%.

5. KADROVSKA POLITIKA EPCG GRUPE

U 2022. godini u EPCG grupi, koju čine EPCG, CEDIS, Rudnik uglja A.D. „Pljevlja“, Zeta Energy, EPCG Beograd i EPCG-SOLAR-GRADNJA, ukupan broj angažovanih radnika na dan 31.12.2022. godine iznosi 4.210, ne uključujući ugovore o djelu. U nastavku je dat tabelarni pregled strukture angažovanih radnika

Tabela br. 4: Struktura angažovanih radnika EPCG grupe na dan 31.12.2022.

EPCG GRUPA	BROJ ANGAŽOVANIH RADNIKA 31.12.2022.
EPCG	1.160
CEDIS	1.643
RUDNIK UGLJA AD PLJEVLJA	1.043
ZETA ENERGY	17
EPCG BEOGRAD	3
EPCG SOLAR GRADNJA	344
UKUPNO EPCG GRUPA	4.210

Kontinuiranim ulaganjem u razvoj ljudskih resursa EPCG nastoji da obezbjedi spremnost zaposlenih da odgovore izazovima u svakodnevnom poslovanju, istovremeno dajući svoj doprinos njegovom unaprijeđenju.

Matično društvo je u 2022. godini posebno obraćalo pažnju na usavršavanje i obrazovanje zaposlenih, čak i u specifičnim uslovima pandemije prilagođavajući se i koristeći nove tehnološke mogućnosti kao i na kupovinu stručne literature i uplatu članarina zaposlenih u okviru profesionalnih organizacija.

6. ZAŠTITA I ZDRAVLJE NA RADU I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Sve aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu, zaštite i spašavanja i zaštite životne sredine se realizuju prema zahtjevima proisteklih iz Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, Zakona o zaštiti i spašavanju, Zakona o životnoj sredini, podzakonskih akata iz ovih oblasti i drugih relevantnih propisa u Crnoj Gori i internih kompanijskih akata koji regulišu ove oblasti.

6.1. Zaštita i zdravlje na radu u EPCG

Sve aktivnosti u oblasti zaštite i zdravlja na radu realizuju se u skladu sa zahtjevima Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, podzakonskih akata iz ove oblasti i drugih relevantnih propisa u Crnoj Gori i internih kompanijskih akata koja regulišu ovu oblast.

U toku 2022. godine na polju izrade/revizije normativnih i sistemskih akata Društva urađeno je sljedeće:

Nakon što je Izvršni direktor krajem 2021. godine donio Odluku o formiranju Komisije za reviziju/izradu Akta o procjeni rizika za radna mjesta u EPCG AD, Komisija je najprije uradila metodologiju za izradu Akta, a početkom 2022 godine započele su aktivnosti na njegovoj izradi. Zatim su uslijedile aktivnosti na prikupljanju podataka iz procesâ koji su neophodni i koji predstavljaju preduslov za izradu Akta. Namjera je bila da se za elektrane izvrši revizija postojećeg Akta po modifikovanoj polu-kvantitativnoj metodi po kojoj je Akt i rađen, a da se za ostale djelove izvrši izrada novog Akta po opštepoznatoj KINNEY metodi. Međutim, nakon što su krajem januara 2022 godine donešeni novi pravilnici o organizaciji i sistematizaciji kompanije i koji su unijeli velike promjene u ovim segmentima, Komisija je odlučila da se izvrši izrada novog Akta za sve organizacione djelove po metodi KINNEY, koja je prethodno ustanovljena od strane Komisije i donešena od strane Izvršnog direktora.

U daljem postupku izvršena je procjena za jedan broj radnih mjesta u svim organizacionim djelovima uz dalje prikupljanje aktuelnih ulaznih podataka potrebnih za izradu Akta. U decembru 2022 godine donešeni su novi pravilnici o organizaciji i sistematizaciji kompaniji.

U okviru aktivnosti na izradi/reviziji normativnih i sistemskih akata Društva izvršena je revizija 7 (sedam) dokumenata sistema kvaliteta IMS-a (procedura) iz oblasti ZZNR.

U okviru aktivnosti na reviziji/izradi akata, izvršena je revizija Normativa LZS i KZS (ličnih zaštitnih sredstava i kolektivnih zaštitnih sredstava).

U toku 2022. godine, u skladu sa odredbama normativnih akata (eksternih i internih) u više navrata i u

toku cijele godine vršeno je osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad. Osposobljavanje su vršila stručna lica za ZZNR i drugi kompetentni zaposleni iz kompanije po Programu osposobljavanja zaposlenih iz EPCG AD, a provjeru osposobljenosti su vršila stručna lica za oblast ZZNR iz sastava zaposlenih EPCG AD, a na osnovu Ovlašćenja koje je EPCG AD dobila od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore i koje je izdato dana 20.03.2020.godine. U sklopu ove aktivnosti za bezbjedan rad ukupno je osposobljeno 378 zaposlenih iz sastava EPCG AD.

Zdravstveni pregledi zaposlenih u toku 2022 godine organizovani su u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu i Aktom o procjeni rizika. Periodični zdravstveni pregledi organizuju se jednom godišnje. Prema potrebi, obavljani se i prethodni zdravstveni pregledi (prije prerasporeda zaposlenih na radna mjesta sa posebnim uslovima rada ili sa povećanim rizikom), kao i vanredni specijalistički pregledi (kod određenih indikacija vezanih za zdravlje zaposlenih ili u slučaju pojave neke štetnosti koja može imati uticaja na zdravlje zaposlenih).

Sanitarni pregledi organizovani su za zaposlene koji se bave pripremom i usluživanjem napitaka. Ovi pregledi obavljaju se dva puta godišnje.

U okviru navedene aktivnosti, u toku 2022 godine, izvršeno je 465 zdravstvenih i 13 sanitarnih pregleda zaposlenih iz sastava EPCG AD.

U toku 2022. godine, a u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu, standardima, tehničkim propisima, uputstvima proizvođača, odredbama Pravilnika o periodičnim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad i uslova radne sredine i internim aktima Društva, vršeno je ispitivanje sredstava za rad radi utvrđivanja da li su na njima primijenjene neophodne mjere za siguran i bezbjedan rad. Prema rokovima dospijevanja sva stručna lica su blagovremeno procesuirala zahtjeve za nabavke i u potpunosti su izvršena ispitivanja sredstava za rad u HE Perućica i HE Piva, dok je u TE Pljevlja izvršeno samo ispitivanje visokonaponske zaštitne opreme, a u Direkciji ispitivanje sredstava za rad sa povećanim opasnostima za život i zdravlje zaposlenih (mašina i uređaja).

Kada je u pitanju ispitivanje uslova radne sredine, u toku 2022 godine, ono je, u skladu sa prethodno pomenutim Pravilnikom izvršeno u HE Perućica i HE Piva, za OC i FC Snabdijevanje poziv je objavljen u decembru 2022 godine.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Po pitanju nabavke sredstava i opreme lične i kolektivne zaštite na radu izvršena je nabavka za potrebe HE Perućica i HE Piva.

U toku 2022. godine u EPCG AD dogodilo se 5 (pet) povreda na radu, koje su klasifikovane kao lakše ili za njih, od strane ljekara, nije data klasifikacija u pogledu težine povrede. U poređenju sa prethodne dvije godine navodimo da su se u toku 2021. godine u EPCG dogodile 2 (dvije), a u toku 2020 godine 3 (tri) povrede na radu. Ovi podaci su svakako ohrabrujući ako se ima u vidu da se u ranijem periodu u EPCG događalo i po nekoliko puta više povreda na radu u toku godine u poređenju sa zadnje tri godine.

Od ostalih aktivnosti koje su vođene po pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i koje su iziskivale intenzivno učešće stručnih lica iz oblasti ZZNR najvažnije su:

- vođenje Zakonom propisanih evidencije iz oblasti ZZNR,
- kontrola sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu od strane svih učesnika (internih i eksternih) kod obavljanje radnih aktivnosti u EPCG AD, uključujući izradu velikog broja ugovora o sprovođenju mjera i postupaka zaštite i zdravlja na radu kod obavljanja usluga/radova od strane eksternih izvođača,
- učešće u većem broju internih provjera IMS-a,
- aktivno učešće (kao provjeravana strana) u resertifikacionoj provjeri IMS-a od strane sertifikacione kuće JUQS-Beograd,
- kontrola upotrebe sredstava zavisnosti,
- aktivnosti na održavanju sistema za detekciju gasova SO₂ i NO₂ u TE Pljevlja,
- izrada Predloga budžeta za oblast ZZNR za 2023 godinu i projekcija za period 2024-2027,
- aktivnosti u cilju zaštite zaposlenih od pandemije koronavirusa (za vrijeme trajanje posebnih mjera zaštite),
- organizovanje redovnih i vanrednih tretmana dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u objektima EPCG AD,
- učešće stručnih lica na raznim vrstama obuka i edukacije (konferencije, stručni skupovi, seminari, okrugli stolovi, učionice i sl.)

Kada je u pitanju inspeksijski nadzor za oblast ZZNR u toku 2022 godine, računajući sve organizacione djelove EPCG AD obavljen samo jedan inspeksijski nadzor i to za radove na ekološkoj rekonstrukciji TE „Pljevlja“, o kome je sačinjen Zapisnik o izvršenom inspeksijskom pregledu br:020302/10-79 od 06.07.2022.godine po kojem nijesu utvrđene nepravilnosti kod Investitora - EPCG - TE „Pljevlja“.

EPCG AD je povodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite i zdravlja na radu, dana 28.04.2022. godine dobila Nacionalnu nagradu za dobru praksu u organizovanju i obavljanju poslova iz oblasti ZZNR, kao priznanje za najveći doprinos razvoju zaštite i zdravlja na radu u Crnoj Gori, a koju je dodijelilo Udruženje zaštite na radu Crne Gore.

6.2. Zaštita životne sredine

U nastavku je dat pregled aktivnosti u 2022. godini iz oblasti zaštite životne sredine koje su sprovedene tokom 2022. godine.

Izrađena su sledeća dokumenta:

- Godišnji plan redovnog eksternog monitoringa i mjerenja EPCG br.10-00-3245 od 31.1.2022. godine;
- Akcioni plan programa zaštite životne sredine EPCG AD za period 2017-2023., br.10-00-5161 od 15.2.2022. godine;
- Izvještaj o monitoringu životne sredine sprovedenom tokom 2021. godine, br.10-00-8492 od 28.2.2022.godine, poslat Agenciji za zaštitu životne sredine;
- Izvještaj o sprovedenom monitoringu životne sredine br.11-00-8385 od 28.2.2022, sačinjen kao informacija za Izvršnog direktora EPCG;
- Sproveden je monitoring definisan dokumentom Predlog mjera remedijacije i program praćenja stanja životne sredine nakon sprovođenja mjera remedijacije u rijekama Vezišnica i Čehotina, br.10-00-23084 od 04.06.2020. godine. Istraživanje razmjera i posledica akcidenta na rijekama Vezišnica i Čehotina (nastalog usled aktiviranja drenažnog ventila na liniji povratne vode sa Deponije „Maljevac“) potrebno za izradu ovog dokumenta je sproveo

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

- Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore (CETI) u saradnji sa Prirodno-matematičkim fakultetom, odsjekom za biologiju;
- Izvještaj o sprovedenim mjerenjima po Planu remedijacije;
  - Sačinjen Godišnji plan monitoringa i mjerenja potrošnje resursa za Direkciju i FC Snabdijevanje u skladu sa procedurom IMS.PR16 Monitoring i mjerenje;
  - Sačinjen Godišnji izvještaj potrošnje resursa za Direkciju i FC Snabdijevanje u skladu sa procedurom IMS.PR16 Monitoring i mjerenje;
  - Godišnji izvještaj o otpadu EPCG za 2021. godinu, upućen Agenciji pod brojem 11-00-8360 od 28.2.2022.godine;
  - Godišnji izvještaj o otpadu Direkcije i Snabdijevanja br.11-00-8360/1 od 28.2.2022.godine;
  - Ažuriran obrazac IMS.PRO9.OB01 Identifikovanje i vrednovanje uasaglašenosti sa zakonskim i drugim zahtjevima u vezi ZŽS.

Saradnja sa državnim institucijama

- U skladu sa Članom 44 Zakona o upravljanju otpadom sačinjen Godišnji izvještaji o otpadu br. 11-00-8360 od 28.2.2022.godine i dostavljen Agenciji za zaštitu životne sredine;
- Dostavljanje podataka o stvorenom otpadu u 2021.godini, Zavodu za statistiku br.11-00-11044 od 11.3.2022.godine;
- Dostavljanje Izvještaja o monitoringu br. 10-00-8492 od 28.2.2022.godine, Agenciji za zaštitu životne sredine, a u skladu sa članom 59 Zakona o životnoj sredini;
- Dostavljanje podataka Agenciji za zaštitu životne sredine na njihov zahtjev, o potrošnji vode na godišnjem nivou u m³, od 2010. pa zaključno sa 2021.godinom.
- Korespondencija i saradnja sa nadležnim institucijama: Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Agencijom za zaštitu životne sredine i Upravom za inspekcijske poslove, kao i sa ostalim institucijama od značaja za poslove ZŽS: CETI-jem, Institutom za javno zdravlje.

Ostale aktivnosti

U nastavku je dat pregled ostalih aktivnosti koje su sprovedene iz oblasti zaštite životne sredine:

- Sprovođenje monitoringa životne sredine po Baznoj studiji i redovnog monitoringa EPCG AD;
- Nadzor nad upravljanjem otpadom na skladištu u Mehanizaciji;
- Vođenje djelovodnika otpada za otpad na skladištu Mehanizacije;
- Obilazak lokacije deponije "Maljevac". Cilj obilaska je bio utvrđivanje stanja na terenu i prepoznavanje obaveza EPCG AD, iz oblasti ZŽS, koje su definisane projektnom dokumentacijom odnosno Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu;
- Izvještavanje MONSTAT-Opština Nikšić o korišćenju i zaštiti voda od zagađivanja iz industrije za 2021.godinu;
- Online radionica podizanje svijesti i upoznavanje operatera sa rizicima rukovanja proizvodima koji sadrže PFOS u organizaciji Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
- Studijska posjeta hrvatskom Ministarstvu zaštite okoliša i energije i HEP-u (TE-TO Zagreb) na temu izvještavanja i praćenja emisija gasova sa efektom staklene baste u organizaciji TAIEX-a;
- Učešće na online radionici na temu zelenih javnih nabavki u okviru projekta GRASPINNO PLUS u organizaciji Privredne komore Crne Gore;
- Aktivnosti na sačinjavanju Zahtjeva za dobijanje dozvole i Plana praćenja emisije gasova sa efektom staklene bašte za TE "Pljevlja". Agencija za zaštitu životne sredine je izdala dozvolu za emisiju gasova sa efektom staklene bašte, za TE Pljevlja na period od 10 godina. Rješenje o izdavanju dozvole za emisiju gasova sa efektom staklene bašte br. 10-00-22733 od 12.5.2022.godine;
- Uspješno realizovana obuka za vodećeg provjeravača za zaposlene u Službi za zžs-Direkcija društva, prema ISO 14001:2015;
- Sačinjavanje Godišnji izvještaj po IPPC dozvoli za 2021.godinu, broj 10-00-9997, upućen Agenciji za zaštitu životne sredine 2.3.2022. godine;
- Priprema i obezbeđivanje podataka Timu za internu reviziju. Revizijom je izvršena analiza adekvatnosti sistema internih kontrola uspostavljenih u procesu sprovođenja monitoringa i mjerenja (Izvještaj o izvršenoj reviziji sa Akcionim planom br.10-00-36105 od 2.8.2022.godine);

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

- Učešće u izradi budžeta za ZŽS za period 2023-2027. godine, koji je izrađen je na osnovu nove organizacije i sistematizacije;
- Učešće na radionici: “Jačanje kapaciteta i otpornosti Crne Gore sa fokusom na oblast cirkularne tranzicije”, 5-6. Oktobar 2022. godine;
- Prisustvo seminaru na temu : „ Kreativnost kao način rješavanja poslovnih problema - Kako se prave i prodaju ideje“ - Privredna komora Crne Gore, 12.10.2022. godine;
- Prva resertifikaciona provjera IMS-a realizovana u danima 26. i 27.10.2022., prema planu provjere koji je dostavljen od strane sertifikacione kuće JUQS iz Beograda;
- Izvršena je provjera podataka o količini stvorenog i deponovanog opasnog otpada, na osnovu kojih je Agencija za ZŽS definisala visinu naknade za 2021. godinu;
- Učešće u provjeri podataka o količini emitovanih materija u vazduh, na osnovu kojih je Agencija za ZŽS definisala visinu naknade za 2021. godinu;
- Sastanak sa ribolovnim društvom Nikšić radi definisanja mjera za prevenciju uginuća riba u sušnom periodu kao i definisanje koraka u EPCG za sprečavanje prisustva neregistrovanih plovni objekata na akumulacijama kojima gazduje EPCG;
- Priprema dokumentacije odnosno Izvještaja o ispitivanju kvaliteta voda-HE “Piva” za period 2018-2022.godine., za potrebe Direkcije za razvoj i investicije. Izvještaji će se koristiti u svrhu izrade Studije iskorišćenja hidroenergetskog potencijala nizvodno od HE “Piva” (HE “Kruševo”);
- Radionica u organizaciji TRATOLOW PROJECT o klimatskim promjenama na temu Verifikacija Izvještaja o emisijama CO2 održane u TE Pljevlja. Izvještavanje o emisijama gasova sa efektom staklene bašte je obaveza propisana po Zakonu o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena (Službeni list CG, br.73/2019 od 27.12.2019.godine);
- Tokom 2022.godine, svakodnevno u Službu za ZŽS pristizale su iz podružnica Ček liste (putem mail-a) od Stručnih saradnika za ZŽS. Na takav način informisali su o stanju životne sredine u podružnicama;
- Vršeni obilazak akumulacija Krupac i Slano, zatvaračica i MHE - stanje sa aspekta životne sredine;
- Izrađena Tehnička specifikacija monitoringa životne sredine za 2022. godinu;
- Sprovedene korektivne mjere u skladu sa procedurama iz oblasti zaštite životne sredine.

6.3. Zaštita životne sredine u CEDIS-u

U skladu sa zakonskim propisima, u CEDIS-u se u oblasti životne sredine obavljaju sljedeće aktivnosti:

Upravljanje otpadom

Kao izvorni proizvođač otpada, CEDIS sa istim postupa u skladu sa Planom upravljanja otpadom, donijetim od strane Društva, za period 2020 - 2023 godine, a na koji je saglasnost dala Agencija za zaštitu prirode i životne sredine. Tokom 2022. godine, CEDIS je ovlašćenim pravnim licima predao ukupno 109.43t opasnog otpada kao i 284.35t neopasnog otpada. Za potrebe privremenog odlaganja opasnog otpada, Društvo je zakupilo skladišni prostor u Budvi. U cilju okončanja Inventara PCB opreme i otpada, za uzorkovanje i analizu izolacionog ulja iz transformatora u sistemu 35/x kV, CEDIS je krajem 2022. godine zaključio ugovor sa akreditovanom laboratorijom za ovu vrstu ispitivanja, nakon čije realizacije će donijeti odluku o upravljanju PCB opremom i otpadom, ukoliko ista bude identifikovana. Društvo je, za potrebe Agencije za zaštitu prirode i životne sredine kao i organa lokalne uprave i Zavoda za statistiku, izradilo godišnji izvještaj o otpadu.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Zračenje

U skladu sa Zakonom o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Sl. list CG“ br. 35/13) i Pravilnikom o vrstama zatečenih značajnih izvora nejonizujućih zračenja za koje se izrađuje studija (“Službeni list Crne Gore”, br. 42/15), Društvo je prepoznato kao vlasnik zatečenih izvora nejonizujućeg zračenja. Zakonom je definisana obaveza izrade Studije korišćenja izvora nejonizujućeg zračenja, čiji je nosilac aktivnosti na izradi Agencija, za koju još uvijek nije raspisan Javni poziv, a vlasnici izvora nejonizujućeg zračenja su u obavezi da finansiraju izradu Studije. Do izrade Studije CEDIS vrši mjerenja nejonizujućeg zračenja samo po nalogu Ekološkog inspektora, a tokom 2022. godine izdat je jedan nalog za mjerenje zračenja u blizini zatečenog izvora zračenja TS 10/0,4 kV Crvena stijena 2 u Podgorici i jedan nalog za mjerenje zračenja kod zatečenog izvora zračenja dalekovod 10 kV u Danilovgradu. Sva mjerenja nejonizujućeg zračenja izvršena u okolini CEDIS-ovih objekata u toku 2022. godine su u granicama referentnih vrijednosti.

Zaštita na radu

Stanje zaštite i zdravlja na radu za 2022. godinu, predstavljeno je kroz podatke o realizaciji Zakonskih obaveza i aktivnosti, shodno poslovnoj politici da se sistem zaštite i zdravlja na radu stalno unapređuje, kako bi se obezbijedila zaštita zdravlja i postigla maksimalna bezbjednost zaposlenih.

Implementacijom Sistema menadžmenta zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu zaposlenih doprinosi se eliminaciji ili smanjenju broja povreda na radu, pravovremenom uočavanju i otklanjanju potencijalnih opasnosti i štetnosti, sa krajnjim ciljem da se poveća produktivnost i zadovoljstvo zaposlenih i smanje sveukupni troškovi poslovanja.

U skladu sa obavezama koje proističu iz Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, zahtjevima sistema menadžmenta za bezbjednošću i zdravljem na radu i rješenjem Ministarstva ekonomskog razvoja, broj: 106-134/21-4694/3 od 13.12.2021. godine, CEDIS je ovlašćen da može obavljati stručne poslove zaštite i zdravlja na radu iz člana 40 i 43 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu:

- Ispitivanje uslova radne sredine (buka, osvijetljenost i mikroklima);
- Izradu akta o procjeni rizika, sa predlogom mjera za njihovo otklanjanje;
- Periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- Reviziju (ocjenu) tehničke dokumentacije sa aspekta primjenjenosti mjera zaštite, tehničkih propisa i standarda, radi utvrđivanja obezbijedenosti zaštite zaposlenih u objektima za koje je urađena tehnička dokumentacija, za procese rada koji će se obavljati u njima;
- Osposobljavanje i provjeru osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih;
- I ostale poslove iz člana 40 Zakona o zaštiti i zdravlja na radu.

Shodno rokovima o periodičnim pregledima sredstava lične zaštite na radu kako bi se obezbijedilo korišćenje ispravnih sredstava vršena je zamjena / dopuna / povlačenje sredstava. Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad vrši se po novom Programu osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad br.10-10-34959 od 02.11.2021.godine i utvrđivanje i kontrolisanje zdravstvenih stanja zaposlenih, rada, odnosno sa povećanim rizikom.

6.4. Zaštita životne sredine u RUP-u

U skladu sa zakonskim propisima, u RUP se u oblasti životne sredine obavljaju sljedeće aktivnosti:

Služba zaštite na radu

U cilju ostvarivanja bezbjednih uslova rada za 2022. godinu, Služba zaštite na radu je saradivala sa nadzorno-tehničkim osobljem organizacionih cjelina i radnih operacija sa posebnim osvrtnom na: bušačko - minerske radove; eksploataciju uglja; otkopavanje i odlaganje otkrivke; stanje rudarskih radova na površinskom kopu; skladištenje uglja i sirovina; dopremu i skladištenje maziva i goriva i drugih materija koje se čuvaju pod posebnim uslovima; dopremu, izdavanje i transport eksplozivnih sredstava; drobljenje i klasiranje uglja; transport i odlaganje uglja, zaštitu od samozapaljenja i rasipanja uglja; održavanje reda i higijene u elektro i mašinskim radionicama; distribuciju električne energije, održavanje visokonaponske i niskonaponske mreže

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

i elektro uređaja pokretnih trafostanica; kontrolu ispravnosti odgovarajućih zaštitnih uređaja na mašinama; postavljanje znakova upozorenja na opasnim mjestima i zonama.

Pregled sprovedenih aktivnosti dat je u narednom tekstu:

- Služba zaštite na radu je organizovala periodične zdravstvene preglede zaposlenih u periodu od 14.01.2022.god do 31.12. 2022.godine u JZU - Dom zdravlja Pljevlja. Obavljen je periodični zdravstveni pregled 390 zaposlenih i sanitarni pregled za 6 konobara i 9 zaposlenih koji obavljaju poslove pripreme i raspodjele hrane (lanč paketa).
- Izvršeni su periodični pregledi (avgust i decembar) sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslova radne sredine na objektima: Separacija „Doganje“, Drobilana „Maljevac“, R.J., „Održavanje“, Radni prostor na rekultivisanim površinama (p.k. „Cementara“), Mobilna naftna pumpa, R.J., „Transport“, i R.J., „Površinski kopovi“.
- Izvršena je obuka iz pružanja prve pomoći na radu za 120 radnika. Svi radnici su uspješno završili obuku i dobili sertifikate
- Izvršena je praktična i teoretska obuka iz protivpožarne zaštite za 120 zaposlenih
- Izvršeno je ispitivanje protivpožarnih aparata (mart i april) - 529 komad, 14 servisiranih i jedan rashodovan. U septembru i oktobru je izvršeno drugo šestomesečno ispitivanje 546 protivpožarnih aparata, servisirano je 15 aparata i produžen je rok važenja za 45 aparata koji se nalaze u priručnom magacinu.
- Izvršena je obuka, osposobljavanje za bezbjedan rad i provjera osposobljenosti zaposlenih na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom za 44 zaposlena.
- Izvršeno je upoznavanje sa opštim mjerama zaštite na radu - 229 novozaposlenih.
- Izdata trebovanja za sredstva i opremu lične zaštite na radu - komada.
- Evidencija o povredama na radu, dostavlja se kvartalno, a po potrebi i češće, Rudarskoj inspekciji, Izvršnom direktoru i Službi za kadrovske poslove. U 2022. desilo se 18 povreda na radu.
- Izvršena su dva tretmana dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u cilju ostvarivanja bezbjednih uslova rada i obezbjeđivanja higijensko tehničkih uslova za zaposlene, u objektima i radnim prostorijama Rudnika uglja AD Pljevlja.
- *Realizovana je nabavka sredstava i opreme lične zaštite na radu za 2021.godinu i objavljen javni poziv nabavke za 2022.god.*
- Služba zaštite na radu vodi evidencije na obrascima (1 - 12), u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencija iz oblasti zaštite na radu „Sl.list RCG“, br.67/05.
- Uspješno završena sertifikaciona provjera u vezi sa dobijenim standardima ISO 9001, ISO 14001 i ISO 45001.

Služba kontrole kvaliteta i zaštita životne sredine

Izveštaj o radu za period od I-XII 2022.godine je obrađen kroz slijedeća poglavlja:

- Kontrola kvaliteta - Laboratorija
- Zaštita životne sredine

Kontrola kvaliteta - Laboratorija

Rad Službe kontrole kvaliteta i zaštite životne sredine odvijao se prema planu rada i potrebama: R.J., „Površinski kopovi“ - P.K., „Potrlica“, Tehničke pripreme Sektora „Proizvodnja“, Sektora „Promet“ i Geološke službe Sektora za razvoj i investicije.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Rezultati ispitivanja kvaliteta uglja dati su u tabeli Pregled kvaliteta proizvedenog i otpremljenog uglja po asortimanima za period I - XII 2022.godine.

Asortiman	Mjesto prerade	Vlaga (%)	Pepeo (%)	Sagorive materije (%)	Toplotna vrijednost (kJ/kg)	Isporuka uglja (tona)	Sadržaj CaO u pepelu (%)
SITAN	Separacija	32,15	19,09	49,23	11556	42583,26	13,04
	TE,,Pljevlja"	30,52	26,47	42,73	9917	1460079,24	12,84
	EPS	29,55	29,34	41,11	9031	36129,58	12,00
	I-XII	30,54	26,34	42,87	9942	1538792,08	12,83
KOCKA	Separacija	32,56	11,94	55,49	13595	34976,96	15,14
	I-XII	32,56	11,94	55,49	13595	34976,96	15,14
KOMAD	Sep.KOMAD	32,87	8,94	58,19	14548	45752,38	20,54
	Sep.SITA.KOMAD	32,73	10,76	56,54	14032	39406,80	20,47
	I-XII	32,8	9,78	57,43	14309	85159,18	20,51
ORAH	Separacija	32,61	12,47	54,92	13085	39524,18	16,11
	I-IX	32,61	12,47	54,92	13085	39524,18	16,11
GRAH	Separacija	32,17	15,34	52,41	12758	24082,02	14,79
	I-IX	32,17	15,34	52,41	12758	24082,02	14,79

U 2022.godini za potrebe Tehničke pripreme Sektora „Proizvodnja“, Sektora „Promet“, urađene su tehničke analize uglja po asortimanima (komad, kocka, orah, grah, sitan) - **2550** i hemijske analize pepela (kompozit) - **107**.

U odjeljenju za ulja, goriva i maziva rađene su analize svježih i ulja u eksploataciji. Broj analiza prema vrsti dat je u sledećem tabelarnom pregledu:

VRSTA UZORKA - ULJA	BROJ ANALIZA
SVJEŽA ULJA (motorna, hidraulična, reduktorska, difrencijalna, ulja za automasku transmisiju)	11
ULJA U EKSPLOATACIJI (motorna, hidraulična, reduktorska, difrencijalna, ulja za automasku transmisiju)	28
Rashladna tečnost - antifriz	4
UKUPNO	23
VRSTA UZORKA - NAFTA	BROJ ANALIZA
Tačka filtrabilnosti (CFPP) °C	70

Zaštita životne sredine

U sklopu mjera predviđenih za zaštitu životne sredine, u periodu I-XII 2022. godine preduzete su slijedeće aktivnosti:

a) Mjere za zaštitu vazduha

Izvršen je monitoring kvaliteta vazduha u okruženju PK "Potrlica" i sistema za transport otkrivke Rudnika uglja AD Pljevlja, u okviru zimskog - prvog ciklusa mjerenja, u periodu od 02.03. - 16.03.2022. godine, br.izvještaja 00- 697/1 od 04.04.2022.godine, proljećnog - drugog ciklusa mjerenja u kampanji 2022, u periodu 03-17.06.2022.godine, br. izvještaja 00-1288/1 od 04.07.2022.g., ljetnjeg - trećeg ciklusa mjerenja u kampanji 2022, u periodu 02-16.09.2022.g., br. izvještaja 00-1288/2 od 30.09.2022.g. i jesenjeg - četvrtog ciklusa mjerenja u kampanji 2022., u periodu 15-29.11.2022.g., br. izvještaja 00-1288/3 od 16.12.2022 god. Na osnovu ovih monitoring, urađen je Godišnji izvještaj o realizaciji monitoringa kvaliteta vazduha za Rudnik uglja AD Pljevlja, br. protokola CETI 00-1288/4.

Na dva od tri mjerna mjesta u prvom (zimskom) ciklusu mjerenja, sadržaj suspendovanih čestica PM₁₀ je bio **iznad** propisanih graničnih vrijednosti.

Na sva tri mjerna mjesta, sadržaj teških metala u suspendovanim česticama je bio **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu).

Sadržaj benzo(a)pirena u zbirnom uzorku PM₁₀ čestica, na sva tri mjerna mjesta, je bio **iznad** ciljne vrijednosti (prva ili druga sedmica mjerenja).

Sve izmjerene vrijednosti SO₂, NO₂ i CO su bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

U **drugom (proljećnom)** ciklusu mjerenja nije bilo prekoračenja ni za jednu ispitivanu zagađujuću materiju ni na jednom od tri mjerna mjesta.

U **trećem (ljetnjem)** ciklusu mjerenja, na mjernom mjestu MM1 (trafostanica u naselju Kalušići), **jedna jednočasovna srednja vrijednost sumpor dioksida** tokom četrnaestodnevnog mjerenja je bila **iznad** $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (praga upozoravanja i obavještanja), a samim tim i iznad propisane granične vrijednosti od $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Na istom mjernom mjestu, **pet dnevnih srednjih vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀** je bio **iznad** propisane granične vrijednosti od $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Na ostala dva mjerna mjesta u ovom ciklusu mjerenja nije bilo prekoračenja ni za jednu ispitivanu zagađujuću materiju.

U **četvrtom (jesenjem)** ciklusu mjerenja, na mjernom mjestu MM1 (trafostanica u naselju Kalušići), **4 dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀** su bile iznad propisane granične vrijednosti od $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Vrijednosti ostalih parametara na svim mjernim mjestima su bile u granicama dozvoljenih vrijednosti. Godišnji izvještaj o realizaciji monitoringa kvaliteta vazduha za Rudnik uglja AD Pljevlja, br. protokola CETI 00-1288/4 objedinio je rezultate četiri četrnaestodnevna ciklusa koji su realizovani u toku 2022.g.

Prikaz stanja kvaliteta vazduha dat je po zagađujućim materijama i prikazan je u sledećoj tabeli:

Mjerno mjesto	PM ₁₀	Pb	Cd, As, Ni	Benzo (a)piren	PM _{2,5}	SO ₂	NO ^{***}	NO ₂	NO _x	CO
	Percentil 90,4 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	ng/m ³		$\mu\text{g}/\text{m}^3$					
MM1	63,28	ispod	ispod	ispod	20,64	3*		ispod	ispod	ispod
MM2	53,90	ispod	ispod	ispod	10,57	ispod		ispod	ispod	ispod
MM3	32,86	ispod	ispod	ispod	13,14	1*		ispod	ispod	ispod
MDK	50									
GV(SGV)		0,5			20			40	30	
GV(1hSV)*						350		200		
GV(SDV)**						125				10
CV(SGV)			5, 6, 20	1						

*- jednočasovna srednja vrijednost

** - srednja dnevna vrijednost

*** - za NO nije propisana granična vrijednost već samo mjere kontrole

Srednje vrijednosti sadržaja Pb, Cd, As i Ni u suspendovanim česticama PM₁₀, na sva tri mjerna mjesta, su bile ispod propisanih graničnih - ciljnih vrijednosti.

Srednja godišnja vrijednost benzo(a)pirena, kao srednja vrijednost osam analiziranih sedmodnevnih zbirnih uzoraka suspendovanih čestica PM₁₀, na svim mjernim mjestima, su bile ispod propisane ciljne vrijednosti. Zaključak izvještaja: „Zbog činjenice da je 90,4 percentil suspendovanih čestica PM₁₀ tokom indikativnih mjerenja u 2022. godini bio iznad propisane granične vrijednosti na dva mjerna mjesta, visokih vrijednosti PM_{2,5}, povremeno visokih vrijednosti sumpor dioksida, kao i drugih potencijalnih uticaja na kvalitet vazduha, čije očuvanje i unapređenje ima veliki značaj, predlažemo da se i u narednom periodu nastavi sa monitoringom kvaliteta vazduha u okruženju RU Pljevlja.”

Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu za kamenolom Južni obod Rajčevo brdo, takođe je predviđen monitoring kvaliteta vazduha, koji je izvršen u periodu 15.-29.11.2022.g.

Prema Izvještaju CETI br. 00-1288/5 od 25.12.2022.g., na osnovu četrnaestodnevnog ispitivanja kvaliteta vazduha na sadržaj PM₁₀ i PM_{2,5} čestica, vrijednost mjerenih parametara je u granicama dozvoljenih vrijednosti. Realizovan je Otvoreni postupak javne nabavke za redni broj 247 iz Plana javnih nabavki - Monitoring vazduha, pokrenut 20.04.2022. godine. Potpisan je Ugovor sa D.O.O. Ceti iz Podgorice (br. Ugovora 20000-187/2022 od 08.06.2022.g.). Urađen je izvještaj - Podaci o ispuštanju zagađujućih materija za 2021. godinu, broj br. 02/1- 3229/1 od 28. 03.2022 i u zakonskom roku poslat Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine. Dana 17.05.2022. godine, u popodnevnim časovima, usled loših vremenskih uslova uslovljenih pojavom vjetrova olujne jačine, došlo je do stvaranja velike količine prašine koja se raznosila sa mini postrojenja za preradu uglja i platoa na Separaciji, što je zabilježeno kamerama i fotografijama koje su se pojavile na portalima u Pljevljima. Ovaj incident izazvan atmosferskim nepogodama je ukazao na neophodnost zaštite mini postrojenja od udara vjetrova, što se može postići podizanjem betonskih bunkera.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

b) Mjere za zaštitu voda

Prema Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19), utvrđeno je da se monitoring kvaliteta otpadnih voda koje se ispuštaju u prirodni recipijent na godišnjem nivou vrši 6 (šest) puta. U skladu sa tim izvršen je:

1) Monitoring kvaliteta otpadnih voda koje se ispuštaju u prirodni recipijent, i to:

- otpadna voda PK „Potrlica“ na ulazu u taložnik, i
- otpadna voda PK „Potrlica“ na izlazu iz taložnika.

Uzorkovanje i mjerenje je izvršila ovlašćena institucija CETI prema Izvještajima br. 167/01/1 i 168/01/1 od 11.03.2022. godine; br. 508/01/22 i 509/01/22 od 22.06.2022.god.; br. 723/01/22/1 i 724/01/22/1 od 03.08.2022.g.; br. 859/01/22/1 i 860/01/22/1 od 13.09.2022.g.; br. 1021-1022/01/22 od 03.11.2022.g., i br. 1295-1296/01/22 od 28.12.2022.g.

2) Monitoring kvaliteta površinske vode Čehotine, i to:

- površinska voda Čehotina prije ispuštanja otpadnih voda sa PK „Potrlica“, i
- površinska voda Čehotina poslije ispuštanja otpadnih voda sa PK „Potrlica“.

Uzorkovanje i mjerenje je izvršila ovlašćena institucija CETI prema Izvještajima br. 169/01/1 i 170/01/1 od 11.03.2022. godine; br. 510/01/22 i 511/01/22 od 22.06.2022.godine, br. 725/01/22/1 i 726/01/22/1 od 03.08.2022.g.; br. 857/01/22/1 i 858/01/22/1 od 13.09.2022. g., br. 1020-1023/01/22 od 03.11.2022.g., i br. 1297-1298/01/22 od 28.12.2022.g.

Prva dva uzorka otpadne vode na izlasku iz PPOV ne odgovaraju uslovima Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 56/19) za ispuštanje u površinske vode zbog povećanog sadržaja **nitrate** u odnosu na propisane vrijednosti. Prema Izvještaju br. 168/01/1 sadržaj nitrata u otpadnoj vodi je **2,1±0,3 mg N/l** u odnosu na MDK od 1,3 mg N/l; prema Izvještaju br. 509/01/22 sadržaj nitrata u otpadnoj vodi je **2,4±0,3 mg N/l** u odnosu na MDK od 1,3 mg N/l.

Prema rezultatima fizičko-hemijske analize uzorak otpadne vode na izlazu iz PPOV Rudnika uglja AD Pljevlja, br. protokola CETI 724/01/22, NE ODGOVARA uslovima Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 56/19) za ispuštanje u površinske vode zbog povećanog sadržaja **nitrate** (**3,1±0,4 mg N/l**, u odnosu na **MDK 1,3 mg N/l**) i **ukupnih suspendovanih materija** (**59 mg/l** u odnosu na **MDK 35 mg/l**).

Prema rezultatima fizičko-hemijske analize uzorak otpadne vode na izlazu iz PPOV Rudnika uglja AD Pljevlja, br. protokola CETI 859/01/22 od 13.09.2022.g., NE ODGOVARA uslovima Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 56/19) za ispuštanje u površinske vode zbog povećanog sadržaja **ukupnih suspendovanih materija** (**36,1 mg/l**, u odnosu na **MDK 35 mg/l**).

Prema rezultatima fizičko-hemijske analize uzorak otpadne vode na izlazu iz PPOV Rudnika uglja AD Pljevlja, CETI br. protokola 1022/01/22, NE ODGOVARA Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 59/16) za ispuštanje u površinske vode (osjetljivih područja) zbog povećanog sadržaja **nitrate** (**2,1±0,3 mgN/l** u odnosu na **MDK 1,3 mgN/l**) i **ukupnih suspendovanih materija** (**54,5 mg/l** u odnosu na **MDK 35 mg/l**).

Prema rezultatima fizičko-hemijske analize uzorak otpadne vode na izlazu iz PPOV Rudnika uglja Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 59/16) za ispuštanje u površinske vode (osjetljivih područja) zbog povećanog sadržaja **nitrate**.

Parametar	MDK	Vrijednost u otpadnoj vodi
Nitrati	1,3 mgN/l	8,9±1,2 mgN/l

Prema rezultatima fizičko - hemijske analize uzoraka površinske vode Čehotine na izlazu iz PPOV (br. protokola CETI 170/01/1 i 511/01/22) može se zaključiti da u oba uzorka sadržaj nijedne od analiziranih prioritarnih supstanci ne prelazi MDK propisane Pravilnikom o načinu i rokovima za utvrđivanje statusa površinskih voda („Sl list CG“, br. 25/19).

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Rezultati analiziranih zagađujućih supstanci i osnovnih fizičko-hemijskih parametara u uzorku površinske vode br. 170/01/1 prelaze granice dobrog ekološkog statusa zbog povećane **elektroprovodljivosti** ($516 \pm 3 \mu\text{S/cm}$ u odnosu na MDK za dobar ekološki status od $450 \mu\text{S/cm}$). Uzorak površinske vode br. 511/01/22 se nalazi u granicama dobrog ekološkog statusa.

Prema rezultatima fizičko-hemijske analize uzorka površinske vode iz rijeke Čehotine nakon sistema za prečišćavanje otpadnih voda Rudnika uglja AD Pljevlja (br. protokola CETI 726/01/22), može se zaključiti da sadržaj nijedne od analiziranih prioritetnih supstanci kao i specifičnih zagađujućih supstanci ne prelazi maksimalno dozvoljene koncentracije propisane Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Službeni list CG”, br. 25/19). Međutim, rezultati analiziranih osnovnih fizičko-hemijskih parametara pokazuju da sadržaj **amonijaka** prekoračuje granice dobrog ekološkog statusa ($0,16 \pm 0,02 \text{ mg N/l}$, u odnosu na MDK $0,10 \text{ mg N/l}$). Sadržaj amonijaka je povišen i u uzorku površinske vode prije sistema za prečišćavanje otpadnih voda ($0,20 \pm 0,03 \text{ mg N/l}$).

Prema rezultatima fizičko-hemijske analize uzorka površinske vode iz rijeke Čehotine nakon sistema za prečišćavanje otpadnih voda Rudnika uglja AD Pljevlja (br. protokola CETI 1023/01/22), može se zaključiti da sadržaj ni jedne od analiziranih prioritetnih supstanci kao i specifičnih zagađujućih supstanci ne prelazi maksimalno dozvoljene koncentracije propisane u Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG”, br.25/19). Međutim, rezultati analiziranih osnovnih fizičko-hemijskih parametara pokazuju da **sadržaj nitrita prekoračuje granice dobrog ekološkog statusa** ($0,020 \pm 0,001 \text{ mgN/l}$ u odnosu na MDK $0,010 \text{ mgN/l}$ za dobar ekološki status) date u sledećoj tabeli.

Prema rezultatima fizičko-hemijske analize uzorka površinske vode iz rijeke Čehotine nakon sistema za prečišćavanje otpadnih voda Rudnika uglja AD Pljevlja (br. protokola CETI 1298/01/22), može se zaključiti da sadržaj ni jedne od analiziranih prioritetnih supstanci kao i specifičnih zagađujućih supstanci ne prelazi maksimalno dozvoljene koncentracije propisane u Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG”, br.25/19). Međutim, rezultati analiziranih osnovnih fizičko - hemijskih parametara pokazuju da **sadržaj nitrita, nitrata, ukupnog azota i vrijednost elektroprovodljivosti prekoračuju granice dobrog ekološkog statusa** date u tabeli ispod.

Parametar	MDK	Vrijednost u površinskoj vodi nakon PPOV
Nitriti	0,010 mgN/l	$0,034 \pm 0,003 \text{ mgN/l}$
Nitrati	10 mg/l	$17 \pm 2 \text{ mg/l}$
Ukupni azot	3 mg/l	$4,1 \pm 0,5 \text{ mg/l}$
Elektroprovodljivost	$450 \mu\text{S/cm}$	$587 \pm 57 \mu\text{S/cm}$

Realizovan je Otvoreni postupak javne nabavke za redni broj 248 iz Plana javnih nabavki - Monitoring vode, pokrenut 10.03.2022. godine. Potpisan je ugovor sa D.O.O CETI Podgorica (broj Ugovora 20000-160/2022 od 19.05.2022. godine). Realizacijom ovog postupka nastaviće se sa redovnim godišnjim monitoringom kvaliteta otpadnih i površinskih voda.

Ugovorom je predviđeno i ispitivanje kvaliteta vode na ispustu platoa Separacije, koja se pojavljuje kao rezultat spiranja tla usled povećane količine atmosferskih padavina. Obzirom da se svaka otpadna voda prije ispuštanja u recipijent, mora na zadovoljavajući način prečistiti, na platou Separacije je potrebno ugraditi odgovarajući separator. Neophodno je i redovno čišćenje i održavanje platoa, kako bi se spriječilo stvaranje naslaga blata i uglja. Spiranjem ovih naslaga, u zimskim mjesecima, dolazi do zagađivanja i prljanja rijeke Čehotine, a u ljetnjim, sušnim periodima, dolazi do razvijavanja prašine.

Više puta pominjana problematika nepostojanja obodnih kanala kojima bi se otpadna voda sa platoa Hale dnevne njege i privremenog skladišta otpada, odvodila u recipijent ili kanalizaciju (zavisno od kvaliteta vode na ispustu iz separatora) je i dalje neriješena. Vode, nakon prolaska kroz separator, se izlivaju u susjedna privatna zemljišta. Ugovorom Monitoring vode je predviđeno ispitivanje kvaliteta pomenutih voda, ali se akcenat mora staviti na rješavanje pitanja obodnih kanala.

Dana 27.07.2022. god., od strane SRK „Lipljen” (Vaso Knežević) Služba je dobila informaciju o povećanom zamućenju rijeke Čehotine kod Slapišta. Par dana ranije je bio pojačan priliv atmosferskih padavina usled čega je došlo do zamućenja vode u vodosabirniku, samim tim i u taložniku. Ovakvo stanje povećanog zamućenja, koje se pokušava kontrolisati isključivanjem pumpi, se održava od prvog dana pojačanog priliva vode u kopu te je neophodna reakcija i zajedničko djelovanje Službi koje će izvršiti čišćenje taložnika planirano svake treće godine (taložnik je čišćen 2019. g).

Čišćenje taložnika, koje je prema Planu upravljanja otpadom RUPV 2021-2024., planirano svake treće godine, izvršeno je 6-7.10.2022. godine. Organizaciju i realizaciju ove aktivnosti je

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

sprovela RJ Proizvodnja - Služba za odvodnjavanje. Uzorak mulja iz taložnika je poslat na karakterizaciju i kategorizaciju otpada u D.O.O. CETI iz Podgorice.

Na osnovu izvještaja o ispitivanju otpada, CETI br. protokola 101/09/22/1, u skladu sa klasifikacijom otpada datoj u Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG”, br. 59/13 i 83/16), ispitivani otpad svrstan je u:

Grupi: 19 Otpad nastao u objektima za obradu otpada, pogonima za tretman otpadnih voda izvan mjesta nastanka i pripreme vode za ljudsku upotrebu i vode za industrijsku upotrebu

Podgrupu: 19 08 Otpad nastao tretmanom otpadnih voda koji nije drugačije specifikovan

Vrstu: 19 08 14 mulj iz ostalih tretmana industrijskih otpadnih voda drugačiji od 19 08 13*.

I u avgustu je održavano stanje povećanog zamućenja otpadne vode, što se pokušavalo kontrolisati planiranim režimom rada pumpi, koje su uglavnom bile isključene tokom dana. Ova preventivna mjera nije dala očekivane rezultate obzirom da voda u vodosabirniku za određen broj časova za koji su pumpe isključene, nije stizala da se dovoljno istaloži. Sonda kojom se prati mutnoća, tj. suspendovane čestice na izlazu iz taložnika je osposobljena u avgustu (ranije je na sondi prijavljen kvar i ista nije bila u funkciji par mjeseci). Rezultati očitavanja sonde su na svakih 15 minuta i prikazuju odtupanja od MDK i do 30 puta (MDK za suspendovane materije je 35 mg/l).

Inspektor za vode je, po prijavi ribolovaca koji su ukazali na problem zamućenja rijeke Čehotine vodom iz taložnika, 01.09.2022.g. obišao Slapište. Na terenu su, osim zaposlenih u Službi zaštite životne sredine (Ana Kužić Milović i Igor Krvavac), bili prisutni i kolege iz Sektora Proizvodnja koji su zaduženi za odvodnjavanje Kopa (Dragiša Terzić i Dejan Gvozdenović). Stanje povećanog zamućenja, koje se pokušava kontrolisati isključivanjem pumpi, se održava već par mjeseci. Tog dana su pumpe bile isključene i nije bilo vode na ispustu iz taložnika, tako da je reakcija inspektora izostala. Rezultati očitavanja sonde koja prati mutnoću vode na izlazu iz taložnika pokazuju vrijednosti i do 1300mg/l što je nedopustivo, obzirom da je MDK za suspendovane materije 35 mg/l. Inspektor je još par puta tokom septembra iz istog razloga upućivao telefonske pozive Službi zaštite životne sredine.

Upravljanje otpadom

Urađen je Godišnji izvještaj o otpadu za 2021. godinu, broj 02/1-1802/1 od 24.02.2022. godine, prema Pravilniku o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada („Sl. list CG” br. 50/12 od 01.10.2012) i u zakonskom roku poslat Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine.

Na osnovu Godišnjeg izvještaja o otpadu za 2022. godinu, za Monstat je urađen izvještaj Istraživanje o stvorenom otpadu u 2021. godini. Na osnovu Ugovora Usluge zbrinjavanja otpada, broj 20000-326/2021 od 20.12.2021. godine sa DOO Hemosan iz Bara, dana 04.05.2022. godine izvršeno je preuzimanje i transport sledećih vrsta i količina otpada:

- Rabljeno ulje, 19 240 l,
- Zauljani filteri, 1 984 kg,
- Zauljani bidoni, 153 kg,
- Zauljane krpe, 50 kg,
- Filteri vazduha, 955 kg,
- Metalna burad od ulja, 90 kom.

Dana 25.08.2022. godine, na osnovu istog Ugovora, izvršeno je preuzimanje i transport sledećih vrsta i količina otpada:

- Rabljeno ulje, 23 320 l,
- Zauljani filteri, 1 317 kg,
- Zauljana PVC ambalaža od ulja, 25 kg,
- Zauljane krpe, 87 kg,
- Metalna burad od ulja, 125 kom.

Kako je pomenuti Ugovor sa Hemosanom okončan, zbog isteka finansijskih sredstava, pokrenut je Zahtjev za uslugu za redni broj 249 iz Plana javnih nabavki - Zbrinjavanje otpada.

U skladu sa Ugovorom br. 20000-297/2022 od 05.10.2022.g. d.o.o. Hemosan je dana 19.12.2022.g. preuzeo sve količine otpada sa privremenog skladišta.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

U pitanju su sledeće vrste i količine otpada:

Naziv	Količina	J/M
Rabljeno motorno ulje	24.740,00	l
Otpadni filteri vazduha	1.138,00	kg
Kontaminirana PVC ambalaža	97,00	kg
Zaljane burad	132,00	kom
Zauljane krpe	60,00	kg
Zauljani filteri	1.844,00	kg

Istog dana je preuzeto i 485 kg elektronskog otpada, u skladu sa Aneksom aktuelnog ugovora. Na osnovu rješenja Ekološke inspekcije broj UPI-0303/2019-751 od 24.06.2019. godine, na mjesečnom nivou uredno se vodi evidencija o količinama i vrstama otpada u obliku djelovodnika u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada („Sl. list CG”, br. 50/12).

Informacije o ostalim aktivnostima iz ove oblasti se mogu pronaći u Izvještaju menadžmenta RUP-a za 2022. godinu.

6.5. Zaštita životne sredine u EPCG-SOLAR-GRADNJA DOO

U toku 2022.godine iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, a u skladu sa zakonskim obavezama, donešena su sljedeća akta:

- Akt o procjeni rizika,
- Procedura za bezbjedan rad,
- Uputstvo o upotrebi sredstava i opreme za lični rad,
- Procedura o testiranju na alkohol i druga opojna sredstva,
- Procedura o sadržini i načinu izvještavanja o povredi na radu,
- Pravilnik o pravilima ponašanja poslodavca i zaposlenih u vezi sa prevencijom i zaštitom od zlostavljanja na radu,
- Plan zaštite i spašavanja od požara - Preduzetni plan,
- Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radu,
- Plan mjera zaštite i zdravlja na radu.

Izvršene su obavezne obuke zaposlenih iz oblasti prve pomoći i zaštite od požara i evakuacije. Obuke su vršile “INZA“, Crveni krst CG“, kao i stručna lica iz Društva.

Imenovani su i posebni koordinatori u svim organizacionim jedinicama, sa ovlašćenjima u slučaju neželjenih pojava iz oblasti prve pomoći i zaštite od požara, koji bi na vrijeme reagovali u njihovim organizacionim jedinicama. Takođe, izvršena je obuka operatera-montera za rad na visini, a koji posjeduju adekvatna ljekarska uvjerenja koja potvrđuju njihovu obučenost za navedene poslove. Svi zaposleni imaju propisanu opremu za rad, o čemu postoji adekvatna dokumentacija o prijemu i zaduživanju opreme. Što se tiče direktnih povreda na radu, nije ih bilo.

Društvo je osnovan krajem 2021. godine, a suštinski počeo sa radom ugradnje solarnih panela u aprilu 2022. godine. Shodno tome, za objektivno kratko vrijeme obavljen je ogroman posao iz oblasti zaštite na radu, jer se krenulo praktično sa nule. Sistem i procedure su uspostavljeni što je bio primarni zadatak.

Što se tiče zaštite životne sredine, u prvom redu treba istaći rješavanje problema otpada. U pogledu toga donesena su sljedeća akta:

- Uputstvo o upravljanju otpadom,
- Smjernice za sve organizacione jedinice za rješavanje otpada,
- Izvještaj o stvorenom otpadu za 2022.godinu.
- Formiranje privremenog skladišta za otpad, shodno Zakonu u upravljanju otpadom.

Izvršena je identifikacija, klasifikacija i kategorizacija otpada, u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji i katalogu otpada, pa je utvrđeno je da Društvo nema opasnog otpada, sa izuzetkom tonera za štampače i hemikalija za čišćenje prostorija i higijenu. Društvo rukuje, u prvom redu, sa građevinskim otpadom.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima je proces identifikacije, evaluacije, praćenja i kontrole svih rizika koji mogu nepovoljno uticati na ostvarenje utvrđenih ciljeva Društva, kao i preduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika do ranga razumne uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni.

Društvo upravlja rizicima u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. U 2022. godini Odbor direktora Društva usvojio je korporativnu Politiku upravljanja rizicima koja ima za cilj da poboljša sposobnost ostvarivanja ciljeva Društva kroz upravljanje prijetnjama i šansama, odnosno kroz stvaranje okruženja koje doprinosi većem kvalitetu i rezultatima aktivnosti na svim nivoima.

Politikom upravljanja rizicima kreiran je okvir za:

- efikasno i efektivno upravljanje rizicima,
- identifikovanje, praćenje, kontrolu i minimiziranje svih rizika koji mogu spriječiti ostvarenje ciljeva poslovanja,
- usmjeravanje unutrašnje kontrole i ograničenih resursa na ključne rizike poslovnih procesa,
- poboljšanje profitabilnosti preduzeća kroz redukciju troškova i uvećanje efikasnosti,
- planiranje budućnosti organizacije sa većom pouzdanošću i predvidljivošću,
- efikasnu zaštitu i pripemu za mogući gubitak na najekonomičniji način,
- definisanje akcionih planova koji će u slučaju nastanka gubitka omogućiti kontinuiran rad i stabilnost prihoda,
- definisanje oblika saradnje, komunikacije i razmjene podataka između svih učesnika procesa upravljanja rizicima i
- uspostavljanje adekvatnog i pravovremenog izvještavanja.

Za implemetaciju Politike upravljanja rizicima odgovoran je Izvršni direktor.

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 75/2018), Društvo je imenovalo Lice zaduženo za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa upravljanja rizicima, koje je uspostavilo Registar rizika.

Rukovodstvo EPCG i svi zaposleni opredijeljeni su za neprekidno unaprijeđenje integrisanog sistema menadžmenta (IMS) kroz stalno poboljšanje kvaliteta naših proizvoda i usluga, zaštitu životne sredine i zaštitu zdravlja na radu u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 45001:2018 u oblasti proizvodnje električne energije, snabdijevanja električnom energijom; kupoprodaje električne energije; izgradnje i održavanja elektroenergetskih objekata i projektovanja i nadzora u okviru Statutom Društva definisanih djelatnosti.

EPCG je sertifikovana po zahtjevima internacionalnih standarda ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 45001:2018 koji važe od 23.11.2019. do 22.11.2022. godine.

Ključni rizici identifikovani u Matičnom društvu su:

- tržišni rizici
- kreditni rizici
- rizici likvidnosti
- zaštita ljudi, imovine i drugih resursa

Tržišni rizici

Rizik od promjene cijena električne energije

Pod tržišnim rizicima podrazumijevaju se rizici od promjene cijena na prodajnom i nabavnom tržištu. Društvo je izloženo riziku promjena cijena električne energije kako na domaćem tako i na inostranom tržištu tj. berzi. Intencija novog menadžmenta i uprave EPCG je da kompanija bude direktni učesnik na regionalnim i evropskim tržištima bez posrednika, što da sada nije bio slučaj. Ovaj poslovni potez imaće za posljedicu veći obim trgovanja električnom energijom, veće tokove novca, kao i veće obaveze za obezbjeđivanjem kolaterala na tržištima. EPCG Beograd se već registrovala na SEEPEX berzi Beograd tako da se jedan dio trgovine obavlja na ovaj način. Dio rizika promjene cijena električne energije se eliminiše kroz zaključivanje dugoročnih ugovora o trgovini električnom energijom za jedan dio manjkova ili viškova električne energije zavisno od energetskog bilansa za posmatrani period.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

Imajući u vidu portfolio EPCG, kombinaciju hidro i termo proizvodnje, rizik koji se nameće jeste ostvarenje hidro-proizvodnje, jer je uslovljeno meteorološkim prilikama. Proizvodnja na godišnjem nivou varira od minimalnih 921 GWh do maksimalnih 2.771 GWh. Od planiranih 1.670 MWh hidro-proizvodnja može ostvariti 750 GWh manje, što je rizik na koji se mora računati. Kolčina energije se mora nadomjestiti kroz uvoz električne energije, za šta Društvo mora da obezbjedi sredstva. *Potencijalni trošak uvoza u slučaju ovakvog scenarija je preko 100 miliona € (po trenutnom cijenama za 2024. godinu iznosio bi 112,5 mil €, po prosječnoj cijeni od 150 €/MWh).* Društvo ne može uticati na nastanak ovog rizika i isti ne zavisi od raspoloživosti elektrana. Navedeni rizik Društvo može ublažiti kroz izvršenje nabavki unaprijed, ukoliko su meteorološke prognoze dobre, dok sa druge strane postoji opasnost od pada cijena električne energije na tržištima u tom periodu.

Kada pravimo osvrt na godinu koja je za nama, vezano za ambijent u kome su se odvijali poslovni procesi, glavni faktori koji su uticali na poslovanje su kretanja cijena električne energije na tržištima i hidrološke prilike. Energetska kriza u Evropi je za posljedicu imala kretanje cijena do istorijskih maksimuma, kao i nestabilost u snabdjevanju gasa i električne energije. Tokom 2022. godine javljaju se oba nepovoljna faktora, pri čemu se nagli porast cijena na tržištu podudario sa periodom kada EPCG ima potrebu za značajnim uvozom (maj-oktobar), dok su relativno niže cijene pratile periode kada je EPCG bila izvozno orijentisana (prvi kvartal, novembar i decembar 2022. godine). Cijene su se kretale u opsegu od 200 - 500 €/MWh na mjesečnom nivou. Kada su u pitanju hidrološke prilike, izostale su padavine tokom prvih 8 mjeseci i iste su bile na nivou od 60 % od prosječnih padavina, što je rezultiralo da proizvodnja iz hidroelektrana bude na nivou takođe 60 %.

Kamatni rizici

Kamatni rizik rezultat je volatilnosti kamatnih stopa koje su vezane za kamatonosna finansijska sredstva i obaveze Društva.

Društvo konstanto vrši analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, prije svega za dugoročne obaveze i preduzima odgovarajuće mjere radi obezbjeđenja kredita od banaka pod najpovoljnijim uslovima.

Društvo je u 2022. godini nastavilo trend investiranja u nove projekte i za potrebe njihovog finansiranja zaključila više kreditnih aranžmana. Investicije u nove izvore električne energije su kapitalno intenzivne i uglavnom se finansiraju iz dugoročnih kreditnih aranžmana sa fiksnom kamatnom stopom, kako bi se umanjio uticaj kratkoročnih i srednjoročnih fluktuacija kamatne stope.

Dio aranžmana zaključnih sa varijabilnom stopom izloženi su riziku od promjene kamatnih stopa. Društvo plasira novčana sredstva sa fiksnom kamatnom stopom pri čemu je izloženo riziku od rasta kamatnih stopa na tržištu, te da će kamatne stope značajno premašiti stope po kojima je Društvo plasiralo sredstva.

Kreditni rizici

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica, uključujući neizmirena potraživanja i preuzete obaveze.

Kreditni rizik je rizik da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da djelimično ili u potpunosti izmiri ugovorom preuzete obaveze. Društvo diversifikuje kreditne rizike kroz njihovu disperziju na različite kategorije kupaca i poslovnih partnera. Kreditni rizici se konstantno prate i preduzimaju se odgovarajuće mjere za njihovo upravljanje.

U cilju smanjenja kreditnog rizika, pored avansnog plaćanja, sa poslovnim partnerima se ugovaraju kolaterali poput bankarskih garancija za plaćanje, pismo namjere, korporativne garancije od respektabilnih partnera itd.

Takođe, u cilju stimulisanja rasta naplate potraživanja za potrošače iz kategorije Domaćinstva, Društvo je tokom 2022. g odobrila niz mjera poput popusta za redovne platiše za članove Zlatnog tima, Nagradne igre itd.

Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrijednosti kojima se trguje, kao i obezbjeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućih iznosa kreditnih obaveza. Projekcija ukupnih tokova gotovine vrši se na nivou Društva koje kontinuirano prati likvidnost kako bi obezbjedilo dovoljno gotovine za potrebe poslovanja. Rizik likvidnosti podrazumijeva nemogućnost Društva da izmiri preuzete obaveze u ugovorenom roku. Godina 2022 bila je u znaku oštrog rasta tržišnih cijena što je dovelo do značajnog rasta rizika likvidnosti u odnosu na prethodnu godinu. Društvo upravlja rizicima likvidnosti primjenom sledećih mjera:

- Stvaranje rezerve likvidnosti putem otvaranja kreditnih linija kod više komercijalnih banaka,
- Diversifikacija finansijskih obaveza,
- Usklađivanje rokova potraživanja i dugovanja.

Društvo je u 2022.g. očuvalo likvidnost, bez usporavanja dinamike realizacije novih projekata.

Zaštita ljudi, imovine i drugih resursa

Rukovodstvo EPCG i svi zaposleni opredijeljeni su za neprekidno unaprijeđenje integrisanog sistema menadžmenta (IMS) kroz stalno poboljšanje kvaliteta naših proizvoda i usluga, zaštitu životne sredine i zaštitu zdravlja na radu u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 45001:2018 u oblasti proizvodnje električne energije, snabdijevanja električnom energijom; kupoprodaje električne energije; izgradnje i održavanja elektroenergetskih objekata i projektovanja i nadzora u okviru Statutom Društva definisanih djelatnosti. EPCG je sertifikovana po zahtjevima internacionalnih standarda ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 45001:2018 koji važe od 23.11.2019. do 22.11.2022. godine.

7.1. Sistem unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom u EPCG grupi

U nadležnosti Borda direktora EPCG, između ostalog, je i obavljanje poslova osnivača u zavisnim privrednim društvima u skladu sa Statutom EPCG. Kao većinski vlasnik CEDIS-a, Rudnika uglja A.D. Pljevlja, Zete Energy, EPCG Beograd i EPCG-SOLAR-GRADNJA, EPCG je uspostavila sistem unutrašnje kontrole rada navedenih kompanija u cilju efikasnosti. Pored već opisanog sistema upravljanja rizikom u okviru Matičnog društva, CEDIS i RUP su u okviru sopstvenih Izvještaja menadžmenta za 2022-u godinu obradili teme vezane za upravljanje rizikom.

8. FILANTROPIJA I SPONZORSTVA

Matično društvo u okviru svojih aktivnosti odnosa s javnošću realizuje sponzorstva i donacije (korporativna filantropija) u cilju doprinosa unaprijeđenju kvaliteta života građana, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Za aktivnosti iz te oblasti EPCG je dobila i dvije prestižne nagrade: specijalno priznanje u okviru nagrade za filantropiju „Iskra“, čiji je cilj da se prepoznaju i javno istaknu privredna društva i pojedinci koji svojom materijalnom i finansijskom podrškom daju primjer drugima i postavljaju standarde kojima valja težiti kada je u pitanju ulaganje u opšte dobro, kao i nagradu za društvenu odgovornost Privredne komore Crne Gore. NVO „Ozon“ je EPCG dodijelila i nagradu „Zelena zvijezda“.

8.1. Korporativna filantropija

Tokom 2022. godine, Matično društvo je realizovalo značajne donacije, u oblast zdravstva, obrazovanja, civilnog društva, vjerskih zajednica, od kojih bi izdvojili:

- JZU Specijalna bolnica za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju "Vaso Ćuković" Risan, 30.000 eura
- Opština Nikšić, Služba zaštite i spašavanja, 15.000 eura
- JZU Opšta bolnica Nikšić, 62.000 eura
- Univerzitet Crne Gore - PMF i ETF, 15.000 eura
- JZU Dom zdravlja Nikšić, 10.000 eura
- Klinički centar Crne Gore, 36.300 eura
- JZU Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Jovan Bulajić", 25,000 eura

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

8.2. Sponzorstva

Tokom 2022. godine, EPCG je realizovala mnogobrojna strateška sportska sponzorstva kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou:

Plivački i vaterpolo savez Crne Gore, Odbojkaški savez Crne Gore, Bokserski savez Crne Gore, FK "Sutjeska" Nikšić, KK "Sutjeska" Nikšić, FK "Rudar" Pljevlja, FK "Breznica" Pljevlja, FK "Igalo", ORK "Rudar" Pljevlja, FK "Zeta", Bokserski klub „Budućnost“ i dr.

Sponzorska saradnja uspostavljena je i sa mnogobrojnim organizacijama kulture: JU Nikšićko pozorište, LAKE FEST, City groove i dr.

Kroz efikasan PR i marketinški alat, sponzorstvima u oblasti sporta i kulture, kao i društveno odgovornim aktivnostima, doprinosimo značajno jačanju imidža naše kompanije.

9. KAPITALNA ULAGANJA U EPCG GRUPI

U 2022. godini ukupna kapitalna ulaganja u EPCG grupi su iznosila **81.115.796,84€**. Većina ulaganja se odnosila na projekte EPCG u iznosu od 47.308.878,84€, CEDIS-a 18.538.621,00€ i RUP 15.268.297,00€.

U nastavku je dat tabelarni pregled kapitalnih ulaganja EPCG grupe.

Tabela br. 5: Pregled kapitalnih ulaganja u EPCG Grupi (€)

PREGLED KAPITALNIH ULAGANJA U EPCG GRUPI (€)			
DIO EPCG GRUPE	2022	2021	(2022-2021)
DIREKCIJA ZA RAZVOJ I INŽINJERING	7.178.599,67	8.066.375,94	-887.776,27
FC PROIZVODNJA	11.751.332,31	2.700.363,27	9.050.969,04
HE Perućica	1.273.303,40	2.078.028,99	-804.725,59
HE Piva	1.565.471,44	517.453,16	1.048.018,28
TE Pljevlja	8.987.120,95	22.249,40	8.964.871,55
Direkcija FC Proizvodnje	-74.563,48	82.631,72	-157.195,20
FC SNABDJEVANJE	340.880,60	657.526,92	-316.646,32
DIREKCIJA DRUŠTVA	20.692.577,81	329.113,80	20.363.464,01
DIREKCIJA ZA OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE	7.345.488,45	-	7.345.488,45
UKUPNO EPCG	47.308.878,84	11.753.379,93	35.555.498,91
CEDIS	18.538.621,00	19.417.023,00	-878.402,00
ZETA ENERGY	-	-	-
EPCG BEOGRAD	-	-	-
RUDNIK UGLJA PLJEVLJA	15.268.297,00	5.205.779,00	10.062.518,00
EPCG-SOLAR GRADNJA	-	-	-
UKUPNO EPCG GRUPA	81.115.796,84	36.376.181,93	44.739.614,91

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

10.1. Bilans uspjeha

Ukupni poslovni rezultat u 2022. godini je iznosio -21.583.534€ i manji je 49.541.950€ u odnosu na 2021. godinu. Ostvareni neto rezultat EPCG Grupe u 2022. godini iznosi -8.688.991€ dok je u 2021. godini iznosio 27.977.185€. Ostvareni negativan rezultat grupe u 2022. godini uzrokovan je najvećim dijelom ekstremnim poremećajima na tržištu električne energije, kao i nepovoljnijom hidološkom situacijom u odnosu na 2021. godinu. Zahvaljujući domaćinskom odnosu i posvećenosti Odbora direktora, menadžmenta i svih zaposlenih u Grupi nije došlo do nastanka izraženijeg negativnog rezultata.

Tabela br. 6: Konsolidovani Iskaz o ukupnom rezultatu za 2022. godinu

KONSOLIDOVANI ISKAZ O REZULTATU/BILANS USPJEHA/EPCG ZA 2022.GODINU		
	31.12.2022.	31.12.2021.
1. Prihodi od prodaje - neto prihod	499.570.184	342.562.949
2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	0	0
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	5.415.459	1.899.206
4. Ostali prihodi iz poslovanja	9.147.785	19.543.058
a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	2.631.859	2.974.963
b) Ostali prihodi iz poslovanja	6.190.875	13.650.698
c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	325.051	2.917.397
5. Troškovi poslovanja	-449.499.531	-261.081.778
a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	-312.795.046	-129.046.946
b) Ostali troškovi poslovanja (rezerviranja i ostali poslovni rashodi)	-82.736.906	-82.791.176
c) Amortizacija	-53.967.579	-49.243.656
6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-80.843.862	-66.529.671
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	-59.397.898	-41.246.577
b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	-21.445.964	-25.283.094
1/ Troškovi poreza	-5.461.632	-5.988.491
2/ Troškovi doprinosa za penzije	-14.751.223	-11.969.970
3/ Troškovi doprinosa	-1.233.109	-7.324.633
7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)	-526.057	-4.342.710
a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	-95.784	-4.155.313
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)	-430.273	-187.397
8. Ostali rashodi iz poslovanja	-4.847.512	-4.092.638
I. Poslovni rezultat	-21.583.534	27.958.416
9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu	0	0
10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene zaštite)	772.048	1.015.962
a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	0	0
b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	0	0
c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	772.048	1.015.962
11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	3.805.907	4.640.057

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	0	0
b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	0	0
c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	3.805.907	4.640.057
12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	14.392.233	-787.570
a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	15.073.088	3.518.865
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine	-680.855	-4.306.435
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	-2.393.618	-2.571.059
a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	0	0
b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	0	0
c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	-2.393.618	-2.571.059
II. Finansijski rezultat	16.576.570	2.297.390
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	-5.006.964	30.255.806
IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	0	0
V. Rezultat prije oporezivanja	-5.006.964	30.255.806
14. Poreski rashod perioda	-3.682.027	-2.278.621
1. Tekući porez na dobit	-4.125.845	-5.066.755
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	443.818	2.788.134
15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja	-8.688.991	27.977.185
VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/	-401.452	31.023.637
1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava	0	30.958.573
2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	0	0
3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	0	0
4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	-401.452	65.064
5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	0	0
6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje	0	0
7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	0	0
8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	0	0
VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/	0	0
VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249-258)	-401.452	31.023.637
IX. NETO SVEOBUHVAJNI REZULTAT	-9.090.443	59.000.822

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

10.2. Bilans stanja

Na sledećim stranama dat je pregled Iskaza o finansijskoj poziciji EPCG Grupe na dan 31.12.2022. godine.

Tabela br. 7: Konsolidovani iskaz o finansijskoj poziciji EPCG na dan 31.12.2022. - pregled aktive

KONSOLIDOVANI ISKAZ O REZULTATU/BILANS STANJA/EPCG ZA 2022.GODINU-PREGLED AKTIVE		
	31.12.2022.	31.12.2021.
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	3.287	3.287
B. STALNA IMOVINA	1.117.116.073	1.086.704.234
<i>I NEMATERIJALNA ULAGANJA</i>	<i>2.495.097</i>	<i>3.070.328</i>
1. Ulaganja u razvoj	8.525	10.230
2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	1.937.517	2.692.314
3. Goodwill	0	0
4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	549.055	367.784
<i>II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA</i>	<i>1.097.901.779</i>	<i>1.063.955.204</i>
1. Zemljište i objekti	523.975.530	530.025.020
2. Postrojenja i oprema	472.929.981	473.307.827
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema	480.176	536.176
3.1. Investicione nekretnine	0	0
3.2. Biološka sredstva	0	0
3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	480.176	536.176
4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	100.516.092	60.086.181
<i>III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA</i>	<i>16.719.197</i>	<i>19.678.702</i>
1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	0	0
2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	0	0
3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	4.817.328	4.693.742
4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	6.491.266	7.005.556
5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0	0
6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)	0	0
7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	5.410.603	7.979.404
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	561.781	446.650
D. OBRтна SREDSTVA	358.741.430	283.291.435
I. ZALIHE	41.822.631	20.467.127
1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	41.005.946	20.146.956
2. Nedovršena proizvodnja	0	0
3. Gotovi proizvodi i roba	0	0
4. Dati avansi	816.685	320.171
<i>II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA</i>	<i>197.242.402</i>	<i>117.595.748</i>
1. Potraživanja od kupaca	136.886.441	89.242.278
2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	0	0
3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	3.777.173	2.421.461
4. Ostala potraživanja	56.578.788	25.932.009
4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	0	0
4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	40.069.348	11.469.666

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	16.509.440	14.462.343
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	64.357.007	102.978.837
1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju	0	0
2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	55.219.395	76.992.779
3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	9.137.612	25.986.058
IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	53.952.029	40.547.036
V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	1.367.361	1.702.687
E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	460.589	711.347
F. UKUPNA AKTIVA	1.476.883.160	1.371.156.953

Tabela br. 8: Konsolidovani iskaz o finansijskoj poziciji EPCG na dan 31.12.2022. - pregled pasive

KONSOLIDOVANI ISKAZ O REZULTATU/BILANS STANJA/EPCG ZA 2022.GODINU-PREGLED PASIVE		
	31.12.2022.	31.12.2021.
A. KAPITAL	1.123.486.230	1.139.107.058
I. OSNOVNI KAPITAL	769.927.930	769.927.930
Kursne razlike	-8.143	-8.978
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	0	0
III. EMISIONA PREMIJA	50.859.589	57.632.973
IV. REZERVE	281.022.146	283.283.913
1. Zakonske rezerve	0	0
2. Statutarne rezerve	4.766	4.755
3. Druge rezerve	6.367.627	1.622.776
4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	274.649.753	281.656.382
5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	0	0
VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK	14.639.404	21.980.692
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	79.976.015	42.379.302
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	14.695.975	38.274.227
3. Gubitak ranijih godina	-56.647.621	-48.375.717
4. Gubitak tekuće godine	-23.384.965	-10.297.120
VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	7.045.304	6.290.528
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	97.484.117	74.307.537
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	29.238.975	30.197.507
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	13.238.713	13.306.304
2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0	0
3. Ostala dugoročna rezervisanja	16.000.262	16.891.203
II. DUGOROČNE OBAVEZE	68.245.142	44.110.030
1. Dugoročni krediti	65.922.678	42.501.731
2. Ostale dugoročne obaveze	2.322.464	1.608.299
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	49.176.624	49.269.699
D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0	0
E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	159.538.813	64.854.970
I KRATKOROČNA REZERVISANJA	1.753.363	2.428.061
II KRATKOROČNE OBAVEZE	157.785.450	62.426.909

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	0	0
2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	44.575.812	14.863.806
3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	2.747.064	2.308.811
4. Obaveze prema dobavljačima	69.909.920	27.698.957
5. Obaveze po menicama	0	0
6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	0	0
7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	0	0
8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	40.552.654	17.555.335
8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	1.116.240	1.109.969
8.2. Ostale kratkoročne obaveze	9.991.900	7.848.090
8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	25.614.093	3.530.521
8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	3.830.421	5.066.755
8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	0	0
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	47.197.376	43.617.689
G. UKUPNA PASIVA	1.476.883.160	1.371.156.953

10.3. Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finansijske pozicije i potencijala Grupe. U nastavku su tabelarno predstavljeni pojedini pokazatelji za EPCG Grupu u 2022. godini i uporedni podaci za 2021. godinu i isti su prilagođeni u skladu sa sa novim formama finansijskih iskaza i Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Službeni list Crne Gore”, br. 011/2020...139/2022 od 16.12.2022)

Tabela br. 9: Koeficijent trenutne likvidnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Gotovinski ekvivalenti gotovina (€)	53.952.029	40.547.036
2	Kratkoročne obaveze (€)	157.785.450	62.426.909
Koeficijent trenutne likvidnosti (1/2)		0,34	0,65

Tabela br. 10: Koeficijent tekuće likvidnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Obrtna sredstva (€)	358.741.430	283.291.435
2	Koratkoročne obaveze (€)	157.785.450	62.426.909
Koeficijent trenutne likvidnosti (1/2)		2,27	4,54

Tabela br. 11: Koeficijent ubrzane likvidnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina (€)	315.551.438	261.121.621
2	Koratkoročne obaveze (€)	157.785.450	62.426.909
Koeficijent trenutne likvidnosti (1/2)		2,00	4,18

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Tabela br. 12: Koeficijent zaduženosti

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Ukupne obaveze (€)	275.207.216	155.806.638
2	Ukupna imovina (€)	1.476.883.160	1.371.156.953
Koeficijent zaduženosti (1/2)		0,19	0,11

Tabela br. 13: Koeficijent finansijskog leveridža

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Ukupne obaveze (€)	275.207.216	155.806.638
2	Ukupan kapital (€)	1.123.486.230	1.139.107.058
Koeficijent finansijskog leveridža (1/2)		0,24	0,14

Tabela br. 14: Ekonomičnost ukupnog poslovanja

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Ukupne prihodi (€)	533.784.471	373.180.097
2	Ukupan rashodi (€)	538.791.435	342.924.291
Ekonomičnost ukupnog poslovanja (1/2)		0,99	1,09

Tabela br. 15: Ekonomičnost redovnog poslovanja

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Poslovni prihodi (€)	514.133.428	364.005.213
2	Poslovni rashodi (€)	535.716.962	336.046.797
Ekonomičnost redovnog poslovanja (1/2)		0,96	1,08

Tabela br. 16: Organski sastav sredstava

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Osnovna sredstva (€)	1.097.901.779	1.063.955.204
2	Obrtna sredstva (€)	358.741.430	283.291.435
Organski sastav sredstava (1/2)		3,06	3,76

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Tabela br. 17: Koeficijent finansijske stabilnosti

RACIO POKAZATELJI EPCG GRUPA			
br.	OPIS	31.12.2022	31.12.2021
1	Dugoročno vezana sredstva (€)	1.114.620.976	1.083.633.906
2	Kapital (€)	1.123.486.230	1.139.107.058
3	Dugoročne obaveze (€)	68.245.142	44.110.030
Koeficijent finansijske stabilnosti 1/(2+3)		0,94	0,92

11. DALJI RAZVOJ

Investicioni plan Matičnog društva za 2023. godinu iznosi **oko 105 milion eura** i njega prvenstveno čine projekti FC Proizvodnje i Direkcije za razvoj i inženjering.

Primarni ciljevi na koje će se Društvo bazirati u narednom periodu su Ekološka rekonstrukcija TE „Pljevlja” i nastavak rekonstrukcije i modernizacije postojećih elektrana (HE „Piva” i HE „Perućica”) čime će se produžiti njihov radni vijek i sagledavanje mogućnosti investiranja u nove izvore energije, a sve u cilju obezbjeđivanja energetske stabilnosti Crne Gore.

U 2023. godini je planiran nastavak realizacije projekata VE Gvozd i SE Briska Gora koji će upotpuniti portfolio proizvodnje električne energije EPCG grupe i doprinijeti značajnom povećanju proizvodnje iz obnovljivih izvora.

Takođe, planirana su značajna sredstva za realizaciju projekta HE Komarnica. Ukupno procijenjena vrijednost investicije Projekta izgradnje HE Komarnica je 272.220.000 € sa uključenim troškovima za detaljna geološka istraživanja za potrebe Glavnog projekta. Predviđeni rok izgradnje HE Komarnica, koji uključuje izradu Glavnog projekta, je 7 godina i planirano je da aktivnosti na ovom projektu otpočnu nakon usvajanja detaljnog prostornog plana i završetka pregovora o finansiranju projekta.

Prevođenje dijela voda rijeke Zete u akumulacije Krupac i Slano kao i Ugradnja agregata A8 u okviru postojeće HE „Perućica” su planirane za realizaciju u narednom investicionom ciklusu, što će u konačnom imati efekat od povećanja godišnje proizvodnje same elektrane.

EPCG je u 2021. godini pokrenula projekat „Solari 3.000+ i Solari 500+”, kao i projekat „Solari 5.000+” čija je realizacija planirana u toku 2022. Godine i on podrazumjeva ugradnju solarnih panela na 3.000 objekata za individualno stanovanje i 500 objekata u privredi koji su pogodni za valorizaciju sunčeve energije. Cilj projekta je da se, kroz energetska tranziciju, emisija CO₂ svede na najmanju moguću mjeru i očuva životna sredina. Projekat „Solari 5.000+” koji će biti nastavak prvobitnog projekta i koji će podrazumjevati ugradnju novih 5.000 sistema za valorizaciju sunčeve energije.

Takođe, planiran je i projekat nastavka korišćenja i nastavak fazne rekultivacije deponije „Maljevac” za potrebe TE „Pljevlja” koja bi doprinijela nastavku korišćenja iste u skladu sa zakonskim regulativama i standardima industrije.

U narednom periodu je planirana i izgradnja mHE „Otilovići”. Za 2022. godinu predviđena je izrada tenderske i tehničke dokumentacije potrebne za realizaciju projekta, dok je planirani period za fabrikaciju i montažu opreme i u konačnom puštanje u rad 2023.-2024. godina.

Uz navedene, u narednom periodu su planirane su i aktivnosti na sledećim značajnim projektima: HE „Kruševo”, Bilečko jezero - HE „Boka”, SE „Brana Slano”, SE „Brana Vrtac”, SE „Vilusi”, Izgradnja gasnih elektrana koji će umnogome pomoći EPCG da se pozicionira kao jedan od lidera na energetskom tržištu.

Analiza postojećeg stanja elektrodistributivnog sistema kao i procjena rizika realizacije opredijelila je prioritete Investicione projekte CEDIS-a u 2023. godini, kako u primarnoj tako i u sekundarnoj mreži.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

Ulaganjima u kapitalne projekte u 2023. godini očekuju se sljedeći efekti:

- Povećanje kapaciteta u cilju priključenja novih potrošača;
- Dostizanje tehničkih standarda i/ili poboljšanje naponskih prilika;
- Povećanje pouzdanosti i sigurnosti napajanja potrošača;
- Smanjenje gubitaka električne energije.

Izgradnja i/ili rekonstrukcija određenog broja investicionih projekata planirana je u cilju stvaranja uslova za priključenje novih elektroenergetskih objekata. To se odnosi na uzemljenje NT 10kV u trafostanicama 35/10kV u kojima je isto neophodno sprovesti zbog ispunjavanja uslova propisanih Pravilnikom o tehničkim normativima za pogon i održavanje elektrenergetskih postrojenja i vodova.

Planom za 2023. godinu predviđeno je ulaganje na 17 projekata u primarnoj mreži, ukupne vrijednosti, odobrene od strane REGAGEN, u iznosu od EUR 3.84 miliona. Osim projekata čija je priprema i realizacija već otpočela, treba izdvojiti i sljedeće investicije za koje je početak aktivnosti planiran tokom 2023. godine:

- Rekonstrukcija 35kV i 10kV postrojenja u TS 35/10kV „Rade Končar“
- Izgradnja 35 kV kablovskog voda i optičkog kabla na dionici TS 110/35kV “Gradiošnica” - TS 35/10kV “Tivat”
- Zamjena transformatora snage 1,6 MVA u TS 110/35/10 kV Vilusi, sa transformatorom snage 2,5 MVA
- Zamjena transformatora 4MVA transformatorom 8MVA u TS 35/10 kV „Nedakusi“
- Izgradnja nove TS 35/10kV (2x4 MVA) Kuk (Za potrebe planirane žičare Kotor - Lovćen - Cetinje)
- Izgradnja DV 35 kV od TS 35/10 kV Kuk do mjesta uklapanja u postojeći DV 35 kV Cetinje-Škaljari, u blizini Žanjevog Dola
- Rekonstrukcija DV 35 kV Cetinje - Čevo
- Rekonstrukcija DV 35 kV Čevo - Lastva Čevska
- 35kV DV R.Mušovića - Jezerine - Rekonstrukcija dalekovoda, zamjena užeta.

Očekuje se i realizacija nekoliko značajnih investicija odobrenih u ranijem periodu i to:

- Izgradnja kablovskih vodova 35 kV od TS 110/35 kV „Podi” do TS 35/10 kV „Kumbor” i od TS 110/35 kV „Podi” do TS 35/10 kV „Baošići“
- Izgradnja 35 kV KB Jezerine - Lubnica
- Izgradnja kablovskog voda 35kV Breza - Rijeka Mušovića
- Izgradnja TS 35/10kV „Golubovci“

Ulaganja u sekundarnu mrežu (vodovi 10 kV, TS 10/0,4 kV, vodovi 0,4 kV) za 2023. godinu odnose se na 144 investiciona projekta, a predviđena vrijednost planiranih projekata odobrenih od strane REGAGEN iznosi 7.54 miliona EUR (ne računajući projekat Revitalizacije 10kV i 0,4kV mreže i pripadajućih STS 10/0,4kV).

Imajući u vidu činjenicu da NN mreža nije obuhvaćena detaljnom razradom planskih dokumenata, CEDIS se umjesto opredjeljenja za izgradnju novih odlučio na revitalizaciju odnosno zamjenu postojećih elemenata NN mreže odgovarajućim tipskim novim elementima.

Očekivani rezultati investiranja u revitalizaciju VN i NN mreže su dostizanje i održavanje nivoa opštih i pojedinačnih pokazatelja minimuma kvaliteta snabdijevanja električnom energijom postojećih potrošača, a takođe i stvaranje uslova za priključenje novih objekata.

Planirana revitalizacija i rekonstrukcija VN mreže na svim područjima gdje tehničke mogućnosti to dozvoljavaju obezbjeđuju brže, efikasnije i ekonomski isplativije rješenja od izgradnje novih vazdušnih 10 kV vodova skopčanih sa prepoznatim problemima nepostojanja prostorno-planske dokumentacije, nepostojanja katastarskih digitalnih podloga kao i dugotrajnim rješavanjem imovinsko-pravnih odnosa.

Za projekat Revitalizacija SN i NN mreže su, planovima investicija odobrenim od strane REGAGEN, planirana ulaganja EUR 11 miliona za 2023. godinu.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

U 2023. godini, CEDIS nastavlja radove na projektu Revitalizacije osam dalekovoda sa pripadajućim STS-a :

- DV 10 kV Unač iz TS 35/10 kV Unač (cca 36km)
- DV 10 kV Vazdušni Tuzi iz TS 35/10 kV Tuzi (cca 44.2km)
- DV 10 kV Jelenak iz TS 35/10 kV Danilovgrada (cca 28.7km)
- DV 10 kV Meteh iz TS 35/10 kV Plav (cca 28.6km)
- DV 10 kV Gač iz TS 35/10 kV Grad-Ulcinj (cca 27.4km)
- DV 10 kV Grbalj 2 iz TS 35/10 kV Grbalj (cca 32.2km)
- DV 10 kV Rovca iz TS 35/10 kV Manastir Morača (cca 37.5km)
- DV 10 kV Novakovići iz TS 35/10 kV Njegovuđa (cca 28km)

Nastavkom rekonstrukcije pomenutih 8 dalekovoda u 2023. predviđena je ugradnja 2623 stuba i montaža 15 km novog užeta. Rad na svim trafostanicama na kojima je započeta rekonstrukcija u 2022. godini se nastavlja i u 2023. Ukupno se rekonstruiše 125 trafostanica. Predviđeni troškovi za rekonstrukciju navedenih dalekovoda iznose EUR 5 miliona.

Pored navedenih osam dalekovoda kroz projekat Revitalizacije planirano je da se sopstvenim snagama ugradi dodatnih 4829 stubova 10kV i 0,4kV mreže, 227 km SKS-a u NN mrežama i 8 km dalekovodnog užeta na ostalim prepoznatim djelovima mreže. Ovim radovima je obuhvaćeno 30 dalekovoda, 126 niskonaponskih mreža i 169 stubnih trafostanica.

Tokom 2023. godine nastaviće se realizacija po zaključenim ugovorima za ugradnju reklozera. Vrijednost preostalih ugovorenih radova čija realizacija nije okončana iznosi 1.8 miliona EUR, a planirana je izrada projektnih zadataka za još 9 dalekovoda i priprema postupka javnih nabavki ukupne procijenjene vrijednosti EUR 560.000 hiljada.

AMM i mjerna mjesta čine važan dio plana prije svega zbog dokazanih pozitivnih efekata na podizanje efikasnosti eksploatacije mreže i imaju približno konstantan udio u investicionom planu tokom godina ako se posmatra apsolutni iznos. Za 2023. godinu su odobrena sredstva iz ovog osnova u iznosu od EUR 7.57 miliona.

Planirano je da se u 2023. godini nastavi s nabavkom naprednih brojila za unapređenje sistema mjerenja za postojeće i nove potrošače odnosno da se realizuje nabavka naprednih brojila u vrijednosti od EUR 6.21 miliona.

U planovima za 2023. godinu, osim završetka AMM projekta, planirana je i modernizacija baždarske laboratorije. Ovi projekti i investicije imaju za cilj daljnje poboljšanje efikasnosti i pouzdanosti mreže, kao i unapređenje usluga za krajnje korisnike.

Implementacija SCADA Sistema je jedan od segmenata Smart Grid projekta koji je CEDIS nominovao i dobio konceptualno odobrenje za finansiranje preko EBRD. Implementacija ovog projekta predstavlja preduslov za buduću digitalizaciju CEDIS-a, rapidnu integraciju OIE i punjača za električna vozila u distributivnu mrežu, kao i značajnog povećanja kvaliteta isporuke električne energije posebno u dijelu smanjenja dužine trajanja prekida u napajanju električnom energijom.

Prva faza projekta obuhvatila bi nabavku SCADA i ADMS Sistema sa potrebnim hardverom i softverom, formiranje tehničke baze podataka i povezivanje sa ostalim sistemima CEDIS-a. U ovoj fazi je planirana integracija 39 TS x/10kV i TS x/35kV, 3 TS 10/0.4kV i reklozera na području regiona 2,4 i 5.

Ukupno procijenjeni iznos koji je potreban za realizaciju ove Investicije iznosi 9.440.909 miliona EUR. Očekuje se da REGAGEN za 2023 i 2024 godinu odobri iznos od EUR 7.190.000 miliona što sa ranije odobrenih EUR 1.650.000 miliona čini ukupno procijenjeni iznos od strane konsultanata.

Pored navedenog, CEDIS planira da započne realizaciju projekata Pripreme postrojenja u trafostanicama za SCADA sistem, za što je u ranijem periodu od strane REGAGEN odobren iznos od EUR 661.157 hiljada.

Za ulaganja u ostala osnovna sredstva u 2023. godini odobreno je ukupno EUR 5.84 miliona.

Programom otkupa 2023-2025 predviđeno je EUR 55 miliona za otkup elektroenergetske infrastrukture, od čega se za 2023. godinu odnosi EUR 19.74 miliona, od čega najveći dio čini otkup infrastrukture potrebne za napajanje autoputa ukupne vrijednosti EUR 19 miliona. Planom je predviđeno da se polovina sredstava za otkup energetske infrastrukture isplati u 2023. godini.

Iznosi su iskazani u EUR, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

---

Inovativne tehnologije

Nezapamćena nestabilnost na tržištu energenata dodatno je stavila u fokus efikasno korišćenje energetske resursa i kao imperativ u finansijskom, etičkom i kulturološkom smislu.

CEDIS, kao dio energetske sektora je u okviru EPCG i samostalno, ulagao u energetske efikasne projekte sistema pametnog mjerenja SMART METERS i uložio značajna sredstva.

U CEDIS-u su u toku i opsežne pripremne aktivnosti na implementaciji „pametnih mreža“ koji podrazumijeva uspostavljanje SCADA/ADMS sistema za daljinsko upravljanje u distributivnim trafostanicama na području cijele Crne Gore.

U okviru naše kompanije započete su aktivnosti na zamjeni energetske neefikasne uređaja, takođe i postepeno inoviranje voznog parka i nabavljanje određenog broja vozila na električni pogon. Konstantno se radi i na edukaciji zaposlenih kako bi se električna energija, kancelarijski i ostali materijal koristili na najoptimalniji način. CEDIS je prijavio 118 objekata za projekat Elektroprivrede Crne Gore „Solari 5000+“ za ugradnju solarnih panela na krovovima poslovnih objekata i trafostanica čime će potrošnja energije u tim objektima biti dodatno optimizovana.

Rudnik uglja u narednom periodu planira provođenje aktivnosti u sljedećim pravcima:

- u pravcu dalje optimizacije poslovanja i smanjenja troškova proizvodnje,
- u pravcu proširenja asortimana prodaje uglja i podizanja ukupnog kvaliteta proizvoda,
- u pravcu optimizacije zajedničkih troškova u okviru EPCG grupe,
- u pravcu proširenja ukupnog asortimana proizvoda i usluga koje je Društvo u prilici da ponudi.

BDO d.o.o. Podgorica

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 149

81000 Podgorica

Montenegro

Tel: +382 20 228 449

Fax: +382 20 228 449

www.bdo.co.me

BDO d.o.o. Podgorica, privredno društvo osnovano u Crnoj Gori, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Velikoj Britaniji i dio je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Podgorica, a limited liability company incorporated in Montenegro, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

